

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัย
ระดับชาติ ครั้งที่ 10 และนานาชาติ ครั้งที่ 5
The Tenth National Symposium and the Fifth
International Symposium

การวิจัย สร้างสรรค์
นวัตกรรม สังคม
และสุขภาวะในยุคโควิด-19

CREATIVITY INNOVATIONS

SOCIAL ORDER
AND WELLBEING IN TIME OF
COVID-19 PANDEMIC
(CISOWCOP)

วันอาทิตย์ 8 พฤษภาคม 2565
เวลา 08:45-16:00 น.

รูปแบบออนไลน์ผ่านระบบ Zoom

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 10 และระดับนานาชาติ ครั้งที่ 5
มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

“งานวิจัย สร้างสรรค์ นวัตกรรม สังคม และสุขภาวะในยุคโควิด-19”

The Tenth National Symposium and the Fifth International Symposium
Bangkokthonburi University

“Creativity, Innovations, Social Order and Wellbeing in Times of COVID-19
Pandemic” (CISOWCOP)

8 พฤษภาคม 2565

ณ ตึกอธิการ ชั้น 6 มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรีร่วมกับ

สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (วช.)	สมาคมนักวิจัยแห่งประเทศไทย
การกีฬาแห่งประเทศไทย	มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์
มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม	วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์
KENT STATE UNIVERSITY	ENERGIME UNIVERSITY
SHENYANG CONSERVATORY OF MUSIC	UNIVERSITY OF LATVIA
UNIVERSITY OF LATVIA	ENERGIME UNIVESITY
	DISAFA UNIVERSITY

กลุ่มสาขาวิชาที่นำเสนอผลงานวิจัยทั้งภาคบรรยาย และภาคโปสเตอร์

- กลุ่มสาขาวิชามนุษย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์
- กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

คำนำ

มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่เน้นการเพิ่มพูนองค์ความรู้ด้านวิชาการ โดยการส่งเสริมนักวิจัย นักวิชาการ รวมถึงนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาให้เกิดการสร้างและพัฒนา ผลงานวิจัยที่สามารถนำไปสู่การพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ทั้งในระดับชุมชน และระดับประเทศ ที่ตอบสนองต่อวัตถุประสงค์การสร้าง ความเข้มแข็งทางวิชาการ และการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาและเผยแพร่ความรู้ รวมทั้งยังเป็นช่องทางที่ก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยน ประสบการณ์และสร้างความร่วมมือในการพัฒนาสหวิทยาการ

มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี จึงจัดให้มีการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 10 และระดับนานาชาติ ครั้งที่ 5 ผ่านระบบออนไลน์โดยโปรแกรม Zoom ที่มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ภายใต้หัวข้อ “งานวิจัย สร้างสรรค์ นวัตกรรม สังคม และสุขภาวะในยุคโควิด-19” ขึ้น ซึ่งการประชุมดังกล่าวนี้ ได้รับความร่วมมือทั้งภาครัฐและเอกชน ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (วช.), สมาคมนักวิจัยแห่งประเทศไทย, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม, วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์, การกีฬาแห่งประเทศไทย, SHENYANG CONSERVATORY OF MUSIC, KENT STATE UNIVERSITY, ENERGI ME UNIVERSITY, UNIVERSITY OF LATVIA, UNIVERSITY OF LATVIA ENERGI ME UNIVESITY, DISAFA UNIVERSITY

มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรีมุ่งหวังว่าการจัดประชุมวิชาการครั้งนี้ จะเป็นโอกาสในการสร้างองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาสหวิทยาการหลากหลายสาขาวิชา และนำไปสู่การพัฒนาวิชาการความรู้ที่ดีต่อไปในอนาคต

(รองศาสตราจารย์ ดร.บังอร เป็ญจาธิกุล)

อธิการบดี มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

สารบัญ

การนำเสนอผลงานวิจัย	หน้า
กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์	
1 รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของธุรกิจเครื่องจักรกลการเกษตรในประเทศไทย The Factors of Causal Relationship which Influence to Success of Thailand agricultural machinery Business สุชาติ ปรีกทยานนท์, ชัยพร ถกกลเกียรติวิชัย, อมรพรรณ กุลยะณี, ลลิตา เพชรวารินทร์ และณัฏฐ์รินทร์ นวพรคงปรีชา.....	1
2 รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย The Factors of Causal Relationship which Influence to Operating Results on the Stock Exchange of Thailand สุชาติ ปรีกทยานนท์, ชนิภรณ์ เอี่ยมสกุลรัตน์, นภาพรณ พันธ์ธูลาภ, สโรชา ภู่อิทธิคุณ และกฤติยา ศุภมนไพศาล	11
3 รูปแบบศักยภาพ สภาพด้านภูมิศาสตร์ และการจัดการภายในธุรกิจที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนโดยตรงของผู้ลงทุนไทย Model of Capability Geographic and Management Effecting to Direct Investment Decision of Thai Investors บุญมี จงเขตพันธ์.....	20
4 แรงกดดัน 5 ประการที่ส่งผลต่อความอยู่รอดของธุรกิจเสริมสวยและความงามในวิกฤตโควิด-19 Five Forces Model influencing to beauty business survival in Covid-19 Crisis พรประภา ศรีราพร,เพ็ญศรี โชติรัตน์, สุทธิดา ทองดอนอ่ำ, ฐิติมา พนิชยกุล และชญาณิษฐ์ ศรีนวลกล้า.....	29
5 แรงจูงใจที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี Incentives affecting performance of support personnel Bangkokthonburi University ดวงกมล ชัยศรีษะ, กัญจน์ชนันทร นวพรคงปรีชา.....	38

สารบัญ

การนำเสนอผลงานวิจัย	หน้า
กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์	
6 วิธีการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนองค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงแสน อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม The way of life according to the principles of sufficiency economy of the people of Kamphaeng Saen Subdistrict Administrative Organization Kamphaeng Saen District Nakhon Pathom Province รัศมี กันหาจันทร์, ณิชารัทธ พานูช, ฐิตชา ผ่องไพบูลย์, ประพนอม ว่างพรม และมณฑล พลสวัสดิ	50
7 ศึกษากรณีการถือครองที่ดินของบุคคลต่างด้าวตามกฎหมายไทย Landholding of foreigners under Thai law สมชัย ทรัพย์ศิริผล	57
8 ศึกษากรณีการทำนิติกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ Study of the Formation Dealing with Electronic Contracts สมชัย ทรัพย์ศิริผล, สมัยรบ สุทธิวาทนฤพุดิ, สมยศ โกเมนธรรมโสภณ และอัศรพงศ์ บุญแท้	66
9 ศึกษากรณีสิทธิในทางศาลของผู้บริโภค Exercise of Rights to Judicial Proceeding by The Customers สมชัย ทรัพย์ศิริผล, สุภูมิ สุกิจจากร, ป้อมฤดี กุมพันธ์ และอัศรพงศ์ บุญแท้	74
10 ศึกษาการบริหารจัดการขององค์กรปกครองท้องถิ่นในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรน่า (COVID-19) ในเขตอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา Study the management of local administrative organizations in the situation of the epidemic of Coronavirus Disease (COVID-19) in Mueang Nakhon Ratchasima District. Nakhon Ratchasima Province ณรงค์ฤทธิ์ เครือไทย, ดวงตะวัน ตะสูงเนิน และประเสริฐ อุตรา.....	82
11 สภาพปัญหาและความต้องการในการใช้บริการห้องสมุด ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดนครปฐม Problems and needs in using library services of students Private College of Technology and Vocational Education Nakhon Pathom Province ดวงเนตร ยิ้มโสภา, อรวรรณ นันทปัญญา.....	93

สารบัญ

การนำเสนอผลงานวิจัย	หน้า
กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์	
12 สุนทรียะโนรา: โลกทัศน์ ภูมิปัญญา และวิถีชีวิต Aesthetic of Nora Dance Performance: Worldview, Wisdom and Way of Life กณิศ ศรีเปารยะ.....	108
13 องค์ประกอบการใช้สื่อการสอนในโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงาน เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร Components of Teaching Media use in Wat Chanpradittharam School Phasi Charoen District Office Bangkok โสฬพัฒน์ โสภากิมุข.....	122
14 องค์ประกอบการตัดสินใจเลือกซื้ออุปกรณ์สื่อสารของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี Components of the Decision to Purchase Communication Equipment of 3 rd Year Students at Bangkok Thonburi University วิศกรณ์ โสภากิมุข.....	132
15 อิทธิพลของคุณลักษณะผู้นำ, ความพึงพอใจของลูกค้าและการบริหารจัดการที่ ส่งผลต่อความสำเร็จของสถานตรวจสภาพรถเอกชนในประเทศไทย Influence of leadership traits, customers' satisfaction and organization Management affecting to Success of Thailand Private Vehicle Inspection Business สุชาติ ปรัชยานนท์, ภูริธรรพ์ หอมอุดมทรัพย์, ชวัลพัชร หอมหวานทิพย์, วัลย์ประภา ภิรมย์ภักดี และสุพิชชา ภู่กลมกล่อม.....	143
ภาคผนวก	
คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัย...	155

การนำเสนอผลงาน

กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์

รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ของธุรกิจเครื่องจักรกลการเกษตรในประเทศไทย

The Factors of Causal Relationship which Influence to Success of Thailand agricultural machinery Business

สุชาติ ปรัถยานนท์¹, ชัยพร ถกกลเกียรติวัช², อมรพรรณ กุลยะณี³,
ลลิตา เพชรวารินทร์⁴ และณัฐรินทร์ นวพรคงปรีชา⁵

Suchart Prakthayanon¹, Chaiyapron Thakolkeirtthawat², Amornpun Kulyanee³,
Lalita Phetwarin⁴ and Natrinthon Nawapornkongprecha⁵

¹ สาขาวิชาบริหารธุรกิจดุสิตบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

¹ Faculty of Business Administration, Bangkok Thonburi University

² สาขาวิชาการจัดการธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

² Faculty of Business Administration, Bangkok Thonburi University

³⁻⁵ สาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

³⁻⁵ Faculty of Business Administration (Management), Bangkok Thonburi University

¹ e-mail: suchat.prak@bkkthon.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) สร้างรูปแบบความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของธุรกิจเครื่องจักรกลการเกษตรในประเทศไทย และ 2) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของธุรกิจเครื่องจักรกลการเกษตรในประเทศไทยอย่างยั่งยืน กับข้อมูลเชิงประจักษ์ กลุ่มตัวอย่างคือผู้ประกอบการในเขตภาคกลาง จำนวน 274 ราย ทำการสุ่มตัวอย่างโดยคำนึงถึงความน่าจะเป็น (probability sampling) ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) ใช้วิธีการจับฉลากแบบไม่ใส่คืน (simple random sampling without replacement) ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามโดยนำไปวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้เทคนิคเพื่อวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) วิเคราะห์อิทธิพลระหว่างตัวแปร (Path Analysis) ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ ร้อยละ 95

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของธุรกิจเครื่องจักรกลการเกษตรในประเทศไทยประกอบด้วย 3 ประการหลัก คือ ความได้เปรียบด้านผู้ขาย วัตถุดิบ ความได้เปรียบต่อผู้ผลิตรายใหญ่ และการรักษาระดับผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืน โดยผลการตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างพบที่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่า $CMIN=236.907$, $DF=236$, $P=0.471$, $CMIN/DF=1.004$, $GFI=0.941$, $AGFI=0.913$, $CFI=1.000$, $NFI=0.925$, $IFI = 1.000$, $RMR = 0.040$, $RMSEA=0.004$ อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานทุกค่า อีกทั้งผลการวิเคราะห์อิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อมและอิทธิพลรวมของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของธุรกิจเครื่องจักรกลการเกษตรในประเทศไทย พบว่า ปัจจัยที่

มีอิทธิพลทางตรงต่อการรักษาระดับผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนของธุรกิจเครื่องจักรกลทางการเกษตรในประเทศไทย คือปัจจัยทรัพยากรที่มีคุณภาพ ความได้เปรียบต่อผู้ขายวัตถุดิบ และ ความได้เปรียบต่อผู้ผลิตรายใหญ่

คำสำคัญ: เครื่องจักรกลการเกษตร, ความได้เปรียบทางการแข่งขัน, ทรัพยากรที่มีคุณภาพ, แหล่งเงินทุนต้นทุนต่ำ และ ระบบโครงสร้างพื้นฐานที่ทันสมัย

Abstract

The purposes of this research were 1) to create a model of structural relationship of factors affecting of Success for Thailand agricultural machinery and 2) to investigate goodness of fit of the created model and empirical data of cause and effect relationship factor affecting the competitive advantage model for Thailand agricultural machinery. The samples comprised a total 274 agricultural machinery entrepreneurs in center of Thailand. Using probability sampling by simple random sampling without replacement. To analyze data from the questionnaire and to analyze the confirmatory factor analysis, and to analyze path analysis factors at confidential interval at 95%

The findings were as follows: The competitive advantage for Thailand agricultural machinery are consisting of 3 factors 1) supplier competitive advantage 2) Advantages to large business and 3) Sustainable performance. A model of structural relationship was corresponded to empirical data $CMIN=236.907$, $DF=236$, $P=0.471$, $CMIN/DF=1.004$, $GFI=0.941$, $AGFI=0.913$, $CFI=1.000$, $NFI=0.925$, $IFI = 1.000$, $RMR = 0.040$, $RMSEA=0.004$. Factors affecting to the sustainable competitive advantage for Thailand agricultural machinery are there 1) Quality of resources 2) supplier competitive advantage and 3) Advantages to large business.

Keywords: agricultural machinery, competitive advantage, quality resources, low cost of capital and modern Infrastructure.

บทนำ

วิกฤตเศรษฐกิจ “ซับไพร์ม” หรือ วิกฤตแฮมเบอร์เกอร์ ปี 2551-2552 ในสหรัฐอเมริกาส่งผลกระทบเชื่อมโยงไปทั่วโลกเนื่องจากสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศมหาอำนาจและเป็นประเทศคู่ค้าที่สำคัญทั้งทางด้านการค้า การลงทุนและการเงินข้ามชาติ ผลกระทบครั้งนี้ทำให้อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจทั่วโลกลดลง ทำให้ผลผลิตมวลรวมประชาชาติของสหรัฐอเมริกา กลุ่มสหภาพยุโรปและ

เอเชียลดลง เนื่องจากเมื่อเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกาตกต่ำจะทำให้การบริโภค การลงทุนลดลง ส่งผลให้ประเทศอื่นๆที่เกี่ยวข้องมีอุปสงค์รวมลดลงด้วยจึงทำให้อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศอื่นๆลดลงจนถึงปัจจุบันอุตสาหกรรมการผลิตต้องเผชิญกับปัญหาขาดทุนอย่างมากเนื่องจากยอดขายลดลงมีผลกระทบต่ออุตสาหกรรมอื่นๆที่เกี่ยวข้องการชะลอตัวของเศรษฐกิจสหรัฐอเมริกานี้เป็นผลทำให้เศรษฐกิจทั่วทั้งโลกถดถอย เกิดการว่างงาน แรงงานทั่วโลกต้องตกงาน เมื่อสถาบันการเงิน ธุรกิจและอุตสาหกรรมต่างๆ ประสบปัญหาขาดทุนหรือต้องปิดกิจการดังนั้นจึงทำให้อัตราการว่างงานเพิ่มขึ้น ส่งผลกระทบเชื่อมโยงกันทั่วโลกทำให้แรงงานทั่วโลกตกงานอย่างหลีกเลี่ยงมิได้ทำให้อำนาจซื้อของประชาชนลดลง การบริโภคลดลงและอุปสงค์รวมลดลงเศรษฐกิจทั่วโลกหยุดชะงัก

ทุกประเทศทั่วโลกพยายามสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจให้สามารถผ่านพ้นวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นดังกล่าว โดยมีการปรับตัวเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลารวมทั้งจะต้องมีสมรรถนะและขีดความสามารถในการแข่งขันสูง ทั้งนี้ จะต้องให้ความสำคัญต่อการเชื่อมโยงเศรษฐกิจภายในประเทศและภายนอกประเทศอย่างมีประสิทธิภาพและ รู้เท่าทัน มีการปรับโครงสร้างการผลิตโดยใช้เทคโนโลยีและวิทยาการสมัยใหม่เพื่อเพิ่มผลผลิตแทนการเพิ่มการใช้ ปัจจัยการผลิต ก่อให้เกิดการเชื่อมโยงกิจกรรมในภาคเกษตร อุตสาหกรรมและบริการ รวมทั้งเชื่อมโยงธุรกิจขนาดใหญ่กับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอย่างสมดุล เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มของภาคการผลิตและบริการที่ตรงกับความ ต้องการของตลาดภายในและภายนอกประเทศ ตลอดจนสร้างความแปลกใหม่เพื่อนำตลาดไปสู่การเพิ่มการจ้างงาน การยกระดับรายได้ที่แท้จริงและคุณภาพชีวิตของคนในประเทศ(สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ, 2554 หน้า 1)

ภาคการผลิตของประเทศไทยตั้งแต่ปี 2550-2559มีการปรับตัวที่ค่อนข้างช้า เมื่อเปรียบเทียบกับภาวะที่โลกปรับเปลี่ยน เข้าสู่ระบบเศรษฐกิจที่อาศัยฐานความรู้เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนา เนื่องจากประสิทธิภาพการผลิตทั้งใน ภาคเกษตรและอุตสาหกรรมยังอยู่ในระดับต่ำกว่าประเทศคู่แข่ง โดยพืชเกษตรหลักไม่สามารถแข่งขันได้ มีการใช้ ทรัพยากรธรรมชาติอย่างสิ้นเปลืองขาดการอนุรักษ์ฟื้นฟูอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะที่ดินและทรัพยากรน้ำ ก่อให้เกิด ความเสื่อมโทรมของฐานการผลิตและเป็นปัญหาต่อเนื่องด้านเศรษฐกิจและสังคม ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในระยะยาว อีกทั้งสถาบันเกษตรกรยังขาดความเข้มแข็งในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรและ ภาคการเกษตรโดยรวม ในขณะที่ภาคอุตสาหกรรมมีต้นทุนในกระบวนการผลิตสูงเนื่องจากแรงงานขาดทักษะและไม่ สามารถปรับใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพต่ำ สร้างปัญหาสิ่งแวดล้อมขาดการออกแบบที่ดี รวมทั้ง ระบบโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกไม่มีคุณภาพ นอกจากนี้ยังมีจุดอ่อนในด้านการสร้างมูลค่าเพิ่มของภาคการผลิต ขาดการพัฒนาอุตสาหกรรมสนับสนุนและอุตสาหกรรมต่อเนื่อง อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ส่วนใหญ่ยังอ่อนแอ และขาดกลไกที่จะประสานเชื่อมโยงธุรกิจข้ามชาติในการถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อยกระดับทักษะ ฝีมือแรงงาน รวมทั้งผู้ประกอบการของไทยส่วนใหญ่ยังไม่สามารถปรับตัวเพื่อการแข่งขันในตลาดที่มีพลวัตและผันผวนสูงขึ้นไป (สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง, online <http://www.fpo.go.th> สืบค้นเมื่อ 4 กย 60)

สอดคล้องกับแนวทางในการปฏิรูปประเทศของรัฐบาลเพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขัน นำโดย ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้กล่าวปาฐกถาตอนหนึ่ง เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2560 ณ มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา ได้ใจความว่า “ไทยแลนด์ 4.0 เกิดจากการที่โลกใน ศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงที่แตกต่างจากโลกในศตวรรษที่ 20 เพราะเป็นการเปลี่ยนแปลงใน ด้านของโครงสร้าง และเป็นโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วมากทั้งในด้านอุตสาหกรรม เทคโนโลยี การใช้ชีวิตของคนในสังคมยุคใหม่ อีกทั้งเป็นโลกที่มีความหลากหลายในเรื่องของมิติ ทั้งใน ด้านธรรมชาติ การเมืองเศรษฐกิจ และสังคม ส่งผลให้เกิดทั้งโอกาสและภัยคุกคามขึ้น ซึ่งประเทศไทย ต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว คือ เมื่อโลกเปลี่ยนไทยจึงต้อง ปรับ” โดย ฯพณฯ ท่านพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้นำโมเดล ไทยแลนด์ 4.0 ซึ่งรัฐบาลต้องการให้ เกิดการขับเคลื่อนยุค 1.0 ซึ่งเป็นยุคของการทำการเกษตรและงานหัตถกรรม ไปยุค 2.0 เป็นยุคที่ ขับเคลื่อนด้วยอุตสาหกรรมเบา และ 2.0 ไปยุค 3.0 เป็นยุคอุตสาหกรรมที่มีความซับซ้อน เน้นการ ส่งเสริมการส่งออกและสนับสนุนการลงทุน การนำเข้าเทคโนโลยีจากต่างประเทศ หลอมรวมกันเพื่อ ก้าวไปสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 ที่มุ่งไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนอย่างเป็นรูปธรรม (การปาฐกถา ของพล เอกประยุทธ์ จันทร์โอชา 5 พฤษภาคม 2560 ณ มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของตัวแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ ความสำเร็จของธุรกิจเครื่องจักรกลการเกษตรในประเทศไทย และ
2. เพื่อของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของธุรกิจเครื่องจักรกลการเกษตรในประเทศไทย

การทบทวนวรรณกรรม

เครื่องจักรกลการเกษตร หมายถึง (Agricultural Machinery) หมายถึง เครื่องจักรที่ใช้ใน ภาคเกษตรกรรมเกี่ยวกับพืชและสัตว์ ทั้งที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการทุนแรง การเพิ่มผลผลิตทาง การเกษตร การเพิ่มคุณภาพ การแปรสภาพผลผลิตเกษตร และการสนับสนุนระบบการผลิตทาง การเกษตรอุตสาหกรรม ซึ่งมีบทบาทด้านการใช้งานในภาคเกษตรกรรมของประเทศเป็นสำคัญ (สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, 2554)

ความสำเร็จของธุรกิจเครื่องจักรกลการเกษตรในประเทศไทยหมายถึง การที่ผู้ประกอบการ ธุรกิจเครื่องจักรกลการเกษตรในประเทศไทย สามารถทนต่อแรงกดดัน 5 ประการ ตามทฤษฎี Diamond Model ของ Michael E. Porter (1990) ประกอบด้วย

อุปสรรคคิดขวางการเข้าสู่อุตสาหกรรมหมายถึง มีความสามารถทนต่อแรงกดดันของ คู่แข่งขันรายใหม่ที่จะเข้ามาในธุรกิจจักรกลการเกษตร

แรงผลักดันจากผู้ผลิตหรือคู่แข่งที่มีในอุตสาหกรรมหมายถึง มีความสามารถทนต่อ แรงผลักดันจากผู้ผลิตหรือคู่แข่งที่มีในธุรกิจจักรกลการเกษตร

อำนาจต่อรองของผู้ขายหมายถึง มีความสามารถทนต่อแรงผลักดันจากอำนาจการต่อรองของผู้ขายหรือผู้ส่งมอบวัตถุดิบในธุรกิจจรรยาบรรณการเกษตร

อำนาจการต่อรองของกลุ่มผู้ซื้อหรือลูกค้าหมายถึง มีความสามารถทนต่อแรงผลักดันจากการต่อรองของกลุ่มผู้ซื้อหรือลูกค้าในธุรกิจจรรยาบรรณการเกษตร

แรงผลักดันซึ่งเกิดจากสินค้าอื่นๆซึ่งสามารถใช้ทดแทนได้ หมายถึง มีความสามารถทนต่อแรงผลักดันซึ่งเกิดจากสินค้าทดแทนในธุรกิจจรรยาบรรณการเกษตร

ปัจจัยการผลิต (factor conditions) หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่ประเทศมี

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตการศึกษาประกอบด้วย

1. ขอบเขตด้านประชากร ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะบริษัทผลิตเครื่องจักรกลการเกษตรขนาดกลางและขนาดย่อม โดยมีสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน ไม่เกิน 200 ล้านบาท อีกทั้งมีการจ้างงานไม่เกิน 200 คน โดยเก็บรวบรวมรายชื่อธุรกิจผลิตเครื่องจักรกลการเกษตรจาก กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ในปี 2560

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยใช้แนวคิดการสร้างความสามารถทางการแข่งขันของ Michael E. Porter โดยพิจารณาจากปัจจัยพื้นฐานที่กำหนดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมหรือองค์กรมีทั้งหมด 4 กลุ่มปัจจัยดังนี้คือ 1) ปัจจัยการผลิต (Factor Conditions) 2) ความสามารถด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม 3) โครงสร้างพื้นฐาน และ 4) ตลาดเงินในประเทศไทย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดและตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาดังภาพต่อไปนี้

ตัวแปรอิสระประกอบด้วย

X1 คือ ปัจจัยการผลิต (factor conditions)

X2 คือ ความสามารถด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม (innovation)

X3 คือ โครงสร้างพื้นฐาน (infrastructure)

ตัวแปรตาม ได้แก่ CA คือ ความสามารถในการแข่งขัน (competitive advantage) ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ตามทฤษฎี Diamond Model ของ Porter (1990) ดังนี้

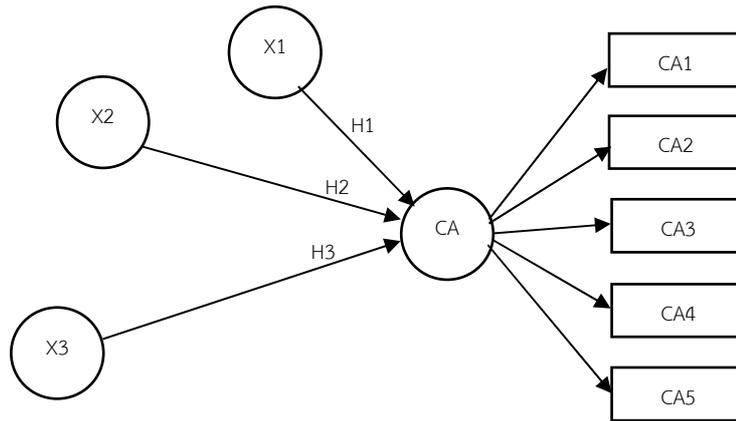
CA1 อุปสรรคกีดขวางการเข้าสู่อุตสาหกรรม

CA2 แรงผลักดันจากผู้ผลิตหรือคู่แข่งที่มีในอุตสาหกรรม

CA3 อำนาจต่อรองของผู้ขาย

CA4 อำนาจการต่อรองของกลุ่มผู้ซื้อหรือลูกค้า

CA5 แรงผลักดันซึ่งเกิดจากสินค้าอื่นๆซึ่งสามารถใช้ทดแทนได้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของธุรกิจเครื่องจักรกลการเกษตรในประเทศไทยอย่างยั่งยืน เพื่อยกระดับผลผลิตภาพการผลิต (Productivity) เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขัน เพื่อดึงดูดนักลงทุนเข้ามาลงทุน จึงต้องมีการใช้นวัตกรรมความคิดสร้างสรรค์ ในการสร้างสรรค์สินค้าและบริการใหม่ๆ ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและชุมชน จนทำให้เกิดโอกาสใหม่ในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับระบบเศรษฐกิจ สอดคล้องกับทฤษฎีการสร้างความสามารถทางการแข่งขันโดยวิเคราะห้ปัจจัยพื้นฐานที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจ และประยุกต์ใช้หลักการวิเคราะห์คุณภาพของปัจจัยแวดล้อมธุรกิจ ตามแนวคิดของ Michael E. Porter (1990) ที่กล่าวถึงปัจจัยพื้นฐานในการกำหนดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมหรือองค์กรมีทั้งหมด 4 กลุ่มเป็นพื้นฐานในการศึกษาดังนี้คือ การผลิตความสามารถด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม โครงสร้างพื้นฐาน และ ตลาดเงิน ทำให้ผู้วิจัยต้องการศึกษาถึง ปัจจัยที่มีลักษณะสอดคล้องกับองค์กรธุรกิจอันเกี่ยวข้องกับเครื่องจักรกลทางการเกษตรจากการทบทวนวรรณกรรม โดยต้องการหารูปแบบความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถทางการแข่งขันแก่ธุรกิจเครื่องจักรกลการเกษตรในประเทศไทยสำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมว่ามีลักษณะใด

ระเบียบวิธีการวิจัย

แนวทางการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยที่มุ่งหาข้อเท็จจริงและข้อสรุปเชิงปริมาณ โดยการใช้มูลที่เป็นตัวเลขเป็นหลักฐานยืนยันความถูกต้องของข้อค้นพบและข้อสรุปต่างๆ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเริ่มตั้งแต่การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ การปรับปรุงเครื่องมือ และการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ซึ่งข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามจะนำไปวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้เทคนิคเพื่อวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) วิเคราะห์อิทธิพลระหว่างตัวแปร (Path Analysis) และประมวลผลโดยใช้สถิติ Z-Test เพื่อพิสูจน์สมมติฐานที่ระดับความเชื่อมั่นที่ 95% และเพื่อวิเคราะห์สมการเชิงโครงสร้าง (Structural Equation

Modeling: SEM) ความสอดคล้องกลมกลืนกันระหว่างข้อมูลเชิงประจักษ์และโมเดลวิจัย ตามเกณฑ์มาตรฐาน (Kline,2005)

ประชากร

ประชากร(Population) ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือผู้บริหารในสถานประกอบการที่ดำเนินธุรกิจจรรกรกลการเกษตรของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย มีจำนวนทั้งสิ้น 870 กิจการทั่วประเทศจากฐานข้อมูลกรมพัฒนาธุรกิจการค้าโดยมีสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน ไม่เกิน 200 ล้านบาท อีกทั้งมีการจ้างงานไม่เกิน 200 คน ผู้วิจัยเลือกประชากรที่อยู่ในภาคกลางของประเทศไทยเป็นตัวแทนของประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เนื่องจากการกระจุกตัวของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับเครื่องจักรกลการเกษตรในพื้นที่มากที่สุด (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์, 2559)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง (sampling)ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้ทำการสุ่มตัวอย่างจากกรอบของประชากรที่ได้ทำการรวบรวมไว้ โดยคำนึงถึงความน่าจะเป็น (probability sampling) ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) การคำนวณขนาดของตัวอย่างใช้เป็นสัดส่วนของจำนวนตัวแปรสังเกตได้โดยใช้ตัวอย่างน้อย 5 ตัวอย่างต่อ 1 ตัวแปรที่สังเกตได้ สำหรับการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยตัวแปรที่สังเกตได้ 46 ตัวแปร จึงประมาณค่าคำนวณขนาดตัวอย่างได้เท่ากับ 226 ตัวอย่าง (สุภมาส อังศุโชติ, 2554)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม(Questionnaire)เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งเครื่องมือวิจัยนี้สร้างขึ้นมาจากการศึกษากรอบแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น 7 ส่วน

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและองค์กร ทั้งการเลือกตอบและเขียนตอบ

ส่วนที่ 2-6 ข้อคำถามจะเป็นลักษณะมาตราส่วนประมาณแบบ Likert scale ชนิด 5 ระดับโดยมีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยการผลิตที่ส่งผลต่อความสามารถทางการแข่งขันของธุรกิจเครื่องจักรกลทางการเกษตรในประเทศไทย เป็นมาตรวัดความคิดเห็น 5 ระดับ

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับความสามารถด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม (innovation)ที่ส่งผลต่อความสามารถทางการแข่งขันของธุรกิจเครื่องจักรกลทางการเกษตรในประเทศไทยเป็นมาตรวัดความคิดเห็น 5 ระดับ

ส่วนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐาน (infrastructure) ที่ส่งผลต่อความสามารถทางการแข่งขันของธุรกิจเครื่องจักรกลทางการเกษตรในประเทศไทยเป็นมาตรวัดความคิดเห็น 5 ระดับ

ส่วนที่ 5 คำถามเกี่ยวกับตลาดเงินในประเทศไทย (finance)ที่ส่งผลต่อความสามารถทางการแข่งขันของธุรกิจเครื่องจักรกลทางการเกษตรในประเทศไทยเป็นมาตรวัดความคิดเห็น 5 ระดับ

ส่วนที่ 6 คำถามเกี่ยวกับ: ความสามารถทางการแข่งขันของธุรกิจเครื่องจักรกลทางการเกษตรในประเทศไทยเป็นมาตรวัดความคิดเห็น 5 ระดับ

ผู้วิจัยได้กำหนดเป็นมาตรวัดความคิดเห็น 5 ระดับประกอบด้วย

ระดับคะแนน 5 หมายถึง ระดับความคิดเห็นด้วยมากที่สุด

ระดับคะแนน 4 หมายถึง ระดับความคิดเห็นด้วยมาก

ระดับคะแนน 3 หมายถึง ระดับความคิดเห็นด้วยปานกลาง

ระดับคะแนน 2 หมายถึง ระดับความคิดเห็นด้วยน้อย

ระดับคะแนน 1 หมายถึง ระดับความคิดเห็นด้วยน้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน

การวิจัยเรื่องรูปแบบความสามารถทางการแข่งขันของธุรกิจจักรกลการเกษตรในประเทศไทย ผู้วิจัยได้จัดเกณฑ์แปลผลเป็น 5 ระดับ คือ ความคิดเห็นด้วยมากที่สุด ความคิดเห็นด้วยมาก ความคิดเห็นด้วยปานกลาง ความคิดเห็นด้วยน้อย ความคิดเห็นด้วยน้อยที่สุด จากนั้นนำมาหาระดับเฉลี่ย โดยกำหนดความหมาย ดังนี้ (สรชัย พิศาลบุตร, 2550)

ระดับคะแนนเฉลี่ย	แปลผล
1.00-1.80	หมายถึง ความคิดเห็นด้วยสำคัญน้อยที่สุด
1.81-2.60	หมายถึง ความคิดเห็นด้วยสำคัญน้อย
2.61-3.40	หมายถึง ความคิดเห็นด้วยสำคัญปานกลาง
3.41-4.20	หมายถึง ความคิดเห็นด้วยสำคัญมาก
4.20-5.00	หมายถึง ความคิดเห็นด้วยสำคัญมากที่สุด

ส่วนที่ 7 คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อช่วยในการหารูปแบบความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจเครื่องจักรกลทางการเกษตรในประเทศไทย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 274 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุอยู่ระหว่าง 41-50 ปี จำนวนมากที่สุด อีกทั้งส่วนใหญ่เป็นเจ้าของกิจการ โดยมีประสบการณ์ในการผลิตเครื่องจักรที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจเครื่องจักรกลทางการเกษตรมาเป็นระยะเวลามากกว่า 10 ปี ทั้งนี้การดำเนินธุรกิจโดยมากเป็นลักษณะกิจการคนเดียว ใช้เงินลงทุนเริ่มต้นไม่เกิน 1,000,000 บาท มีจำนวนพนักงานทั้งสิ้นใจกิจการไม่เกิน 5 คน ทั้งนี้ส่วนใหญ่มีรายได้หลักมาจากการซ่อมบำรุงมากที่สุด ผู้วิจัยยังพบว่าเทคโนโลยีที่ผู้ประกอบการใช้ส่วนใหญ่จะต่ำกว่าคู่แข่งที่เป็นลักษณะกิจการขนาดใหญ่ อย่างไรก็ตามผู้ประกอบการเน้นการแข่งขันเรื่องราคาคุณภาพดี แม้จะส่งผลต่อกำไรที่ต่ำลงก็ตาม

อภิปรายผล

ธุรกิจเครื่องจักรกลการเกษตรในประเทศไทยที่มีขนาดกลางและขนาดย่อมมีความโดดเด่นในลักษณะดังต่อไปนี้ ประการที่ 1 ในด้านการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทางธุรกิจได้อย่างรวดเร็ว

โดยเฉพาะธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจะเข้าถึงผู้ส่งมอบวัตถุดิบได้อย่างลึกซึ้งซึ่งมากกว่าธุรกิจขนาดใหญ่ ในลักษณะ เพื่อน หรือ ครอบครัว ทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดี จะสามารถช่วยเพิ่มความสามารถในการแข่งขันขององค์กรได้ โดยเฉพาะในเรื่องของการลดต้นทุนการผลิต กล่าวคือ ถ้าผู้ส่งมอบวัตถุดิบสามารถส่งมอบวัตถุดิบที่มีคุณภาพตรงตามเวลาที่กำหนด ก็จะสามารถ ลดปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในโรงงานได้ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อนุพงศ์ อวิรุทธา และ เกวลี วัตพวงแก้ว (2560) ทำการศึกษาเรื่องทักษะการบริหารความสัมพันธ์และการพัฒนาความสัมพันธ์ของผู้ซื้อและผู้ส่งมอบที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานการบริหารความสัมพันธ์ ทัศนศึกษา บริษัท ลาชาด้า จำกัด(ประเทศไทย) อีกทั้งผลการศึกษายังกล่าวถึงความสัมพันธ์ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลในการดำเนินงาน

ข้อเสนอแนะ

ความได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจเครื่องจักรกลการเกษตรในประเทศไทยประกอบไปด้วยความได้เปรียบหลัก 3 ด้าน คือ ความได้เปรียบต่อผู้ขายวัตถุดิบ ความได้เปรียบต่อผู้ผลิตรายใหญ่ และการรักษาระดับผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืน โดยได้รับอิทธิพลมาจาก ทรัพยากรที่มีคุณภาพ แหล่งเงินทุนต้นทุนต่ำ และ ระบบโครงสร้างพื้นฐานที่ทันสมัย ดังนั้นหากต้องการรักษาจุดแข็งทั้ง 2 ข้อที่สร้างความสามารถทางการแข่งขันทางธุรกิจ ควรดำเนินการดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานภาครัฐ

จากความได้เปรียบของผู้ประกอบการในด้านต้นทุนเงินลงทุนต่ำ กล่าวคือได้รับการการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐที่ออกมาตราฐานสนับสนุนให้ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีโอกาสได้เข้าถึงแหล่งเงินทุนดังกล่าว ทำให้ธนาคารพาณิชย์ออกมาตรการช่วยเหลือและสนับสนุนธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตามธนาคารที่ถูกควบคุมโดยรัฐบาล ดังนั้น รัฐบาลมีบทบาทในการเป็นผู้นำเพื่อส่งเสริมธุรกิจที่กำลังเริ่มต้น หรือ ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศในด้านแหล่งเงินทุนอย่างต่อเนื่อง ควรที่จะมีการสนับสนุนให้นักวิชาการ หรือผู้เชี่ยวชาญทางการเงิน การวางแผนทางการเงิน การหาแหล่งเงินทุน อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นที่ปรึกษาด้านการเงินเฉพาะทางแก่ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่กำลังจะขอรับการสนับสนุนเงินทุน หรือ ที่ได้ขอรับเงินทุนไปแล้ว เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา. (2560). Thailand 4.0 โมเดลขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน.

เจษฎา อุดมกิจมงคล. (2554). **อุตสาหกรรมเครื่องจักรกลการเกษตร (Agricultural Machinery).**

กรุงเทพฯ : สำนักเศรษฐกิจอุตสาหกรรม.

นิตยา จันทร์หอม มาเรียม นะมิ และ อัมพาล ชุสนุก. (2558). “อิทธิพลของคุณภาพการให้บริการหลังการขายต่อความไว้วางใจ เชื่อใจ ความพึงพอใจ และความจงรักภักดีของลูกค้าธุรกิจนำเข้าเครื่องมือแพทย์”. **Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ** 8, 3(กันยายน-ธันวาคม): 691-705.

ฝ่ายวิจัยธุรกิจ. (2559). **เปิดโลกกว้าง SMEs ส่งออก**. กรุงเทพฯ : ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย.

อนุพงศ์ อวีรุทธา และ เกวลี วัตพ่วงแก้ว. (2560). “ทักษะการบริหารความสัมพันธ์และการพัฒนาความสัมพันธ์ของผู้ซื้อและผู้ส่งมอบที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานการบริหารความสัมพันธ์ กรณีศึกษา บริษัท ลาซาด้า จำกัด(ประเทศไทย)”. **Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ 10, 2(พฤษภาคม-สิงหาคม): 1163-1179.**

Abebe,J.O. (2016). The Effect of Knowledge Management Enablers on Sustainable Competitive Advantage Amongst Humanitarian Agencies in Kenya. **SSRN Electronic Journal**. doi:10.2139/ssrn.2805445

Bartodziej, C. J. (2016). The concept Industry 4.0. **The Concept Industry 4.0**, 27–50. doi:10.1007/978-3-658-16502-4_3

Byrd,T.A.(2016). Relating IS Infrastructure to Core Competencies and Competitive Advantage. *Advanced Topics in Information Resources Management, Volume 1*. doi: 10.4018/9781930708440.ch004

Denrell, J., & Powell, T. C. (2016). **Dynamic Capability as a Theory of Competitive Advantage**. **Oxford Handbooks Online**. doi:10.1093/oxfordhb/9780199678914.013.007

รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงาน ของหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

The Factors of Causal Relationship which Influence to Operating Results on the Stock Exchange of Thailand

สุชาติ ปรัชยานนท์¹, ชนิภรณ์ เอี่ยมสกุลรัตน์², นภาพรณ พันธ์ธูลาภ³,
สโรชา ภูหิรัญ⁴ และกฤติยา ศุภมนไพศาล⁵

Suchart Prakthayanon¹, Chaniporn Iamsakuirat², Napaporn Phanthuiap³,
Sarocho Phuhiran⁴ and Krittiya Supamonpaisal⁵

¹หลักสูตรบริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

¹Faculty of Business Administration, Bangkok Thonburi University

²⁻⁵สาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

²⁻⁵ Faculty of Business Administration (Management), Bangkok Thonburi University

¹e-mail: suchat.prak@bkkthon.ac.th

บทคัดย่อ

นักลงทุนทั่วไปควรมีความสามารถในการระบุปัจจัยหลักที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพของหลักทรัพย์เพื่อใช้ในการตัดสินใจลงทุนด้วยวิธีการไม่ซับซ้อนและได้ผลลัพธ์ที่แม่นยำ การวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อหาแบบจำลองทางการเงินเพื่อประมาณการหลักทรัพย์ที่มีประสิทธิภาพภายใต้สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยโดยใช้ข้อมูลทางการเงินใน พ.ศ. 2559-2560 จำนวน 668 หลักทรัพย์ ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกส์ (Logistic Regression Analysis: LRA)

ผลการวิจัยพบว่าการกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพที่ได้จาก กำไรส่วนเกินทุน (Capital Gain Yield) เทียบกับค่าเบต้า (Beta) ทั้ง 4 แบบจำลองตามสถานการณ์ ล้วนทำนายหลักทรัพย์ที่มีประสิทธิภาพได้อย่างแม่นยำตั้งแต่ 91.5-98.7% โดยแบบจำลองในสถานการณ์ที่ 1 มีความแม่นยำสูงที่สุด ทั้ง 4 แบบจำลองได้รับอิทธิพลทางตรงเชิงบวกจากมูลค่าการซื้อขายสูงที่สุดในทางกลับกันได้รับอิทธิพลเชิงลบจากมูลค่าทางการตลาดตรงลงมาคืออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์และอัตรากำไรถือครองหลักทรัพย์จากนักลงทุนรายย่อยอย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับ 0.10

คำสำคัญ : เบต้าประสิทธิภาพของหลักทรัพย์, กำไรส่วนเกินทุน และมูลค่าทางการตลาด

Abstract

Investors should have the ability to identify the main factors which can affect the stock performance for making their decisions. The purpose of this study is to find

practical models with financial factors to estimate stock performance under environmental changes. The population is represented by companies listed on the stock exchange of Thailand during 2016-2017 totaling 668 companies, by using logistic regression analysis (LRA).

The research results found that the stock performance was measured by the percentage difference between both value capital gain yield and Beta. There are 4 models were predicted the stock performance accurately 91.5-98.7%. The 1st model was highest accuracy rate. 4 models of the stock performance were received the positive influence from trading value factor on the other hand they were received the negative influence from market value, return on assets and free float rate at 0.10 significant level.

Keywords: Stock Performance, Capital Gain, Financial Ratio and market capability

บทนำ

เศรษฐกิจประเทศมหาอำนาจทั้ง 4 ของโลก ประกอบด้วย สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป ญี่ปุ่น และจีน ในปี 2017 มีภาวะเศรษฐกิจที่ถดถอยสังเกตได้จากการกระตุ้นภาวะเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง เช่นการออกมาตรการ QE การลดอัตราดอกเบี้ย รวมถึง Brexit ทำให้นักลงทุนใช้เงินลงทุนจากการกู้ยืมเงินมากยิ่งขึ้น ในขณะที่ในประเทศไทยมีอัตราการเติบโตเศรษฐกิจอยู่ระหว่าง 2-3% ในปี 2017-2018 จากการประมาณการการเติบโตเศรษฐกิจของกระทรวงพาณิชย์ 2017 มีเหตุมาจากการขยายตัวของการท่องเที่ยว มาตรการภาครัฐส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศไทย และมาตรฐานการลดหย่อนภาษีจากรายจ่ายในการท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาการเกษตร สินค้าทางการเกษตรของไทยมีราคาตกต่ำ ภาคการผลิตทรงตัว และนักลงทุนไม่ลงทุนเพิ่มในอุตสาหกรรมของประเทศไทย (สำนักงานและนโยบายยุทธศาสตร์การค้า, 2561)

จากวิกฤตที่เกิดขึ้นในประเทศมหาอำนาจได้ขยายลุกลามไปยังประเทศอื่นๆ ทั่วทุกมุมโลก ส่งผลให้การลงทุนทุกด้านมีความเสี่ยงเนื่องจากภาวะตลาดที่ผันผวน ดอกเบี้ยเงินฝากที่นับวันจะน้อยลง ส่วนทางกลับอัตราเงินเฟ้อที่เพิ่มขึ้น นักลงทุนจึงหันมาลงทุนในตลาดทุนเพื่อช่วยกระจายความเสี่ยงและยังให้ผลตอบแทนที่น่าพอใจ อย่างไรก็ตามในช่วงที่สื่อสังคมออนไลน์กำลังได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายทำให้การได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่ปรากฏในปัจจุบันอันเกี่ยวข้องกับตลาดทุนนั้น มีมากมายทั้งเชื่อถือได้และเชื่อถือไม่ได้ นักลงทุนส่วนใหญ่มักไม่สนใจกับแหล่งที่มาของข้อมูล อาทิ รายงานทางการเงิน งบการเงิน ตัวชี้วัดทางเศรษฐกิจ ราคาน้ำมัน ข้อมูลเฉพาะของกิจการ หรือ บทวิเคราะห์ทางการเงิน และข่าวสาร ทำให้การตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับตลาดทุนนั้นไม่ผ่านการวิเคราะห์อย่างครบถ้วนอาจนำไปสู่ความสูญเสีย ทั้งนี้ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (The Stock Exchange of Thailand) มีหลักทรัพย์ที่จดทะเบียนทั้งสิ้น 788 บริษัท ที่จดทะเบียนในตลาด

หลัก(SET) 623 และจดทะเบียนในตลาดรอง (MAI) 165 บริษัท (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2561) จะเห็นได้ว่า เฉพาะประเทศไทยมีกิจการทั้งเล็ก กลาง ใหญ่ มากมาย หากนักลงทุนไม่สนใจข้อมูลข่าวสารที่มีความน่าเชื่อถือและขาดการนำไปสู่การวิเคราะห์ที่สมบูรณ์แล้ว อาจเลือกลงทุนในกิจการที่ให้ผลตอบแทนไม่ดี หรือมีผลการดำเนินงานต่ำกว่ามาตรฐาน จากการศึกษาของ Huang and Miao (2017) พบว่า นักลงทุนส่วนใหญ่ที่เน้นการลงทุนระยะยาวไม่ให้ความสำคัญกับขนาดของเงินปันผลที่ได้รับจากบริษัท แต่สนใจในอัตราการเติบโตของกำไรที่เพิ่มขึ้นจากการนำกำไรสะสมไปลงทุนให้กิจการ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการหาเครื่องมือที่ช่วยในการตัดสินใจเลือกลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีประสิทธิภาพและได้ผลตอบแทนสอดคล้องตามความคาดหวังของนักลงทุน เพื่อป้องกันความผิดพลาดในการลงทุนจึงนำมาสู่การศึกษผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพของหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อให้ให้นักลงทุนสามารถใช้ข้อมูลไปช่วยในการตัดสินใจโดยได้จากวิธีการที่ดีที่สุด อันประกอบด้วย การวิเคราะห์ด้วยเทคนิค และ เครื่องมือทางการเงิน จากข้อมูลทางการเงิน และไม่ใช้ข้อมูลทางการเงิน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้เพื่อหาแบบจำลองทางการเงินที่ใช้ในการประมาณความน่าจะเป็นความสำเร็จของหลักทรัพย์ที่มีประสิทธิภาพในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทั้งนี้ศึกษาเฉพาะตัวแปรที่มีการเปลี่ยนแปลงในเชิงบวกเมื่อเทียบกับประสิทธิภาพของหลักทรัพย์ โดยนำข้อมูลมาจากตัวเลขทางบัญชีระหว่างปี 2559-2560 สำหรับผลลัพธ์ของการศึกษานี้จะได้แบบจำลองการเลือกหุ้นที่มีประสิทธิภาพสูงเหมาะแก่การเลือกลงทุนเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายที่นักลงทุนต้องการ โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกส์(Logistic Regression Analysis: LRA)

การทบทวนวรรณกรรม

หลักทรัพย์ หมายถึง หุ้นสามัญ(common stock) คือการแสดงสิทธิในความเป็นเจ้าของของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและมีข้อมูลทางการเงินครบถ้วนนำมาคำนวณประสิทธิภาพหลักทรัพย์ได้ ทั้งใน SET และ MAI

ประสิทธิภาพของหลักทรัพย์หมายถึงหลักทรัพย์ที่มีผลกำไรส่วนต่างจากราคาหลักทรัพย์ (Capital Gain) คือรูปแบบของกำไรที่ได้มาจากการเพิ่มขึ้นของมูลค่า เกิดเป็นกำไรส่วนเกินของทุนแปรผันตรงกับประสิทธิภาพของหลักทรัพย์สูง

อัตราส่วนทางการเงินหมายถึง อัตราส่วนทางการเงินที่มีผลต่อประสิทธิภาพของหลักทรัพย์

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตทางด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ หลักทรัพย์ ซึ่งหมายถึง หุ้นสามารถ (common stock) โดยนำข้อมูลแต่ละตัวมาจากตัวเลขทางบัญชีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์และมีผลการดำเนินงานอยู่ระหว่างปี 2559-2560 โดยนำเฉพาะ 412 บริษัทเท่านั้นที่มีข้อมูลตัวเลขทางการเงินที่ครบถ้วนสำหรับใช้ในการศึกษาครั้งนี้เพื่อป้องกันการ missing data.

ขอบเขตทางด้านเนื้อหา สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกส์ (Logistic Regression Analysis: LRA) เพื่อประมาณหลักทรัพย์ที่มีประสิทธิภาพ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

สำหรับผลลัพธ์ของการศึกษานี้จะได้แบบจำลองการเลือกหุ้นที่มีประสิทธิภาพสูงเหมาะแก่การเลือกลงทุนเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายที่นักลงทุนต้องการ

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อต้องการประมาณความน่าจะเป็นของความสำเร็จของหลักทรัพย์ที่มีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ระหว่างปี 2559-2560 ดังรายชื่อในภาคผนวก มีอัตราส่วนทางการเงิน มีค่าที่สามารถอธิบายประสิทธิภาพของหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ (อาภากร วนเศรษฐ, 2559) โดยพิจารณาจากการเพิ่มขึ้นของราคาหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์เป็นหลัก (Shamsudin et al., 2013) ทั้งนี้แบ่งวิธีการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือหลักทรัพย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ข้อมูลปี 2560 มีจำนวนทั้งสิ้น 668 บริษัทที่มีผลการดำเนินงานอยู่ระหว่างปี 2559-2560 มีเพียง 412 บริษัทเท่านั้นที่มีข้อมูลตัวเลขทางการเงินที่ครบถ้วนสำหรับใช้ในการศึกษาครั้งนี้ กล่าวคือ มีบริษัทที่จดทะเบียนในตลาด mai 76 บริษัท และ SET 336 บริษัท โดยกระจายอยู่ทุกกลุ่มอุตสาหกรรม อาทิ อุตสาหกรรมเกษตร อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง เทคโนโลยี ธุรกิจการเงิน ทรัพยากร การบริการ และสินค้าอุตสาหกรรม เป็นต้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยทำการกำหนดสถานการณ์จากความสัมพันธ์ระหว่าง Capital Gain และ Beta จากสูตร (Capital Gain-Beta)/Beta ตามแนวทางของ Mironiucand Robu (2013) ที่กำหนดไว้ 3 สถานการณ์ อย่างไรก็ตามผู้วิจัยต้องการทดสอบถึงสถานการณ์ค่าการคำนวณ (Capital Gain-Beta) / Beta > 1.00 จึงศึกษาทั้งสิ้นรวม 4 สถานการณ์

ผลการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือหลักทรัพย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ข้อมูลปี 2560 มีจำนวนทั้งสิ้น 668 บริษัทที่มีผลการดำเนินงานอยู่ระหว่างปี 2559-2560 มีเพียง 412 บริษัท เท่านั้นที่มีข้อมูลตัวเลขทางการเงินที่ครบถ้วนสำหรับใช้ในการศึกษารั้งนี้กล่าวคือ มีบริษัทที่จดทะเบียนในตลาด 412 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 18 และ SET 336 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 82 ประกอบด้วยกลุ่มธุรกิจประเภทต่างๆ กล่าวคือ กลุ่มบริการมากที่สุดจำนวน 91 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 22 รองลงมาคือกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม จำนวน 81 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 20 อสังหาริมทรัพย์ และก่อสร้างจำนวน 62 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 15 กลุ่มธุรกิจการเงินจำนวน 51 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 12 กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรจำนวน 37 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 9 กลุ่มทรัพยากร 32 บริษัทคิดเป็นร้อยละ 8 และน้อยที่สุดคือกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค จำนวน 28 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 7 ตามลำดับ

จากการวิเคราะห์ LRA พบว่า แบบจำลองทางการเงินเพื่อประมาณการหลักทรัพย์ที่มีประสิทธิภาพทั้ง 4 แบบจำลองสามารถทำนายหลักทรัพย์ที่มีประสิทธิภาพได้มากกว่าร้อยละ 80 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.10

อภิปรายผล

ผลการศึกษาทั้ง 4 สถานการณ์ พบว่า หลักทรัพย์ที่มีประสิทธิภาพ จะมี มูลค่าการซื้อขายมีขนาดอิทธิพลสูงที่สุดในจำนวนตัวแปรอิสระที่นำมาทดสอบ โดยที่มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกกับหลักทรัพย์ที่มีประสิทธิภาพ ในทางกลับกันอิทธิพลเชิงลบที่มีขนาดมากที่สุด คือ Mcap รองลงมา คือ ROA และอิทธิพลเชิงลบที่น้อยที่สุดคือ FF จึงสามารถสรุปได้ว่ากำไรส่วนเกินทุนเทียบกับเบต้า (Capital Gain Yield-Beta) ที่ใช้กำหนดประสิทธิภาพของหลักทรัพย์นั้น ได้รับอิทธิพลมาจากตัวแปรอิสระที่ประกอบด้วย มูลค่าการซื้อขาย (ValueK) มูลค่าทางการตลาด (Mcap), อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) และ อัตราการถือครองหลักทรัพย์จากนักลงทุนรายย่อย (FF%) ซึ่งกล่าวได้ว่าหาก $(\text{Capital Gain Yield-Beta})/\text{Beta} > 0.0$ จะทำให้ประสิทธิภาพในการทำนายหลักทรัพย์ที่มีประสิทธิภาพมีความแม่นยำมากที่สุด ถึง 98.7% ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.10

จากตัวแปรที่ใช้ในการทำนายหลักทรัพย์ที่มีประสิทธิภาพในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยโดยใช้ข้อมูลระหว่างปี 2559-2560 มีเพียง 4 ตัวแปรอิสระ ที่ประกอบด้วย มูลค่าการซื้อขาย (ValueK) มูลค่าทางการตลาด (Mcap), อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) และอัตราการถือครองหลักทรัพย์จากนักลงทุนรายย่อย (FF%) สามารถกล่าวได้ว่า ทั้ง 4 ตัวแปรนี้ มีความสัมพันธ์โดยตรงกับการเปลี่ยนแปลงของราคาหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กล่าวคือ มูลค่าการซื้อขาย (ValueK) ยิ่งสูง แสดงถึงความต้องการของหลักทรัพย์สูง ส่งผลให้ราคาหลักทรัพย์ดังกล่าวเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ Shamsudin et al. ในปี 2013 ในขณะที่พบความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามระหว่างประสิทธิภาพของหลักทรัพย์ และ ตัวแปรมูลค่าทางการตลาด (Mcap) ที่เกิดจากผลคูณจำนวนหุ้นสามัญกับราคาตลาดในปัจจุบัน ซึ่งแตกต่างผลจากการศึกษาของ Remorov ในปี 2014 ที่พบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างระหว่างมูลค่าทางการตลาดกับการเปลี่ยนแปลงของ

ราคาหลักทรัพย์ เนื่องจากผู้วิจัยเลือกศึกษาหลักทรัพย์ทุกตัวในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตั้งแต่ปี 2559-2560 มิได้จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม ในขณะที่ Romorov ได้คัดเลือกหลักทรัพย์ที่เฉพาะกลุ่ม เช่นเดียวกันที่ผู้วิจัยพบความสัมพันธ์เชิงลบระหว่าง ROA กับ ราคาหลักทรัพย์ซึ่งแตกต่างจากผลการศึกษาของ อาภากร วนเศรษฐ ในปี 2559 และ Mironiuc and Robu ในปี 2013 ทั้งนี้ งานวิจัยของ อาภากร วนเศรษฐ และ Mironiuc and Robu เลือกศึกษาหลักทรัพย์เฉพาะกลุ่ม เช่น SET100 เป็นต้น และอัตราการตัวแปรที่มีขนาดความสัมพันธ์เชิงลบกับประสิทธิภาพของหลักทรัพย์ คือ ตัวแปรการถือครองหลักทรัพย์จากนักลงทุนรายย่อย (FF%) กล่าวคือ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกำหนดให้มีการถือครองหลักทรัพย์จากนักลงทุนรายย่อย ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 15 ถือเป็นคุณสมบัติประการหนึ่งในการเข้าจดทะเบียนและดำรงสถานะในการเป็นบริษัทจดทะเบียน จึงส่งผลให้มีขนาดอิทธิพลที่น้อยที่สุด

ดังนั้นแนวทางในการลงทุนหลักทรัพย์ที่มีประสิทธิภาพในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย นักลงทุนจะต้องพิจารณาเปรียบเทียบระหว่าง ค่า Capital Gain Yield และ ค่า Beta ต้องมีค่าใกล้เคียงกันเนื่องจากจะทำให้การทำนายแม่นยำสูงสุด จากนั้นจึงตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีมูลค่าการซื้อขายสูง

ข้อเสนอแนะ

สำหรับการศึกษานี้ผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลที่เป็นค่าเฉลี่ยรายปี (Yearly) ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปควรจำแนกเป็นการศึกษาในแต่ละช่วงระยะเวลา เช่น การศึกษาเป็นรายไตรมาส (Quarterly) หรือ รายเดือน (Monthly) เทียบกันแต่ละปี เพื่อจะได้ทราบวิธีการปฏิบัติและใช้ข้อมูลที่มีความถูกต้องตามแต่ละช่วงเวลา อีกทั้งในการวิจัยครั้งต่อไปผู้วิจัยควรกำหนดหลักทรัพย์โดยแยกเป็นประเภทของอุตสาหกรรมต่างๆ เพื่อจัดกลุ่มการวิเคราะห์ (Sector Analysis)

เอกสารอ้างอิง

- สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า. (2561). **ภาวะเศรษฐกิจการค้าไทยปี 2560**. TPSON Trade Outlook. กระทรวงพาณิชย์
- อาภากร วนเศรษฐ. (2559). **ผลกระทบอัตราส่วนทางการเงินต่อราคาหลักทรัพย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์: กรณีประเทศไทยและอินโดนีเซีย**. การค้นคว้าอิสระ สาขาวิชาการบริหารการเงิน คณะพาณิชย์ศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Arabsalehi, M., & Mahmoodi, I. (2011). **A new perspective on the financial performance measures**. 1st Annual International Conference on Accounting and Finance (AF 2011). doi:10.5176/978-981-08-8957-9_af-076
- Baba, N., & Kozaki, M. (n.d.). **An intelligent forecasting system of stock price using neural networks**. [Proceedings 1992] IJCNN International Joint Conference on Neural Networks. doi:10.1109/ijcnn.1992.287183

- Ball, R., & Brown, P. (1968). **An Empirical Evaluation of Accounting Income Numbers.** *Journal of Accounting Research*, 6(2), 159. doi:10.2307/2490232
- Basu, A. K., & O'Shea, L. (2014). **The Predictive Ability of P/E Ratio: Evidence from Australia and New Zealand.** *SSRN Electronic Journal*. doi:10.2139/ssrn.2376050
- Chaieb, I., Errunza, V. R., & Gibson, R. (2016). **How Does Sovereign Bond Market Integration Relate to Fundamentals and CDS Spreads?** *SSRN Electronic Journal*. doi:10.2139/ssrn.2818266
- CHEN, P., & CHEN, W. (1986). **Study on the distribution characteristics of Supplier in Chinese coals.** *Fuel*, 65(9), 1305–1309. doi:10.1016/0016-2361(86)90246-2
- Dodd, E. M., & Meyer, C. H. (1931). **The Law of Stock Brokers and Stock Exchanges.** *Harvard Law Review*, 44(7), 1168. doi:10.2307/1331377
- Fama, E. F., Cochrane, J. H., Moskowitz, T. J., Cochrane, J. H., & Moskowitz, T. J. (2016). **The Fama Portfolio.** doi:10.7208/chicago/9780226426983.001.0001
- Homa, K. E., & Jaffee, D. M. (1971). **The Supply of Money and Common Stock Prices.** *The Journal of Finance*, 26(5), 1045. doi:10.2307/2326082
- Huang, D., & Miao, J. (2017). **The Effect of Oil Price Changes on Stock Price Momentum.** *SSRN Electronic Journal*. doi:10.2139/ssrn.2847514
- Kendall, S. M., & Ord, K. (1990). **Time Series.** (3rd ed.). New York: Oxford University Press.
- Landskroner, Y., & Ruthenberg, D. (2005). **Diversification and Performance in Banking: The Israeli Case.** *SSRN Electronic Journal*. doi:10.2139/ssrn.675230
- Mironiuc, M., & Robu, M.-A. (2013). **Obtaining a Practical Model for Estimating Stock Performance on an Emerging Market Using Logistic Regression Analysis.** *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 81, 422–427. doi:10.1016/j.sbspro.2013.06.454
- Mookerjee, R., & Yu, Q. (1997). **Macroeconomic variables and stock prices in a small open economy: The case of Singapore.** *Pacific-Basin Finance Journal*, 5(3), 377–388. doi:10.1016/S0927-538X(96)00029-7
- Nelles, O. (2001). **Fuzzy and Neuro-Fuzzy Models.** *Nonlinear System Identification*, 299–340. doi:10.1007/978-3-662-04323-3_11
- Oh, K.-Y., Kim, B., & Kim, H. (2006). **An empirical study of the relation between stock price and EPS in panel data: Korea case.** *Applied Economics*, 38(20), 2361–2369. doi:10.1080/00036840500427593

- Petersen, G.-K., & Spickers, T. (2017). **Investor Perception in Delegated Portfolio Management: How Manager Texts Influence Investor Behavior**. SSRN Electronic Journal .doi:10.2139/ssrn.3033119
- Pettengill, G. N., Chang, G., & Hueng, C. J. (2012). **Identifying the Value Premium: A Test of Mutual Fund Performance Measures**. SSRN Electronic Journal. doi:10.2139/ssrn.2139819
- Qi, J. X., & Kan, Z. N. (2013). **The Limitation of Free Float and Safety Float and the Introduction of Composite Free Float and Composite Safety Float in CPM Network**. *Advanced Materials Research*, 860-863, 2962-2965. doi:10.4028/www.scientific.net/amr.860-863.2962
- Rapee, P., Ke-Chung, P., & Kamonthip, M. (2017). **The performance measurement of listed companies of the agribusiness sector on the stock exchange of Thailand**. *Agricultural Economics (Zemědělská Ekonomika)*, 63(No. 5), 234-245. doi:10.17221/291/2015-agricecon
- Remorov, R. (2014). **Stock Price and Trading Volume during Market Crashes**. *International Journal of Marketing Studies*, 6(1). doi:10.5539/ijms.v6n1p21
- Robu, M. A., & Robu, I. B. (2015). **The Influence of the Audit Report on the Relevance of Accounting Information Reported by Listed Romanian Companies**. *Procedia Economics and Finance*, 20, 562-570. doi:10.1016/s2212-5671(15)00109-4
- Rosenberg, B., Reid, K., & Lanstein, R. (1985). **Persuasive evidence of market inefficiency**. *The Journal of Portfolio Management*, 11(3), 9-16. doi:10.3905/jpm.1985.409007
- Rossi, S. B., Sloan, R. G., & Tracy, S. (2015). **Forecasting Stock Price Crashes**. SSRN Electronic Journal. doi:10.2139/ssrn.2585811
- Schaik, L. van. (2008). **Non-Fictional**. doi:10.1007/978-3-7643-8201-8
- Schwert, G. W. (1990). **Stock Returns and Real Activity: A Century of Evidence**. doi:10.3386/w3296
- Shamsudin, N., Mahmood, W. M. W., & Ismail, F. (2013). **The Performance of Stock and the Indicators**. *International Journal of Trade, Economics and Finance*, 409-413. doi:10.7763/ijtef.2013.v4.327
- Steinberger, J. (2017). **Early life linear growth but not weight gain, impacts adult capital gain**. *The Journal of Pediatrics*, 182, 4. doi:10.1016/j.jpeds.2017.01.009

- Sun, L., & Lee, D. W. (2017). **Factor Exposures of Foreign Equity Capital in a Domestic Stock Market: Evidence from Korea**. *International Review of Finance*. doi:10.1111/irfi.12129
- Ting, C. C. (2012). Market Value of the Firm, Market Value of Equity, Return Rate on Capital and the Optimal Capital Structure. **International Journal of Financial Research**, 3(4). doi:10.5430/ijfr.v3n4p1
- Wagdi, O., Sherif, A., & Azmy, M. (2016). **The Correlation between Common Stock Return and Price Earnings (PE) Ratio: Egypt Case**. *SSRN Electronic Journal*. doi:10.2139/ssrn.2783852
- Zhang, B., Yuan, H., & Zhi, X. (2017). **ROE as a performance measure in performance-vested stock option contracts in China**. *Frontiers of Business Research in China*, 11(1). doi:10.1186/s11782-017-0009-3

Website

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย www.set.or.th สืบค้นเมื่อ ตุลาคม 2560

รูปแบบศักยภาพ สภาพด้านภูมิศาสตร์ และการจัดการภายในธุรกิจที่มีอิทธิพล ต่อการตัดสินใจลงทุนโดยตรงของผู้ลงทุนไทย

Model of Capability Geographic and Management Effecting to Direct Investment Decision of Thai Investors

บุญมี จงเชิดพันธ์

Boonmee Chongcherdphun

บริษัท บ็อบบี้ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ (2022) จำกัด

Bobby Entertainment (2022) Co., Ltd.

Company President

e-mail: Boonmee.c@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยด้านศักยภาพ ด้านความได้เปรียบด้านสภาพภูมิศาสตร์และด้านความได้เปรียบด้านการพัฒนามนุษย์และองค์กรที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนโดยตรงของผู้ลงทุนไทยในกลุ่มประเทศประชาคมอาเซียน ซึ่งการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมภายนอกเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับผู้ประกอบการในการกำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาวะแวดล้อมทางธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงไป นอกจากนี้ยังเป็นการป้องกันสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างไม่คาดฝันจากการเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมภายนอก (Bernd, 2007; John, Lee, & Daniel, 2007; Charles, 2009) ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือสถานประกอบการ จำนวน 8,020 แห่ง ซึ่งประกอบธุรกิจในการอุตสาหกรรมผลิตและจำหน่ายทั้งภายในประเทศและต่างประเทศที่สำคัญของประเทศไทยและเป็นสมาชิก(Exporter List)(EL) ของกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ จำนวน 420 กิจการโดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) ผู้บริหารระดับสูงหรือเจ้าของผู้ประกอบการเป็นตัวแทนในการตอบแบบสอบถามที่สนใจขยายการลงทุนในตลาดกลุ่มประเทศประชาคมอาเซียนจำนวน 9 ประเทศ ประกอบไปด้วย เวียดนาม ลาว พม่า กัมพูชา อินโดนีเซีย มาเลเซียฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และ บรูไน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) การวิเคราะห์อิทธิพลตัวแปรแฝง (Latent Variable Path Analysis) การวิเคราะห์ตัวแปรสังเกต (Observed Variable) การวิเคราะห์การพัฒนาแบบจำลองสมการโครงสร้าง (Structural Equation Model) ในโปรแกรมลิสเรล (Linear Structural Relationship Model (LISREL))

คำสำคัญ: ศักยภาพ, สภาพด้านภูมิศาสตร์, การจัดการภายในธุรกิจ

Abstract

The study is designed to investigate the potentiality and preparedness for export, the comparative advantages of the owned assets, the comparative advantages of geographic conditions and the comparative advantages of human resource and organization development with particular reference to Development of models the affect to Direct Investment decision of Thai Investors in the ASEAN Community. The population of the study consisted of 8,020 enterprises which were engaged in production industries and distributed the goods both inside and outside Thailand. All of these industries were in the Exporter List (EL) of Department of International Trade Promotion, Ministry of Commerce. A sample of 420 industries was selected from the population by means of quota sampling technique, the CEO as well as the entrepreneurs from the sample who were interested in expanding their investments in 9 countries of the ASEAN Community markets were requested to answer the questionnaires. The 9 countries included the following: Vietnam, Laos, Myanmar, Indonesia, Cambodia, Malaysia, Philippines, Singapore and Brunei. The study instrument was the questionnaires with open-ended and closed-ended question. The collected data were analyzed using mean, standard deviations, confirmatory factor analysis, latent variable path analysis, analysis of observed variables and structural equation modeling in the LISREL program.

Keywords: Capability, Geographic, Management Effecting

บทนำ

ประเทศไทยเป็นประเทศที่ดำเนินกิจกรรมเศรษฐกิจระบบเปิดมีการค้าติดต่อกันกับต่างประเทศมาตั้งแต่ครั้งสมัยกรุงสุโขทัย และในสมัยกรุงศรีอยุธยาจนกระทั่งสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ในปี พ.ศ.2398 ประเทศไทยได้ลงนามในสนธิสัญญาทางการค้ากับต่างประเทศเป็นฉบับแรก คือ สนธิสัญญาเบาริงกับประเทศอังกฤษ มีข้อความที่สำคัญคือ ประเทศไทยต้องยินยอมให้คนอังกฤษเข้ามาลงทุนค้าขายในประเทศได้อย่างเสรี จากสนธิสัญญานี้ถือเป็นจุดเริ่มต้นประวัติศาสตร์ของการค้าระหว่างประเทศตลาดทางการค้า(การค้าของไทยกับต่างประเทศ, สำนักงาน กศน., 2555) ดังนั้น จึงต้องดำเนินนโยบายทางการค้าโดยการเจรจาทางการค้ากับประเทศคู่ค้าโดยตรงเพื่อรักษาตลาดทางการค้า ในขณะที่เดียวกันก็พยายามหาทางขยายตลาดไปสู่ภูมิภาคที่ยังมีการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจที่ไม่ค่อยเข้มแข็งนัก (กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ, กระทรวงการต่างประเทศ, 2555)

ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ในปัจจุบัน ไม่เพียงเปิดโอกาสกว้างต่อขยายตัวทางการค้าระหว่างประเทศเท่านั้น แต่ยังส่งเสริมการขยายตัวทางการลงทุนระหว่างประเทศด้วย ซึ่งการลงทุนระหว่าง

ประเทศหรือที่เรียกว่า การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI: Foreign Direct Investment) ถือเป็นปัจจัยสำคัญต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจโลกอีกประการหนึ่ง ที่มีความสำคัญเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ โดยที่กลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้วนับเป็นผู้มีบทบาทต่อการออกไปลงทุนโดยตรง ในต่างประเทศอย่างยิ่ง อย่างไรก็ตาม ช่วงกลางทศวรรษ 1990 เป็นต้นมา ได้เริ่มเกิดกระแสการออกไปลงทุนโดยตรงของบริษัทข้ามชาติในประเทศกำลังพัฒนา ที่เรียกว่า Third World MNEs (Multi National Enterprises) อย่างชัดเจน โดยเฉพาะ เกาหลีใต้ ไต้หวัน ฮองกง และสิงคโปร์ (Hill & Jongwanich, 2009) ซึ่งค่อนข้างขัดแย้งกับปรากฏการณ์ในอดีต ที่ประเทศเหล่านี้ไม่ได้มุ่งออกไปลงทุนในต่างประเทศมากนัก นอกจากนี้ ประเทศกำลังพัฒนาอื่นๆ ในเอเชีย อาทิ จีน มาเลเซีย ไทย และอินเดียก็ยังมีแนวโน้มออกไปลงทุนในต่างประเทศเพิ่มขึ้นอีกด้วย ปรากฏการณ์ดังกล่าวจึงน่าจะสะท้อนนัยสำคัญบางอย่างที่เกิดขึ้นกับประเทศเหล่านี้ ซึ่งเป็นประเทศที่เป็นฐานการผลิตสินค้าสำคัญของตลาดโลก ประชาคมอาเซียน หรือ “AC” ที่กำลังจะเริ่มต้นขึ้นอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2558 เป็นการรวมตัวกันของประเทศในกลุ่มอาเซียนจำนวน 10 ประเทศได้แก่ บรูไน กัมพูชา อินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย พม่า ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ เวียดนาม และไทย ทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายเสรี (Free Flow) ในด้านต่างๆ อันได้แก่ (1) สินค้า (2) บริการ (3) การลงทุน (4) เงินทุน และ (5) แรงงานฝีมือ และการเปิดเสรีในด้านต่างๆ โดยที่ประเทศต่างๆ เหล่านี้ต่างก็มีจุดแข็งและจุดอ่อนเพื่อรองรับกับการเคลื่อนย้ายเสรีในด้านต่างๆ ที่แตกต่างกันไป และสำหรับประเทศไทย ด้วยจุดแข็งทางสภาพภูมิศาสตร์ที่ตั้งอยู่ในใจกลางของกลุ่มประชาคมอาเซียนประกอบกับระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่ครอบคลุม จึงถูกวางให้เป็นศูนย์กลาง (Hub) ทางด้านการขนส่ง และการท่องเที่ยว แต่ในด้านการลงทุนจากต่างชาติ เมื่อแยกพิจารณาระหว่างการลงทุนโดยตรง (Foreign Direct Investment: FDI) กับประเทศเพื่อนบ้านที่มีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์กว่า และยังมีแรงงานราคาถูกที่ดึงดูดให้มีการลงทุนจากต่างชาติมากขึ้น (ศูนย์อาเซียนศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2555)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านศักยภาพ , ด้านความได้เปรียบด้านสภาพภูมิศาสตร์และด้านความได้เปรียบด้านการจัดการภายในธุรกิจ ของธุรกิจที่ต้องการขยายการลงทุนไปยังกลุ่มประเทศประชาคมอาเซียน
2. เพื่อสร้างโมเดลเชิงสาเหตุการตัดสินใจลงทุนโดยตรงในการเข้าสู่ตลาดประชาคมอาเซียน

การทบทวนวรรณกรรม

ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community – AC) หมายถึงการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจในระดับภูมิภาค และเสริมสร้างศักยภาพของอาเซียนในการแข่งขันกับตลาดโลก ประชาคมอาเซียนประกอบด้วย 3 เสาหลักคือ 1) ประชาคมการเมืองความมั่นคงอาเซียน หมายถึงความมั่นคงและเสถียรภาพทางการเมืองเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนา 2) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หมายถึงบริบททางเศรษฐกิจ การค้าและการลงทุน

ระหว่างประเทศที่มีการแข่งขันสูง 3) ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน มีเป้าหมายให้อาเซียนเป็นประชาคมที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง สังคมที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน ประชากรอาเซียนมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีและมีการพัฒนาในทุกด้านเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน กลุ่มประเทศประชาคมอาเซียน ได้แก่ กัมพูชา ลาว เมียนมาร์ เวียดนาม มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ บรูไน ไทย รวม 10 ประเทศ (ชาญณรงค์ชัยพัฒน์, 2553)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบปัจจัยที่มีอิทธิพลในการเลือกรูปแบบการลงทุนโดยตรงของผู้ลงทุนไทยในกลุ่มประเทศประชาคมอาเซียน
2. ผลการวิจัยสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการตัดสินใจลงทุนโดยตรงในต่างประเทศ

ระเบียบวิธีการวิจัย

วิธีดำเนินการศึกษา ศักยภาพ สภาพด้านภูมิศาสตร์ และการจัดการภายในธุรกิจที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนโดยตรงของผู้ลงทุนไทย ซึ่งผู้วิจัยจะนำเสนอแนวทางการวิจัยครั้งนี้เป็น 2 วิธี คือ (1) การวิจัยเอกสาร (documentary research) และ (2) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีรายละเอียด ดังนี้

1. การวิจัยเอกสาร(documentary research) ศึกษาข้อมูลทุติยภูมิเบื้องต้น (secondary data) จากรายงานข้อมูลเอกสารเชิงสถิติ บทความทางวิชาการ เว็บไซต์(web site) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยทำการทบทวนวรรณกรรมทั้งในประเทศและต่างประเทศที่สัมพันธ์และเกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนโดยตรงในต่างประเทศ และผู้วิจัยได้ดำเนินการแปลงแนวคิดและองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับการศึกษาทั้งหมด ตามแนวคิดในการเลือกลงทุนโดยตรงในต่างประเทศ และได้จัดแบ่งทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจำนวน 10 ทฤษฎี ได้แก่ (1) ทฤษฎีการเป็นผู้ประกอบการ (2) ทฤษฎีการลงทุนระหว่างประเทศ (3) ทฤษฎีผู้แข่งขันน้อยราย (4) ทฤษฎีองค์การอุตสาหกรรม (5) ทฤษฎีแหล่งที่ตั้ง (6) ทฤษฎีการทำให้เป็นภายใน(7) ทฤษฎีกระบวนการแปลงสภาพเป็นบริษัทข้ามชาติ (8) ทฤษฎีต้นทุนทางธุรกรรม (9) ทฤษฎีการแบ่งงานระหว่างประเทศ (10) ทฤษฎีสัจเคราะห์ปัจจัย “OLI” และผู้วิจัยได้ใช้ทฤษฎีที่มีความครอบคลุมตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงทุนโดยตรงในการเข้าสู่ตลาดต่างประเทศคือทฤษฎีสัจเคราะห์ปัจจัยของ Dunning (1988, pp.1-5)และตามผลงานวิจัยของ บุญทวารณ วิงวอน, 2550. และในการเตรียมความพร้อมทั้งศักยภาพและความสามารถของผู้ลงทุนตามสภาพแวดล้อมภายนอกและภายในที่เปลี่ยนแปลง ตามแนวคิดของ Hornsby, Kuratko and Zahra (2002), Covin and Slevin (1991); Margarietha (2007) เป็นแนวทางในการทำวิจัยในครั้งนี้

2. การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

การวิจัยเชิงปริมาณเป็นการสำรวจ (Survey) ผู้วิจัยได้สร้างและทดสอบแบบสอบถามที่ใช้ในการสอบถามผู้ลงทุนไทยหรือผู้ประกอบการไทย จัดแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลด้านศักยภาพและความพร้อมของผู้ลงทุนไทย

ตอนที่ 3 ข้อมูลด้านการลงทุนโดยตรงของกลุ่มประเทศประชาคมอาเซียนและ

ตอนที่ 4 เป็นคำถามแบบปลายเปิด

การวิจัยเชิงปริมาณนี้ ประกอบด้วยมาตรวัดตัวแปรที่อยู่ในกรอบแนวคิดโดยทำการทำสอบความถูกต้อง (validity) และความน่าเชื่อถือ (reliability) ของมาตรวัด ซึ่งผู้วิจัยได้นำข้อมูลพื้นฐานมาดำเนินการลกรหัสก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปรของตัวกำหนดการตัดสินใจในการเลือกรูปแบบการลงทุนโดยตรงทั้ง 4 ปัจจัยหลัก คือ (1) ปัจจัยด้านศักยภาพและความพร้อมของผู้ลงทุนไทย (2) ปัจจัยความได้เปรียบด้านสินทรัพย์ที่ครอบครอง (3) ปัจจัยความได้เปรียบด้านสภาพภูมิศาสตร์ (4) ปัจจัยความได้เปรียบด้านการจัดการภายในธุรกิจที่คาดว่าจะมีอิทธิพลในการตัดสินใจลงทุนโดยตรงในการเข้าสู่ตลาดประชาคมอาเซียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือสถานประกอบการ จำนวน 8,120 แห่งประกอบธุรกิจในอุตสาหกรรมการผลิตและจำหน่ายที่สำคัญของประเทศไทย โดยแยกตามอัตราการขยายตัวของการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมที่สำคัญ ในแต่ละประเภท คือกลุ่มอุตสาหกรรม (Industrial) กลุ่มพาณิชย์ (Commercial) และกลุ่มบริการ (Services) และรายชื่อประชากรได้รับการสนับสนุนจากกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ ในการให้ข้อมูลรายชื่อที่เป็นสมาชิกและดำเนินธุรกิจทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ จำนวน 423 กิจการโดยให้ผู้บริหารระดับสูงหรือเจ้าของผู้ประกอบการเป็นตัวแทนในการตอบแบบสอบถามที่สนใจการลงทุนในตลาดกลุ่มประเทศประชาคมอาเซียนจำนวน 9 ประเทศ ประกอบไปด้วย เวียดนาม ลาว พม่า กัมพูชา อินโดนีเซีย มาเลเซียฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และ บรูไน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่แบบสอบถามซึ่งผ่าน การทบทวนวรรณกรรม วารสาร และงานวิจัย โดย แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ลงทุนไทยในการลงทุนโดยตรงของกลุ่มประเทศประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เป็นแบบเลือกตอบ (Checklist)

ตอนที่ 2 ข้อมูลด้านศักยภาพและความพร้อมของผู้ลงทุนไทยในการส่งออก สนับสนุนในคุณลักษณะที่ดีของผู้ส่งออกที่ประสบความสำเร็จ เป็นแบบเลือกตอบ (Checklist)

ตอนที่ 3 ข้อมูลด้านการเข้าสู่ตลาดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นแบบบรรยายความเรียง

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้บริหารระดับสูงหรือของเจ้าของผู้ประกอบการ พบว่า ส่วนใหญ่เพศชาย (คิดเป็นร้อยละ 66.19) มีอายุโดยเฉลี่ย 48 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (คิดเป็นร้อยละ 71.39) เป็นเจ้าของธุรกิจเอง (คิดเป็นร้อยละ 97.16) โดยถือหุ้นอยู่ โดยเฉลี่ยร้อยละ 69 กิจการส่วนใหญ่ก่อตั้งโดยครอบครัว (คิดเป็นร้อยละ 54.37) โดยตัวผู้ตอบแบบสอบถามเองเป็นผู้บริหารสูงสุด (คิดเป็นร้อยละ 76.19)

2. ข้อมูลพื้นฐานของธุรกิจ

ธุรกิจส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มธุรกิจประเภทผลิตสินค้าและบริการในจำนวนที่เท่ากัน (คิดเป็นร้อยละ 33.33) รูปแบบของธุรกิจเป็น อยู่ในรูปของบริษัท (คิดเป็นร้อยละ 92.91) ระยะเวลาประกอบธุรกิจเฉลี่ย 19 ปี ทุนทะเบียนทั้งหมดเฉลี่ยอยู่ที่ 134 ล้านบาท สินทรัพย์รวมของธุรกิจ อยู่ในช่วง 50-200 ล้านบาท (คิดเป็นร้อยละ 47.75) ยอดขายรวมของธุรกิจ อยู่ในช่วง 75-499 ล้านบาท (คิดเป็นร้อยละ 59.34) จำนวนพนักงาน ประมาณ 51-200 คน (คิดเป็นร้อยละ 42.55) โดยกลุ่มลูกค้าหลักส่วนใหญ่อยู่ในประเทศ (คิดเป็นร้อยละ 62.17) ในส่วนลูกค้าต่างประเทศหลักส่วนใหญ่อยู่นอกกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (คิดเป็นร้อยละ 38.30) โดยบริษัทเกือบทั้งหมดมีแผนการขยายกิจการในอนาคต (คิดเป็นร้อยละ 98.58) เมื่อสอบถามถึงธุรกิจว่ามีการกำกับดูแลกิจการในด้านใดส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นไปที่การกำหนดหน้าที่ และการดูแลรักษาสมดุลระหว่างผลประโยชน์ขององค์กรและสังคม (คิดเป็นร้อยละ 75.48) ตลาดในกลุ่มประเทศประชาคมอาเซียนที่ผู้ประกอบการสนใจเข้าไปลงทุนมากที่สุดคือ เวียดนาม กับ พม่า ในอัตราส่วนใกล้เคียงกันคือ เวียดนาม และ พม่า (คิดเป็นร้อยละ 24.82 และ 24.59)

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจการลงทุนในการเข้าสู่ตลาดประชาคมอาเซียน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับปัจจัยการจัดการภายในธุรกิจมีความสำคัญมากที่สุด ตามด้วยความได้เปรียบด้านภูมิศาสตร์ ความได้เปรียบสินทรัพย์ที่ครอบครอง และศักยภาพและความพร้อมในการส่งออก ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัยพบว่า ปัจจัยศักยภาพและความพร้อมในการส่งออก พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับความสามารถในการผลิตสินค้าที่แข่งขันได้มากที่สุด ปัจจัยด้านศักยภาพและความพร้อมในการส่งออก จึงเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจลงทุนโดยตรงในกลุ่มประเทศประชาคมอาเซียน ซึ่งผู้ประกอบการให้ความสำคัญด้านความสามารถในการผลิตสินค้าที่แข่งขันได้ โดยการมีศักยภาพในการพัฒนาออกแบบสินค้าเป็นสำคัญ ประกอบกับสินค้าที่เป็นที่ยอมรับในตลาดเมืองไทย เป็นบริบทที่สำคัญในการบุกเบิกตลาดทั้งในและต่างประเทศ ตามแนวคิดของ Kuratko (2006, p.3), บุญจาวรณ วิงวอน(2550) ผู้ประกอบการที่มีศักยภาพและความสามารถต้องคำนึงถึงอิทธิพลของสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก (Minniti and Bygrave, 2001, p.89) เพื่อสร้างผลกำไรและการเติบโตของกิจการและ

ความรับผิดชอบต่อสังคมในประเทศที่เข้าไปลงทุนในต่างประเทศปัจจัยความได้เปรียบสินทรัพย์ที่ครอบคลุมพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับการดำเนินธุรกิจมีความสำคัญมากที่สุด ทั้งนี้ เป็นเพราะการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงองค์กรทั้งในด้านแนวคิดพื้นฐานและวิธีการในการดำเนินธุรกิจให้สอดคล้องกับสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนไปโดยมีวัตถุประสงค์หลักการดำเนินธุรกิจเป็นแนวทางหนึ่งเพื่อบูรณาการทรัพยากรที่มีอยู่ของธุรกิจและระหว่างธุรกิจให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เนื่องจากโลกธุรกิจมีลักษณะไร้พรมแดนมากขึ้น มีทรัพยากรที่อยู่ภายนอกองค์กรเป็นจำนวนมาก สามารถบริหารจัดการเพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันได้ ขณะเดียวกันรูปแบบการดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายๆ ปัจจัย ซึ่งผู้ประกอบการธุรกิจต้องค้นหาจุดแข็งหรือความเชี่ยวชาญที่โดดเด่นในแต่ละธุรกิจให้มีความชัดเจนและแตกต่างกันออกไป โดยมุ่งเน้นการกระจายธุรกิจ (Birkinshaw, 1997, pp. 207-210) ตลอดจนมีการสร้างสรรค์พิเศษ ภายใต้การจัดการความเสี่ยงบนพื้นฐานของการสร้างโอกาสทางธุรกิจ (Burgelman, 1983, pp. 61-65; Kuratko, Montagno & Hornsby, 1990, pp. 49-53)

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้ เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจการลงทุนในการเข้าสู่ตลาดประชาคมอาเซียน มุมมองผู้ลงทุนไทย เป็นเพียงรูปแบบหนึ่งเท่านั้นในการศึกษาและผู้ประกอบการนำไปประยุกต์หรือประกอบในการตัดสินใจ ในส่วนที่สอดคล้องกับการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการ ผู้วิจัยขอเสนอแนะสำหรับการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อครอบคลุมมิติด้านอื่น ๆ ด้วยดังนี้

1. ควรศึกษาเพิ่มเติมในปัจจัยหรือเพิ่มตัวแปรที่มีอิทธิพลหรือผลกระทบต่อการลงทุนของผู้ลงทุนไทยในด้านอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นเมื่อมีสถานการณ์เปลี่ยนแปลงระหว่างประเทศเพื่อให้มีการปรับตัวให้ทันต่อสภาวะเศรษฐกิจ
2. ควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเลือกรูปแบบการลงทุนในต่างประเทศ จำแนกเป็น 5 ประเภท 1) การลงทุนใหม่ (Greenfield investment) ที่นำเข้ามาจาก ต่างประเทศ และเป็นเงินลงทุนที่เป็นที่ต้องการที่สุด 2) ผลกำไร นำมาลงทุนต่อ (Re-invested earnings) เป็นการนำกำไรจากผลประกอบการมาลงทุนเพิ่มในประเทศผู้รับการลงทุน (host country) ซึ่งเป็นการเพิ่มการสะสมทุนและแสดงเจตนาถาวรของการลงทุนระยะยาวในประเทศนั้นๆ 3) การกู้ยืมเงินจากบริษัทในเครือ (Intra-company loans) เป็นการกู้ยืมเงินจากบริษัทแม่ในประเทศผู้ลงทุนให้แก่บริษัทในเครือในประเทศผู้รับการลงทุน 4) Mergers and acquisitions เป็นการควบรวมกิจการของบริษัทต่างประเทศ ซึ่งเป็นการลงทุนที่ไม่เป็นที่ต้องการมากนัก เว้นเสียแต่เป็นส่วนสำคัญของการให้ต่างชาติสามารถซื้อรัฐวิสาหกิจที่ขาดทุนได้ หรือการควบรวมกิจการของบริษัทเอกชนในประเทศผู้รับการลงทุนกับบริษัทเอกชนต่างประเทศ และ 5) Non-equity forms of FDI หมายถึง การได้รับสัมปทาน การอนุญาตให้ใช้ทรัพย์สินทางปัญญา (Licensing) และการอนุญาตให้กิจการท้องถิ่นดำเนินธุรกิจภายใต้ ข้อกำหนด

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล และการศึกษาการดำเนินงานควรมีการเปรียบเทียบความเหมือน และความแตกต่างในปัจจุบันที่มีผลต่อการเลือกรูปแบบการลงทุนโดยตรง

4. การลดความเสี่ยงจากการขยายการค้าการลงทุนไปต่างประเทศในอนาคต สำหรับผู้ที่สนใจต้องการจะเข้าไปลงทุนในกลุ่มประเทศประชาคมอาเซียน นั้น ควรศึกษาเรียนรู้ก่อนในหลาย ๆ ด้าน รวมถึงศึกษาจากผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จในธุรกิจการลงทุนในต่างประเทศและผู้ประกอบการที่ไม่ประสบความสำเร็จ เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาและการป้องกันหรือบรรเทาการเกิดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้โดยไม่คาดคิดในอนาคตตามสภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

เอกสารอ้างอิง

กรมอาเซียน, กระทรวงการต่างประเทศ. (2556). การเตรียมความพร้อมของประเทศไทยสู่การเป็นประชาคมอาเซียน. สืบค้นเมื่อ 22 มิถุนายน 2556, จาก <http://www.mfa.go.th/asean/contents/files/other-20121203-163316-599601.pdf>

กรมส่งเสริมการส่งออก, กระทรวงพาณิชย์. (2553). นโยบายการส่งออก. สืบค้นเมื่อ 25 สิงหาคม 2555, จาก www.depthai.go.th.

กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ, กระทรวงการต่างประเทศ. (2555). ไทยกับอาเซียน. สืบค้นเมื่อ 22 มิถุนายน 2555, จาก <http://www.mfa.go.th/main/>

กรมอาเซียน, กระทรวงการต่างประเทศ. (2556). การเตรียมความพร้อมของประเทศไทยสู่การเป็นประชาคมอาเซียน. สืบค้นเมื่อ 22 มิถุนายน 2556, จาก <http://www.mfa.go.th/asean/contents/files/other-20121203-163316-599601.pdf>

กสิกรไทย. (2554). ถนนสู่ AEC เพื่อ SMEs ไทย. สืบค้นเมื่อ 22 มิถุนายน 2555, จาก http://www.ksmecare.com/Fileupload/Editor/DocumentUpload/Webcontent/AEC_SMEs_TH_401.pdf

ทรงเดช ต้นสุรัตน์. (2555). เริ่มจาก 0 สู่ความสำเร็จ Export to the world พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สำนักข่าวพาณิชย์ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ.

นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2538). ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น (Lisrel) สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นันทพร พงศ์พัฒนานนท์ และชิตชนก อันโนนจารย์. (2553). การลงทุนโดยตรงในต่างประเทศของไทยอุปสรรคที่รอแก้ไข. ฝ่ายวิจัยเศรษฐกิจ, ธนาคารแห่งประเทศไทย

บุญจาวรณ วิงวอน. (2550). ตัวกำหนดการตัดสินใจของผู้ประกอบการไทยในการเลือกรูปแบบการลงทุนโดยตรงในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ศูนย์อาเซียนศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2555). **ไทยกับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน**. สืบค้นเมื่อ 22 มิถุนายน 2555, จาก <http://www.castu.org/index.php?r=site/home>

สมเกียรติ ทานอก. (2539). **การพัฒนาตัวบ่งชี้ร่วมสำหรับเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา**. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุภมาส อังศุโชติ สมถวิล วิจิตรวรรณ และ รัชนิภา ภิญโญภาณุวัฒน์.(2554). **สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ : เทคนิคการใช้โปรแกรม LISREL**. (พิมพ์ ครั้งที่ 2).กรุงเทพมหานคร : เจริญติ่มงคงการพิมพ์.

เสาวณี จันทะพงษ์และสุภัทร ธนบดีภัทร ฝ่ายวิจัยเศรษฐกิจ. (2555). **การลงทุนของไทยในประเทศเพื่อนบ้าน: ก้าวสำคัญของการเข้าสู่กลุ่มเศรษฐกิจ AEC**. สืบค้นเมื่อ 22 มิถุนายน 2555, ธนาคารแห่งประเทศไทย.

แรงกดดัน 5 ประการที่ส่งผลต่อความอยู่รอดของธุรกิจเสริมสวยและความงาม ในวิกฤตโควิด-19

Five Forces Model influencing to beauty business survival in Covid-19 Crisis

พรประภา ศรีราพร¹, เพ็ญศรี โชติรัตน์², สุธิดา ทองดอนอ่ำ³,
ฐิติมา พนิชยกุล⁴ และชยานิษฐ์ ศรีนวลกล้า⁵

Phornprapa Sriraphorn¹, Pensri Chotirat², Suttida Tongdon-um³,
Thitima Panichayakul⁴ and Chayanid Srinuanga⁵

¹ สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

¹ Faculty of Business Administration, Bangkok Thonburi University

² สาขาวิชาการจัดการเสริมสวยและความงาม คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

² Faculty of Business Administration, Bangkok Thonburi University

³⁻⁵ สาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

³⁻⁵ Faculty of Business Administration (Management), Bangkok Thonburi University

¹ e-mail: pornprapa.sri@bkkthon.ac.th

บทคัดย่อ

ตามที่สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2564 อ้างถึงใน กรุงเทพธุรกิจ, 2564) ได้รายงานสรุปภาวะ "เศรษฐกิจไทย" ไตรมาส 1 ปี 2564 เศรษฐกิจไทยในไตรมาสแรกของปี 2564 ลดลงร้อยละ 2.6 ปรับตัวดีขึ้นเมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้าที่ลดลงร้อยละ 4.2 ขณะที่การอุปโภคบริโภคภาคเอกชน ปรับตัวลดลงร้อยละ 0.5 เนื่องจากได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 ประกอบกับการรณรงค์ของภาครัฐที่ขอความร่วมมือให้ทำงานที่บ้าน (Work from home) เพื่อหยุดการแพร่เชือนั้น ทำให้ธุรกิจเสริมสวยและความงามได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นอย่างมาก ซึ่งศูนย์วิจัยกสิกรไทย (2563) ได้วิเคราะห์ธุรกิจ Food Delivery ขยายตัวบนการแข่งขันที่ยิ่งรุนแรง ผู้ให้บริการแพลตฟอร์มรุกไปสู่ Super Application ได้กล่าวถึงการที่ทางการไทยต้องใช้มาตรการเข้มข้นในการปิดกิจการหรือจำกัดการให้บริการของภาคธุรกิจเป็นการชั่วคราว รวมถึงธุรกิจร้านเสริมสวยและความงามที่เหลือเพียงช่องทางการซื้อกลับและการจัดส่งเสริมสวยและความงามไปส่งยังที่พัก (Food Delivery) ผ่านแอปพลิเคชันต่างๆ ซึ่งได้กลายเป็นช่องทางที่สำคัญของทั้งผู้ประกอบการธุรกิจร้านเสริมสวยและความงามและผู้บริโภค ส่งผลให้ในช่วงครึ่งแรกของปี 2563 ปริมาณการสั่งเสริมสวยและความงามไปยังที่พักผ่านแพลตฟอร์มสั่งเสริมสวยและความงามมีการขยายตัวสูงถึงประมาณร้อยละ 150 เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อน

ศูนย์วิจัยระยะเพื่ออุตสาหกรรมเสริมสวยและความงาม (2562) ได้วิเคราะห์ธุรกิจเสริมสวยและความงามเดลิเวอรี่ในประเทศไทยไว้ถึงการเปลี่ยนแปลงของคนไทยที่หันมาใช้สื่อสังคมออนไลน์กว่าร้อยละ 96.3 จากผลสำรวจพบว่าคนไทยใช้บริการสั่งออนไลน์ ร้อยละ 96.1 เมื่อเทียบกับ

ออฟไลน์ ร้อยละ 30.9 ซึ่งในระยะ 5 ปีที่ผ่านมาได้มีการเติบโตอย่างต่อเนื่องในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 7.7 ต่อปี โดยมีมูลค่าเพิ่มขึ้นจาก 23,640 ล้านบาท เมื่อปี พ.ศ. 2557 เป็น 31,814 ล้านบาทในปี 2561

จึงเป็นที่มาของงานวิจัยเรื่องความอยู่รอดของธุรกิจบริการเสริมสวยเสริมสวยและความงามในช่วงการแพร่ระบาดของโคโรนาไวรัส 2019 (COVID-19) โดยศึกษากับธุรกิจเสริมสวยและความงามที่ได้รับความนิยมจากผู้บริโภค ดำเนินการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริโภค และการวิเคราะห์ของธุรกิจภายใต้แรงกดดัน 5 ประการ (Five Forces Analysis) และนำไปสู่การวิเคราะห์ความอยู่รอดของธุรกิจบริการเสริมสวยเสริมสวยและความงามในช่วงการแพร่ระบาดของโคโรนาไวรัส 2019 (COVID-19) ซึ่งผลของงานวิจัยชิ้นนี้สามารถช่วยตอบโจทย์ความอยู่รอดในการแข่งขันทางธุรกิจของธุรกิจเสริมสวยและความงามที่ปัจจุบันมีแนวโน้มการแข่งขันที่รุนแรงเพิ่มมากขึ้น รวมถึงการเติบโตของธุรกิจเสริมสวยและความงามรายใหม่ในอนาคต

คำสำคัญ: เอาชีวิตรอด, พฤติกรรมผู้บริโภค, ร้านเสริมสวย

Abstract

This research was aimed (1.) to study Beauty Salon services in terms of consumer behaviors and (2.) to study key survival factors involving in the Survival of Beauty Salon businesses. (3.) to study consumer behaviors that have an effect on the survival of Beauty Salon, during epidemic of Corona Virus 2019 (COVID-19)

Researcher used Mixed Method for this research. The researcher interviewed about the survival of this businesses during epidemic of Corona Virus 2019 (COVID-19) with 10 shops and 30 consumers used in factors insistence before questionnaire designing and launching. Population were consumers who used to use Beauty Salon, for 30 persons and 10 shops. Interview Structure was also appropriately proved first. The researcher used percentages, mean, SD. And Stepwise Multiple Regression Analysis as statistic tools for analyzing.

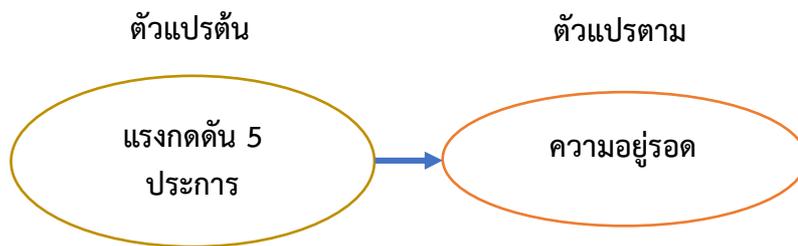
The researcher found that 1) Consumer behaviors of Beauty Salon services on motivations were at 3.93 as the most. On attitudes were at 3.83 and on perceptions were 3.75 as a much, such all factors were meaningful. 2) The Survival of Beauty Salon businesses on liquidity during epidemic of Corona Virus 2019 (COVID-19) was found 75% that people said they use these services increasingly. 3) Consumer behaviors of Beauty Salon services were found that motivations and attitudes were the most significant factor for all perspectives of survival

Keywords: Survival, Consumer behavior, Beauty Salon

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อการศึกษาแรงกดดัน 5 ประการ ที่มีผลต่อธุรกิจเสริมสวยและความงาม
2. เพื่อศึกษาแรงกดดัน 5 ประการที่มีผลต่อพฤติกรรมของผู้บริโภคที่ใช้บริการธุรกิจเสริมสวยและความงาม
3. เพื่อวิเคราะห์ความอยู่รอดของธุรกิจเสริมสวยและความงามในช่วงการแพร่ระบาดของโคโรนาไวรัส 2019 (COVID-19)

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ขอบข่ายและวิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้ใช้บริการเสริมสวยและความงามในกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่าง คือ มี 2 ส่วน คือ 1) ส่วนของการเก็บข้อมูลคุณภาพ จากลูกค้าที่ใช้บริการจำนวน 30 คน และร้านค้าที่ใช้บริการจำนวน 3 คน โดยคัดเลือกจากร้านค้าที่มีการใช้บริการเสริมสวยเสริมสวยและความงามไม่น้อยกว่า 3 ผู้ประกอบการ และ 2) ผู้บริโภคที่ใช้บริการเสริมสวยและความงามในกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน จากประชาชนที่อาศัยในกรุงเทพมหานคร ทั้งหมด 5,676,648 คน (สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร, 2561) ดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling)

1. การสุ่มตัวอย่างโดยใช้หลักการคำนวณของทาโรยามาเน่ (Taro Yamane)
2. ทำแบ่งเขตกรุงเทพตามการบริหารงาน (ศูนย์สารสนเทศกรุงเทพมหานคร, 2563)

ออกเป็น 5 กลุ่ม

3. คำนวณหาสัดส่วนตามเขต ตามที่ได้คัดเลือกไว้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 เครื่องมือ ดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์ดำเนินการสอบถามการใช้บริการของธุรกิจเสริมสวยและความงาม ใน 5 ประเด็น คือ 1) อำนาจต่อรองจากลูกค้า (Power of Customers) 2) อำนาจต่อรองจากซัพพลายเออร์ (Power of Suppliers) 3) การคุกคามของผู้ประกอบการรายใหม่ (Threat of New Entrants) 4) การคุกคามจากสินค้าทดแทน (Threat of Substitutes) และ 5) การแข่งขัน

ของผู้ที่อยู่ในอุตสาหกรรม (Industry Rivalry) ผลการทดสอบดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความถาม และวัตถุประสงค์ (IOC) เท่ากับ 1

2. แบบสอบถาม เกี่ยวกับแรงกดดัน 5 ประการของธุรกิจเสริมสวายและความงาม วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.951

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการให้บริการเสริมสวายและความงาม ใน 5 ประเด็น คือ 1) อุปสรรคกีดขวางการเข้าสู่ธุรกิจ 2) แรงผลักดันจากผู้ผลิตหรือคู่แข่งที่มีในธุรกิจ 3) อำนาจต่อรองของธุรกิจเสริมสวายเสริมสวายและความงาม 4) อำนาจการต่อรองของกลุ่มลูกค้า และ 5) แรงผลักดันซึ่งเกิดจากการแข่งขัน

โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า(Rating scale) ของ Likert แบ่งออกเป็น 5 ระดับ โดยมีการกำหนดคะแนนตามสเกล ดังนี้ (ยุทพงษ์ กัยวรรณ. 2545: 141)

ระดับคะแนน 5 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับคะแนน 4 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ระดับคะแนน 3 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับคะแนน 2 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

ระดับคะแนน 1 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าวสามารถแปลความหมายระดับคะแนนได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด
1.51 - 2.50	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นน้อย
2.51 - 3.50	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นปานกลาง
3.51 - 4.50	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นมาก
4.51 - 5.00	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นมากที่สุด

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. การสร้างแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามพร้อมให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบถาม และทำการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
3. การเก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์
4. วิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ กำหนดประเด็น เพื่อนำมาจัดทำเป็นแบบสอบถาม
5. ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม
6. ทำการวิเคราะห์ผล และสรุปผลตามที่ได้กำหนดไว้
7. จัดทำรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

วิธีการรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยวิธีวิจัยหรือรูปแบบการวิจัยแบบผสม (Mixed Method) เกี่ยวกับการศึกษาแรงกดดัน 5 ประการที่มีผลต่อธุรกิจเสริมสวยและความงาม ซึ่งวิธีการดำเนินการวิจัย มีดังนี้

- 1) การทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2) การสร้างแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามพร้อมให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบถาม และทำการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
- 3) การเก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์
- 4) วิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ กำหนดประเด็น เพื่อนำมาจัดทำเป็นแบบสอบถาม
- 5) ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม
- 6) ทำการวิเคราะห์ผล และสรุปผลตามที่ได้กำหนดไว้
- 7) จัดทำรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นข้อมูลการบรรยาย (Descriptive) ที่ได้จากการสัมภาษณ์ จากนั้นทำการจัดหมวดหมู่ตามประเด็นที่ได้สร้างไว้ ตรวจสอบความถูกต้องข้อมูล และสรุปผลความคิดเห็น

การวิเคราะห์แบบสอบถาม

1) สถิติพรรณนา (Descriptive statistics) ซึ่งเป็นการหาค่าทางสถิติพื้นฐานเพื่อแสดงการกระจายของค่าตอบหรือความคิดเห็น และอธิบายลักษณะของข้อมูลในเบื้องต้นโดยใช้การหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) ทั้งนี้เพื่อนำมาสรุประดับคุณภาพโดยรวมของแต่ละด้าน ซึ่งจะใช้ในการทดสอบความแตกต่างของตัวแปรต่อไป

2) สถิติวิเคราะห์ที่ใช้ทดสอบสมมติฐานการวิจัย การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Linear Regression)

ตารางที่ 2 พฤติกรรมของผู้บริโภคในการใช้บริการเสริมสวยในช่วงการแพร่ระบาดของโคโรนาไวรัส

ที่	พฤติกรรมผู้บริโภค	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับความ คิดเห็น
1	แรงจูงใจ	3.93	0.77	มาก
2	ทัศนคติ	3.83	0.76	มาก
3	การรับรู้	3.75	0.64	มาก
	ภาพรวม	3.83	0.60	มาก

ผลการวิจัยพบว่า

1.1 ด้านแรงจูงใจ พบว่า ภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93, SD = 0.77$) ในประเด็นย่อยพบว่า ซึ่งโปรโมชั่นส่งเสริมการขายทำให้ท่านสนใจเลือกใช้บริการร้านเสริมสวยมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19, SD = 0.91$) เป็นความคิดเห็นที่ได้คะแนนสูงที่สุด

1.2 ด้านการรับรู้ พบว่า ภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75, SD = 0.64$) ซึ่งการที่ร้านเสริมสวยจัดโปรโมชั่นมีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการของท่านมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34, SD = 0.86$) เป็นความคิดเห็นที่ได้คะแนนสูงที่สุด

1.3 ด้านทัศนคติ พบว่า ภาพรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83, SD = 0.76$) ซึ่งการใช้บริการเสริมสวยที่บ้านช่วยให้ท่านไม่ต้องออกไปเสี่ยงกับโรคระบาดโควิด 19 มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23, SD = 0.80$)

2. ผลการวิเคราะห์ความอยู่รอดของธุรกิจบริการเสริมสวยในช่วงการแพร่ระบาดของโคโรนาไวรัส 2019 (COVID-19) เป็นความคิดเห็นที่ได้คะแนนสูงที่สุด

2.1 สภาพคล่อง ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในด้านสภาพคล่อง อยู่ที่ 4.11 ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโคโรนาไวรัส 2019 (COVID-19) จะเห็นได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่กว่าร้อยละ 75 ใช้บริการเสริมสวยเพิ่มขึ้น อีกทั้ง การกำหนดโปรโมชั่นต่าง ๆ ที่ส่งเสริมการขาย เช่น โปรโมชั่นส่วนลด ทั้งนี้การแข่งขันยังมีในส่วนของร้านเสริมสวยขนาดใหญ่ รวมถึงร้านค้าขนาดเล็กที่ให้บริการภายในร้าน แม้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามกว่าร้อยละ 66.7 ยังคงเลือกใช้บริการที่ร้านเสริมสวยอยู่

2.2 กลยุทธ์ทางการตลาด ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในกลยุทธ์ทางการตลาดอยู่ที่ 4.19 ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก การวางจุดเน้นในธุรกิจบริการเสริมสวย สามารถกำหนดแผนการตลาด กำหนดโปรโมชั่นที่ส่งเสริมการขาย

ตารางที่ 3 พฤติกรรมผู้บริโภคมีผลต่อสภาพคล่อง

ตัวแปร	B	Std. Error	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	0.40	0.16	2.46	0.014
ด้านแรงจูงใจ (X_1)	0.45	0.05	8.20	0.000
ด้านการรับรู้ (X_2)	0.14	0.06	2.38	0.018
ด้านทัศนคติ (X_3)	0.23	0.04	5.97	0.000

R = 0.74 R Square = 0.54 Adjusted R Square = 0.54 SE_e = 0.49

จากตารางที่ 3 สามารถอธิบายได้ดังนี้

$$\hat{Y} = 0.40 + 0.45 (X_1) + 0.14 (X_2) + 0.23 (X_3)$$

สมการข้างต้นประกอบด้วย ด้านแรงจูงใจ (X_1) ด้านการรับรู้ (X_2) และด้านทัศนคติ (X_3) สามารถอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมผู้บริโภคได้ 54.0 %

ประชาชนที่ไม่ให้คะแนนด้านแรงจูงใจ (X_1) ด้านการรับรู้ (X_2) และด้านทัศนคติ (X_3) จะมีคะแนนความอยู่รอดด้านสภาพคล่อง 0.40 คะแนน และถ้าประชาชนให้คะแนนด้านแรงจูงใจ (X_1) เพิ่มขึ้น จะทำให้คะแนนเพิ่มขึ้น 0.45 และถ้าให้คะแนนด้านการรับรู้ (X_2) เพิ่มขึ้น จะทำให้คะแนนเพิ่มขึ้น 0.14 และถ้าประชาชนให้คะแนนด้านทัศนคติ (X_3) เพิ่มขึ้น จะทำให้คะแนนเพิ่มขึ้น 0.23

ตารางที่ 4 พฤติกรรมผู้บริโภคมีผลต่อกลยุทธ์ทางการตลาด

ตัวแปร	B	Std. Error	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	-0.27	0.20	1.35	0.177
ด้านแรงจูงใจ (X_1)	0.25	0.70	3.77	0.000
ด้านทัศนคติ (X_3)	0.76	0.05	16.68	0.000

R = 0.78^d R Square = 0.61 Adjusted R Square = 0.61 SE_e = 0.59

จากตารางที่ 4 สามารถอธิบายได้ดังนี้

$$D = -0.27 + 0.25 (X_1) + 0.76 (X_3)$$

สมการข้างต้นประกอบด้วยด้านแรงจูงใจ (X_1) และด้านทัศนคติ (X_3) สามารถอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมผู้บริโภคได้ 61.0%

ประชาชนที่ไม่ให้คะแนนพฤติกรรมด้านแรงจูงใจ (X_1) และด้านทัศนคติ (X_3) จะมีคะแนนความอยู่รอดด้านกลยุทธ์ทางการตลาด -0.27 คะแนน และถ้าประชาชนให้คะแนนการด้านแรงจูงใจ (X_1) เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะให้คะแนนจะเพิ่มขึ้น 0.25 ถ้าให้คะแนนด้านทัศนคติ (X_3) เพิ่มขึ้น จะทำให้คะแนนเพิ่มขึ้น 0.76

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาพฤติกรรมของผู้บริโภคในการใช้บริการเสริมสวยในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19 (COVID-19) แรงจูงใจมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากโดยมีคะแนนภาพรวมเป็นอันดับ 1 เนื่องจากการแข่งขันของผู้ให้บริการเสริมสวยมีการจูงใจด้วยโปรโมชั่นต่าง ๆ ทำให้เกิดความน่าสนใจ และมีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการ ซึ่งการจูงใจเชิงอุดมคติ แรงจูงใจทางสังคม และการจูงใจที่เป็นประโยชน์ มีผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการ คือ ความสะดวกสบาย และการสื่อสารทางการตลาด

2. ผลการวิเคราะห์ความอยู่รอดของธุรกิจบริการเสริมสวยในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19 (COVID-19) พบว่า ในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19 (COVID-19) ทำให้ธุรกิจการเสริมสวยได้รับการใช้บริการเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ ยังมีจุดอ่อนเรื่องของราคาค่าบริการและค่าจัดส่งที่

จะเป็นจุดที่ทำให้ผู้ประกอบการรายใหม่ใช้เป็นจุดขายเพื่อดึงผู้บริโภคให้ใช้บริการเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ราคาเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้ผู้บริโภคเลือกใช้บริการส่งเสริมสวย (Rajat et al. 2021) ไม่ไปพิจารณาคู่แข่งรายอื่น ทำให้ธุรกิจมีเงินสดหมุนเวียนอย่างคล่องตัว สามารถจัดสรรเงินให้กับฝ่ายต่าง ๆ ได้ในการดำเนินงานในแต่ละวัน (E. W. "Buck" Lawrimore (2011) ซึ่งลูกค้าจะค้นหาความได้เปรียบทางด้านราคาของแต่ละผู้ประกอบการ เพื่อช่วยในการประหยัดเงิน (Kaur et al. 2021)

3. ผลการศึกษาพฤติกรรมของผู้บริโภคที่ส่งผลต่อความอยู่รอดของธุรกิจบริการเสริมสวยในช่วงการแพร่ระบาดของโคโรนาไวรัส 2019 (COVID-19) พบว่า แรงจูงใจและทัศนคติของผู้บริโภคมีผลต่อความอยู่รอดของธุรกิจบริการเสริมสวยทั้ง 4 ด้านในเชิงบวก จะเห็นได้ว่าสินค้าที่มาทดแทนซึ่งอาจไม่ใช่สินค้าประเภทเดียวกันหากแต่วัตถุประสงค์ในการใช้งานคล้ายกันหรือเหมือนกัน เป็นการเพิ่มทางเลือกให้กับลูกค้าในการเลือกสินค้าเพื่อทดแทน และหากลูกค้าพิจารณาสินค้าแล้วพบว่าสามารถทดแทนกันได้ และเกิดความคุ้มค่ามากกว่าสินค้าเดิมที่มีอยู่ สินค้านั้นจะกลายเป็นสินค้าทดแทน ส่งผลให้ผู้ประกอบการพลาดโอกาสในการขายสินค้าเดิม (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม, 2564) จะเห็นได้ว่าจากการระบาดใหญ่ของโคโรนาไวรัส 2019 (COVID-19) มีผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้บริโภคมากที่สุด (Laato, Islam, Farooq, & Dhir, 2020)

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากการวิเคราะห์ความอยู่รอดของธุรกิจบริการส่งเสริมสวยในช่วงการแพร่ระบาดของโคโรนาไวรัส 2019 (COVID-19) จะเห็นได้ว่าเรื่องของราคามีผลต่ออำนาจในการตัดสินใจที่จะใช้บริการโดยเลือกจากที่มีราคาเสริมสวยถูกที่สุด

2. จากการศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคที่ส่งผลต่อความอยู่รอดของธุรกิจเสริมสวยในช่วงการแพร่ระบาดของโคโรนาไวรัส 2019 (COVID-19) พบว่า แรงจูงใจและทัศนคติของผู้บริโภคมีผลต่อความอยู่รอดของธุรกิจบริการเสริมสวยทั้ง 4 ด้านในเชิงบวกซึ่งผลดังกล่าวเป็นแรงกระตุ้นจากการขอความร่วมมือการเว้นระยะห่าง (Social Distancing) เพื่อหยุดการแพร่เชื้อรวมถึงมาตรการอื่น ๆ และแม้ว่ายอดผู้ติดเชื้อจะลดลงแต่พฤติกรรมผู้บริโภคที่มีทัศนคติที่ดีต่อการใช้บริการย่อมส่งผลให้ผู้รับบริการใช้บริการอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ร้านค้าขนาดเล็กที่ใช้บริการธุรกิจบริการเสริมสวยไม่มีความสามารถที่จะต่อรองราคา หรือกดดันราคากับลูกค้าได้ จึงควรมีการวิจัยถึงความอยู่รอดของร้านค้าที่มีขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ และความต้องการของผู้บริโภคเพื่อให้ร้านค้าสามารถพัฒนากิจการได้อย่างต่อเนื่อง อีกทั้งมาตรการของภาครัฐที่ได้ขอความร่วมมือให้ประชาชนอยู่ในเคหสถาน ส่งผลให้พฤติกรรมของผู้บริโภคเปลี่ยนไปหลายด้าน การเร่งศึกษาการปรับเปลี่ยนของร้านค้าขนาดเล็กและขนาดกลาง จะช่วยให้ร้านค้าสามารถเล็งเห็นช่องทางแห่งความอยู่รอดได้ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม (2564) **การวิเคราะห์ 5 forces**. จาก <https://bsc.dip.go.th/th/category/sale-marketing/sm-5forcesanalysis>.
- กรุงเทพธุรกิจ (2564) **ภาวะเศรษฐกิจไทยไตรมาสแรกของปี 2564 และแนวโน้มปี 2564**. จาก <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/939207>
- ไทยวินเนอร์ (2563) **Porter's Five Forces คืออะไร? วิเคราะห์ธุรกิจแบบ Harvard**. จาก <https://thaiwinner.com/five-forces/>
- ปราณี เอี่ยมละออภักดี. (2551). **การบริหารการตลาด**. พิมพ์ครั้งที่3. กรุงเทพฯ : ธนาเพรส.
- รณชัย ต้นตระกูล (2553) **การบริหารจัดการการตลาด**. กรุงเทพฯ : ซีเคแอนด์เอสโพลิตัสตุติโอ
- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย (2563) **หลังโควิด-19 ธุรกิจ Food Delivery ขยายตัวบนการแข่งขันที่ยิ่งรุนแรง ... ผู้ให้บริการแพลตฟอร์มรุกไปสู่อุปกรณ์ Super Application**. จาก <https://kasikornresearch.com/th/analysis/k-econ/business/Pages/z3128-Food-Delivery.aspx>
- ศูนย์วิจัยระยะเพื่ออุตสาหกรรมเสริมสวยและความงาม (2562) **ธุรกิจเสริมสวยและความงามเดลิเวอรี่ในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ : สถาบันเสริมสวยและความงาม
- E. W. "Buck" Lawrimore (2011) **The 5 Key Survival Factors: A Powerful System for Total Business Survival**. United Kingdom

แรงจูงใจที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Incentives affecting performance of support personnel Bangkokthonburi University

ดวงกมล ชัยศรีษะ, กัญจน์ชนันทร นวพรคงปรีชา²

Duangkmol Chaiseesa¹, Kanchanathorn Nawapornkongpreecha²

¹ คณะบัญชี มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี โทรศัพท์ 062-348-5979

¹Faculty of Accountancy, Bangkokthonburi University Tel. 062-348-5979

² คณะบัญชี มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี โทรศัพท์ 081-132-3217

²Faculty of Accountancy, Bangkokthonburi University Tel. 081-132-3217

¹²Duangkmol.dc@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี (2) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี (3) เพื่อศึกษาแรงจูงใจที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี จำนวน 135 คน โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ Multiple linear regression ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ผลการศึกษาพบว่า (1) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ คือ เพศหญิง อายุ 30 ปีขึ้นไป สถานภาพโสด ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ระดับปริญญาตรี ประสบการณ์ในการทำงาน 5 ปีขึ้นไป รายได้เฉลี่ย 12,001-15,000 บาท (2) ระดับความคิดเห็นของแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ด้านปัจจัยจูงใจและปัจจัยค้ำจุนอยู่ในระดับมาก (3) ระดับความคิดเห็นของประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และ (4) ระดับความคิดเห็นของแรงจูงใจที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี พบว่า ปัจจัยจูงใจ คือ ด้านความสำเร็จของงานและด้านก้าวหน้า และปัจจัยค้ำจุน คือ ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน และด้านนโยบายและการบริการ

คำสำคัญ: แรงจูงใจ, ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน, บุคลากรสายสนับสนุน

Abstract

The objectives of this study were (1) to study the motivation for the performance of support personnel. Bangkokthonburi University (2) to study the performance of support personnel Bangkokthonburi University (3) to study the motivation affecting the performance of support personnel. Bangkokthonburi University The sample group used in this research was support personnel. Bangkokthonburi University consisted of 135 students using questionnaires to collect data. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, mean and standard deviation. and analysis of multiple regression equations Multiple linear regression at statistical significance level 0.05

The results of the study found that (1) most of the respondents were female, aged 30 years and over, single status, educational level, most were bachelor's degree. Work experience 5 years or more, average income 12,001-15,000 baht. (2) The level of opinion of motivation in working. In terms of motivation and support factors, it was at a high level. (3) The opinion level of operational efficiency Overall, it was at a high level, and (4) the level of opinion of motivation affecting the performance of support personnel. Bangkokthonburi University found that the motivating factor was job success and advancement. and the supporting factor was relationship with colleagues. and in terms of policies and services.

Keywords: Motivation, operational efficiency, support personnel

บทนำ

ปัจจุบันองค์กรที่จะประสบความสำเร็จได้นั้น ส่วนใหญ่เกิดจากการมีระบบการบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่ดี สามารถบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ภายในองค์กร ให้มีความรู้ ความสามารถ และมีความพร้อมที่จะเอื้อประ โยชน์ให้องค์กรดำเนินภารกิจต่างๆไปสู่เป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารทรัพยากรมนุษย์เป็นงานที่มุ่งเลือกสรรคนดี มีความรู้ ความสามารถ เข้ามาปฏิบัติงานและเมื่อคัดสรรให้บุคลากรเหล่านี้เข้ามาอยู่ในองค์กรแล้ว งานด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์จะต้องดูแลฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถเพิ่มมากขึ้น และมีประสบการณ์ที่ทันสมัยสอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง บุคลากรหรือทรัพยากรมนุษย์ถือเป็นปัจจัยอย่างหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างมาก โดยเฉพาะคุณภาพของ บุคลากรนับเป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำองค์กรไปสู่การบรรลุเป้าหมายขององค์กร (เกียรติ บุญยโพ, 2562) ซึ่งตัวบุคลากรนั้นเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนระบบการดำเนินงานให้เป็นไปตามทิศทางที่

องค์กรกำหนด องค์กรต้องรักษาบุคลากรที่มีคุณภาพ และยังคงปฏิบัติงานอยู่ก็เนื่องมาจากแรงจูงใจที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

แรงจูงใจจึงเป็นแรงผลักดันให้บุคลากรทำงานด้วยความกระตือรือร้นและด้วยความสมัครใจ ซึ่งจะมีผลทำให้องค์กรบรรลุเป้าหมายและเกิดประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งประสิทธิภาพการทำงานนั้นเป็นผลมาจากความพึงพอใจในการทำงานโดยมาจากแรงจูงใจในการทำงาน และสามารถวัดผลได้จากคุณภาพของงาน ปริมาณของงาน โดยองค์กรต้องรองรับและสนับสนุนแรงจูงใจเพื่อส่งเสริมความพึงพอใจของพนักงาน เพื่อให้ส่งผลต่อความสำเร็จของงานและองค์กร เมื่อพนักงานมีความพึงพอใจในการทำงานจึงส่งผลที่ดีต่อการปฏิบัติงานและคุณภาพของผลงาน (สมบัติ อาริยาศาล, 2561) ดังนั้นหากผู้บริหารขององค์กรให้ความสำคัญกับการสร้างความสุขและมีแรงจูงใจเพื่อความพึงพอใจในการทำงานมักจะได้ผลลัพธ์และผลการดำเนินงานที่น่าพอใจ แรงจูงใจจึงเป็นสิ่งสำคัญมากต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากร ซึ่งถ้าองค์กรมีแรงจูงใจในระดับที่สูงเสมอ บุคลากรก็จะมี ความพึงพอใจที่จะปฏิบัติงานอย่างเต็มใจมีความอดทนและมีปัญหาในการปฏิบัติงานน้อยมาก ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าแรงจูงใจในการปฏิบัติงานเป็นสิ่งที่จะต้องควรทำให้เกิดขึ้นเพื่อทำให้บุคลากรมีความตั้งใจในการปฏิบัติงานทำให้สำเร็จลุล่วงด้วยและปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจจึงทำให้ผลการปฏิบัติงานมีคุณภาพและอีกประการหนึ่งการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวนี้ได้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการช่วยขับเคลื่อนผลักดันให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายซึ่งความร่วมมือร่วมกันนั้นเองจะนำพาองค์กรไปสู่ผลสำเร็จ

มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรีเป็นองค์กรที่มีหน้าที่หลักในการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพอันพึงประสงค์ตามสาขาที่เรียน และมหาวิทยาลัยยังมีหน้าที่การวิจัยบริการวิชาการเพื่อพัฒนาประเทศ รวมถึงการเป็นต้นแบบทางสังคมที่ดี ซึ่งการจัดระบบบุคลากรในมหาวิทยาลัยให้สามารถปฏิบัติภารกิจได้ดี มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น บุคลากรสายวิชาการเป็นสายหลักในการปฏิบัติภารกิจหลักของมหาวิทยาลัย ส่วนบุคลากรสายสนับสนุนทำหน้าที่สนับสนุนงานด้านธุรการ การบริการแก่บุคลากรสายวิชาการนักศึกษา และบุคคลที่มาติดต่อกับมหาวิทยาลัย การทำหน้าที่ให้ได้ดีของบุคลากรสายสนับสนุนนั้น ต้องรู้เข้าใจหน้าที่บทบาทของตนและของหน่วยงานเพื่อให้การปฏิบัติภารกิจดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลตามเป้าหมายของมหาวิทยาลัย (วัลลภ สันติประชา, 2561) บุคลากรสายสนับสนุนเป็นหัวใจหลักในการบริการแก่ผู้บริหาร คณาจารย์ นักศึกษา และผู้ที่เข้ามาติดต่อ หากมหาวิทยาลัยปราศจากบุคลากรสายสนับสนุนการทำงานขององค์กรจะไม่สามารถทำหน้าที่ต่างๆ ได้อย่างสมบูรณ์ ซึ่งมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรีตระหนักถึงความสำคัญ โดยมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากรสายสนับสนุนเพื่อสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน เพื่อให้บุคลากรสายสนับสนุนเกิดความพึงพอใจ ส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและเกิดประสิทธิผล แต่มหาวิทยาลัยประสบปัญหาการลาออกอย่างต่อเนื่อง และบุคลากรที่รับใหม่ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอในการปฏิบัติงานส่งผลให้การปฏิบัติงานขาดความต่อเนื่อง ที่เกิดจากการให้บุคลากรใหม่ที่ยังขาดความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ทำให้ไม่มีความคล่องตัวส่งผลต่อประสิทธิผลของงานและส่งผลโดยรวมของมหาวิทยาลัย (ปัญญาพร ฐิติพงศ์, ประสพชัย พสุนนท์, 2559)

จากที่กล่าวมาผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาแรงจูงใจที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาแรงจูงใจที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรสายสนับสนุน และเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้พิจารณานำแนวทางในการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานนี้ไปใช้ในการบริหารงานส่งผลให้พัฒนางานของบุคลากรมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นผลดีของมหาวิทยาลัยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาแรงจูงใจที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร

สมมุติฐานการวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ตั้งสมมุติฐานการวิจัยไว้ 2 สมมุติฐาน ดังนี้

สมมุติฐานที่ 1 แรงจูงใจด้านปัจจัยจูงใจส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร

สมมุติฐานที่ 2 แรงจูงใจด้านปัจจัยค้ำจุนส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร

การทบทวนวรรณกรรม

ความหมายของแรงจูงใจ

แรงจูงใจ ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของแรงจูงใจไว้หลากหลาย ดังนี้

McClelland (1961) ได้ให้ความหมายว่า แรงจูงใจเป็นการแสดงออกให้เห็นถึงสภาพอารมณ์ของบุคคลต่อสิ่งเร้า แล้วปรากฏออกมาเป็นพฤติกรรมเพื่อมุ่งไปสู่จุดหมาย การเกิดอารมณ์พึงพอใจหรือไม่พึงพอใจก็ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ในชีวิตของบุคคลนั้น

จุการ์ตัน ดีวี (2560) กล่าวว่าไว้ว่า แรงจูงใจ คือสิ่งที่ชักจูงให้บุคคลกระทำการสิ่งใดหรือไม่กระทำ สิ่งใดตามความต้องการทางร่างกายหรือจิตใจของบุคคลนั้น ๆ ซึ่งความต้องการของมนุษย์ มีหลากหลายรูปแบบ แต่ละระดับแตกต่างกันไป หากผู้บริหารสามารถเข้าใจได้ว่าบุคลากรในหน่วยงานต้องการสิ่งใดแล้วใช้ความ ต้องการนั้นเป็นแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ทำให้บุคลากรในหน่วยงานมีแรงกระตุ้นในการทำงานได้เป็นอย่างดี

ประเสริฐ อุไร (2559) ได้ให้ความหมาย แรงจูงใจในการทำงานหมายถึง แรงขับของแต่ละบุคคลเป็นสาเหตุที่ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรม โดยเฉพาะที่เกิดขึ้นในการทำงานให้สำเร็จโดยได้รับอิทธิพลจากการกระทำของคนอื่นในการทำงาน การกำหนดแนวทางในการบริหาร โดยผู้บริหารจะจูง

ใจพนักงานทำงานในองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ แรงจูงใจแรงกระตุ้นเกิดจากความต้องการที่จะได้รับการตอบสนองต่อสิ่งกระตุ้นที่องค์กรจัดให้ ซึ่งก่อให้เกิดพฤติกรรมในการทำงานประกอบด้วย ปัจจัยแห่งความต้องการพื้นฐาน ความสำเร็จ ความเจริญเติบโต ปัจจัยสุขอนามัย นโยบายการบริหารขององค์กรค่าจ้างเงินเดือนที่ได้รับ ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน สภาพการทำงาน ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ความมั่นคง เมื่อวิเคราะห์และพบว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการทำงานเหล่านี้เกิดขึ้นภายในจิตใจสำนึกของทุกคน

ทฤษฎีสองปัจจัยของเฮิร์ซเบิร์ก (Two-Factor Theory)

เฟรดเดอริก เฮิร์ซเบิร์ก (Herzberg et al. 1959 อ้างถึงใน วัชร แย้มชู, 2563, หน้า 12) ได้พัฒนาทฤษฎีการจูงใจซึ่งเป็นที่นิยมแพร่หลายคือ ทฤษฎีสองปัจจัย โดยแบ่งเป็นปัจจัยค้ำจุน และปัจจัยจูงใจ

ปัจจัยด้านแรงจูงใจ (motivating factors) ได้แก่ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาของงาน และทำให้ผู้ปฏิบัติมีความพอใจในงาน ใช้ความพยายาม และความความสามารถทุ่มเทในการทำงานมากขึ้น เช่น ความสำเร็จ ความได้รับการยกย่อง ได้รับผิตชอบในงาน ลักษณะที่ท้าทายเหมาะกับระดับความสามารถ มีโอกาสก้าวหน้าและพัฒนาตนเองให้มากขึ้น

1. ความสำเร็จในการทำงาน หมายถึง การอดทนต่อสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในเรื่องงานที่ได้รับมอบหมาย สถานที่ทำงาน โดยการแก้ปัญหา รู้จักป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นหรือเกิดขึ้นได้สำเร็จ
2. การยอมรับนับถือ หมายถึง ได้รับการยอมรับนับถือ ไม่ว่าจะเพื่อนร่วมงาน หัวหน้างาน หรือตลอดจนบุคลากรในองค์กร การยอมรับนับถือนี้อาจจะหมายถึงการยกย่อง การแสดงความยินดี หรือแม้แต่การให้กำลังใจในความสามารถของการทำงานที่สำเร็จด้วย
3. ลักษณะของงาน หมายถึง งานหรือภาระงานที่ได้รับมอบหมาย โดยระบุถึงขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบของงานไว้ เพื่อความชัดเจนในการปฏิบัติงานในตำแหน่งงานนั้นๆ
4. ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน หมายถึง การมีความรู้ที่คิดและจิตใจสำนึกในการรับผิดชอบงานของตน รับผิดชอบงานอย่างเต็มที่และเต็มใจ เพื่อให้งานที่ได้รับสำเร็จลุล่วงได้
5. ความก้าวหน้าในหน้าที่งาน หมายถึง การได้เลื่อนหรือเปลี่ยนแปลงตำแหน่งที่สูงขึ้นเพื่อที่จะได้รับผิตชอบงานและใช้ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดประโยชน์กับองค์กรเพิ่ม

ปัจจัยค้ำจุน (hygiene factors) ได้แก่ สภาพแวดล้อมของการทำงาน และวิธีการบังคับบัญชา ของหัวหน้างาน ถ้าหากไม่เหมาะสมหรือบกพร่องไป จะทำให้บุคคลรู้สึกไม่พอใจในงาน ซึ่งถ้ามีพร้อมสมบูรณ์ก็ไม่สามารถสร้างความพอใจในงานได้ แต่ยังคงปฏิบัติงานอยู่ เพราะเป็นปัจจัยที่ป้องกันความไม่พอใจในงานเท่านั้น ไม่ใช่ปัจจัยที่จะส่งเสริมให้คนทำงานโดยมีประสิทธิภาพหรือผลผลิตมากขึ้นได้

1. นโยบายและการบริหารงาน หมายถึง การจัดการและการบริหารองค์การ การติดต่อสื่อสาร ภายในองค์กร

2. โอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคต นอกจากจะหมายถึง การที่บุคคลได้รับการแต่งตั้ง เลื่อนตำแหน่งภายในหน่วยงานแล้ว ยังหมายถึงสถานการณ์ที่บุคคลสามารถได้รับความก้าวหน้าในทักษะ วิชาชีพด้วย

3. เงินเดือนหรือค่าตอบแทน หมายถึง เงินเดือนและการเลื่อนขั้นเงินเดือนในหน่วยงานนั้น ๆ เป็นที่พอใจของ บุคลากรในการทำงาน

4. ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน หมายถึง การติดต่อไปไม่ว่าเป็น กิริยา หรือวาทะที่แสดงถึงความสัมพันธ์อันดีต่อกัน สามารถทำงานร่วมกันมีความเข้าใจซึ่งกันและกันอย่างดี

5. สภาพแวดล้อมในการทำงาน หมายถึง สภาพทางกายภาพของงาน เช่น แสงเสียง อากาศ ชั่วโมงการทำงาน รวมทั้งลักษณะของสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ เช่น อุปกรณ์หรือเครื่องมือต่าง ๆ อีกด้วย

สรุปได้ว่า ทฤษฎีสองปัจจัย อธิบายถึงปัจจัยด้านแรงจูงใจเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพและความตั้งใจที่จะทำงาน เป็นสิ่งที่ทำให้พนักงานเกิดความต้องการที่จะทำงาน ส่วนปัจจัยค่าจูงเป็นปัจจัยด้านแรงจูงใจที่ไม่ได้มีผลโดยตรงถือเป็นปัจจัยภายนอกที่ไม่ส่งผลโดยตรงกับแรงจูงใจในการทำงาน

แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

Petersen และ Plowman (1953 อ้างถึงใน ฐาปนี สังขวิจิตร, 2562) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการทำงาน โดยมี การสรุปองค์ประกอบของประสิทธิภาพไว้ 4 ข้อ ดังนี้

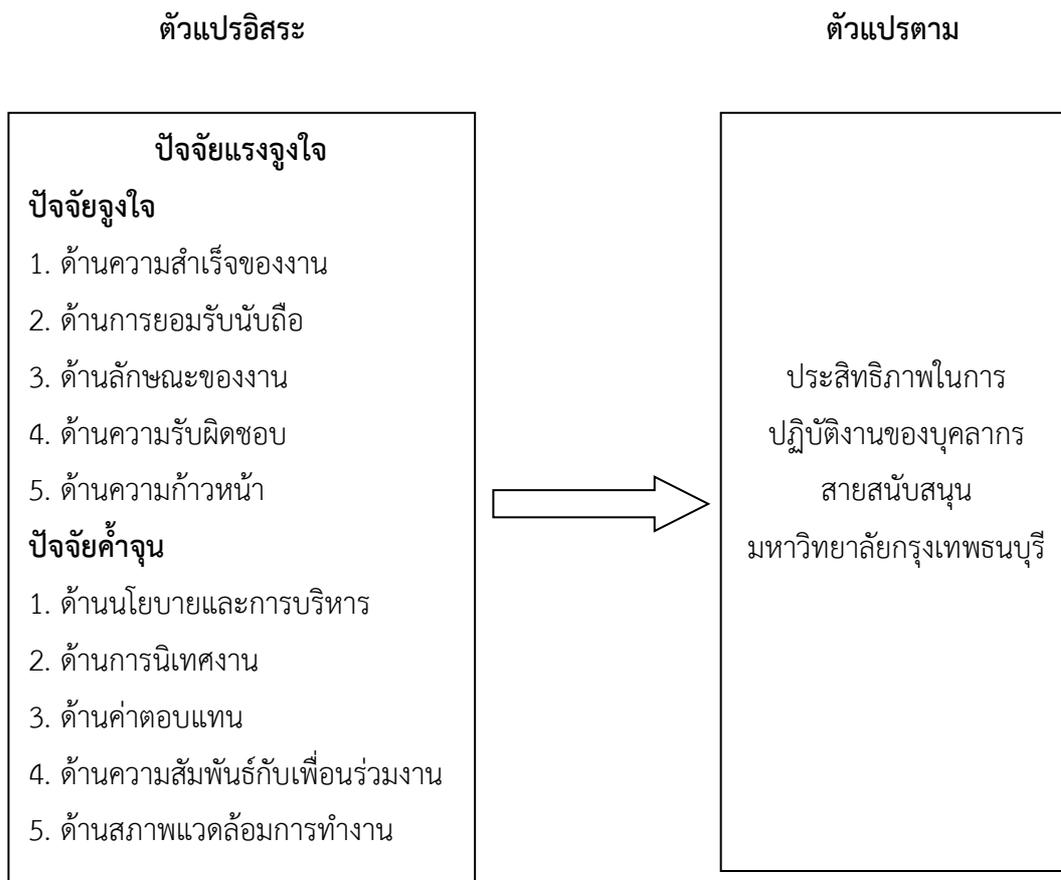
1) คุณภาพของงาน (Quality) หมายถึง งานจะต้องมีคุณภาพสูง โดยผู้ผลิตและผู้ใช้จะต้องได้ประโยชน์ที่คุ้มค่า และมีความพึงพอใจ ผลการทำงานจะต้องมีความถูกต้องได้มาตรฐาน รวดเร็ว และก่อให้เกิด ประโยชน์ต่อองค์กรและสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้าหรือผู้ที่มารับบริการ

2) ปริมาณงาน (Quantity) หมายถึง งานที่เกิดขึ้นจะต้องเป็นไปตามเป้าหมายของหน่วยงาน โดยผลงานที่ปฏิบัติได้นั้นจะต้องมีปริมาณงานที่เหมาะสมตามแผนงานที่ได้กำหนดหรือเป้าหมายที่บริษัทวางไว้ และควรมีการกำหนดระยะเวลาหรือวางแผนบริหารเวลาเพื่อให้ได้ปริมาณงานตามเป้าหมายที่มีการกำหนดไว้ โดยผลงานที่ออกมานั้นต้องสอดคล้องกับอัตรากำลังคนในหน่วยงาน มีการสำรวจวัสดุอุปกรณ์ก่อนใช้ทุกครั้งและมี การเก็บวัสดุอุปกรณ์ไว้ในจำนวนที่เหมาะสม

3) เวลาที่ใช้ในงาน (Time) หมายถึง เวลาที่ต้องใช้ในการดำเนินงานจะต้องมีการกำหนดอย่างเหมาะสมตามลักษณะของงาน มีการพัฒนาเทคนิคการทำงานให้มีความสะดวกและรวดเร็วมากขึ้น ผลงานเสร็จตามกำหนดเมื่อเทียบกับความยากง่ายของงาน ใช้เวลาในการปฏิบัติงานน้อย การส่งมอบตรง ตามกำหนด และพนักงานทำงานถูกต้องรวดเร็ว

4) ค่าใช้จ่าย (Cost) หมายถึง ค่าใช้จ่ายของส่วนดำเนินงานทั้งหมดจะต้องมีความเหมาะสมกับงาน โดยจะต้องลงทุนให้น้อยที่สุดและได้ผลกำไรมากที่สุด และประสิทธิภาพในด้านค่าใช้จ่ายหรือต้นทุน คือ การใช้ทรัพยากรด้าน บุคคลวัสดุ เทคโนโลยี และการเงินที่มีอยู่อย่างประหยัดและคุ้มค่าที่สุด มีการวางแผน ก่อนเริ่มงานเพื่อขจัดความซ้ำซ้อนในการลดต้นทุนของการผลิต นำความรู้จากการฝึกอบรมมาใช้ในงานโดย ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด และให้ความร่วมมือในการประหยัดพลังงาน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

วิธีการรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือพิเศษในการวิจัย โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จสมบูรณ์แล้วนำไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างวิจัย คือ บุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี และทำการตรวจสอบข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 135 คน ซึ่งข้อมูลที่ได้มาจะถูกนำมาทำการวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ทางสถิติ แบ่งออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อายุงาน และรายได้ต่อเดือน เป็นคำถามแบบสำรวจรายการ (Check List) เป็นคำถามปลายปิด จำนวน 6 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับตัวแปรแรงจูงใจในการทำงาน 2 ด้าน ดังนี้

1. ด้านปัจจัยจูงใจ ประกอบด้วย ด้านความสำเร็จของงาน ด้านการยอมรับนับถือ ด้านลักษณะของงาน ด้านความรับผิดชอบ และด้านความก้าวหน้า

2. ปัจจัยค้ำจุน ประกอบด้วย ด้านนโยบายและการบริหาร ด้านการนิเทศงาน ด้านค่าตอบแทน ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน และด้านสภาพแวดล้อมการทำงาน

มีลักษณะประเมินค่าระดับความคิดเห็น 5 ระดับ (Rating Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด กำหนด interval 0.80 จำนวน 30 ข้อ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากร มีลักษณะประเมินค่าระดับความคิดเห็น 5 ระดับ (Rating Scale) จำนวน 9 ข้อ

2. เครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติทำการวิเคราะห์

2.1 สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) เป็นการอธิบายข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) วิเคราะห์เกี่ยวกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ทั้งปัจจัยจูงใจ และปัจจัยค้ำจุน โดยนำมาคำนวณ ค่าเฉลี่ย \bar{X} และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน โดยนำมาคำนวณ ค่าเฉลี่ย \bar{X} และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

2.2 สถิติเชิงวิเคราะห์ (Inferential statistics) ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Linear Regression) ในการวิเคราะห์แรงจูงใจที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลแรงจูงใจที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 96 คน (ร้อยละ 71.11) อายุ 31-40 ปี จำนวน 59 คน (ร้อยละ 43.70) สถานะภาพโสด จำนวน 106 คน (80.74) ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 96 คน (71.11) ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 5-10 ปี จำนวน 75 คน (ร้อยละ 55.55) รายได้ต่อเดือน 12,001-15,000 บาท จำนวน 130 คน (ร้อยละ 96.30)

2. ผลการวิเคราะห์แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร

ผลการวิเคราะห์แรงจูงใจในการปฏิบัติงานด้านปัจจัยจูงใจ ในการปฏิบัติงานของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร พบว่ามีระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =3.79, S.D.=0.867) เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่าระดับสูงสุดของด้านปัจจัยจูงใจ คือ ด้านความสำเร็จของงานอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =4.19, S.D.=0.755) รองลงมา คือ ด้านความรับผิดชอบในระดับมาก (\bar{X} =3.89, S.D.=0.831) ด้านการยอมรับนับถือในระดับมาก (\bar{X} =3.85, S.D.=0.970) ด้าน

ลักษณะของงานในระดับมาก ($\bar{X}=3.45$, S.D.=0.892) และด้านความก้าวหน้าในระดับมาก ($\bar{X}=3.50$, S.D.=0.934) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์แรงจูงใจในการปฏิบัติงานด้านปัจจัยค่าจูง ในการปฏิบัติงานของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี พบว่ามีระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.74$, S.D.=0.950) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าระดับสูงสุดของด้านปัจจัยค่าจูง คือ ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.13$, S.D.=0.985) รองด้านด้านนโยบายและการบริหารอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.81$, S.D.=0.944) การนิเทศงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.78$, S.D.=0.930) ด้านสภาพแวดล้อมการทำงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.61$, S.D.=0.834) และด้านค่าตอบแทนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.35$, S.D.=1.056) ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าระดับสูงสุดของประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน คือ ด้านเวลา ($\bar{X}=3.99$, S.D.=0.907) รองลงมา คือ ด้านปริมาณงาน ($\bar{X}=3.81$, S.D.=0.931) และด้านคุณภาพของงาน ($\bar{X}=3.73$, S.D.=0.987) ตามลำดับ

4. ผลการวิเคราะห์แรงจูงใจที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงาน ของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

ผลการวิเคราะห์แรงจูงใจที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ด้านปัจจัยจูงใจมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ คือ ด้านความสำเร็จของงาน (X_1) ($\beta = 0.412$) รองลงมา คือ ด้านความก้าวหน้า (X_5) ($\beta = 0.147$) ด้านความรับผิดชอบ (X_4) ($\beta = 0.135$) ด้านการยอมรับนับถือ (X_2) ($\beta = 0.098$) และด้านลักษณะของงาน (X_3) ($\beta = 0.027$) ตามลำดับ จากการวิเคราะห์ดังกล่าวสามารถพยากรณ์สมการได้ ดังนี้

$$Y = 1.083 + 0.412(x_1) + 0.147(x_5)$$

ผลการวิเคราะห์แรงจูงใจที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ด้านปัจจัยค่าจูงมากที่สุด คือ ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน (X_4) ($\beta = 0.497$) รองลงมา คือ ด้านนโยบายและการบริการ (X_1) ($\beta = 0.178$) ด้านสภาพแวดล้อมการทำงาน (X_5) ($\beta = 0.098$) ด้านการนิเทศ (X_2) ($\beta = -0.082$) ด้านค่าตอบแทน (X_3) ($\beta = -0.152$) ตามลำดับ จากการวิเคราะห์ดังกล่าวสามารถพยากรณ์สมการได้ ดังนี้

$$Y = 1.265 + 0.497(x_4) + 0.178(x_1)$$

การทดสอบสมมติฐานตามวัตถุประสงค์การวิจัย

สมมติฐานที่ 1 แรงจูงใจด้านปัจจัยจูงใจส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านความสำเร็จของงาน และด้านความก้าวหน้า โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) = 0.478 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05
 $Y = 1.083 + 0.412$ (ด้านความสำเร็จของงาน) $+ 0.147$ (ด้านความก้าวหน้า)

สมมุติฐานที่ 2 แรงจูงใจด้านปัจจัยค่าจ้างส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ด้านนโยบายและการบริหาร ด้านสภาพแวดล้อมการทำงาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) = 0.532 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 $Y = 1.265 + 0.497$ (ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน) + 0.178 (ด้านนโยบายและการบริหาร) + 0.098 (ด้านสภาพแวดล้อมการทำงาน)

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัย เรื่องแรงจูงใจที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากการวิจัยแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร ด้านปัจจัยจูงใจ จากการวิจัย พบว่าบุคลากรมีแรงจูงใจในปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก คือ ด้านความสำเร็จของงาน เนื่องจากความสำเร็จและประสิทธิภาพของงาน ส่งผลต่อความก้าวหน้าในหน้าที่การงานซึ่งเป็นแนวทางนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายสูงสุดของตัวเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ยุทธศักดิ์ ชูประเสริฐ (2563) ปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลกุลาสิงห์ อำเภอกะชังศรีสะเกษ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยพบว่าพนักงานมีแรงจูงใจในระดับมาก ในด้านความสำเร็จในการทำงาน รองลงมาคือด้านลักษณะงานที่ทำ ส่วนด้านการยอมรับนับถืออยู่ในระดับน้อยที่สุดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

2. จากการวิจัยแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร ด้านปัจจัยค่าจ้าง จากการวิจัยพบว่าบุคลากรมีแรงจูงใจในปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก คือ ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน เนื่องจากในการทำงานนั้นนอกจากงานที่ทำแล้ว มีสิ่งที่จะทำให้งานสำเร็จลุล่วงได้นั้นก็คือความร่วมมือของเพื่อนในการปฏิบัติงาน และการติดต่อสื่อสารทำงานร่วมกัน การให้ค่าปรึกษาที่ดี แนะนำ สนับสนุน ทำให้บุคลากรรู้สึกถึงความมั่นคงใน สอดคล้องกับ ปัญญาพร ฐิติพงศ์, **ประสพชัย พสุนนท์** (2559) พบว่าแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร บริษัท อินเทอร์เน็ต เอ็กส์เพิร์ท คอนสตรัคชั่น จำกัด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานมีแรงจูงใจอยู่ในระดับสูง

3. จากการวิจัยประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านเวลามีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับ ปัญญาพร ฐิติพงศ์, **ประสพชัย พสุนนท์**. (2559) พบว่า ระดับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน โดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่ประสิทธิภาพมากที่สุด คือ ด้านเวลา รองลงมาเป็นด้านปริมาณงาน ถัดไปเป็นด้านค่าใช้จ่าย และสุดท้าย ด้านคุณภาพงาน ตามลำดับ

4. จากการวิจัยแรงจูงใจที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร ด้านปัจจัยจูงใจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่าพบว่าแรงจูงใจที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานมากที่สุด คือ ด้านความสำเร็จของงานมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ วัชรระ แยมชู. (2563) พบว่า ด้านสัมพันธ์ภาพต่อเพื่อนร่วมงาน มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานธนาคาร เพื่อ

การเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สำนักงานใหญ่โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด พิจารณาเป็นรายข้อคือสามารถทำงานเป็นทีม เพื่อให้เกิดความร่วมมือและการทำงานที่มีคุณภาพมี ความสุขในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้ร่วมงาน และเพื่อนร่วมงานมีความเป็นมิตรต่อกัน ให้ความสนิทสนม ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนในการปฏิบัติงาน ตามลำดับ

5. จากการวิจัยแรงจูงใจที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ด้านปัจจัยค้ำจุนโดยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่าแรงจูงใจที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานมากที่สุด คือ ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ซึ่งสอดคล้องกับ เกศณรินทร์ งามเลิศ (2559) พบว่าแรงจูงใจที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงาน ด้านปัจจัยค้ำจุน คือ ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ด้านนโยบายและการบริการ และด้านความมั่นคงในการทำงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

จากผลการวิจัย พบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ควรมีการส่งเสริมการจัดอบรมพัฒนาทักษะการเรียนรู้ให้แก่บุคลากร เพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะอย่างต่อเนื่อง ให้ความเป็นมืออาชีพและมีความเชี่ยวชาญตามสายงาน เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ ในการปฏิบัติงานขององค์กร และสามารถแก้ไขปัญหาในงานที่ทำอย่างมีประสิทธิภาพ
2. ควรมีการกำหนดเป้าหมาย กลยุทธ์การทำงานที่เป็นระบบ มีแนวทางที่ชัดเจน การประเมินผลที่ยุติธรรม เพื่อวัดผลการทำงาน และนำไปปรับปรุงการทำงาน รวมถึงการพิจารณาให้ ผลตอบแทน เพื่อจูงใจให้บุคลากรมีขวัญและกำลังใจในการทำงาน
3. ควรมีการสนับสนุนกิจกรรมร่วมกันของบุคลากร เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลให้มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ในการทำงานร่วมกัน การช่วยเหลือกัน ความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน ซึ่ง จะทำให้บุคลากรปฏิบัติงานเป็นทีมและสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาแรงจูงใจที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ปฏิบัติงาน ในมหาวิทยาลัยอื่นๆ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงต่อไป
2. ควรศึกษาเกี่ยวกับแรงจูงใจที่ส่งผลต่อความผูกพันขององค์กร เพื่อทราบว่าปัจจัยใดบ้างที่ ช่วยให้ผู้บุคลากรมีความรัก ความผูกพันกับองค์กร

เอกสารอ้างอิง

กฤตภาคิน มิ่งโสภา, นพปฎล สุวรรณทรัพย์. (2564). แรงจูงใจที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรสายสนับสนุน ของมหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัด ปทุมธานี. คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรังสิต.

- เกศณรินทร์ งามเลิศ (2559). **แรงจูงใจที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงาน และ ลูกจ้าง องค์การคลังสินค้า**. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- เกียรติ บุญโยโป. (2562). **การบริหารทรัพยากรมนุษย์ในยุคใหม่**. คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- จุฑารัตน์ ดีวี. (2560). **แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของของบุคลากรสังกัดเมืองพัทยา**. วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ฐาปนี สังขวิจิตร. (2562). **ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 25**. มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ประเสริฐ อุไร (2559). **แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงาน กรณีศึกษา บริษัท เอจีซี ออโตโมทีฟ (ประเทศไทย) จำกัด**. คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก
- ปัญญาพร ฐิติพงศ์,ประสพชัย พสุนนท์. (2559). **แรงจูงใจที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรในบริษัทก่อสร้าง : กรณีศึกษา บริษัท อินเตอร์ เอ็กซ์เพิร์ท คอนสตรัคชั่น จำกัด**.มหาวิทยาลัยศิลปากร
- ยุทธศักดิ์ ชูประเสริฐ. (2562). **ปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงาน: กรณีศึกษา องค์การบริหาร ส่วนตำบลกู่กาสิงห์ อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด**. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- วัชรระ แยมชู. (2563). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตร**. คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกริก
- วัลลภ สันติประชา. (2561). **บทบาทและหน้าที่บุคลากรสายสนับสนุนในการพัฒนาการศึกษาไทย**.วารสารวิชาการ ปชมท.,7(1), 1-2.
- สมบัติ อาริยาศาล (2561). **แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา**. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- Frederick, Herzberg et al. (1959). **The Motivation of work**. New York: John Wiley & Sons.
- McClelland, D. (1961). **The achieving society**. New York: Van Nostrand.

วิถีการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนองค์การบริหาร
ส่วนตำบลกำแพงแสน อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

The way of life according to the principles of sufficiency
economy of the people of Kamphaeng Saen Subdistrict
Administrative Organization Kamphaeng Saen District
Nakhon Pathom Province

รัศมี กันหาจันทร์, ณิชภัทร พานูช, ฐิตชา ผ่องไพบูลย์,
ประนอม วังพรม และมณฑล พลสวัสดิ์

Rassamee Kanhachan, Nichapat Panuch, Thitcha Pongpaiboon,
Pranom Wangprom and Monthon Polsawat

สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์, โทร 0987654325

Branch: Public Administration Faculty of Political Science Tell. 0987654325

e-mail: Nichapat @gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เพื่อศึกษา 1) เพื่อศึกษาวิถีการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนองค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงแสน อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม 2) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะวิถีการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนองค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงแสน อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็น ประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงแสน อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลโดยที่การหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับวิถีการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนองค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงแสน อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ในภาพรวม อยู่ในระดับมากด้าน พบว่าด้านปัจจัยสี่พอเพียง ด้านการศึกษาทั่วถึง ด้านครอบครัวเข้มแข็ง และด้านรายได้พอเพียง อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

คำสำคัญ: การดำเนินชีวิต, หลักเศรษฐกิจพอเพียง

Abstract

This research is to study 1) the way of life according to the principles of Sufficiency Economy of the people of Kamphaeng Saen Subdistrict Administrative Organization Kamphaeng Saen District Nakhon Pathom Province 2) recommendations

on the way of life according to the principles of sufficiency economy of the people of Kamphaeng Saen Subdistrict Administrative Organization Kamphaeng Saen District Nakhon Pathom Province. The population used in the study was People in Kamphaeng Saen Subdistrict Administrative Organization Kamphaeng Saen District Nakhon Pathom Province A tool used to collect data by averaging and standard. The results showed that The respondents had their opinions on the way of life according to the Sufficiency Economy Principles of the people of Kamphaeng Saen Subdistrict Administrative Organization. Kamphaeng Saen District Nakhon Pathom Province as a whole was at a high level. education strong family and sufficiency income at the same high level

Keywords: lifestyle, sufficiency economy

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญา เป็นแนวทางการดำเนินชีวิตและวิถีปฏิบัติที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแก่พสกนิกรชาวไทยมานานกว่า 30 ปี จะเห็นได้ว่า ปรัชญาความหมายเป็นครั้งแรกในพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในปี 2517 ที่พระองค์ได้ทรงเน้นย้ำแนวทางในการพัฒนาตามหลักแนวคิดพึ่งตนเอง เพื่อให้เกิดความพอมีพอกินและพอใช้ โดยใช้หลักความพอประมาณ การคำนึงถึงการมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว และทรงเตือนสติประชาชนคนไทยให้ตระหนักถึงการพัฒนาอย่างเป็นขั้นเป็นตอนที่ต้องตามหลักวิชา และการมีคุณธรรมเป็นกรอบในการปฏิบัติและการดำรงชีวิต ภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทยในปัจจุบัน มีผลกระทบต่อประชาชนทุกระดับของสังคมไทย ก่อให้เกิดความยากลำบากในการดำเนินชีวิตและเลี้ยงชีพตน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ในฐานะหน่วยงานหลัก ในการวางแผนของประเทศตระหนัก ถึง ความสำคัญของแนวคิดดังกล่าว จึงได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิจากสาขาต่างๆ มาร่วมกันพิจารณาถ้อยแถลงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง สรุปออกมาเป็นนิยามความหมาย “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และนำความกราบบังคมทูลฯ ขอพระราชทานพระบรมราชวินิจฉัย ซึ่ง พระองค์ได้ทรงพระกรุณาปรับปรุงแก้ไขพระราชทานและทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ สศช. นำไปเผยแพร่ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของทุกฝ่ายและประชาชนทั่วไปต่อมา สศช. ได้อัญเชิญ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นปรัชญานำทางในการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549) และฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) รวมทั้งได้เสริมสร้างความเข้าใจไปยัง ภาคส่วนต่างๆ เพื่อ ให้เกิด ความเข้าใจ เห็นคุณค่า และน้อมนำไปประยุกต์ใช้ในวิถีชีวิตต่อไป

รัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญของภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนในประเทศ โดยนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นแนวทางในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาในการดำเนินชีวิตของประชาชน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างสมดุล และยั่งยืนจากที่กล่าวมานั้นจะเห็นได้ว่า หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางในการดำรงชีวิตและปฏิบัติตนของประชาชนในทุกกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิถีการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนองค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงแสน อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม เพื่อให้ประชาชนมีความเข้าใจและสามารถปรับรูปแบบการดำเนินชีวิตให้เหมาะสมกับตนเอง โดยใช้หลักการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งจะส่งผลให้คุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิถีการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนองค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงแสน อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะวิถีการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนองค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงแสน อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

แนวคิดที่เกี่ยวข้อง

ความเป็นมาของเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 30 ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550, หน้า 3)

การพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ การพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ความรอบคอบ คุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจและการกระทำ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีหลักพิจารณาอยู่ 5 ส่วน ดังนี้

1. กรอบลักษณะ เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา
2. คุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติตนทางสายกลาง และพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน
3. คำนิยาม ความพอเพียงจะประกอบด้วย 3 คุณลักษณะ ดังนี้

3.1 ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่นเช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

3.2 ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความเพียงพอนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องอย่างรอบคอบ

3.3 การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

4. เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน ดังนี้

4.1 เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน

4.2 เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความอดทน มีความเพียร และใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

5. แนวทางการปฏิบัติ/ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้และเทคโนโลยี (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550, หน้า 11-15)

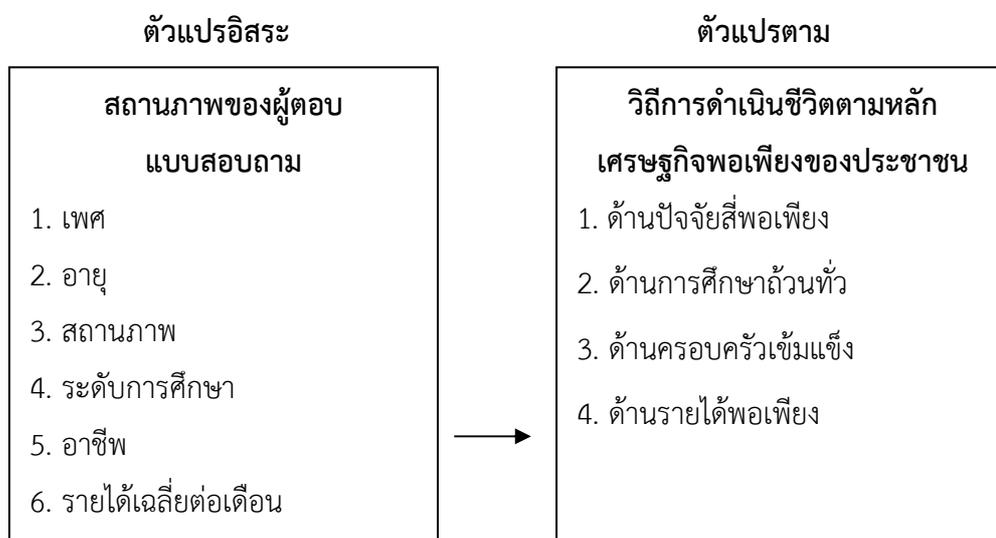
ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) (2550, หน้า 146-147) ได้ให้คำจำกัดความ “เศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิคณะหนึ่งที่ติดตามพระราชดำรัสและพระราชกระแสอย่างใกล้ชิด และนำมาเรียบเรียงก่อนนำขึ้นกราบบังคมทูลเกล้าฯ ถวายขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตนำออกเผยแพร่มีใจความว่า ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการบริหารและพัฒนาประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

กรมวิชาการ (2542) สรุปว่า “เศรษฐกิจพอเพียง” และ “ทฤษฎีใหม่” ตามแนวพระราชดำริ เป็นหลักการและแนวทางสำคัญในการบริหารจัดการที่ดินและน้ำเพื่อการเกษตรในที่ดินขนาดเล็กให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งแนวคิดการพัฒนาเพื่อพึ่งตนเองของเกษตรกรอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยเน้นการช่วยเหลือและพัฒนาให้เกิดการพึ่งตนเอง อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า องค์พระประมุขของ

ไทย ได้พระราชทานหลักการดำรงชีวิตของประชาชนคนไทยทุกระดับ ทุกสาขาอาชีพ ตลอดจนถึงแนวทางการพัฒนาและบริหารประเทศ ให้เป็นไปในทางสายกลาง มีความพอประมาณ มีเหตุผล รู้จักพึ่งตนเอง และทรัพยากรที่เรามีอยู่ นำมาใช้ประโยชน์ด้วยความรอบรู้ รอบคอบ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันในตัวให้เกิดสมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงของโลก ซึ่งหลักการนี้มีความสำคัญในการนำไปบริหารจัดการที่ดินและน้ำเพื่อการเกษตรในที่ดินที่มีจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด สร้างความมั่นคงด้านการดำรงชีวิตให้แก่เกษตรกรและสังคมโดยรวมของไทย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องวิธีการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนองค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงแสน อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณมุ่งศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ กระบวนการวิธีปฏิบัติต่างๆ ผ่านกระบวนการถ่ายทอดความรู้และให้ความหมายของผู้ที่มีประสบการณ์ตรงในองค์กรที่เกี่ยวข้องกับวิธีการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนมาใช้ รวมทั้งศึกษา รูปแบบ และวิธีการพัฒนาชุมชน ครอบคลุมถึงด้านต่าง ๆ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงแสน อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

ผลการศึกษา

วิธีการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนองค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงแสน อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ด้านพบว่าด้านปัจจัยสี่พอเพียง ด้านการศึกษาทั่วถึง ด้านครอบครัวเข้มแข็ง และด้านรายได้พอเพียง ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องวิถีการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนองค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงแสน อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม พบว่า สอดคล้องกับการงานวิจัยของกันตยา มานะกุล (2550) ศึกษาเรื่องการพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาชุมชนบ้านจอมจันทร์ หมู่ที่ 2 ตำบลสันทราย อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงราย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิต ที่แทรกปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวเอง ผลการวิจัย พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการมีคะแนนรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 81.0 มีการบริโภคอาหารถูกต้องครบถ้วนเพิ่มขึ้นร้อยละ 77.9 ครอบครัวมีความอบอุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ 79.4 ซึ่งทั้งหมดเกิดจากการทำแบบทดสอบ แสดงให้เห็นว่าโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนบ้านจอมจันทร์ได้ ผู้วิจัยพบว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นและควรจะเป็นการพัฒนาแบบบูรณาการโดยไม่มองเฉพาะเศรษฐกิจอย่างเดียว ต้องมองสังคมและสิ่งแวดล้อมไปพร้อมๆกันด้วย รวมทั้งต้องมีความเหมาะสมตามบริบทของสังคมไทย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จริญญา สุพรรณ (2548) ศึกษาวิจัยเรื่องการยอมรับหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่ใช้ในการดำเนินชีวิตของเกษตรกรในชุมชนบ้านกลุ่มมะขาม ตำบลหนองไม้แก่น อำเภอลำดวน จังหวัดฉะเชิงเทรา ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์และการสังเกต เป็นเครื่องมือในการศึกษา พบว่า เกษตรกรเริ่มเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินชีวิตและรูปแบบการผลิตไปเป็นตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้มีความเข้าใจในการดำเนินชีวิตสามารถพึ่งตนเองได้ โดยเรียนรู้ตนเองในแง่มุมต่าง ๆ เมื่อพบปัญหา ก็สามารถหาสาเหตุและใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามาแก้ปัญหาได้ และสามารถจัดการกับทรัพยากรที่ตนเองมีอยู่ นำมาพัฒนาให้เกิดประโยชน์ ส่งผลให้สามารถพึ่งพาตนเองได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ด้านปัจจัยสี่พอเพียง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้แต่ละครอบครัวปลูกพืชผักสวนครัวไว้รับประทานเอง
2. ด้านการศึกษาทั่วถึง สมาชิกในครอบครัวเลือกศึกษาในสถาบัน การศึกษาของเอกชนเท่านั้น
3. ด้านครอบครัวเข้มแข็ง สมาชิกในครอบครัวทำกิจกรรมร่วมกันเสมอ
4. ด้านรายได้พอเพียง สมาชิกในครอบครัวมีเงินเหลือเก็บออมไว้เป็นทุนสำรอง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยด้านอาชีพของประชาชน เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่มีรายได้อย่างพอเพียง

เอกสารอ้างอิง

- ชลิดา เพียรสร้าง. (2554). การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงกรณีศึกษา
อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด. รายงานวิจัยอิสระแบบฝึกหัดการวิจัย ปัญหาเศรษฐกิจ
ปัจจุบัน คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นภาพรณ วงศ์มณี. (2553). การนำแนวทางปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการ
**ดำเนินชีวิตของประชาชน: กรณีศึกษาชุมชนทรายทอง ตำบลเจริญเมือง อำเภอบ้าน
จังหวัดเชียงราย**.
- วิถิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (2554). **เศรษฐกิจพอเพียง**. (ออนไลน์) แหล่งที่มา <http://th.wikipedia.or>
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว) (2552) วิเคราะห์นโยบายรัฐในระดับต่างๆ รวมทั้ง
ภารกิจเอกชนและภาคประชาคมจากปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (พ.ศ.2540-2549) เล่มที่ 1.
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2548). **เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร**
คณะกรรมการการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง.

ศึกษากรณีการถือครองที่ดินของบุคคลต่างด้าวตามกฎหมายไทย Landholding of foreigners under Thai law

สมชัย ทรัพย์ศิริผล

Somchai Supsiriphun

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี, โทรศัพท์ 092-939-5985

Faculty of Law Bangkokthonburi University, Tel. 092-939-5985

e-mail: law@bkkthon.ac.th

บทคัดย่อ

สิทธิการครอบครองดินหรือสังหาริมทรัพย์ ที่บุคคลต่างด้าวที่อยากจะได้กรรมสิทธิ์และมีการครอบครองเป็นของตนเอง ในการลงทุนหรือทำธุรกิจกับประเทศต่าง ๆ จึงมีความจำเป็นมากสำหรับนักลงทุน ที่เป็นคนต่างด้าว ประกอบกับการซื้อที่ดินของคนต่างด้าว เพื่อเป็นที่พักอยู่อาศัย โดยทั่วไปการถือครองที่ดินจะอยู่ภายใต้การกำหนดสิทธิในที่ดินของคนต่างด้าวในแต่ละประเทศจะกำหนดไม่เหมือนกัน และไม่เหมือนกับคนในชาตินั้น ๆ เหตุผลที่สำคัญก็คือ เรื่องของความมั่นคงในชาติของแต่ละประเทศ เรื่องของสิทธิในที่ดินที่ เดิมคนในชาตินั้นมีสิทธิ์อยู่แล้ว แต่จะขายให้กับคนต่างด้าว ก็ยังมีปัญหาเกี่ยวกับกฎหมายหลายเรื่อง ซึ่งเกี่ยวพันกับกฎหมายภายใน ที่ประเทศต่าง ๆ มีข้อจำกัด จึงต้องพิจารณาเป็นเรื่อง ๆ ไป

ในแต่ละประเทศได้กำหนดความแตกต่างตามสภาพสังคม เศรษฐกิจ ภูมิประเทศ มีการกำหนดรูปแบบต่าง ๆ ไม่เหมือนกันประเทศไทยได้กำหนดรูปแบบสิทธิในที่ดินของคนต่างด้าว เป็นแบบห้ามให้คนต่างด้าวถือครองที่ดิน เป็นหลัก แต่มีข้อยกเว้นบางกรณีที่ใช้กับคนต่างด้าวถือครองกรรมสิทธิ์ได้ ในกรณีที่อนุญาตให้คนต่างด้าวถือครองกรรมสิทธิ์ในที่ดินได้เกี่ยวกับการส่งเสริมการลงทุน หรือมีการทำธุรกิจกันระหว่างประเทศเป็นหลัก แม้จะมีการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ การเจริญเติบโตด้านการค้าระหว่างประเทศ ก็ยังมีปัญหาที่ตามมา เนื่องด้วยที่ดินเป็นปัจจัยที่มี จำนวนจำกัด แต่ความต้องการของคนต่างด้าวมีจำนวนมาก ทำให้คนต่างด้าวพยายามหาทางที่จะเข้ามาถือครองที่ดินให้ได้ บางที่อาศัยช่องว่างของกฎหมาย อันเป็นการขัดกับหลักกฎหมายภายในประเทศไทยเอง ก็มีปัญหาในการถือครองกรรมสิทธิ์ในที่ดิน ของคนต่างด้าว การหลีกเลี่ยงกฎหมายจึงถือเป็นเรื่องสำคัญของแต่ละประเทศ ซึ่งถ้าไม่แก้ไขปรับปรุงจะมีปัญหา และต้องเจอกับปัญหาทางด้านความมั่นคง เสถียรภาพของประเทศ ประเทศไทยเองจึงต้องมีมาตรการเกี่ยวกับเรื่องการถือครองที่ดินของคนต่างด้าว โดยชัดเจน เพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการถือครองที่ดินของคนต่างด้าว โดยกำหนดพื้นที่ของบุคคลต่างด้าวที่จะเข้ามาใช้สิทธิเพื่อควบคุมให้บุคคลต่างด้าวมีสิทธิเฉพาะที่ดินที่กำหนดและให้เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือเจ้าพนักงานที่ดินคอยตรวจสอบ

คำสำคัญ : การถือครองที่ดิน, บุคคลต่างด้าว

Abstract

The land acquisition poses by aliens hold prefer the landholding, and they need a chance to operate business and investment in countries. It has been necessary for foreign investors including probably be paid for residence. The land has generally been determining the rights of foreigners under patterns of tenancy or acquisition of land ownership under rules on foreign ownership in legal system of different nations. It might be the issue of stability of each country. In fact, Thai people can get tenure or own the land, but they want to sell their land to the foreigners. The aliens hence need to be land ownership, might be buying but having legal problems referring to limitation agreement in that country. Those are amended in each.

There are restrictions on tenure of land ownership in many countries, as a result; it's up to social security, economic security, and geography. Thereof, there are not the same patterns or rules applied for determining to acquire land ownership. The legal system of Thailand assigns in respect to rules in the rights of land ownership for the aliens not to permit tenancy of land except for the land ownership for investment, investment promotion or operating businesses. Though Thailand now focuses on economic development and supports international trade progressively, as the land is an important factor due to having not much numbers of lands whereas the lands are needed to many aliens. As a result, the aliens need to hold acquisition of lands and exploit gaps in law to tenure or own the land, herein be opposed to the law. The matter of fact that there are problems in tenure of land ownership by the aliens in Thailand, the avoidance of law is important to each country. If this problem persists and still being not amended, Thailand might face the issue of stability, and other related disadvantage follows. Accordingly, to amend Thai law deemed by the aliens, acquired in tenancy of land; it should be amended clearly in order to prevent the tenure of land of the aliens measures on land by enforcement to dispose of the land holding by the alien to control the land disposal enforced as the measures on stipulated land according to the rights to the dispose of the land, moreover, the civil officer and the land officer have often chevhed it up

Keywords: Landholding, under Thai Law

บทนำ

ปัจจุบันที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์มีความสำคัญมากสำหรับบุคคลต่างด้าว เพราะความเจริญในด้านเทคโนโลยีต่าง ๆ เริ่มมีการพัฒนาและเป็นที่แข่งขันกันไม่ว่าในด้านการค้า การลงทุน บุคคลต่างด้าวที่จะเข้ามาลงทุนและทำการค้าในประเทศต่าง ๆ มีความต้องการอยากได้ที่ดินเป็นของตนเอง เพื่อประกอบธุรกิจหรืออยู่อาศัย กฎหมายของแต่ละประเทศมีข้อจำกัดในการถือครองที่ดินหรือมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินทั้งในเรื่องของความมั่นคง ข้อจำกัดในการทำการค้าของประชากรเจ้าของประเทศนั้น ๆ เพื่อไม่ให้กระทบกับพลเมืองของประเทศนั้นด้วย รวมไปถึงด้านเศรษฐกิจ การลงทุน ทำการค้า และที่สำคัญการถือครองที่ดินของบุคคลต่างด้าว ถ้าหากว่ามีมากเกินไปอาจมีผลกระทบต่อประชากรของประเทศ หากบุคคลต่างด้าวมีการครอบครองที่ดินและได้กรรมสิทธิ์เป็นเจ้าของด้วยตนเอง หรือมีการครอบครองที่ดินมากประชากรประเทศนั้นอาจจะมีปัญหาในเรื่องที่อยู่อาศัย และอาจกระทบไปถึงเศรษฐกิจการค้า การกำหนดขอบเขตการได้ที่ดินเป็นกรรมสิทธิ์ของบุคคลต่างด้าวในประเทศต่าง ๆ มีหลายประเด็นที่แตกต่างกัน รวมไปถึง สภาพเศรษฐกิจ สภาพของประชากรในแต่ละแห่ง หรือในชุมชนแต่ละที่ สภาพการอยู่อาศัย ก็มีข้อแตกต่างกันตามสภาพของภูมิประเทศในแต่ละพื้นที่ การถือครองที่ดินของบุคคลต่างด้าวในประเทศต่าง ๆ มักมีข้อจำกัดทั้งในการซื้อขายอสังหาริมทรัพย์เกี่ยวกับที่ดิน ซึ่งประเทศต่าง ๆ จะมีกฎหมายมารองรับ เพื่อสงวนที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ของประเทศตนเอง เพื่อให้ประชากรของตนเองมีที่อยู่อาศัย ถ้าประเทศนั้นมีการซื้อขายอสังหาริมทรัพย์จะต้องคำนึงถึงประชากรของประเทศเป็นหลัก เพราะประชากรของประเทศนั้น จะได้มีที่อยู่อาศัยต่อไปถึงลูกหลานในภายหน้า

อย่างไรก็ตาม เมื่อในแต่ละประเทศมีการพัฒนา ประเทศที่มีความเจริญรุ่งเรืองด้วยเทคโนโลยีใหม่ ๆ ประกอบกับมีการแข่งขันทางการค้า การลงทุน และมีการส่งเสริมการลงทุน เพื่อให้ประเทศของตนมีความเจริญทันอารยะประเทศต่าง ๆ ซึ่งในสังคมปัจจุบันเต็มไปด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยในยุคโลกาภิวัตน์ นักลงทุนที่เป็นบุคคลต่างด้าวก็ย่อมอยากได้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์เป็นของตนเอง เพื่อเสริมสภาพคล่องในการทำการค้าหรือลงทุนเกี่ยวกับธุรกิจต่าง ๆ การถือครองที่ดินในแต่ละประเทศจึงมีข้อจำกัดและระเบียบในการที่จะได้กรรมสิทธิ์ หรือครอบครองเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ การกำหนดสิทธิของบุคคลต่างด้าวที่จะมาถือครองที่ดิน จะต้องมาดูเรื่องของข้อกฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ ของแต่ละประเทศและต้องคำนึงถึงผลกระทบที่จะตามมาในอนาคต จึงทำให้แต่ละประเทศมีการกำหนดขอบเขตของบุคคลต่างด้าวที่จะเข้ามาถือกรรมสิทธิ์หรือครอบครองกรรมสิทธิ์ในที่ดินของประเทศที่บุคคลต่างด้าวจะเข้ามาครอบครองหรือถือกรรมสิทธิ์ จะต้องมีการเข้ามาควบคุมและข้อกฎหมายไม่ให้มีผลกระทบกับประชากรหรือมีผลกระทบน้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้

ประเทศไทยก็เป็นประเทศที่กำลังมีความเจริญรุ่งเรือง และเป็นประเทศที่บุคคลต่างด้าวอยากเข้ามาลงทุนหรือมาถือครองที่ดิน รวมไปถึงการลงทุนทำการค้าในประเทศ เพราะประเทศไทยเป็นประเทศที่อุดมสมบูรณ์ และเป็นประเทศที่นักลงทุนต่างด้าวอยากเข้ามาลงทุนและถือครองที่ดิน ประเทศไทยเองก็มีการส่งเสริมในเรื่องของการลงทุน การทำการค้าระหว่างประเทศอยู่แล้ว ประเทศไทยเปิดโอกาสให้บุคคลต่างด้าวเข้ามาลงทุนในประเทศได้ และส่งเสริมการถือครองที่ดินของบุคคลต่าง

ด้วย แต่อาจจะได้ครอบครองและถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินเป็นบางส่วน เพราะประเทศไทยเป็นประเทศที่เหมาะสมแก่การลงทุน การท่องเที่ยว และในการทำธุรกิจ นักธุรกิจหรือนักลงทุนจึงอยากเข้ามาถือครองที่ดินในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก การกำหนดให้บุคคลต่างเข้ามาถือครองที่ดินในประเทศไทย จึงต้องมีมาตรการที่รัดกุมและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้มีผลกระทบต่อประชากรของประเทศไทยน้อยที่สุด และประชากรของประเทศไทยจะได้มีที่ทำมาหากินโดยประชากรของประเทศไทยจะต้องไม่ได้รับผลกระทบมากนัก เพราะบุคคลต่างเข้ามาถือครองที่ดินในประเทศไทย

การเข้ามาถือสิทธิ์ครอบครองที่ดินของบุคคลต่างต่าง จะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบหลาย ๆ อย่าง ที่ดินเป็นส่วนหนึ่งของประเทศซึ่งในแต่ละประเทศ จะสงวนสิทธิ์ ไว้ให้กับประชาชนของตนเอง เพื่อที่จะได้มีที่อยู่อาศัย และจะหวงห้ามมิให้บุคคลต่างเข้ามาครอบครองที่ดินในประเทศของตนได้ แต่รวมถึงยังมีที่ดินในทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่เกี่ยวกับความมั่นคงเศรษฐกิจสังคม ของคนในชาตินั้น ปัจจุบันการเข้ามา มีสิทธิ์ในที่ดินของคนต่างต่างในแต่ละประเทศ มีความเจริญอย่างรวดเร็ว เนื่องมาจากความเจริญของธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ และมีการลงทุน ทำการค้าระหว่างประเทศ ทั้งนี้เกิดจากเขาต้องการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ในประเทศของตน และเกิดจากการลงทุนของบุคคลต่างต่างในประเทศต่าง ๆ จนมีอาจกล่าวได้ว่าการกำหนด สิทธิการครอบครองที่ดินของบุคคลต่างต่างต้องเป็นการออกกฎหมาย ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อรักษา ผลประโยชน์เพื่อความมั่นคงของประเทศอย่างเดียวกัน แต่การกำหนดสิทธิครอบครองต้องคำนึงถึง ภาวะเศรษฐกิจ การลงทุนตามระบบทุนนิยมทั่วไป ด้านของบุคคลต่างต่างก็ให้ความสำคัญในเรื่องของการกำหนดสิทธิการครอบครอง เพื่อแสดงความเป็นเจ้าของ โดยเป็นปัจจัย อย่างหนึ่ง ที่นักลงทุนต่างต่างอยากจะได้กรรมสิทธิ์ เมื่อมีเหตุผลทางด้านการลงทุน หรือด้านอื่น ๆ ที่สำคัญที่ทำให้เขา ต้องมีการเปิดโอกาส ให้บุคคลต่างต่างเข้ามาถือสิทธิ์ในที่ดินตามสภาพเหตุการณ์ปัจจุบันและรวมถึงการพัฒนาประเทศควบคู่กันไป ในส่วนของการควบคุมก็ยังคงมีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดวิธีการถือครองที่ดินของคนต่างต่างอยู่ เพื่อเป็นการจัดการให้มีการใช้ทรัพยากรที่ดินให้เป็นประโยชน์มากที่สุดและเป็นการป้องกัน มิให้คนต่างต่างเข้ามาถือสิทธิ์ในที่ดินมากเกินไป เพราะการปล่อยให้คนต่างต่างเข้ามาถือครองที่ดินมากเกินไปอาจทำให้ประชากรเดือดร้อนในเรื่องของที่อยู่อาศัย การทำการเกษตร ฯลฯ จึงส่งผลให้บุคคลต่างต่างมีข้อจำกัด ในการเข้าไปมีสิทธิครอบครองที่ดินของประเทศต่าง ๆ หรือถูกบังคับภายใต้หลักกฎหมายของประเทศต่าง ๆ ที่มีข้อกำหนดเกี่ยวกับการถือ ครองที่ดินที่ไม่เหมือนกัน โดยคำนึงถึงประชากรเป็นหลัก เมื่อมีการกำหนดประเภทของบุคคลต่างต่างที่จะเข้ามาถือครองที่ดินหรือได้กรรมสิทธิ์นั้น ประเทศต่าง ๆ ย่อมมีกฎหมายมารองรับรวมถึงประเทศไทยด้วย ซึ่งมีกฎหมายมารองรับหลายฉบับแล้วแต่ความเหมาะสม เพื่อเป็นการอนุญาตให้บุคคล ต่างต่างที่มีเงื่อนไขเป็นไปตามประเทศเจ้าของที่ดินนั้นต้องการ ซึ่งมีอยู่ หลายวิธีด้วยกัน แล้วแต่กฎหมายของประเทศนั้น จะกำหนดเรื่องการถือครองที่ดินและกรรมสิทธิ์ที่ดิน และกรรมสิทธิ์ในที่ดินที่บุคคลต่างต่างอยากได้เป็นเจ้าของ และครอบครองในบางประเทศยังกำหนดไปถึงสถานะของคนต่างต่างด้วยเช่น ในบางประเทศอาจกำหนดให้คนต่างต่างที่เข้ามา ลงทุนหรือมีความสำคัญ ทางการค้า เช่น การค้าขายระหว่างประเทศ ซึ่งมักมีความจำเป็นมาก เพราะอาจนำไปถึงเรื่องเศรษฐกิจ จะทำให้ประเทศนั้นมีเศรษฐกิจการค้าที่ดี

ขึ้นหรือบุคคลต่างด้าวอยากเข้ามาลงทุน ตามที่ประเทศนั้นต้องการ หรือบุคคลต่างด้าวที่จะเข้ามามีสิทธิในที่ดินได้ต้องมีถิ่นฐานที่อยู่ในประเทศที่เป็นเจ้าของแผ่นดิน ซึ่งการกำหนดกฎเกณฑ์ต่าง ๆ หรือประเทศของคนต่างด้าวที่เป็นการช่วยให้ประเทศได้มีสิทธิเลือกกว่าต้องการให้ประเทศของตนมีคนต่างด้าวประเภทใดบ้าง ที่จะอนุญาตให้เข้ามาเพื่อครอบครองที่ดินหรือได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินนั้น เพื่อประโยชน์และสิทธิการครอบครองที่ดินให้ได้ประโยชน์มากที่สุดและประเทศไทยเองก็ไม่เสียเปรียบมาตรการในการกำหนดประเภทคนต่างด้าว เป็นการแบ่งประเภทของคนต่างด้าวที่จะเข้ามาครอบครองที่ดิน เพื่อเป็นการอนุญาตให้บุคคลต่างด้าวที่มีความต้องการก็ต้องไปดูรายละเอียดของประเทศ เหล่านั้น ว่ามีข้อจำกัดเพียงใดซึ่งการครอบครองที่ดินหรือมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินของบุคคลต่างด้าว ก็ต้องมาดูกฎหมายของประเทศนั้นมีขอบเขตการได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ในที่ดินอย่างไร มีกฎหมายในการถือครองที่ดิน หรือสามารถเข้าไปครอบครองที่เหล่านั้น ได้มากน้อยเพียงไร มีการจำกัดขอบเขตการได้ที่ดินของบุคคลต่างด้าวว่ามีโอกาสได้ครอบครองหรือได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินนั้น เป็นจำนวนเท่าไร และที่สำคัญต้องคำนึงถึงประชากรของประเทศตนเองด้วย ในแต่ละประเทศจะมีการออกกฎหมายเพื่อที่จะให้บุคคลต่างด้าว ที่อยากจะมาถือครองกรรมสิทธิ์ในที่ดินนั้นและมีการควบคุมสิทธิในที่ดินของคนต่างด้าว ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับนโยบาย ของประเทศ เศรษฐกิจการปกครองซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่คล้าย ๆ กันคือควบคุมการถือครองที่ดินของบุคคลต่างด้าวในประเทศต่าง ๆ และการใช้มาตรการ ทางกฎหมาย ในการควบคุมสิทธิในที่ดินของบุคคลต่างด้าวในแต่ละประเทศ อาจใช้มาตรการ คล้ายกัน หรือมีมาตรการ ขึ้นอยู่กับนโยบายของแต่ละประเทศ โดยมาตรการที่จะใช้บังคับในการกำหนดสิทธิของคนต่างด้าวในการถือครองสิทธิในที่ดินนั้น การลงทุนและการค้าระหว่างประเทศ ก็เป็นเรื่องจำเป็นที่หลายประเทศ ให้ความสำคัญซึ่งก็เป็นส่วนหนึ่งของการลงทุนของบุคคลต่างด้าว ซึ่งตนเองก็อยากจะถือครองที่ดินที่ตนได้ไปลงทุน เพื่อการขยายกิจการ ขยายการค้า อุตสาหกรรมและรวมไปถึงทำให้เศรษฐกิจดีขึ้น และส่วนใหญ่บุคคลต่างด้าวเหล่านั้น มักประสบความสำเร็จในการลงทุน และทำการค้าระหว่างประเทศ บางประเทศอนุญาตให้บุคคลต่างด้าวมีสิทธิและถือครองที่ดินนั้น อาจจะมีการกำหนดให้ต้องมีการยื่นเอกสารหรือหลักฐานเพิ่มเติมเพื่อยืนยันสถานะของตนเอง หรือต้องการทราบวัตถุประสงค์ของการซื้อหรือถือครองที่ดิน ซึ่งเอกสารนั้น หรือหลักฐานนั้น อาจเป็นเอกสารจำนวนมาก เอกสารที่รับรองสถานะทางการเงิน สัญญาซื้อขาย หรือรวมถึงเอกสารประกอบการทำธุรกิจบางประเทศ ต้องการเอกสารหรือหลักฐานที่ใช้ในการสนับสนุนเหล่านั้น เพื่อสร้างหลักประกัน และ ความมั่นคงในการถือครองที่ดินของบุคคลต่างด้าวให้สอดคล้องกับนโยบายที่อนุญาตให้บุคคลต่างด้าวเข้ามาถือครองที่ดิน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าจะต้องกำหนด หลักเกณฑ์ในการถือครองที่ดินของบุคคลต่างด้าว ให้มีมาตรฐานมากขึ้น ต้องมีการกำหนดสิทธิในการถือครองที่ดินของบุคคลต่างด้าวในประเทศไทย ให้มีประสิทธิภาพและปรับปรุงกฎหมายกฎระเบียบต่าง ๆ ให้มีผลบังคับได้ตามกฎหมาย เพื่อหลีกเลี่ยงการถือครองที่ดินของบุคคลต่างด้าวที่ไม่คำนึงตามกฎหมายไทย และมีการส่งเสริมให้บุคคลต่างด้าวสามารถถือครองที่ดิน และได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินของประเทศไทยได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายเพื่อเป็นการส่งเสริมการค้าการลงทุนและมีการจ้างแรงงาน ทำให้เศรษฐกิจของประเทศดีขึ้น

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงหลักการ การกำหนดสิทธิของบุคคลต่างด้าวในการถือครองที่ดินของบุคคลต่างด้าวในประเทศต่าง ๆ
2. เพื่อศึกษาการถือครองที่ดินของบุคคลต่างด้าวในประเทศไทย และมาตรการทางกฎหมายที่ใช้บังคับ
3. เพื่อศึกษาแนวทางแก้ไขปรับปรุงกฎหมายของประเทศไทย ในการกำหนดสิทธิในการถือครองที่ดินของบุคคลต่างด้าวในประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตการวิจัย

วิจัยนี้เป็นวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) เป็นหลัก โดยอาศัยข้อมูลปฐมภูมิ (primary Data) อาทิ กฎหมายภายในและกฎหมายต่างประเทศ ศึกษาวรรณกรรมต่าง ๆ เช่น หนังสือ บทความทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ งานวิจัย ตลอดจนสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ พร้อมนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษา มาวิเคราะห์เปรียบเทียบอย่างเป็นระบบ อันจะนำมาสู่บทสรุปและข้อเสนอแนะต่อไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อนำไปปรับปรุงกฎหมายของประเทศไทยให้ได้มาตรฐานในการถือครองที่ดินของบุคคลต่างด้าวในประเทศไทย
2. เพื่อนำไปแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับข้อจำกัดในการถือครองที่ดินของบุคคลต่างด้าว
3. เพื่อนำไปเป็นหลักเกณฑ์และสามารถแก้ไขปัญหาในเรื่องของการถือครองที่ดินของบุคคลต่างด้าวได้อย่างเป็นธรรม

ผลการวิจัย

ในแต่ละประเทศมีความเจริญทางด้าน การค้าการลงทุนระหว่างประเทศ ประเทศที่มีการส่งเสริมการลงทุน ส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ มักจะให้คนของประเทศตนเองไปลงทุนทำการค้า และถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินของประเทศที่ได้ไปทำการค้าและลงทุนด้วย เพื่อสะดวกในการทำการค้าและทำธุรกิจร่วมกันของประเทศที่ไปทำการค้าและลงทุนด้วย ซึ่งเป็นผลทำให้ประเทศที่ให้การถือครองกรรมสิทธิ์ในที่ดินของบุคคลต่างด้าวมีผลประโยชน์ร่วมกัน ทั้งด้านเศรษฐกิจ การค้าระหว่างประเทศ และยังทำให้เกิดแรงงานอีกด้วย ประเทศที่ให้การถือครองที่ดินของบุคคลต่างด้าวก็จะได้ประโยชน์ทำให้เศรษฐกิจของประเทศตนมีความเจริญรุ่งเรือง และประชากรของตนก็จะได้มีงานทำ ทำให้มีการพัฒนาไปในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งทางอุตสาหกรรมโรงงาน อุตสาหกรรมการผลิต อุตสาหกรรมสิ่งทอ อุตสาหกรรมรถยนต์ อุตสาหกรรมเครื่องจักรต่าง ๆ เมื่อมาพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่า เกือบทุกประเทศนี้ได้มีการปล่อยให้มีการ เข้ามามีสิทธิในที่ดินของบุคคลต่างด้าว อย่างไรก็ตามข้อจำกัด

โดยพยายามที่จะสร้างหลักเกณฑ์และมาตรฐานตามกฎหมายขึ้นมาเพื่อควบคุม หรือจำกัดการเข้ามามีสิทธิในที่ดินของบุคคลต่างด้าว ซึ่งเหตุผลที่ต้องมีการจำกัดสิทธิในที่ดินของบุคคลต่างด้าวนั้น มีหลายอย่างที่สำคัญก็เรื่องความมั่นคงของประเทศ จำเป็นต้องรักษาไว้ไม่ให้คนต่างด้าวเข้ามามีอิทธิพลมากเกินไป โดยจะมีการกำหนดสิทธิในที่ดินของบุคคลต่างด้าวในแต่ละประเภทจะไม่เหมือนกัน การที่จะมีสิทธิ์ครอบครองหรือถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินของบุคคลต่างด้าวนั้น เป็นอำนาจอธิปไตยของแต่ละประเทศจะเห็นสมควร หรือว่าต้องดูกฎหมายภายในของแต่ละประเทศ ได้กำหนดสิทธิในการถือครองที่ดินและได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินนั้น ซึ่งเป็นเอกสิทธิ์ของแต่ละประเทศที่จะกำหนด กฎระเบียบ ความคุ้มครองหรือการอนุญาตไว้อย่างไร ในเรื่องการกำหนดสิทธิการได้รับสิทธิในที่ดินของบุคคลต่างด้าว อาจจะถูกอยู่ในลักษณะการถือครองที่ดิน ระหว่างประเทศ จะต้องดูเกี่ยวกับข้อ สนธิสัญญาการแลกเปลี่ยนทางการค้า หรืออนุสนธิสัญญาระหว่างประเทศที่เป็นข้อตกลงระหว่างประเทศขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ และความมุ่งหมายของข้อตกลงนั้นเมื่อมีการทำข้อตกลงหรือสนธิสัญญาก็จะผูกพันไปตามนั้น การกำหนดให้บุคคลต่างด้าวมีกรรมสิทธิ์หรือในที่ดิน ในพื้นที่ใดบ้างที่บุคคลต่างด้าว สามารถเข้ามามีกรรมสิทธิ์และถือครองที่ดินนั้นได้ ทั้งนี้ เพื่อป้องกันมิให้บุคคลต่างด้าวสามารถเข้ามามีสิทธิในที่ดิน ที่มีความสำคัญและเป็นการป้องกันการเข้ามา แย่งที่ดินของคนในชาติ รวมทั้งการมีการควบคุมและส่งเสริมให้บุคคลต่างด้าวมิสิทธิ และครอบครองได้ในที่ดินที่ทางประเทศเจ้าของพื้นที่ได้กำหนดไว้ ส่วนใหญ่กฎหมายจะกำหนดพื้นที่หรือที่ดินที่บุคคลต่างด้าวเข้าหรือใช้สิทธิในที่ดิน โดยต้องมีการจ่ายค่าตอบแทนเพื่อเป็นการ จำกัดระยะเวลาการเข้าหรือการใช้สิทธิไม่ให้มีมากเกินไป จนทำให้บุคคลต่างด้าวสามารถใช้ที่ดินนั้นได้อย่างมีกรรมสิทธิ์หรือเป็นเจ้าของ และจะต้องมีการควบคุมตรวจสอบการเข้ามามีสิทธิในที่ดินบุคคลต่างด้าวอย่างสม่ำเสมออาจจะกำหนดการถือครองที่ดินเป็นจำนวนระยะเวลาที่ปีจะต้องสามารถเปลี่ยนหรือ ได้กรรมสิทธิ์เลยตามที่ได้ทำสัญญากันไว้ การกำหนดการได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ ของบุคคลต่างด้าวมียาตรการทางกฎหมายมารองรับอยู่แล้ว ซึ่งก็ต้องดูที่วัตถุประสงค์ทั้งหมดเพื่อควบคุมมิให้บุคคลต่างด้าวเข้ามามีสิทธิ และครอบครองที่ดินมากเกินไป อาจเป็นการป้องกัน ความมั่นคงของชาติ และในขณะเดียวกันทั้งประเทศ ก็เล็งเห็นประโยชน์ของการเข้ามามีสิทธิในที่ดินของบุคคลต่างด้าวโดยการอนุญาตเป็นราย ๆ ไป การเข้ามาถือครองกรรมสิทธิ์ของบุคคลต่างด้าวในส่วนของภาครัฐเอง ก็ได้มีข้อกำหนดและบทบัญญัติ เกี่ยวกับกฎหมายในเรื่องของที่ดินหลายฉบับมาประกาศใช้ เพื่อให้สิทธิกับบุคคลต่างด้าวให้มีที่ดิน ทำมาหากินได้ แต่จะต้องไม่กระทบกับประชากรของประเทศที่ให้กรรมสิทธิ์และให้บุคคลต่างด้าวถือครองและได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินเหล่านั้น ซึ่งในมุมมองต่าง ๆ ของหลายประเทศจะพบว่าส่วนใหญ่ การที่อนุญาตให้บุคคลต่างด้าวสามารถถือครองกรรมสิทธิ์และเป็นเจ้าของที่ดินนั้น มักจะมีข้อจำกัดหลายอย่างเพื่อป้องกันที่ดินส่วนหนึ่งไว้ให้กับประชากรของตนในภายหน้าจะได้มีที่อยู่และที่ทำกิน ในส่วนของประเทศไทยเอง ก็ได้มีข้อจำกัดในเรื่องสิทธิและการถือครองที่ดินของบุคคลต่างด้าวเหมือนกัน แต่จะอนุญาติให้บุคคลต่างด้าวถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินได้เป็นบางกรณี ส่วนใหญ่จะต้องมีเหตุผลมาประกอบเช่น ต้องมีการมาลงทุนทำธุรกิจในประเทศไทย ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ทางภาครัฐให้ความสำคัญมากที่สุด แต่การถือครองที่ดินและจะได้กรรมสิทธิ์ นั้นจะต้องอยู่ภายใต้กฎหมายของไทยตามหลักเกณฑ์ ที่กฎหมายกำหนดไว้ สำหรับ

บุคคลต่างด้าวเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยมาเป็นเวลานานหลายปีนั้น ก็ต้องมาดูขั้นตอนต่าง ๆ ที่กฎหมายกำหนดว่าจะได้สิทธิในการถือครองที่ดินหรือได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินนั้นหรือไม่ ประเทศไทยได้ตราเป็นพระราชบัญญัติเกี่ยวกับที่ดินหลายฉบับ ตามกฎหมายไทยได้ควบคุมการกำหนด สิทธิในที่ดินของบุคคลต่างด้าวโดย ให้มีสิทธิในที่ดินเฉพาะในส่วนของกรรมสิทธิ์และสิทธิครอบครอง แต่ถ้าบุคคลต่างด้าวเข้ามาใช้ หรือได้รับประโยชน์ใน ที่ดินโดยอาศัยสิทธิอย่างอื่น เช่น สิทธิเก็บกิน สิทธิอยู่อาศัย หรือไปใช้ในที่ดินที่คนไทยมีกรรมสิทธิ์ กฎหมายก็ไม่ได้ห้าม ใช้ได้ตามปกติ

โดยศึกษากฎหมายของประเทศจีน ประเทศเวียดนาม ประเทศมาเลเซีย ฯลฯ ว่ามีหลักในการถือครองที่ดินของบุคคลต่างด้าวได้โดยมีหลักเกณฑ์อย่างไรมีการจำกัดจำนวนบุคคลต่างด้าวที่จะเข้ามาถือครองที่ดินของประเทศตนเองอย่างไรบ้าง

ข้อเสนอแนะ

การถือครองที่ดินและการได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินของบุคคลต่างด้าว มีกฎหมายหลายฉบับมารองรับอยู่แล้ว ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ของประชากรเจ้าของประเทศ ในหลาย ๆ ประเทศก็จะมีกฎหมายที่ส่วนใหญ่จะกำหนดขอบเขตการได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์หรือการถือครองที่ดินนั้น เพียงเท่าที่สามารถให้กรรมสิทธิ์และถือครองที่ดินได้ของบุคคลต่างด้าวเท่าที่สามารถจะให้ได้ เพราะในแต่ละประเทศจะต้องคำนึงถึงประชากรของประเทศตนเองเป็นหลัก มิฉะนั้น จะมีผลกระทบต่อประชากรของตนเอง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. บุคคลต่างด้าวที่เข้ามาประกอบธุรกิจในประเทศไทย ควรมีการกำหนดอำนาจในการควบคุมสิทธิในการบริหารงาน ให้อยู่ภายใต้กฎหมายของไทย โดยกำหนดพื้นที่ ที่บุคคลต่างด้าวจะเข้ามาใช้สิทธิเพื่อควบคุมให้บุคคลต่างด้าวมียุติเฉพาะที่ดินที่กำหนด
2. ควรมีการปรับปรุงกฎหมายในส่วนของบุคคลต่างด้าวที่เข้ามามีสิทธิในที่ดินอย่างถูกต้องตามกฎหมาย โดยจะต้องมีการตรวจสอบ และเข้มงวด โดยมีหน่วยงานที่สามารถเข้าไปตรวจสอบได้ โดยมีเจ้าพนักงานของรัฐหรือเจ้าพนักงานที่ดินคอยตรวจสอบ
3. ควรมีการปรับปรุง ประมวลกฎหมายที่ดิน พระราชบัญญัติการส่งเสริมการลงทุน และกฎหมายอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องกับการได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินของบุคคลต่างด้าว โดยกำหนดให้บุคคลต่างด้าวที่มีการลงทุนให้ประเทศไทยว่ามีสัดส่วนเท่าไร
4. ควรมีการจำกัดการได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินของบุคคลต่างด้าว ให้มีการถือครองและได้กรรมสิทธิ์ในที่ดิน ของบุคคลต่างด้าว ไม่มากเกินไป โดยดูที่จำนวนบุคคลต่างด้าวว่ามีจำนวนเท่าไร เพื่อไม่ให้บุคคลต่างด้าวมีการถือครองที่ดินมากเกินไป

เอกสารอ้างอิง

ฝ่ายวิจัย, กฎหมายการถือครองอสังหาริมทรัพย์ของคนต่างด้าวในประเทศไทย, กรุงเทพมหานคร : บริษัท แสงสิริ จำกัด มหาชน, 2542.

- พันธุ์ทิพย์ กาญจนะจิตรา รศ.ดร. **รวมบทบัญญัติแห่งกฎหมายไทย และเอกสารสำคัญเกี่ยวกับคนต่างด้าวในประเทศไทย**, กรุงเทพมหานคร: บริษัท สำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด, พ.ศ. 2547.
- วรวุฒิ เทพทอง, **คำอธิบายหลักกฎหมายที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน**, พิมพ์ครั้งที่ 4, กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2546.
- วิริยะ นามศิริพงศ์พันธุ์, **คำอธิบายกฎหมายแห่งและพาณิชย์ ว่าด้วย ทรัพย์สิน บรรพ 4**, กรุงเทพมหานคร: หสม. แก้วขวัญช้าง, พ.ศ. 2545.
- ศยามล ไกยูรวงศ์ และคณะ, **ข้อพิพาทและความขัดแย้งปัญหาที่ดินในประเทศไทย**, กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.), พ.ศ. 2549.
- ศรีราชา เจริญพานิช, **คำอธิบายกฎหมายว่าด้วย ทรัพย์สิน**, กรุงเทพมหานคร: บริษัท สำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด, พ.ศ. 2549.
- ศักดิ์ ไทยวัฒน์, **บทความกฎหมายที่ดิน เกี่ยวกับการปกครอง**, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ ฐ.พิทยาคาร (ในความอุปการะของรัฐบาล), 2526.
- ศิริ เกวลินสุย์ดี, **คำบรรยายวิชากฎหมายที่ดิน**, ไม่ปรากฏจังหวัด: ไม่ปรากฏสำนักพิมพ์, ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์.

ศึกษากรณีการทำนิติกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

Study of the Formation Dealing with Electronic Contracts

สมชัย ทรัพย์ศิริผล¹, สมัยรบ สุทธิวาทนฤพุด², สมยศ โกเมนธรรมโสภณ³, และอัครพงศ์ บุญแท้⁴
Somchai Supsiriphun¹, Samallob Sudthinarupub², Somyos Komendhammasopol³
and Akarapong Boontae⁴

¹⁻⁴คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี, โทรศัพท์ 092-939-5985

¹⁻⁴Faculty of Law Bangkokthonburi University, Tel. 092-939-5985

¹e-mail: law@bkkthon.ac.th

บทคัดย่อ

การทำนิติกรรมสัญญาในปัจจุบันมีหลายรูปแบบโดยเฉพาะการทำนิติกรรมสัญญาผ่านเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ทำให้สะดวกในการทำธุรกิจ และการสื่อสาร แต่การกระทำนิติกรรมสัญญาในรูปแบบเป็นลายลักษณ์อักษร ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ก็ยังคงมีใช้กันอยู่ หรือจะต้องทำตามแบบที่กฎหมายกำหนด เช่น ต้องลงลายมือชื่อต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือสัญญาบางประเภทต้องทำหลักฐานเป็นหนังสือลงลายมือชื่อเป็นสำคัญ เช่น สัญญาค้ำประกันสัญญากู้ยืมเงิน ตั้งแต่ สองพันกว่าบาทขึ้นไป ต้องทำหลักฐานเป็นหนังสือ จึงจะฟ้องร้องบังคับคดีได้ การทำสัญญาเมื่อมีการเสนอ สอนง ถูกต้องตรงกันจึงเกิดเป็นสัญญา เมื่อเกิดข้อพิพาทก็จะใช้ เป็นหนังสือบังคับคดี เมื่อความเจริญทางเทคโนโลยีต่างๆ เข้ามาก็มีการพัฒนาไปสู่ระบบการทำนิติกรรมสัญญา ในแบบของเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ การทำนิติกรรมสัญญาผ่านอินเทอร์เน็ต หรือผ่านโทรศัพท์มือถือ ล้วนแล้วแต่เป็นการทำนิติกรรมผ่านเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ทั้งนั้น การพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีจึงมีส่วนสำคัญเข้ามาเกี่ยวข้องกับการสื่อสาร การขนส่ง ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ทำให้เกิดสภาพคล่อง ในเรื่องของธุรกิจมีการพัฒนารูปแบบของสัญญา เป็นการทำนิติกรรมสัญญารูปแบบใหม่พัฒนาขึ้นไม่ว่าจะเป็น การเสนอนิติกรรมทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ การส่งข้อความอิเล็กทรอนิกส์ การใช้ระบบคอมพิวเตอร์ในการทำนิติกรรมสัญญา การขายของออนไลน์ เป็นต้น แต่อย่างไรก็ดี กฎหมายที่ใช้บังคับกับนิติกรรมสัญญาในปัจจุบัน ยังไม่สามารถควบคุม และรองรับการทำนิติกรรมสัญญาที่ผ่านเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ได้ ถึงแม้จะมีพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 มาใช้บังคับแล้วก็ตาม แต่ก็ยังมีปัญหาบางอย่าง ที่ต้องปรับปรุง เช่นสัญญาไม่ได้ลงลายมือชื่อผู้ต้องรับผิดชอบ แม้ได้ มีพยานหลักฐานทางอิเล็กทรอนิกส์ แต่ไม่ลงลายมือชื่อก็ไม่สามารถบังคับคดีได้ จึงควรปรับปรุงพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

คำสำคัญ: สัญญาอิเล็กทรอนิกส์,พระราชบัญญัติอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.2544

Abstract

This study points to regulate contract formations that are specifically dealing with electronic contracts, generally ready for trade on giving in legal certainty in convenience and communication to the formation of contracts by electronic media. But nowadays the written contracts are acceptable and considered expressly on assent to the Civil and Commercial Code. Notwithstanding, those are required to make clearly as confirmation with the signature that agrees upon the official comments to be a brief review of important evidence. Hereby, it is definitely prefer physical written contracts such as a contract requiring payment, or loan agreement (2,000 baht or more is enforceable by way of action) and might be litigation covering any offer and acceptance of an offer and make the connection with the formation of a contract. This is created as probation evidence of a contract which is enforceable by the way of action regarding to dispute in the contracts take place. Technological development has recently permitted the appearance as the contracts such as developmental instruments of electronic contracting, can be carried out through e-mail or mobile phone, and those are objective to electronic communication, transportation; consequently those contracts are related to computer equipment, taken place actively in business. Besides, it has obviously appeared in new information technologies and getting developed versions such as e-mail, electronic information, computerized contracts, and making contract online.

However, nowadays the law has been enacted a contract that is formed in any manner, provided a reply to an offer that does not control therein operates as a contract through electronic equipment even though Thai legislation deals with increasing trade on electronic commerce, has led to the enactment of the Electronic Transaction Act of B.E.2544. This act is already forced in but currently obstacles on the use of electronic transaction which has been altered such as signature attached to logically executed or adopted by a person with intent to sign in the record. Even if there are some valid documents signed in electronic form, this is not appeared “writings”, “signatures”, therefore it is not enforceable in the terms on law. Summarized to the Electronic Transaction Act of B.E.2544 has been given a time to alteration such an offer becomes effective.

Keywords: Electronic contracts, the Civil and Commercial Code, the Electronic Transaction Act of B.E.2544

บทนำ

ปัจจุบันการทำนิติกรรมสัญญา เมื่อมีการแสดงเจตนาของคู่สัญญา มีการส่งคำเสนอและมีการตอบรับสนองกลับมาก ถูกต้องตรงกันจึงเกิดเป็นสัญญา สัญญาเป็นนิติกรรมอย่างหนึ่ง ในทางกฎหมายจะอยู่ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 149 ซึ่งบัญญัติว่า นิติกรรมหมายความว่า การใด ๆ อันทำลงโดยชอบด้วยกฎหมายและด้วยใจสมัคร มุ่งโดยตรงต่อการผูกนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคล เพื่อจะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน หรือระงับซึ่งสิทธิ จากคำที่นิยามในกฎหมาย จะเห็นได้ว่านิติกรรมเป็นการทำสัญญาประเภทหนึ่ง ตัวอย่างเช่น สัญญาซื้อขาย สัญญากู้ยืม เป็นต้น สัญญามีหลายประเภท ซึ่งคู่สัญญาสามารถตกลงกันด้วยวาจา ทางลายลักษณ์อักษร หรือต้องทำตามแบบที่กำหนดตามกฎหมาย เช่น ต้องลงลายมือชื่อต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือสัญญาบางประเภทต้องทำหลักฐานเป็นหนังสือ ลงลายมือชื่อ เป็นสำคัญ เช่นสัญญาค้ำประกัน สัญญากู้ยืมเงิน สัญญาจำนอง สัญญาจำนำ ฯลฯ เมื่อเกิดข้อพิพาทขึ้น สัญญาแต่ละฝ่ายสามารถนำพยานหลักฐานเป็นหนังสือเป็นพยานยืนยันความถูกต้องได้ ซึ่งสันนิษฐานว่าได้เกิดการทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อเป็นสำคัญ

ในยุคโลกาภิวัตน์ เทคโนโลยีที่ทันสมัยก็เข้ามามีการพัฒนาเปลี่ยนแปลง มีการใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ การใช้อินเทอร์เน็ต การใช้โทรศัพท์ มือถือ หรือโทรศัพท์ไร้สาย การทำธุรกรรม หรือการทำนิติกรรมก็เริ่มมีการพัฒนาไปตามความเจริญของประเทศและนานาประเทศทั่วโลก มีการพัฒนาในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การสื่อสาร การขนส่ง มีระบบคอมพิวเตอร์ ทำให้เศรษฐกิจดีขึ้น สะดวกสบายกว่าในสมัยก่อน จึงทำให้เกิดการทำนิติกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือการทำสัญญาในระบบอินเทอร์เน็ต ถึงอย่างไรก็ตาม กฎหมายที่ใช้บังคับในการทำนิติกรรมสัญญาในปัจจุบันยังไม่สามารถควบคุมและรองรับการทำนิติกรรมสัญญาที่มีเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ ได้ทั้งหมด แม้ว่าจะมีการทำเป็นพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 เพื่อมาใช้บังคับเกี่ยวกับการทำนิติกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์แล้วก็ตาม แต่ก็ยังมีปัญหาบางประการที่ต้องแก้ไขและปรับปรุง การซึ่งน้ำหนักพยานหลักฐานว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์จะเชื่อถือได้หรือไม่เพียงใด ความน่าเชื่อถือของลักษณะหรือวิธีการที่ใช้สร้างเก็บรักษาหรือสื่อสารข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ลักษณะหรือวิธีการเก็บรักษาความครบถ้วน และไม่มีการเปลี่ยนแปลงของข้อความลักษณะ หรือวิธีการที่ใช้ในการระบุหรือแสดงตัวผู้ส่งข้อมูล หากเป็นการทำนิติกรรม หรือสัญญาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 149 จะเห็นได้ว่าเมื่อเกิดข้อพิพาทขึ้นในศาล การทำสัญญาในแต่ละอย่างต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือจะฟ้องร้องบังคับคดีได้ ถ้าไม่มีหลักฐานเป็นหนังสือก็ไม่สามารถฟ้องบังคับคดีได้ เช่น สัญญาจำนอง สัญญาเช่า ดังนั้น บทบัญญัติดังกล่าวยังไม่สามารถควบคุมการทำนิติกรรมสัญญาที่กระทำโดยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างทั่วถึง เนื่องด้วยกฎหมายในปัจจุบันยังคงยึดติดกับลายมือชื่อในรูปแบบเอกสาร ทำให้การทำนิติกรรมหรือการทำสัญญาทางอิเล็กทรอนิกส์มีผลกระทบต่อ การนำข้อพิพาทเข้าสู่ขบวนการพิจารณาของศาล ทำให้ไม่อาจฟ้องร้องบังคับคดีได้ การทำนิติกรรมหรือสัญญาโดยใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์เป็นการทำนิติกรรมและสัญญาในรูปแบบใหม่โดยไม่ต้องทำเป็นหนังสือหรือลงลายมือในกระดาษเหมือนแต่ก่อน แต่ทำนิติกรรมและสัญญา ผ่านเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์แทน

หรืออาจทำสัญญาทางอินเทอร์เน็ต และยังมีเครื่องมือสื่อสารอีกหลายอย่าง ในทางอิเล็กทรอนิกส์ที่เริ่มมีการพัฒนาและนำมาใช้ในรูปแบบต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น

การทำสัญญาตามกฎหมายต้องทำเป็นหนังสือลงลายมือ ของทั้งสองฝ่าย หรือลงลายมือชื่อของผู้คู่ สัญญากู้ยืมเงิน และสัญญาบางอย่างต้อง ลงลายมือชื่อทำเป็นหนังสือจดทะเบียนต่อเจ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ มิฉะนั้น จะฟ้องบังคับคดีไม่ได้ สัญญาเป็นข้อตกลงที่เกิดขึ้นโดยการแสดงเจตนา คำเสนอ ของฝ่ายหนึ่งกับอีกฝ่ายหนึ่ง ตกลงจากผูกพันในสัญญาว่าจะกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น สัญญาซื้อขาย ผูกพัน ผู้ซื้อกับผู้ขาย ถ้าทำสัญญาเป็นหนังสือแล้ว ฝ่ายหนึ่งไม่ทำตามสัญญา สามารถฟ้องร้องบังคับคดีได้เพราะมีหลักฐานเป็นหนังสือลงลายมือชื่อของทั้งสองฝ่าย คือ ฝ่ายผู้ซื้อ กับฝ่ายผู้ขาย สัญญาเป็นนิติกรรมอย่างหนึ่ง หมายความว่า การใด ๆ อันกระทำโดยชอบด้วยกฎหมายและด้วยใจ สมัค มุ่งโดยตรงต่อการผูกนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคลเพื่อก่อเปลี่ยนแปลง โอน สงวน หรือระงับสิทธิ การทำนิติกรรมจะต้องประกอบด้วยหลักกฎหมาย

1. การกระทำใด ๆ ของบุคคลเป็นการ แสดงเจตนาของบุคคลนั้นว่าต้องการให้การ กระทำนั้นมีผลตามกฎหมาย การแสดงเจตนาเป็นการกระทำในรูปเขียนลงในกระดาษเป็นลายลักษณ์อักษร หรือการพูดด้วยวาจาซึ่งทำให้บุคคลภายนอกเกิดความเข้าใจว่า ผู้แสดงเจตนาที่มีความประสงค์อย่างใดก็ถือว่าเป็นการแสดงเจตนาแล้ว

2. กระทำโดยชอบด้วยกฎหมาย บุคคลแสดงเจตนาจะให้เกิดผลในทางกฎหมายอย่างไร เมื่อกฎหมายยอมรับเจตนาของบุคคลนั้นแล้ว ย่อมใช้บังคับกันได้ ถ้าการกระทำหรือการแสดงเจตนา นั้นชอบด้วยกฎหมาย การกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เช่น เป็นการกระทำที่วัตถุประสงค์เป็นการต้องห้ามขัดแย้ง โดยกฎหมายเป็นพันวิสัย เป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

3. กระทำด้วยใจสมัค บุคคลที่ทำนิติกรรมต้องมีความสมัคใจ ที่กระทำการนั้นโดยไม่มีใครมาบังคับ หลอกลวงหรือขู่เข็ญ หรือปราศจากความรับผิดชอบไม่รู้ตัว หรือขาดสติ เช่น การแสดงเจตนาเพราะสำคัญผิดในคุณสมบัติ ของบุคคล หรือทรัพย์สิน จะต้องเป็นโมฆะหรือแสดงเจตนาเพราะถูกข่มขู่ จะตกเป็นโมฆะ

4. มุ่งโดยตรงต่อการผูก นิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคล การผูกนิติสัมพันธ์ หมายถึง มีความผูกพันในกฎหมาย เพราะการกระทำของบุคคล บางครั้งทำลงไปไม่ได้ผูกพัน หรือก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างกันเลย การทำนิติกรรมนั้นอาจจะเป็นนิติกรรมฝ่ายเดียวก็ได้ เช่น การทำนิติกรรม การให้ค้ำประกันจะให้รางวัล หรือนิติกรรมระหว่างบุคคลสองฝ่ายได้แก่สัญญาซื้อขาย สัญญาเช่าซื้อ สัญญาเช่าบ้าน เป็นต้น

5. กระทำเพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง โอน สงวน หรือระงับสิทธิ การกระทำเพื่อก่อ หรือเปลี่ยนแปลงสิทธิดังกล่าว เรียกรวม ๆ ว่าก่อก่อให้เกิดการเคลื่อนไหวในสิทธิ สิทธิในทางกฎหมายมีสองประเภทคือ บุคคลสิทธิ และทรัพย์สินสิทธิ บุคคลสิทธิเป็นสิทธิเหนือบุคคล ได้แก่ สิทธิเรียกร้องให้คู่กรณีกระทำ การหรืองดเว้นกระทำการ อันใด อันหนึ่งตามแต่คู่กรณีจะตกลงกัน เช่น สัญญาจะซื้อจะขาย สัญญากู้ยืม หากคู่กรณีฝ่ายใดไม่ปฏิบัติคู่กรณีอีกฝ่ายมีอำนาจใช้สิทธิฟ้องร้องบังคับต่อศาลให้คู่กรณี

ปฏิบัติตามสิทธิที่ตนมีอยู่เหนือคู่กรณีได้ ส่วนทรัพย์สินที่มีอยู่สามารถใช้อย่างบุคคลทั่วไป ไม่แต่เฉพาะคู่กรณีเท่านั้นเช่น กรรมสิทธิ์ในทรัพย์ทุกชนิด สิทธิครอบครอง ภาระจำยอม สิทธิเหนือพื้นดิน สิทธิอาศัย สิทธิเก็บกิน สิทธิจำนอง เป็นต้น กฎหมายได้กำหนดหลักการทำ นิติกรรมสัญญาหลายรูปแบบ ทั้งวาจา บังคับให้มีหนังสือต้องมีเอกสารมาแสดงหรือกำหนดให้ต้องทำตามแบบที่กฎหมายกำหนดไว้ จึงจะสมบูรณ์ หากกรณีไม่ทำตามแบบที่กำหนดนิติกรรมสัญญาบางประเภท จะมีผลทำให้นิติกรรมนั้น ไม่สามารถฟ้องและบังคับคดีได้ เป็นโมฆะเมื่อมีการเข้ามาแทรกแซง การเข้ามาของเทคโนโลยี การทำนิติกรรมสัญญาจึงเปลี่ยนแปลงได้ ดังนั้นข้อมูล อิเล็กทรอนิกส์จึงเป็นพยานหลักฐานที่สำคัญที่กฎหมายต้องรับฟัง และการให้การรับรอง ซึ่งหากกรณีข้อพิพาทระหว่างคู่สัญญาแล้วก็นำข้อพิพาทนั้น เข้าสู่กระบวนการรับรอง ซึ่งหากกรณีมีข้อพิพาทระหว่างสัญญาแล้วก็นำข้อพิพาทนั้นเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของศาลเพื่อให้ศาลได้ตัดสินตามกฎหมาย

ปัจจุบัน การวิวัฒนาการของเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทสำคัญในชั้นพิจารณาคดีความ ซึ่งกฎหมายต้องมีความชัดเจนในเรื่องของพยานหลักฐาน ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้ศาลทราบถึงข้อเท็จจริงหรือความจริงแห่งคดีเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม โดยพยานหลักฐานหรือข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นเป็นไปได้ ทั้งรูปแบบภาพเคลื่อนไหวภาพนิ่ง หรือมีแต่เสียง โดยสามารถเป็นได้ทั้งพยานเอกสารและพยานวัตถุซึ่งสามารถยืนยันหรือแสดงเจตนา และรับรองว่าตนเองนั้นได้ยินยอมตามเจตนาที่จะผูกพันเจตนาดังกล่าว เช่น ข้อความอิเล็กทรอนิกส์ การโอนเงินทางบัตร กด ATM หรือ โอนเงินทางเครือข่ายเครื่องมือสื่อสารโทรศัพท์เคลื่อนที่หรือโอนเงินผ่านโทรศัพท์มือถือ เพื่อประโยชน์ในการจ่าย และสะดวกสบายยิ่งขึ้น การทำนิติกรรมเป็นลายลักษณ์อักษร จะอยู่ ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ส่วนการทำนิติกรรมทางเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์นั้น ก็ยังมีการ ตราพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 นำมาบังคับใช้และควบคุมการทำนิติกรรมโดยใช้เครื่องมือสื่อสาร ต่างๆ ซึ่งเป็นการใช้กฎหมายนอกเหนือ จากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์แล้ว เมื่อมีการพัฒนาการทำสัญญา หรือการทำนิติกรรม ที่นอกเหนือจากการทำเป็นลายลักษณ์อักษรแล้ว ยังเป็นการทำนิติกรรมที่ทันสมัยอีกรูปแบบหนึ่ง โดยใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์มาช่วยในการทำนิติกรรมสัญญา เพื่อให้ทันกับยุคโลกาภิวัตน์อันมีเครื่องมือสื่อสารต่าง ๆ เป็นตัวช่วยและทันกับการพัฒนา ของประเทศให้เจริญยิ่งขึ้น

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่า ให้สามารถนำพยานบุคคลมาเป็นพยานได้ในการสืบพยานที่เป็นสัญญาอิเล็กทรอนิกส์รวมถึงให้ตั้งคณะกรรมการดูแลเกี่ยวกับสัญญาอิเล็กทรอนิกส์โดยเฉพาะ

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาหลักกฎหมายของการทำนิติกรรมสัญญา ตามหลักกฎหมายทั่วไป และการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์
2. เพื่อศึกษามาตรการทางกฎหมายที่เป็นเครื่องมือควบคุมนิติกรรมสัญญาทางอิเล็กทรอนิกส์
3. เพื่อศึกษาปัญหา และนำไปปรับปรุงเกี่ยวกับการทำนิติกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

ขอบเขตการวิจัย

วิจัยนี้เป็นวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) เป็นหลัก โดยอาศัยข้อมูลปฐมภูมิ (primary Data) อาทิ กฎหมาย ภายในและกฎหมายต่างประเทศ ศึกษาวรรณกรรมต่าง ๆ เช่น หนังสือ บทความทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ งานวิจัย ตลอดจนสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ พร้อมนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษา มาวิเคราะห์เปรียบเทียบอย่างเป็นระบบ อันจะนำมาสู่ บทสรุปและข้อเสนอแนะต่อไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อนำไปปรับปรุงกฎหมายนิติกรรมสัญญา และพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์
2. เพื่อนำไปเป็นเครื่องมือบังคับ ควบคุมการทำสัญญาทางอิเล็กทรอนิกส์
3. เพื่อนำมาเป็นประโยชน์ในการบังคับหรือฟ้องร้องคดีเกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

ผลการวิจัย

กฎหมายที่ใช้บังคับในการทำสัญญา ถ้าเป็นลายลักษณ์อักษร จะใช้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยจะต้องทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อของฝ่ายที่ทำสัญญาทั้งสองฝ่าย และต้องมีการแสดงเจตนาว่าจะทำสัญญากันในเรื่องอะไรบ้าง จะอยู่ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 149 บัญญัติว่า นิติกรรมหมายความว่า การใด ๆ อันทำลงโดยชอบด้วยกฎหมายและด้วยใจสมัคร มุ่งโดยตรงต่อการผูกนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคลเพื่อจะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน หรือระงับ ซึ่งสิทธิ เช่น สัญญาซื้อขาย สัญญาเช่าทรัพย์ ทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อเป็นสำคัญ เพื่อที่จะใช้บังคับคู่กรณีที่ทำสัญญาดังกล่าว หากไม่ทำตามสัญญา ก็จะไม่สามารถฟ้องร้องบังคับคดีได้ การทำนิติกรรมภายในประเทศยึดหลักทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อ เมื่อหากมีการตกลงกันไม่ได้ก็จะใช้วิธีฟ้องศาล เพื่อให้ศาลตัดสินคดีความนั้น ๆ โดยยึดหลักประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในเรื่องของการทำสัญญาหรือนิติกรรมต่าง ๆ การทำธุรกิจไม่ว่าจะเป็นประชากรในประเทศหรือบุคคลต่างประเทศที่เข้ามาทำธุรกิจกับประเทศไทย ก็ต้องมีการร่างสัญญา เพื่อเป็นการการันตีว่า ถ้าหากไม่ทำตามสัญญาก็จะถูกฟ้องร้องบังคับคดีได้ การกำหนดพยานหลักฐาน การสืบพยาน ก็ล้วนแล้วแต่ต้องมีลายมือชื่อเป็นหลัก การทำสัญญาในประเทศหรือทำสัญญากับคนต่างด้าวก็แล้วแต่ แต่ต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษรเป็นที่เชื่อถือได้ และสามารถตรวจสอบได้เช่นกัน เพื่อไม่ให้คู่สัญญาถูกเอาเปรียบ หรือเสียเปรียบสามารถถึงจะฟ้องบังคับคดีได้ ในประเทศไทยการทำสัญญาจะยึดหลักการทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อของคู่สัญญา เพราะประเทศไทยใช้ระบบประมวลกฎหมายที่เป็นลายลักษณ์อักษร ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของสัญญาในการสมรส หรือการรับบุตรบุญธรรม การทำนิติกรรม สัญญาซื้อขาย สัญญาเช่าทรัพย์ สัญญาค้ำประกัน สัญญาเช่าซื้อรถยนต์ สัญญาก่อนสมรส หรือแม้กระทั่งการทำสัญญาเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ ปัจจุบันความเจริญทางเทคโนโลยี จึงมีการทำสัญญาทางอิเล็กทรอนิกส์

เกิดขึ้น ซึ่งจะต้องทำเป็นสัญญาแบบเขียนหนังสือและทำเป็นลายลักษณ์อักษร เพราะสัญญาที่ฝ่ายเครื่องมือสื่อสารต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการทำกันในระบบคอมพิวเตอร์ ทำสัญญาผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ การซื้อขายทางออนไลน์ หรือการโอนเงินผ่านเครื่องรับที่ธนาคารได้มาติดตั้งเอาไว้ตามตู้ถอนหรือฝากเงินของธนาคารแต่ละแห่ง สิ่งเหล่านี้ ล้วนเป็นผลมาจากการทำสัญญาผ่านเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้ การทำสัญญาในรูปแบบดิจิทัลจึงมีการพัฒนารูปแบบต่าง ๆ ขึ้นมามากมาย เพื่อที่จะสะดวกสบายสำหรับประชากรในยุคโลกาภิวัตน์ หรือยุคที่มีเครื่องมือสื่อสารต่างๆ เข้ามามากมาย ดังนั้นการบังคับใช้กฎหมายก็ต้องมีการพัฒนาไปตามยุคตามสมัย เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน แต่ก่อนจะใช้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยกฎหมายนั้นจะทำสัญญาก็ต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษร ลงลายมือชื่อของคู่กรณีหรือลงลายมือชื่อของผู้ทำสัญญาเป็นหลัก รัฐจึงต้องตราเป็นพระราชบัญญัติมารองรับกับการพัฒนาในรูปแบบของสัญญาทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งปัจจุบันประชาชนส่วนใหญ่จะหันมาทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น เพราะมีความสะดวกสบายรวดเร็วและไม่ยุ่งยาก เช่นการโอนเงินทางโทรศัพท์มือถือ หรือโอนเงินผ่านตู้ ATM ของทางธนาคาร หรือแม้กระทั่งการปรับสมุดฝากเงิน ก็ยังสามารถปรับสมุดผ่านตู้ ATM ได้เลย ยังมีอีกหลายอย่างที่นำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ ดังนั้น รัฐจึงตราเป็นพระราชบัญญัติ ว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 มาบังคับใช้เพื่อเป็นการอุดช่องว่างการทำนิติกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ การรับฟังพยานหลักฐานทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้เกิดความยุติธรรม และเพื่อส่งเสริมการทำการค้าในรูปแบบต่าง ๆ มีการซื้อขายหรือทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น ส่งผลให้เศรษฐกิจดีขึ้น และนำไปถึงการพัฒนา การทำนิติกรรมสัญญาในรูปแบบใหม่ เพื่อรองรับกับการค้าระหว่างประเทศ และการทำการค้าในภายหน้ากับนานาประเทศทั่วโลก ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อให้เป็นตามกระแสนิยมและการพัฒนาประเทศสู่ระบบดิจิทัลมากขึ้น รัฐจึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติว่าด้วยการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 มาบังคับใช้เพื่อให้ประชากรได้รับความเป็นธรรมมากขึ้นเกี่ยวกับการทำสัญญาผ่านเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ สังคมปัจจุบันได้มีการพัฒนาการทำสัญญารูปแบบใหม่ โดยใช้เครื่องมือสื่อสารต่าง ๆ มาเป็นองค์ประกอบและสำหรับเป็นตัวเลือกให้กับประชากรของประเทศ ซึ่งประเทศไทยเองก็เป็นประเทศที่กำลังพัฒนา และพัฒนาไปอย่างรวดเร็วมาก จะสังเกตได้ว่าปัจจุบันประชากรของไทยจะใช้โทรศัพท์มือถือเป็นส่วนใหญ่ โทรศัพท์ที่เป็นตู้หยอดเหรียญ หรือตู้โทรศัพท์สาธารณะได้มีการยกเลิกไปแล้ว เมื่อมีการพัฒนาของประเทศไปสู่ระบบดิจิทัล จึงจำเป็นที่รัฐเองจะต้องมีการพัฒนาในรูปแบบใหม่ และที่สำคัญจะต้องตราเป็นพระราชบัญญัติ หรือกฎหมายมารองรับกับความเจริญในยุคที่เครื่องมือสื่อสาร ที่มีความเจริญมากขึ้น ทั้งทางเทคโนโลยีใหม่ที่เกิดขึ้น โดยศึกษากฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศอังกฤษว่าใช้หลักเกณฑ์อย่างไร ในเรื่องของการทำสัญญาหรือนิติกรรมที่ผ่านทางเครื่องมือสื่อสารที่เป็นอิเล็กทรอนิกส์ เช่น ผ่านอินเทอร์เน็ต หรือผ่านทางระบบอิเล็กทรอนิกส์และเปรียบเทียบกับกฎหมายไทยด้วยว่ามีความแตกต่างกันอย่างไรและนำผลมาปรับใช้เพื่อให้ได้ประโยชน์และเป็นธรรม

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. การใช้หลักฐานควรกำหนดให้ใช้พยานหลักฐานทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ในชั้นสอบสวน เพื่อเป็นประโยชน์ในการพิจารณาคดีของศาล โดยนำพยานบุคคลเข้ามาเป็นพยานได้ใน การสืบพยานหลักฐานที่เป็นอิเล็กทรอนิกส์
2. ควรจัดตั้งคณะกรรมการที่มีหน้าที่โดยตรงกับเรื่องการทำสัญญา ผ่านเครื่องมือสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ดูแลเรื่องสัญญาผ่านเครื่องมือสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์โดยเฉพาะ เป็นเรื่อง ๆ ไป โดยตั้งเป็นคณะกรรมการดูแลเกี่ยวกับนิติกรรมที่เป็นอิเล็กทรอนิกส์โดยเฉพาะ
3. ควรพัฒนาหน่วยงานที่เข้ามาดูแลเรื่องสัญญาทางอิเล็กทรอนิกส์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถ โดยเฉพาะเกี่ยวกับเรื่องการทำสัญญาอิเล็กทรอนิกส์มาดูแล โดยตรง
4. ควรมีการกำหนดบทเฉพาะการ เกี่ยวกับผู้ที่ฝ่าฝืนกฎหมายว่าจะได้รับบทลงโทษ ทั้งคดีแพ่งและคดีอาญา

เอกสารอ้างอิง

- กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ (2468). ฉบับพิมพ์ของกรุงเทพมหานคร.
- คณิศร ฤทธิชัย (2541). **กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคลเกี่ยวกับกฎหมายธุรกิจระหว่างประเทศ**, กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน.
- ไชยยศ เหมะรัชตะ (2535). **กฎหมายว่าด้วยสัญญา.กรุงเทพมหานคร**: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดารารพร ธีระวัฒน์. (2538), **กฎหมายสัญญา: สถานะใหม่ของสัญญาปัจจุบันและปัญหาข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม**, กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- (2542). **กฎหมายสัญญา สถานะใหม่ของสัญญาปัจจุบันและปัญหาข้อ สัญญาที่ไม่เป็นธรรม**, กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ไพจิตร สวัสดิสาร. (2550). **กฎหมายพิเศษที่เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ กรุงเทพมหานคร** : บริษัทชวนพิมพ์ 50 จำกัด.
- มานิตย์ จุมปา (2553). **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายสหรัฐอเมริกา**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน
- วรภัคดี พิบูลย์, พระ (ม.ล.น.ภา ชุมสาย) (2512), **ประวัติศาสตร์กฎหมายไทย.พระนคร: คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**
- ศนันท์ภรณ์ โสทธิพันธ์ (2558). **คำอธิบายหลักกฎหมายนิติกรรม-สัญญา**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน .
- (2551). **คำอธิบายหลักกฎหมายนิติกรรม-สัญญา** กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน.

ศึกษากรณีสิทธิในทางศาลของผู้บริโภค

Exercise of Rights to Judicial Proceeding by The Customers

สมชัย ทรัพย์ศิริผล¹, สุวuthิ สุกิกจากรน², ป้อมฤดี กุมพันธ์³ และอักรพงศ์ บุญแท้⁴

Somchai Supsiriphun¹, Suwuthi Sukikkarorn², Pomrudee Kumpant³,
and Akarapong Boontae⁴

¹⁻³คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี, โทรศัพท์ 092-939-5985

¹⁻³Faculty of Law Bangkokthonburi University, Tel. 092-939-5985

¹e-mail: law@bkkthon.ac.th

บทคัดย่อ

พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันยังมีปัญหาอีกหลายอย่าง เพื่อให้ผู้บริโภคได้รับการเยียวยาความเสียหายภายหลังมีคำพิพากษา เมื่อศาลคดีผู้บริโภคมีคำพิพากษาแล้ว พบว่ายังมีปัญหาหลายประการทำให้คู่ความในคดีผู้บริโภคที่ใช้สิทธิทางศาล เพื่อเยียวยาความเสียหายไม่ได้รับความเป็นธรรมตามที่กฎหมายกำหนด ไม่ว่าจะเป็นกรณีที่ผู้บริโภคได้รับการยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียม ทั้งปวงให้แก่ผู้บริโภค แต่ก็ให้อำนาจศาลใช้ดุลพินิจกำหนดให้คู่ความฝ่ายแพคดีชำระค่าฤชาธรรมเนียมต่อศาลในนามาผู้บริโภคที่เป็นผู้ฟ้อง ซึ่งหากศาลพิพากษาให้ผู้บริโภคเป็นฝ่ายแพคดี หากจะใช้สิทธิอุทธรณ์ แม้ว่าจะได้รับยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ แต่ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นที่สุด ไม่ได้รับการยกเว้นเมื่อเป็นดังนั้น ก็เกิดปัญหาว่าเมื่อศาลพิพากษาให้ผู้แพคดี หรือคู่ความฝ่ายจำเลยชำระหนี้ให้กับคู่ความฝ่ายชนะคดี รวมทั้งค่าฤชาธรรมเนียมไว้ในคำพิพากษาข้างต้น ทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติต่อมาคือ คู่ความฝ่ายแพคดี ไม่รู้ถึงสิทธิและหน้าที่ของตนเกี่ยวกับ การคำนวณหนี้หรือจำนวนเงินที่ต้องชำระตามคำพิพากษา ไม่รู้กำหนด ระยะเวลาในการชำระหนี้ให้แก่ คู่ความฝ่ายชนะคดีตามคำพิพากษา จนอาจถูกบังคับคดีเพื่อบังคับตามคำพิพากษา รวมถึงคู่ความทั้งสองฝ่าย ไม่รู้วิธีการคำนวณทำอย่างไร หลักเกณฑ์การคำนวณของหนี้ตามคำพิพากษาจะได้เป็นไปในแนวเดียวกัน เพื่อให้คู่ความในคดีจะได้รู้ถึงสิทธิและหน้าที่ของตนเองในการชำระหนี้ ได้อย่างชัดเจน และถูกต้อง เมื่อศาลได้มีกำหนดคำพิพากษาชี้ขาดข้อพิพาทเพื่อยุติข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นในคดีผู้บริโภค แล้วผลที่เกิดจากคำพิพากษามาตาม พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 นอกจากจะผูกพันคู่กรณีในคดีผู้บริโภคแล้ว ยังส่งผลต่อกระบวนการพิจารณาอย่างอื่นตามมาด้วยดังนั้น จึงต้องมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายในเรื่องที่เกี่ยวกับดุลพินิจของศาล ในการกำหนดค่าฤชาธรรมเนียม การคำนวณให้ตามคำพิพากษาของศาล การบังคับคดีโดยปรับปรุงพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 ให้มีประสิทธิภาพและเป็นธรรม

คำสำคัญ: สิทธิผู้บริโภค, กฎหมายผู้บริโภค

Abstract

Consumer Case Procedure Act B.E. 2551 nowadays it was found that under the provision of consumers in Consumer Case Procedure Act B.E. 2551, there were certain problems. Hence, to intend to action in rights of consumers to be cured according to the adjudication in the fact that the court was assigned to adjudicate problem whether such cases were consumer cases or not, was in unjustified. Although to access to justice in consumer's law, it was found obviously that the Court has still not fully exercised in the status or relationship between parties in lawsuits In the event relating to expenses of consumers, in case, reducing the cost involved whereas the court's justice prescribed the parties to be adjudicated and defeated the cases, they were even charged a fee which claimed from the consumers. But if the consumers defeat, they claim to the Court of Appeal, have eventually charged fees even were exempted with costs. Therefore, when the court determined that a defeated person or a defendant has to pay to the prevailing party that means other side pays the debts and fees in the initial judgment. Consequently, there were continuing problems that the defeated persons ignored responsible action in payment under the Court of Justice including a time of duration paid to other side. This can be charged the execution of this Act to be claimed for the payment. Moreover, both parties are frivolous at the stage dispute between parties arise, such as calculation method, paid for claims under the Court Justice. To maintain the rights and responsibility of the parties for the payment as to possibility to enforce the claim in court by judges to stop dispute between parties arise, submitting a claim to the court is also respect to Consumer Case Procedure Act B.E. 2551. According to engaged judgment in case of consumer case, resulting in considerable in additional consequences for a consumer, accordingly the adjudication whether such cases were consumer cases or not, the difficulties in enforcement of law should be modified in claiming fees, calculation method considered by the court, and enforcement in the Court of Justice by approved in Consumer Case Procedure Act B.E. 2551 with effectiveness and justification.

Keywords: Consumer's rights, Consumer Case Procedure Act B.E. 2551, Consumer Law

บทนำ

ปัจจุบันผู้บริโภคมักจะไม่ค่อยได้รับความเป็นธรรมในกรณีที่ผู้บริโภคซื้อสินค้าแล้วเกิดมี ปัญหา เช่น สินค้าไม่ตรงกับที่โฆษณาไว้หรือสินค้านั้น ไม่มาตรฐานตามที่ได้ระบุไว้ในโฆษณา จึงเกิดมี ปัญหาและคดีความเกิดขึ้นบ่อย ๆ ถึงแม้ว่าจะมีกฎหมายและพระราชบัญญัติต่าง ๆ มารองรับแล้วก็ตาม แต่ก็ยังมีปัญหาที่จะต้องวิเคราะห์อีก เช่น พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม พ.ศ. 2551 กำหนดหลักเกณฑ์วิธีพิจารณาคดีใหม่ แตกต่างจากประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เพื่อใช้กับผู้บริโภคโดยเฉพาะ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้บริโภคได้รับความเป็นธรรมจากการถูกเอาเปรียบและได้รับความเสียหายจากการบริโภคสินค้าหรือบริการ สามารถใช้สิทธิเรียกร้องทางศาล เพื่อให้ได้รับการเยียวยาความเสียหาย ด้วยความสะดวก รวดเร็ว ไม่ยุ่งยากซับซ้อน แต่มีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกันยังเป็นการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการให้ความสำคัญต่อการพัฒนาสินค้าและการบริการให้ดีขึ้น ส่งเสริมจริยธรรมในการประกอบธุรกิจ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชากร การให้ความคุ้มครองสิทธิเกี่ยวกับนิติกรรมที่ต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือและสัญญาที่ต้องทำตามแบบ ให้ความคุ้มครองสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ให้ความคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภค และการชำระหนี้ของผู้ประกอบการที่ต้องทำโดยสุจริต เมื่อนำพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 มาบังคับใช้ ได้นำหลักเรื่องค่าเสียหายในการลงโทษมาบังคับใช้ตามมาตรา 42 อันเป็นหลักกฎหมาย ซึ่งหลักการดังกล่าวมิได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากความเสียหายที่เกิดจากสินค้าที่ไม่มีคุณภาพ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 ให้สิทธิพิเศษเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษา ไม่ว่าจะเป็นผู้บริโภคหรือผู้ประกอบการ ในการบังคับคดีหากการออกคำสั่งไปยังลูกหนี้ตามคำพิพากษา ก่อนในการออกหมายบังคับคดี จะทำให้เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาของศาลได้รับความเสียหายและซ้ำ ไม่อาจบังคับคดีได้ อาจมีค่าขอฝ่ายเดียวต่อศาลเพื่อให้ออกหมายบังคับคดีไปทันทีโดยไม่ต้องออกหมายบังคับคดีก่อนได้ หากผู้ประกอบการเป็นฝ่ายชนะคดีย่อมมีสิทธิออกคำสั่งบังคับเพื่อบังคับคดีแก่ผู้บริโภค เมื่อมีการนำพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 มาบังคับใช้คดีผู้บริโภคส่วนใหญ่เป็นคดีที่ผู้ประกอบการฟ้องผู้บริโภคเป็นจำเลยให้ชำระหนี้เงินตามสัญญาหรือมีการละเมิด แต่เมื่อศาลพิพากษาแล้ว ศาลจะไม่กำหนดจำนวนเงินที่ต้องรับผิด กำหนดแต่เพียงเงินต้น อัตราดอกเบี้ย ส่วนค่าฤชาธรรมเนียมใช้แทนอื่นจะไม่ได้ระบุชัดเจน เป็นหน้าที่ ของเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาของศาลและลูกหนี้ต้องไม่ดำเนินการกันเอง คดีที่มีคู่ความไม่มากและจำนวนเงินที่ชำระมีเพียงจำนวนเดียว การคำนวณก็ไม่ยุ่งยาก แต่หากเป็นคดีที่มีคู่ความฟ้องกลับซึ่งกันและกัน และมีการรวมการพิจารณาให้มีการเรียกฐานะคู่ความใหม่หรือคดีที่ศาลสูงกลับ หรือแก้ความรับผิดในมูลหนี้หรือชดใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนตามผลของคำพิพากษา การคำนวณย่อมมีความยุ่งยากมากขึ้น เมื่อศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้วในคดีผู้บริโภค พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 ให้สิทธิพิเศษเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษา ไม่ว่าจะเป็นผู้บริโภคหรือผู้ประกอบการในการบังคับคดี อาจมีค่าขอฝ่ายเดียวต่อศาลเพื่อให้ออกหมายบังคับคดีตามมาตรา 64 ซึ่งคำขอดังกล่าว เป็นค่าขอฝ่ายเดียวโดยเคร่งครัดไม่ให้โอกาสลูกหนี้ตามคำพิพากษาคัดค้านก่อน ดังที่

บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 21 (3) หากผู้ประกอบการเป็นฝ่ายชนะคดีย่อมมีสิทธิขอออกคำสั่งบังคับเพื่อบังคับคดีแก่ผู้บริโภครายอื่นที่

เมื่อพบบัญญัติและการแก้ไขปัญหาของสังคมยังไม่ทันสมัยและวิธีการผลิตก็ยังไม่ซับซ้อนเหมือนในปัจจุบัน ความเปลี่ยนแปลงของลักษณะการดำรงชีวิตในสังคมทำให้เกิดความจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงแนวคิดในทางกฎหมายและการปรับปรุงบทบัญญัติของกฎหมายให้เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงในการบริโภคสินค้าและบริการ โดยเฉพาะด้านการค้าระหว่างประเทศ มาตรการคุ้มครองผู้บริโภคควรมีผลอย่างไร สำคัญต่อผู้บริโภคในภาวะที่โลกไร้พรมแดน หากมาตรการการคุ้มครองผู้บริโภคของประเทศเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติประเทศ

ผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศย่อมมั่นใจคุณภาพของสินค้าที่ผลิตขึ้น อันเป็นผลต่อภาคการเกษตร และศักยภาพของประเทศโดยตรง บางประเทศ ถึงกับ ห้ามส่งสินค้าที่ไม่ได้มาตรฐานหรือที่ไม่ปลอดภัยไปขายต่างประเทศด้วยเพื่อเป็นการยกระดับสินค้าในตลาดโลก ในทางอ้อมการมีการคุ้มครองผู้บริโภค ที่เข้มแข็งจะช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้บริโภคในประเทศ ส่งเสริมคุณภาพอนามัยของประชาชน รักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อม ไปด้วย ในแต่ละประเทศจึงได้บัญญัติกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคขึ้นใช้บังคับ นอกเหนือไปจากหลักเกณฑ์เดิม ๆ ที่มีใช้อยู่ในกฎหมายทั่วไปประเทศไทยมีกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค โดยตรง เป็นพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภคพ.ศ. 2522 ใช้บังคับโดยกำหนดให้องค์กรรัฐในการให้ความคุ้มครองผู้บริโภคได้แก่คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคทำหน้าที่ พิจารณาเรื่องข้อร้องทุกข์จากผู้บริโภคที่ได้รับความเดือดร้อนจากการกระทำของผู้ประกอบการธุรกิจและคณะกรรมการเฉพาะเรื่อง เช่น คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณา ดูแลไม่ให้ใช้ข้อความโฆษณาที่ไม่เป็นธรรม คณะกรรมการว่าด้วยฉลากดูแลให้มีการเปิดเผยคุณสมบัติและลักษณะของสินค้าในฉลาก และกรรมการว่าด้วยสัญญากำหนดให้มีสัญญามาตรฐานเพื่อความเป็นธรรมต่อผู้บริโภค รวมทั้งมีการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) ขึ้นเพื่อปฏิบัติงานตามนโยบายของรัฐและคำสั่งของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค รวมถึง ดูแลผู้บริโภค ที่ถูกละเมิดสิทธิ ก่อนนำเสนอคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ปัจจุบันระบบเศรษฐกิจ การค้ามีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว ประกอบการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการผลิตและบริการมากขึ้นแต่ในขณะที่ผู้บริโภคส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ เรื่องคุณภาพของสินค้าและบริการ ขาดอำนาจในการต่อรอง ในการเข้าทำสัญญาเกี่ยวกับสินค้าและบริการทำให้ถูก เอาเปรียบจากผู้ประกอบการอยู่เสมอ ด้วยเหตุนี้เองภาครัฐจึงได้ตระหนักถึงการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคด้วยการตราเป็นพระราชบัญญัติแต่เนื่องจากพระราชบัญญัติการคุ้มครองผู้บริโภคพ.ศ. 2522 ไม่มีการกำหนดวิธีพิจารณาคดีให้มีลักษณะคดีพิเศษแยกต่างหากจากคดีแพ่งและคดีอาญา ทำให้การดำเนินคดีดังกล่าวต้องปฏิบัติ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เหมือนเช่นคดีทั่วไปที่ผู้บริโภคในฐานะผู้เสียหายหรือพนักงานอัยการนำคดีไปฟ้องศาลโดยตรง การดำเนินคดีจึงต้องเป็นไปตามขั้นตอนไม่สามารถเร่งรัดให้การพิจารณาคดี เป็นไปอย่างรวดเร็วได้ การเรียกร้องค่าเสียหายแก่ผู้บริโภค คำพิพากษาของศาลมีผลผูกพันเฉพาะคู่ความหรือผู้เสียหายที่ใช้เรียกร้องเท่านั้นผู้บริโภครายใดที่ไม่ใช้สิทธิจะไม่ได้รับ อธิพิพล จากคำพิพากษานั้น รัฐเองจึงมีแนวทางในการร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณา

คดีผู้บริโภคเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาให้แก่ผู้บริโภคที่มีอำนาจต่อรองไม่เท่ากัน ผู้ประกอบธุรกิจและ ระบบเยียวยาความเสียหายที่มีอยู่ ไร้ประสิทธิภาพไม่สามารถเยียวยาผู้เสียหายได้อย่างรวดเร็วทันใจเนื่องจาก องค์กรรัฐไม่สามารถที่จะดำเนินการแก้ไขปัญหาของผู้บริโภคได้ จึงต้องสร้างเครื่องมือในการดำเนินคดีให้ผู้บริโภคสามารถดำเนินการได้เอง โดยนำสภาพปัญหาในการนำกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักความเสมอภาค ระหว่างคู่ความ ที่ว่าใครกล่าวอ้างผู้นั้นมีภาระในการพิสูจน์ รวมถึงกฎเกณฑ์ต่างๆที่กฎหมาย กำหนด ขึ้น จะถูกนำมาใช้อย่างเท่ากันสำหรับคู่ความทั้งสองฝ่าย โดยมิได้คำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจ ระดับการศึกษา อำนาจต่อรอง หรือความสามารถในการเข้าถึงพยานหลักฐานของคู่ความ แต่ในคดีคดีผู้บริโภคซึ่งเป็นคดีพิพาทระหว่างผู้ประกอบการกับผู้บริโภคมีลักษณะที่แตกต่างจากคดีแพ่งทั่วไป เนื่องจากคู่ความ ทั้งสองฝ่ายอยู่ในฐานะที่ไม่ เท่าเทียมกัน มาตั้งแต่ต้นโดยฝ่ายผู้บริโภคมีกฎเกณฑ์ มักอยู่ในฐานะที่เสียเปรียบกว่าโดยเฉพาะความสามารถในการหาหลักฐานผู้บริโภคส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีความสามารถในการเรื่องดังกล่าว ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าควรปรับปรุงพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 มาตรา 64 จำกัดสิทธิให้ผู้มีสิทธิขอออกหมายบังคับคดีเฉพาะผู้บริโภคที่เป็นฝ่ายชนะคดีและเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษารวมทั้งปรับปรุง มาตรา 42 ให้ศาลมีอำนาจกำหนดจำนวนความเสียหายและบทลงโทษให้ชัดเจนและเป็นไปในทางเดียวกัน

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาสิทธิและหน้าที่ของคู่ความภายหลังมีคำพิพากษาในคดีของผู้บริโภค
2. เพื่อศึกษาหลักกฎหมายและพระราชบัญญัติการคุ้มครองผู้บริโภค
3. เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาด่าง ๆ เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค เพื่อให้ได้รับความเป็นธรรม

ขอบเขตการวิจัย

วิจัยนี้เป็นวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) เป็นหลัก โดยอาศัยข้อมูลปฐมภูมิ (primary Dara) อาทิ กฎหมายภายในและกฎหมายต่างประเทศ ศึกษาวรรณกรรมต่าง ๆ เช่น หนังสือ บทความทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ งานวิจัย ตลอดจนสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ พร้อมนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษา มาวิเคราะห์เปรียบเทียบอย่างเป็นระบบ อันจะนำมาสู่บทสรุปและข้อเสนอแนะต่อไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

4. เพื่อนำไปปรับปรุงสิทธิและหน้าที่ของคู่ความในคดีของผู้บริโภค
5. เพื่อนำไปปรับปรุงหลักกฎหมาย และพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค
6. เพื่อนำมาแก้ไขปัญหาได้ตรงตามความเหมาะสม และผู้บริโภคไม่ถูกเอาเปรียบให้ประโยชน์มากที่สุด

ผลการวิจัย

กฎหมายที่เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคได้แก่พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 และพระราชบัญญัติ พิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 ที่กำหนดวิธีพิจารณาขึ้นเป็นพิเศษสำหรับคดีพิพาททางแพ่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้บริโภคมีโอกาสได้รับความเป็นธรรม โดยมีกระบวนการค้นหาความจริงให้มีประสิทธิภาพและเป็นธรรม ปรับปรุงระบบวิธีพิจารณาคดีให้รวดเร็ว และเพิ่มหลักเกณฑ์ ที่มีประโยชน์ต่อการเยียวยาความเสียหายแก่ผู้บริโภคและส่งเสริม ทางด้านจริยธรรมในการดำเนินธุรกิจและป้องกันผู้บริโภคผู้ประกอบการที่ไม่สุจริต ด้วยการหาประโยชน์จากการใช้สิทธิเรียกร้องของผู้บริโภคมากยิ่งขึ้น ทำให้ผู้บริโภคที่ได้รับความเสียหายจากการบริโภคสินค้าและบริการได้รับการแก้ไขเยียวยาความเสียหายด้วยความสะดวก และมีประสิทธิภาพ อันเป็นการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคมากยิ่งขึ้นกว่าระบบวิธีพิจารณาทั่วไปตามปกติแต่หากบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวภายหลังมีคำพิพากษาของศาล นั้นยังขาดความยืดหยุ่นและชัดเจนส่งผลให้คู่ความในคดีผู้บริโภค ไม่ว่าจะฝ่ายผู้บริโภคหรือผู้ประกอบการยังเกิดความสับสนในการให้ความคุ้มครองจากพระราชบัญญัตินี้ หรือแม้แต่ศาลก็ยังไม่มียุทธศาสตร์การกำหนดค่าเสียหายเกี่ยวกับการคำนวณค่าฤชาธรรมเนียม ภายหลังมีคำพิพากษาของศาลและหลักเกณฑ์การกำหนดค่าเสียหายเพื่อการลงโทษ ที่ชัดเจน ส่งผลให้การบังคับใช้ ไม่ได้ผลเท่าที่ควรคดีผู้บริโภคส่วนใหญ่เป็นคดีที่ผู้ประกอบการฟ้องผู้บริโภค เป็นจำเลยให้ชำระหนี้ตามสัญญาหรือ มูลละเมิด เมื่อศาลพิพากษาแล้วไม่ได้รับไม่ได้รับจำนวนเงินสุทธิ ที่ฝ่ายลูกหนี้ ตามคำพิพากษาต้องรับผิดชอบโดยกำหนดเพียงแต่ให้ชำระเงินต้น อัตราดอกเบี้ยและค่าฤชาธรรมเนียมไม่ได้รับจำนวนที่แน่นอนจึงเป็นหน้าที่ของเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา และลูกหนี้ตามคำพิพากษาต้องคำนวณหนี้ตามคำพิพากษาดังกล่าวด้วยตัวเอง เมื่อศาลพิพากษาคดีถึงที่สุดแล้วในคดีผู้บริโภคกฎหมายเปลี่ยนสถานะฝ่ายชนะคดีเป็นเจ้าหนี้ ตามคำพิพากษา และเปลี่ยนสถานะฝ่ายแพ้คดีเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษา เปลี่ยนสิทธิเรียกร้องที่เกิดขึ้นจากมูลสัญญาหรือละเมิดเพื่อใช้สิทธิเรียกร้อง ฟ้องคดีต่อศาลเป็นสิทธิที่เกิดขึ้นโดยคำพิพากษาศาล มีผลทางกฎหมายผูกพันคู่ความทั้งสองฝ่ายต้องปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ตามคำพิพากษา แต่ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ ให้สิทธิกับเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา โดยเฉพาะเรื่องขั้นตอนทำให้การบังคับตามคำพิพากษา หรือคำสั่งกับฝ่ายแพ้มีระยะเวลาเร็วขึ้น ด้วยการมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลฝ่ายเดียว เพื่อให้ศาลออกหมายบังคับคดี โดยไม่จำเป็นต้องออกคำบังคับก่อน ทำให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาสามารถบังคับคดีได้ทันที พระราชบัญญัติฉบับนี้ได้บัญญัติขึ้น เพื่อใช้บังคับในกรณีที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษา เป็นผู้ประกอบการที่ไม่สุจริต เอาเปรียบผู้บริโภคที่เป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาด้วยการใช้เวลาหรือโอกาส ที่มีอยู่ ในขั้นตอนต่างๆของกฎหมายเพื่อยกย้ายถ่ายเททรัพย์สิน ทำให้การบังคับคดีเกิดอุปสรรค ข้อขัดข้อง ทำให้ไม่อาจบังคับคดีได้ แต่บทบัญญัติว่าด้วยผู้ที่ใช้สิทธิตามพระราชบัญญัตินี้ได้แก่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาจะเป็นผู้ประกอบการ และมีสิทธิขอออกหมายบังคับไปโดยไม่ต้องออกคำบังคับเพื่อให้โอกาสลูกหนี้ชำระหนี้ตามคำพิพากษาเสียก่อน ทำให้บังคับผู้บริโภคให้ชำระหนี้ได้ ในต่างประเทศการดำเนินคดีผู้บริโภคที่จะให้สิทธิเรียกร้องทางศาล เพื่อแก้ไขเยียวยาความเสียหาย อันเกิดจากสินค้าหรือบริการ ต้องเสียค่าฤชาธรรมเนียม เช่นเดียวกับการ

ดำเนินคดีแพ่งตามปกติแต่จะเสียในอัตราที่น้อยกว่าไม่ว่าจะเป็นการดำเนินคดีในศาลพิเศษ หรือศาลชั้นอุทธรณ์หรือฎีกา ซึ่งแตกต่างจากประเทศไทยเนื่องจากการดำเนินคดี ผู้บริโภคตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 ต้องการให้มีระบบวิธีพิจารณาคดีเชื่อมต่อการใช้สิทธิเรียกร้อง เพื่อให้ผู้บริโภคที่ได้รับความเสียหายได้รับการเยียวยาแก้ไข เยียวยาด้วยความรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ จึงกำหนดให้ผู้บริโภคได้รับยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียม รวมถึงค่าฤชาธรรมเนียมชั้นที่สุดในกรณีที่เป็นฝ่ายแพ้คดี และให้สิทธิอุทธรณ์เพื่อมิให้เป็นภาระต่อผู้บริโภคที่เป็นฝ่ายแพ้คดี ต้องถูกจำกัดสิทธิ์ที่จะได้รับการวินิจฉัยจากศาลอุทธรณ์ การใช้ดุลพินิจกำหนด ค่าเสียหาย เพื่อการลงโทษของศาล หากเป็นกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจละเมิดสิทธิของผู้บริโภค คงมีปัญหาแต่ เพียงว่าศาลกำหนดค่าเสียหายเพื่อการลงโทษ ให้หรือไม่กำหนดให้ก็ได้

ข้อเสนอแนะ

พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค กำหนดวิธีพิจารณาคดีขึ้นเป็นพิเศษ เพื่อใช้ในการดำเนินพิจารณาคดี ผู้บริโภคไว้โดยเฉพาะเพื่อให้ผู้บริโภคที่ใช้สิทธิทางศาลที่ได้รับความเสียหาย เพื่อให้ความคุ้มครองผู้บริโภคได้เข้าถึงการคุ้มครองและกระบวนการอย่างเป็นธรรม รวมถึงอำนาจพิเศษแก่ศาล ในการทำคำพิพากษาและคำวินิจฉัยเพื่อให้ผู้บริโภคได้รับการเยียวยา ความเสียหายอย่างที่ต้องการและเป็นธรรม แต่ก็ยังคงมีปัญหาหลายอย่าง ที่ต้องปรับปรุงแก้ไข ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 ได้บัญญัติ ยกเว้นให้ผู้บริโภคได้รับยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียม แต่ไม่ได้รับยกเว้นความรับผิดในค่าฤชาธรรมเนียมชั้นสุด หากผู้บริโภคเป็นฝ่ายแพ้คดีและจะใช้สิทธิอุทธรณ์ คำพิพากษาของศาลชั้นต้น แม้จะได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมในการยื่นคำฟ้องอุทธรณ์ และค่าธรรมเนียมในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีชั้นอุทธรณ์ แต่ค่าฤชาธรรมเนียมใช้แทนที่ ต้องมาวางศาลพร้อมอุทธรณ์ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง หากผู้บริโภคอุทธรณ์ ไม่วางเงินหรือวางไม่ครบจะถูกตัดสิทธิ์ ไม่ได้รับการวินิจฉัยชี้ขาดจากศาลอุทธรณ์ แผนกคดีผู้บริโภค ดังนั้น จึงควรปรับปรุงพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 มาตรา 18 ให้ผู้บริโภคได้รับค่ายกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมรวมถึงเงินวางศาลในการยื่นฟ้องอุทธรณ์หรือฎีกา แต่ศาลชั้นต้นอาจสั่งให้ผู้บริโภคชดใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแก่อีกฝ่ายหนึ่งได้

2. ให้เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษามีสิทธิออกหมายบังคับคดีไปก่อน โดยไม่ต้องออกคำสั่ง บังคับก่อน ทำให้เจ้าหน้าที่ ตามคำพิพากษาสสามารถบังคับคดีกับลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้เร็วขึ้น หากผู้ประกอบการเป็นฝ่ายชนะคดี ก็จะทำให้สามารถมีสิทธิออกหมายบังคับคดีเพื่อบังคับให้ผู้บริโภค ซึ่งเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษา ไปด้วยความรวดเร็ว แต่อาจเกิดปัญหาผู้บริโภคที่ชนะคดีหากถูกผู้ประกอบการเอาเปรียบได้ในเรื่องของสินทรัพย์ ควรกำหนดให้เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจในการดำเนินคดีตามคำพิพากษาในคดีผู้บริโภคแทนการโอนอำนาจดังกล่าวไปให้เจ้าพนักงานบังคับคดีของกรมบังคับคดี

3. เมื่อคำพิพากษาของศาลที่พิจารณาคดีผู้บริโภครื้อให้จ่ายเงินคู่ความ ทั้งสองฝ่ายจะต้องคำนวณหนี้ตามคำพิพากษาด้วยตนเอง การนับระยะเวลาเพื่อคำนวณหนี้ ตามคำพิพากษายังไม่มีหลักเกณฑ์ที่แน่นอน ดังนั้น โดยกำหนดให้ผู้พิพากษาและเจ้าพนักงานบังคับคดีทำหน้าที่คำนวณหนี้ตามคำพิพากษาในสำนวนคดีภายหลังมีคำพิพากษาศาลเพื่อตรวจสอบสิทธิ์และหน้าที่ของตัวเอง

เอกสารอ้างอิง

กำชัย จงจักรพันธ์, คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยระยะเวลาและอายุความ, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เดือนตุลา, 2551.

คณิต ฒ นคร, กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งภาคการดำเนินคดี. กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน, 2548.

จรัญ ภัคดีธนากุล, กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ว่าด้วยการบังคับคดี, กรุงเทพมหานคร: พลสยาม พรินต์ติ้ง (ประเทศไทย), 2556.

ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์, กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2543.

ชาญณรงค์ ปราณีจิตต์, คำอธิบายพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551. ม.ป.ท, ม.ป.ป.

ดารารพร ธีระวัฒน์, กฎหมายสัญญาสถานะใหม่ของสัญญาปัจจุบันและปัญหาข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2542.

ธานีศ เกศวพิทักษ์, กฎหมายวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551. กรุงเทพมหานคร : บริษัทยูเนี่ยน อุลตราไวโอเล็ตจำกัด, 2551.

ประจักษ์ พุทธิสมบัติ, คำบรรยายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งภาคบังคับคดี. กรุงเทพมหานคร : ศรีสมบัติการพิมพ์, 2540.

พงษ์เดช วานิชกิตติกุล, คำอธิบายพระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551, กรุงเทพมหานคร : รุ่งศิลป์การพิมพ์ (1977) จำกัด, 2552.

พรเพชร วิชิตชลชัย, คำอธิบายกฎหมายลักษณะพยานหลักฐาน, พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, 2552.

ศึกษาการบริหารจัดการขององค์กรปกครองท้องถิ่นในสถานการณ์การแพร่
ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ในเขตอำเภอเมือง
นครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

Study the management of local administrative organizations in
the situation of the epidemic of Coronavirus Disease (COVID-19) in
Mueang Nakhon Ratchasima District. Nakhon Ratchasima Province

ณรงค์ฤทธิ์ เครือไทย¹, ดวงตะวัน ตะสูงเนิน² และประเสริฐ อุตธา³

Narongrit Kruethai¹, Duangtawan Tasungnoen² and Prasert Uttra³

¹สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ โทรศัพท์ 089-2815118

¹Branch public administration Department liberal arts Tel. 089-2815118

²สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมและโลจิสติกส์ คณะบริหารธุรกิจ โทรศัพท์ 044-955121

²Branch.Manage industry and logistics. Department business administration Tel. 044-955121

³เจ้าหน้าที่วิเคราะห์โครงการกรมการศาสนา กรุงเทพมหานคร โทรศัพท์ 093-3729475

³Project Analyst Officer, Department of Religious Affairs Bangkok Tel. 093-3729475

¹e-mail: narongrit.t.32@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ศึกษาการบริหารจัดการขององค์กรปกครองท้องถิ่นในการในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ในเขตอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศึกษาแนวทางการบริหารจัดการภาคองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19)โดยวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) และการสังเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับแนวทาง การบริหารจัดการภาครัฐขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) โดยหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับด้านมาตรการการดำเนินงานเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในช่วงปี พ.ศ. 2563-2564 พร้อมทั้งขอบเขตข้อมูลที่เชื่อมโยงกับการจัดการภาครัฐขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เกิดความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมกันการดูแลสถานที่สาธารณะในชุมชน อาทิ ศาสนสถาน สถานียขนส่งโดยสาร ตลาดนัด เป็นต้น โดยควบคุมกำกับผู้ประกอบการให้จัดจุดล้างมือด้วยน้ำและสบู่ หรือเจลแอลกอฮอล์ และทำความสะอาดพื้นที่อย่างทั่วถึง โดยเฉพาะบริเวณที่เป็นจุดเสี่ยง สื่อสารให้ความรู้คำแนะนำกับประชาชน ในการดูแลรักษาความสะอาดบ้านเรือนจึงก่อให้เกิดการทำงานร่วมกันอย่างบูรณาการณขององค์กรปกครองท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา เป็นอย่างดี

คำสำคัญ : การบริหารจัดการ องค์กรปกครองท้องถิ่น เชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19)

Abstract

research study on “Study on the administration of the local administrative organization in the situation of the epidemic of Coronavirus Disease (COVID-19) in Mueang Nakhon Ratchasima District Nakhon Ratchasima Province The objective of this study was to study the guidelines for the management of the local government organization sector. in the situation of the corona virus epidemic (COVID-19) by documentary research (Documentary Research) and synthesis of information related to the guidelines. Public administration of local government organizations In the epidemic situation of Coronavirus Disease (COVID-19) by looking for information related to measures for surveillance, prevention and control of Coronavirus Disease 2019 during the year 2020-2021 with Both the scope of information connected to the public administration of the local government organizations has resulted in cooperation from all sectors, including the public sector, the private sector, and the people's sector. Local government organizations work together to take care of public places in the community, such as religious places, bus stations, and flea markets, by controlling and directing entrepreneurs to arrange hand washing points with soap and water. or alcohol gel and clean the area thoroughly especially in areas that are at risk Communicate knowledge and advice to the public To maintain the cleanliness of the house, thus resulting in the integration of local government organizations in the Mueang Nakhon Ratchasima district. Nakhon Ratchasima Province as well

Keywords: Management local government Corona virus (COVID-19)

บทนำ

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ได้ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยอย่างกว้างขวางและรุนแรง แม้ว่าที่ผ่านมาประเทศไทย จะประสบความสำเร็จในการ ป้องกันและควบคุมโรค แต่มีการแพร่ระบาดอย่างรุนแรง และต่อเนื่องได้ส่งผลกระทบต่อทางเศรษฐกิจ และสังคม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทยถือเป็นภาคส่วนที่มีความสำคัญในการร่วมแก้ปัญหาวิกฤตดังกล่าว แต่ก็เผชิญกับความท้าทายมากมายในการปฏิบัติการต่างๆ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2564) มี กระทบต่อการดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ตามปกติของประชาชนผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย จำเป็นต้องให้ความสำคัญและเพิ่มความเข้มข้น ในการดำเนิน มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างเข้มข้น และต่อเนื่อง (กระทรวง สาธารณสุข, 2564) สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) นับเป็นสถานการณ์ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นประสบการณ์ใหม่ของประเทศไทย ที่ต้อง

ประยุกต์ความรู้ที่ผ่านมาและเร่งพัฒนามาตรการ เพื่อแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่อง ทั้งมาตรการทางกฎหมายและมาตรการทางสังคม และมาตรการด้านสาธารณสุขจำเป็นต้องขยายเชื่อมโยงไปถึงมาตรการทางสังคมและการสร้างความร่วมมือของทุกองคาพยพในสังคมจึงจะมีโอกาสลดผลกระทบต่าง ๆ ได้ และเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพของภาครัฐและการให้บริการประชาชน ปรับสมดุระบบบริหารจัดการภาครัฐ และพัฒนาระบบบุคลากรอันเป็นพื้นฐานสนับสนุนการพัฒนา ด้านอื่น ๆ ที่สำคัญภายใต้หลักการ “ภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม” ให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนและภาคส่วนอื่น ๆ ตลอดจนสนับสนุนการพัฒนาที่ครอบคลุมในทุกมิติ ตั้งแต่เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยมี 2 เป้าหมายระดับ ประเด็น ได้แก่ 1) บริการของภาครัฐมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการ และ 2) ภาครัฐมีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพด้วยการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินการยกระดับการให้บริการประชาชน โดยพัฒนาช่องทางการรับบริการที่รวดเร็วและง่ายขึ้น โดยเฉพาะในสถานการณ์หรือภาวะฉุกเฉิน เช่น ในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด 19 ภาครัฐมีการพัฒนาการให้บริการในรูปแบบดิจิทัลที่ สะดวกและตอบสนองต่อประชาชนมากขึ้น และความพึงพอใจด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ สะท้อนให้เห็นถึงความพร้อมของเจ้าหน้าที่ในการให้บริการภาครัฐที่สามารถสื่อสารและสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับประชาชนที่รับบริการได้อย่างทันทีทันใด และแสดงออกซึ่งความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานโดยเท่าเทียมกันอย่างรอบคอบ มุ่งมั่น เต็มใจที่จะช่วยเหลือประชาชน ทำให้ประชาชนเกิดความมั่นใจในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2564)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถือเป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการดำเนินมาตรการเพื่อบรรเทาปัญหาที่เกิดจากการแพร่ระบาดของโควิด 19 เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญในการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปยังท้องถิ่น เพื่อให้สามารถดูแลประชาชนในประเทศได้ทั่วถึงมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการกระจายทรัพยากรการพัฒนาของรัฐไปสู่ชนบทได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากเป็นหน่วยงานรัฐที่มีอยู่ทั่วทุกพื้นที่ทั่วประเทศ สำหรับในประเทศไทยแบ่งเป็น 5 ประเภทหลัก ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เทศบาล (ประกอบด้วย เทศบาลนคร เทศบาลเมือง และเทศบาลตำบล) องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

สถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) หรือโรคโควิด-19 ทั้งในประเทศไทยและทั่วโลกทำให้จำนวนผู้ป่วยและผู้เสียชีวิตเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากโรคดังกล่าวสามารถติดต่อได้ง่าย ผ่านทางการไอ จาม การสัมผัสโดยตรงกับสารคัดหลั่งของผู้ติดเชื้อโดยองค์การอนามัยโลกได้ประกาศให้โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขระหว่างประเทศ (Public Health Emergency of International Concern) และแนะนำทุกประเทศให้เร่งรัดการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรค อย่างเข้มข้น

อย่างไรก็ตาม สถานการณ์การระบาดของโรคในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทยมีแนวโน้มจำนวนผู้ป่วยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง การแก้ไขปัญหาต้องเกิดจากความร่วมมือของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งความร่วมมือจากประชาชน ชุมชน และท้องถิ่น ทั้งเพื่อลดความเสี่ยงต่อสุขภาพประชาชน ผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ และช่วยให้ประชาชนสามารถประกอบอาชีพที่

จำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวันได้ ในสถานการณ์ดังกล่าว การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เพื่อแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่อง ทั้งมาตรการทางกฎหมายและมาตรการทางสังคม และมาตรการด้านสาธารณสุขจำเป็นต้องขยายเชื่อมโยงไปถึงมาตรการทางสังคมและการสร้างความร่วมมือของทุกองคาพยพในสังคมจึงจะมีโอกาสลดผลกระทบต่าง ๆ ได้ ต้องมีการดำเนินงานอย่างครอบคลุม เพื่อตัดวงจรการเกิดโรค ตั้งแต่ แหล่งกำเนิด ช่องทางการรับสัมผัส และการดูแลผู้รับสัมผัส โดยยึดหลักการป้องกันไว้ก่อน ภายใต้การเสริมสร้างสุขอนามัยส่วนบุคคล และการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมในสถานที่ต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ครอบคลุมทุกลักษณะความเสี่ยงของสิ่งแวดล้อม เพื่อลดและหลีกเลี่ยงการรับสัมผัสและปนเปื้อนเชื้อโรค สนับสนุนการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน ที่สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ มีขอบเขตครอบคลุมทั้งการดำเนินงานระยะเกิดการระบาดของโรคติดเชื้อสู่ชุมชน และการจัดการเพื่อลดผลกระทบและการฟื้นฟูด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมชุมชน ท้องถิ่น เพื่อคืนสู่สภาพปกติ เมื่อสถานการณ์การระบาดของโรคคลี่คลายลง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาศึกษาแนวทางการบริหารจัดการภาคองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19)

เพื่อศึกษาศึกษาแนวทางการปฏิบัติภาคองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19)

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) และการสังเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับแนวทาง การบริหารจัดการภาครัฐขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) โดยหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับด้านมาตรการการดำเนินงานเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในช่วงปี พ.ศ. 2563-2564 พร้อมทั้งขอบเขตข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการภาครัฐขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. เนื้อหา

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ศึกษาการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นการในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ในเขตอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

1.1 สถานการณ์เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

1.2 บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินงานเกี่ยวกับโรค COVID-19

1.3 แนวทางการปฏิบัติภาคองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) 1) ในแต่ละด้าน 1) การบริหารจัดการขององค์กร

ปกครองท้องถิ่นด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินความเสี่ยง2) การบริหารจัดการขององค์กรปกครองท้องถิ่นด้านการวางแผนและกำหนดมาตรการป้องกัน

1.4 การบริหารจัดการขององค์กรปกครองท้องถิ่นด้านการประสานความร่วมมือ และสนับสนุนการดำเนินงานกับหน่วยงาน และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

ทบทวนวรรณกรรม

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยการปกครองที่เกิดตามหลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) ซึ่งมีความเป็นอิสระ (Autonomy) ในการปกครองตนเอง โดยสิ่งที่สามารถสะท้อนระดับของการกระจายอำนาจและความเป็นอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่ามีอยู่มากน้อยเพียงใด สามารถพิจารณาได้จากการให้อำนาจหน้าที่แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและการแทรกแซงหรือกำกับดูแลของส่วนกลาง กล่าวคือ หากอำนาจหน้าที่ในการจัดทำภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอยู่กว้างขวาง ย่อมสะท้อนถึงระดับการกระจายอำนาจที่มีอยู่สูง และหากส่วนกลางเข้ามาแทรกแซงหรือกำกับดูแลอยู่น้อย ก็สามารถสะท้อนถึงความเป็นอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอยู่สูง(สถาบันพระปกเกล้า, สารานุกรมการปกครองท้องถิ่นไทย หมวดที่ 4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ลำดับที่ 2 เรื่องภารกิจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, (กรุงเทพฯ: บริษัท ธรรมดาเพรส จำกัด, 2547), น. 1.)

2. แนวคิดว่าด้วยอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งจะมีขอบเขตอำนาจหน้าที่ของตนเองซึ่งแยกออกจากรัฐ โดยทั่วไปแล้วอำนาจหน้าที่ของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นรูปแบบเดียวกัน คือการจัดทำ “บริการสาธารณะ” สำหรับการจัดทำบริการสาธารณะที่ถือเป็นอำนาจหน้าที่ของระดับชาติ (รัฐ) และระดับท้องถิ่น (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) นั้น เป็นการจัดทำภารกิจเพื่อตอบสนองความต้องการและความสำคัญต่อความเป็นอยู่ของประชาชนโดยทั่วไป บริการสาธารณะระดับท้องถิ่น (Local Affairs) เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นโดยเฉพาะ และเพื่อตอบสนองความต้องการของคนในท้องถิ่น โดยจะมีลักษณะเป็นกิจกรรมที่ตอบสนองคนในท้องถิ่น ซึ่งแต่ละท้องถิ่นอาจจะมีความแตกต่างกันออกไป โดยส่วนใหญ่จะสอดคล้องกับชีวิตประจำวันของคนในท้องถิ่น ทั้งเรื่องเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม การอำนวยความสะดวก รวมไปถึงการจัดสวัสดิการให้คนในท้องถิ่นโดยตรง (สมคิด เลิศไพฑูรย์, กฎหมายการปกครองท้องถิ่น (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, 2547), น. 38.)

หากพิจารณาจากขอบข่ายและอำนาจหน้าที่ตามข้อบัญญัติในกฎหมายแล้วก็จะพบว่ากฎหมายได้ให้อำนาจแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินกิจกรรมหรือให้บริการสาธารณะได้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม(สมคิด เลิศไพฑูรย์, อ้างแล้ว เชียงธรรมที่ '2, หน้า 41) ได้แก่ 1) อำนาจหน้าที่ที่ต้องจัดทำ เป็นกิจกรรมที่กฎหมายบังคับให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดทำให้ครบถ้วน หากไม่จัดทำเท่ากับเป็นการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ 2) อำนาจหน้าที่ที่อาจจัดทำ เป็นกิจกรรมที่กฎหมายให้ดุลพินิจกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าจะจัดทำบริการสาธารณะนั้น ๆ หรือไม่ก็ได้ ขึ้นอยู่กับความพร้อมและการพิจารณาเห็นสมควรว่าเหมาะสมกับและจำเป็นกับคนในท้องถิ่นนั้น ๆ

การควบคุมป้องกันโรคในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการควบคุมกำกับการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 กรมอนามัยจึงได้ออกแบบระบบปฏิบัติการอนามัยสิ่งแวดล้อม (Environmental Health Operation System) สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นกรอบกระบวนการและขั้นตอนการทำงานที่ครอบคลุมทุกขั้นตอน เพื่อให้เกิดระบบการทำงานที่มีประสิทธิภาพและสามารถประยุกต์ใช้ได้ทั้งการดำเนินงานในระยะการระบาดของโรค และเมื่อสถานการณ์การระบาดของโรคคลี่คลาย แต่ยังคงต้องการเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง(คู่มือ การดำเนินงานระบบปฏิบัติการอนามัยสิ่งแวดล้อม สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19)

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่อง “ศึกษาการบริหารจัดการขององค์กรปกครองท้องถิ่นในการในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ในเขตอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมาผู้วิจัยใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้กระบวนการวิจัยเอกสาร สังเคราะห์ ข้อมูลจากเอกสาร โดยการศึกษาและวิเคราะห์ ข้อมูลจากเอกสารหรือการวิจัยเชิงเอกสาร(documentary research) เพื่อทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมถึงแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19)การเก็บรวบรวมข้อมูล (Source of Data) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ทำการสังเคราะห์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ได้แก่ กรมควบคุมโรค (2564) กระทรวงสาธารณสุข, 2564) โดยผู้วิจัยเป็นผู้ทำการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง การเก็บรวบรวมข้อมูล (Source of Data) สังเคราะห์ รวบรวม แนวทางการบริหารจัดการภาครัฐในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) จากข อมูลจากต ารา เอกสารทางวิชาการ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ บทความวารสาร ข้อมูลจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์อินเทอร์เน็ต และฐานข้อมูลออนไลน์ แนวทางในการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19)

- 1) การบริหารจัดการขององค์กรปกครองท้องถิ่นด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินความเสี่ยง
- 2) การบริหารจัดการขององค์กรปกครองท้องถิ่นด้านการวางแผนและกำหนดมาตรการป้องกัน
- 3) การบริหารจัดการขององค์กรปกครองท้องถิ่นด้านการประสานความร่วมมือ และสนับสนุนการดำเนินงานกับหน่วยงาน และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง
- 4) การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐด้านมาตรการการดำเนินงานเฝ้าระวังป้องกัน ควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (คู่มือ การดำ เนินงานระบบปฏิบัติการอนามัยสิ่งแวดล้อม สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19) แล้วทำการสังเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แต่ละประเด็น

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย “ศึกษาการบริหารจัดการขององค์กรปกครองท้องถิ่นในการในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ในเขตอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา โดยแบ่งเป็นประเด็นย่อย ๆ ดังนี้

การบริหารจัดการขององค์กรปกครองท้องถิ่น ของอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินความเสี่ยงกล่าวโดยสรุป ความเสี่ยงของการแพร่เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จากการเข้า-ออก ระหว่างจังหวัด - อำเภอเมืองนครราชสีมายังคงมีความเสี่ยง

ในระดับสูง ทั้งในแง่ของสถานการณ์โรคในจังหวัดที่มีการแพร่ระบาด จำนวนผู้ที่เดินทางเข้าจังหวัด – อำเภอเมืองนครราชสีมา ถึงแม้ว่าจะมีมาตรการในการคัดกรองทางอาการของผู้ที่เดินทาง แต่จากสถานการณ์ของผู้ติดเชื้อในอำเภอเมืองนครราชสีมา ในปัจจุบัน มีการพบเชื้อหลังจากเดินทางเข้ามาแล้วอย่างน้อย 3 วัน ซึ่งบางรายไม่มีการแสดงอาการ และมีการตรวจพบในสถานกักกันซึ่งกลุ่มคนในส่วนนี้มีโอกาสที่จะแพร่เชื้อในชุมชนอำเภอเมืองนครราชสีมาได้ นอกจากนี้ความครอบคลุมของสถานกักกันในอำเภอเมืองนครราชสีมา ถือว่ามีจำนวนค่อนข้างมาก เมื่อเปรียบเทียบกับอำเภออื่นในจังหวัด ซึ่งบางแห่งเป็นสถานกักกันที่ประยุกต์มาจากหน่วยงาน โรงเรียน ซึ่งอาจต้องมีการตรวจสอบมาตรฐานของสถานกักกันเป็นระยะ ตลอดจนทำความเข้าใจกับผู้ประกอบการในเรื่องความสำคัญของการกักโรครมากกว่าการคิดว่าผู้เข้ากักคือลูกค้า และเกิดการปะปนกันระหว่างผู้เข้ากักและผู้เข้าพักเพื่อการกักผู้ที่เดินทางมาจากต่างจังหวัด และประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพป้องกันการแพร่เชื้อภายในเขตอำเภอเมืองนครราชสีมา และมีการเตรียมศักยภาพของสถานกักเหล่านี้เพื่อการรองรับผู้ป่วย หากมีการระบาดระลอกสองในพื้นที่ ดังนั้น การป้องกันการนำโรคเข้ามายังเขตอำเภอเมืองนครราชสีมา อาจแบ่งได้เป็น 3 แนวทาง ได้แก่

1. การป้องกันการแพร่เชื้อในกลุ่มที่เดินทางเข้าประเทศอย่างถูกกฎหมาย โดยการเพิ่มศักยภาพของสถานกักกัน รวมการสร้างมาตรฐานและเพิ่มความเคร่งครัดของมาตรการ โดยทำความเข้าใจกับผู้ประกอบการ อาจเริ่มการดำเนินงานที่ภายในเขตอำเภอเมืองนครราชสีมา

2. การป้องกันการแพร่เชื้อในกลุ่มคนที่เดินทางเข้าประเทศไทยอย่างผิดกฎหมาย โดยการป้องกันคนเข้ามาภายในเขตอำเภอเมืองนครราชสีมา และประชาสัมพันธ์ถึงโทษของผู้นำพาหรือผู้ที่ให้ที่พักของคนที่เดินทาง รวมถึงตรวจหาเชื้อโคโรนาไวรัส 2019 ในกลุ่มผู้ที่เดินทางเข้ามาใหม่ในระยะเวลาไม่เกิน 14 เดือน

3. สุ่มตรวจหาเชื้อในกลุ่มประชากรในภายในเขตอำเภอเมืองนครราชสีมา ได้แก่ ตลาดชุมชนที่มีความเสี่ยงสูงเพื่อประเมินความเสี่ยงต่อการติดเชื้อในชุมชนนอกจากนี้ อาจต้องมีการวิเคราะห์ถึงมาตรฐาน ตลอดจนถึงอุปกรณ์และเวชภัณฑ์ของสถานกักกันในภาพรวม เพื่อประเมินถึงความพร้อมต่อการปฏิบัติงานของสถานกักกันในแต่ละรูปแบบอีกด้วย

การบริหารจัดการขององค์กรปกครองท้องถิ่นของอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ด้านการวางแผนและกำหนดมาตรการป้องกันจากข้อกำหนดออกตามความในมาตรา 9 แห่งพระราชก ำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 (ฉบับที่ 30) ข้อ 9 มาตรการเพื่อการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดในกลุ่มแรงงานในสถานประกอบกิจการหรือโรงงานทั่วราชอาณาจักร ให้พนักงานเจ้าหน้าที่และเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อดำเนินการตรวจสอบ กำกับดูแล ประเมินผลการปฏิบัติ และให้ข้อเสนอแนะต่อผู้ประกอบการหรือผู้รับผิดชอบในสถานประกอบกิจการหรือโรงงานในการยกระดับมาตรฐานการปฏิบัติด้านสาธารณสุขของสถานประกอบกิจการหรือโรงงานและมาตรการป้องกันควบคุมโรคในพื้นที่เฉพาะ (Bubble and Seal) เพื่อป้องกันการระบาดของโรคติดเชื้อโควิด - 19 ตามหลักเกณฑ์และแนวทางที่ราชการกำหนด หากมีกรณีเกิดการแพร่ระบาดขึ้นในสถานประกอบกิจการหรือโรงงาน ให้ผู้ประกอบการหรือผู้รับผิดชอบใน

สถานประกอบการหรือโรงงานดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรการป้องกันควบคุมโรคในพื้นที่เฉพาะ (Bubble and Seal) ซึ่งต้องมีการปรับระดับความเข้มข้นของมาตรการ ทั้งนี้ ยังคงให้สถานประกอบการหรือโรงงานดำเนินกิจการต่อไปภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด มีมาตรการการเดินทางเคลื่อนย้ายระหว่างที่พักและสถานที่ทำงานภายใต้การกำกับควบคุม (Sealed Route) มีการบริหารจัดการในการแยกผู้ติดเชื้อ ผู้สัมผัสใกล้ชิดผู้ที่ยังไม่ติดเชื้อ และกลุ่มเปราะบาง มีบริการด้านการแพทย์และสาธารณสุข รวมทั้งมีการจัดเครื่องอุปโภคบริโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดอย่างเคร่งครัดควบคุมโรค จึงได้จัดทำแนวทางในการดำเนินงานตามมาตรการป้องกันควบคุมโรคในพื้นที่เฉพาะ (Bubble and Seal) เพื่อเผยแพร่ให้หน่วยงาน และสถานประกอบการนำไปเป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินงาน

3) การบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ด้านการประสานความร่วมมือ และสนับสนุนการดำเนินงานกับหน่วยงาน และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือเป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการดำเนินมาตรการเพื่อบรรเทาปัญหาที่เกิดจากการแพร่ระบาดของโควิด 19 เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญในการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปยังท้องถิ่น เพื่อให้สามารถดูแลประชาชนในได้ทั่วถึงมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการกระจายทรัพยากรการพัฒนาของรัฐไปสู่ชนบทได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ 2558 (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2563

4) การบริหารจัดการภาครัฐด้านมาตรการดำเนินงานเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของเขตอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา มีความสำคัญในการร่วมแก้ปัญหาวิกฤตดังกล่าว โดยหลักแล้วองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นมีหน้าที่ที่จะต้องดูแลประชาชนในพื้นที่อยู่แล้ว ดังนั้น แต่ละหน่วยงานก็จะทำงานต่อไป และการประสานงานนั้นก็ย่อมจะมี แต่จะเป็นระบบมากแค่ไหนก็ขึ้นกับพื้นที่และมีอำนาจหน้าที่ในการเฝ้าระวังควบคุมป้องกันโรคติดต่อตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ 2558 โดยให้อำนาจเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อในการดำเนินการเองหรือออกเป็นคำสั่ง ให้เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้พักอาศัยในบ้าน โรงเรือน สถานที่ หรือพาหนะที่มีโรคติดต่ออันตราย หรือโรคระบาดเกิดขึ้นกำจัดความติดโรคหรือทำลายสิ่งใด ๆ ที่มีเชื้อโรคติดต่อหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีเชื้อโรคติดต่อหรือแก้ไขปรับปรุงการสุขาภิบาลให้ถูกสุขลักษณะ เพื่อการควบคุมและป้องกันการแพร่ระบาดของโรคทั้งนี้ผู้ที่ได้รับคำสั่งต้องดำเนินการตามคำสั่งดังกล่าวจนกว่าเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อจะมีคำสั่งยกเลิก (ตามมาตรา 34 (4))คู่มือ การดำเนินงานระบบปฏิบัติการอนามัยสิ่งแวดล้อม 5 สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19

สรุปผลการวิจัย

ประเทศไทยก็เป็นประเทศหนึ่งที่เกิดการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 และได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 เช่นกัน โดยช่วงเดือนมีนาคม – เมษายน 2563 เป็นช่วงที่มีการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ในประเทศไทยมากที่สุด ทำให้ประเทศไทยได้ดำเนินมาตรการต่างๆ เช่น

มาตรการด้านสาธารณสุข มาตรการด้านกฎหมาย มาตรการด้านการเงินการคลัง เป็นต้น ซึ่งการดำเนินมาตรการต่างๆ เป็นการดำเนินการเพื่อป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 รวมถึงช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด 19 อย่างไรก็ตาม การดำเนินการตามมาตรการต่าง ๆ จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อให้การดำเนินมาตรการต่างๆ บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ซึ่งมักเป็นผู้ดำเนินการเองในเรื่องต่าง ๆ มาเป็นผู้ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการร่วมดำเนินการและสนับสนุนให้มีความเข้มแข็ง นอกจากนี้ยังต้องมีบทบาทการเป็นผู้ประสานเพื่อสร้างความร่วมมือกับสถาบันทาง วิชาการ องค์กรพัฒนาเอกชน และหน่วยงานราชการต่าง รวมทั้งการสร้างเครือข่ายระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการให้มี บริการสาธารณสุขร่วมกัน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานตามอำนาจและหน้าที่ ที่มีการควบคุม กำกับ ดูแลสุขภาพลักษณะสถานประกอบการและกิจการ สถานที่สาธารณะในพื้นที่รับผิดชอบ ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และตามประกาศคำสั่งจังหวัด โดยดำเนินการควบคุม กำกับ การดูแลรักษาความสะอาดป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อโรคร้ายอย่างเคร่งครัด ภายในสถานประกอบการและกิจการโดยจัดเตรียมอุปกรณ์ในการดูแลสุขภาพอนามัยส่วนบุคคล และการป้องกันตนเองสำหรับผู้ประกอบการ และผู้มารับบริการตามมาตรการป้องกันความเสี่ยงจากโรคติดเชื้อโควิด-19 รวมถึง การดูแลสุขภาพที่สาธารณะในชุมชน อาทิ ศาสนสถาน สถานียขนส่งโดยสาร ตลาดนัด เป็นต้น โดยควบคุมกำกับผู้ประกอบการให้จัดจุดล้างมือด้วยน้ำและสบู่ หรือเจลแอลกอฮอล์ และทำความสะอาดพื้นที่อย่างทั่วถึง โดยเฉพาะบริเวณที่เป็นจุดเสี่ยง เช่น จุดให้บริการน้ำดื่มในสถานที่สาธารณะ และห้องน้ำสาธารณะอีกทั้งการสื่อสารให้ความรู้คำแนะนำกับประชาชน ในการดูแลสุขภาพความสะอาดบ้านเรือน รวมถึง ขอความร่วมมือให้ประชาชนและชุมชนมีการเฝ้าระวังสุขภาพของตนเองสมาชิกในครอบครัว และเพื่อนบ้านในชุมชน หากพบคนในชุมชนที่มีอาการไข้ ไอหรือเหนื่อยหอบ หรือมีประวัติเดินทางมาจากพื้นที่เสี่ยง ให้ติดต่อเจ้าหน้าที่สาธารณสุขหรืออาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) กำนัน ผู้ใหญ่บ้านพร้อมแจ้งประวัติการเดินทางทันที เพื่อรับการตรวจวินิจฉัยตามขั้นตอน จึงก่อให้เกิดการทำงานร่วมกันอย่างบูรณาการณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

1. เครื่องมือในการทำงานของด่านหน้า (ทีมหมู่บ้าน/ตำบล) เช่น หน้ากากอนามัย ชุดป้องกัน เจลแอลกอฮอล์ถุงมือ ฯลฯ ต้องมีความพร้อม
2. การตั้งด่านตรวจ ควรมีความพร้อมทุกด้าน หากไม่พร้อมควรพิจารณาตามสภาพพื้นที่
3. ควรให้ออปท. ตั้งกองทุนข่าวสาร อาหารน้ำดื่ม เนื่องจากหากในภาวะวิกฤตเงินจะหาซื้ออะไรไม่ได้แต่ถ้ามีข่าวสาร น้ำ อาหารแห้ง และมีระบบจัดการที่ดีจะสร้างความมั่นใจกับประชาชน เช่น การปิดหมู่บ้าน อาจจะต้องส่งอาหารให้แก่ผู้ยากจน ด้อยโอกาส

เอกสารอ้างอิง

- กรมควบคุมโรค. (2564). **แนวทางการให้บริการวัคซีนโควิด 19 ในสถานการณ์การระบาด ปี 2564 ของประเทศไทย**. กรุงเทพมหานคร : กรมควบคุมโรค.
- กระทรวงสาธารณสุข. (2563). **แนวทางปฏิบัติเพื่อการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019**. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงสาธารณสุข.
- กระทรวงสาธารณสุข. (2564). **แนวทางการดำเนินงานชุมชนสร้างสุขโดยกลไกตำบลจัดการคุณภาพชีวิตตำบลวิถีชีวิตใหม่ ปลอดภัยโควิด 19 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีงบประมาณ 2564**. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงสาธารณสุข.
- นครินทร์ เมฆไตรรัตน์และคณะ. “รายงานผลการศึกษาความก้าวหน้าของการกระจายอำนาจในประเทศไทยและข้อเสนอ” โครงการเสริมสร้างขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อสนับสนุนการกระจายอำนาจและธรรมาภิบาลท้องถิ่น. รายงานฉบับสมบูรณ์. 2552.
- นันทวัฒน์ บรมานันท์. การปกครองส่วนท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540. (กรุงเทพฯ: วิญญูชน. 2543).
- พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 หลักเกณฑ์ลักษณะและแนวทางจัดการสถานที่ควบคุมเพื่อสังเกตการณ์เริ่มป่วย (Quarantine) กรณี ผู้เดินทางจำนวนมากกลับจากพื้นที่เสี่ยงสูง https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/file/g_other/G_other_01_2.pdf
- แนวทางปฏิบัติด้านสาธารณสุขเพื่อการจัดการภาวะระบาดของโรคโควิด-19 ในข้อกำหนดออกตามความในมาตรา 9 แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 (ฉบับที่ 1) ส่วนที่ 4.1 4.2 และ 4.5 https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/file/g_other/g_other02.pdf

สภาพปัญหาและความต้องการในการใช้บริการห้องสมุด ของนักศึกษา
วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดนครปฐม
Problems and needs in using library services of students
Private College of Technology and Vocational Education
Nakhon Pathom Province

ดวงเนตร์ ยิ้มโสภาน¹, อรวรรณ นันทปัญญา²

Duangnet Yimsopha¹, Orawan Nuntapanya²

¹ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนาบริหารธุรกิจ, โทรศัพท์ 081-299-2482

¹Director of Pattana Business Administration College, Tell. 081-299-2482

²นักวิชาการอิสระ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, โทรศัพท์ 081-513-0581

²Independent scholar Department of Educational Administration, Tell. 081-513-0581

¹e-mail : Duagnet1973@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สำรวจปัญหาในการใช้บริการห้องสมุด ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดนครปฐม และ 2) สำรวจความต้องการในการใช้ห้องสมุด ของนักศึกษาวินิจฉัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดนครปฐม เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ เก็บจากกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นนักศึกษาวินิจฉัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดนครปฐม จำนวน 186 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสำรวจปัญหาในการใช้บริการห้องสมุดและความต้องการในการใช้ห้องสมุด ของนักศึกษาวินิจฉัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดนครปฐม วิเคราะห์ข้อมูล จากความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาในการใช้ห้องสมุดวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดนครปฐม พบว่า นักศึกษามีปัญหาในการใช้ห้องสมุด ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านวัสดุครุภัณฑ์ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการบริการของห้องสมุด และด้านวัสดุสารนิเทศ อยู่ในระดับมาก และ 2) ความต้องการในการใช้ห้องสมุดวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดนครปฐม พบว่า นักศึกษามีความต้องการในการใช้ห้องสมุดทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการใช้เครื่องมือช่วยค้นหา ด้านวัสดุสารนิเทศ และด้านการบริการของห้องสมุด อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การใช้บริการห้องสมุด, วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา, จังหวัดนครปฐม

Abstract

The objectives of this research were 1) to explore problems in using library services. of private college of technology and vocational students Nakhon Pathom Province and 2) to survey the need for library use. of private college of technology and

vocational students Nakhon Pathom Province Data were collected for this research. collected from the sample who is a student at a private college of technology and vocational education Nakhon Pathom Province consisted of 186 people. The research instrument was a survey of problems in using library services and the need for library use. of private college of technology and vocational students Nakhon Pathom Province Data were analyzed from frequency, percentage, mean and standard deviation.

The results of the research were as follows: 1) Problems in using the library of private colleges of technology and vocational education Nakhon Pathom Province found that students had problems in using the library in all 4 aspects, namely, materials and equipment. building Service of the library and information materials and 2) the demand for private college of technology and vocational libraries Nakhon Pathom Province found that the students had the need for using the library in 3 aspects, namely the use of search tools; information material and the service of the library at a high level.

Keywords: Library Service, College of Technology and Vocational Education, Nakhon Pathom Province

บทนำ

ห้องสมุดมีความจำเป็นต่อการพัฒนาคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งห้องสมุดวิทยาลัยแห่งพัฒนาเยาวชนทางด้านสติปัญญา ความรู้ สร้างนิสัยในการศึกษาค้นคว้า พัฒนาความสามารถในการอ่าน พัฒนาความคิด ซึ่งจะทำให้นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ได้อย่างสร้างสรรค์นอกจากนี้ห้องสมุดวิทยาลัยเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและจุดประสงค์ของการจัดการศึกษา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพชีวิตพัฒนาเศรษฐกิจพัฒนาสังคม ครอบครัว และประเทศให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานที่รู้จักคิดรู้จักปรับตัว รู้จักแก้ปัญหาที่ทักษะในการทำงานรู้จักพัฒนา มีค่านิยมที่ดีและได้รับการพัฒนาตามความถนัดและตามศักยภาพ มาตรา 43 บัญญัติว่าบุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงการมีส่วนร่วมขององค์กรวิชาชีพและเอกชนภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ ย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ และมาตรา 81 รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรมจัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในศิลปะวิทยาศาสตร์ต่าง ๆ เร่งรัดพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาการวิชาชีพครูและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะประ

วัฒนธรรมของชาติ ซึ่งเป็นที่มาของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 ที่ทำให้เกิดการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งระบบคือ ปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพ เพื่อความเข้มแข็งของคนไทย เพื่อให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคโลกาภิวัตน์ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2560: 18)

ดังนั้นการจัดระบบการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย ทั้งสามระบบต้องผสมผสานเป็นการศึกษาดอกชีวิตจึงทำให้ห้องสมุดต้องมีบทบาทเพิ่มมากขึ้นเพื่อตอบสนองต่อการพัฒนาระบบการศึกษา ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามอัธยาศัยของแต่ละบุคคล และเป็น การส่งเสริมให้ผู้เรียนหาความรู้ด้วยตนเองอีกทั้งยังมีนิสัยรักการอ่านและการค้นคว้าอยู่เสมอห้องสมุด วิทยาลัยจึงมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อตัวผู้เรียน และการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยเพราะหากขาด ห้องสมุดวิทยาลัย จะทำให้ผู้เรียนไม่สามารถพัฒนาตนเองให้เกิดประสบการณ์ การเรียนรู้ที่ทันสมัย และทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในวิทยาลัยไม่ประสบผลสำเร็จ ตามเจตนารมณ์ของ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2553

ห้องสมุดวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน ในจังหวัดนครปฐม เป็นศูนย์การเรียนรู้ โดยเป็นที่รวบรวมของทรัพยากรสารสนเทศทั้งที่เป็นสิ่งตีพิมพ์ และไม่ตีพิมพ์ หรือวัสดุสื่อทัศนศึกษา ในสังคมอิเล็กทรอนิกส์ วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน ในจังหวัดนครปฐม ควรพิจารณา ดำเนินการห้องสมุดให้มีบทบาทเหมาะสมกับสภาพของสังคมไทยในปัจจุบัน ซึ่งในประเทศไทย สิ่งพิมพ์ยังคงเป็นสิ่งอิเล็กทรอนิกส์ และนำเอาเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้เพิ่มประสิทธิภาพการให้ บริการด้วย

ห้องสมุดเป็นองค์หรือส่วนหนึ่งของกิจกรรมหนึ่ง ซึ่งทำหน้าที่รวบรวม จัดเก็บอุปกรณ์และ จัดระบบและบริการทางสารสนเทศให้สอดคล้องและ สนองความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม ในการ ใช้ทรัพยากรสารสนเทศเพื่อการศึกษา การหาข้อมูล ข่าวสารการวิจัย การพักผ่อน การจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การตัดสินใจที่ถูกต้อง การปฏิบัติอาชีพ และ การอยู่ในสังคมได้ดี ดังนั้นห้องสมุดวิทยาลัยที่ดีและมี ประสิทธิภาพ จะต้องมีการจัดหาจัดระเบียบ และจัดบริการที่สนองความต้องการของผู้ใช้อย่าง กว้างขวาง ผู้ใช้ได้รับความสะดวกรวดเร็ว และสามารถให้ห้องสมุดในการเพิ่มพูนความรู้ตลอดจนนำ ความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ใน ชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี (แมนมาส ซวลิต, 2541: 34)

ผู้วิจัยได้ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา ซึ่งห้องสมุดอยู่ในความดูแลและ ความรับผิดชอบในการบริหารจัดการของผู้วิจัย ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษา ปัญหาและความต้องการใน การใช้ห้องสมุดของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัด นครปฐม ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงปัญหา และทราบถึงความต้องการ ในการใช้ห้องสมุดของ นักศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้อย่างแท้จริงต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสำรวจปัญหาในการใช้บริการห้องสมุด ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีและ อาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดนครปฐม
2. เพื่อสำรวจความต้องการในการใช้ห้องสมุด ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีและ อาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดนครปฐม

การทบทวนวรรณกรรม

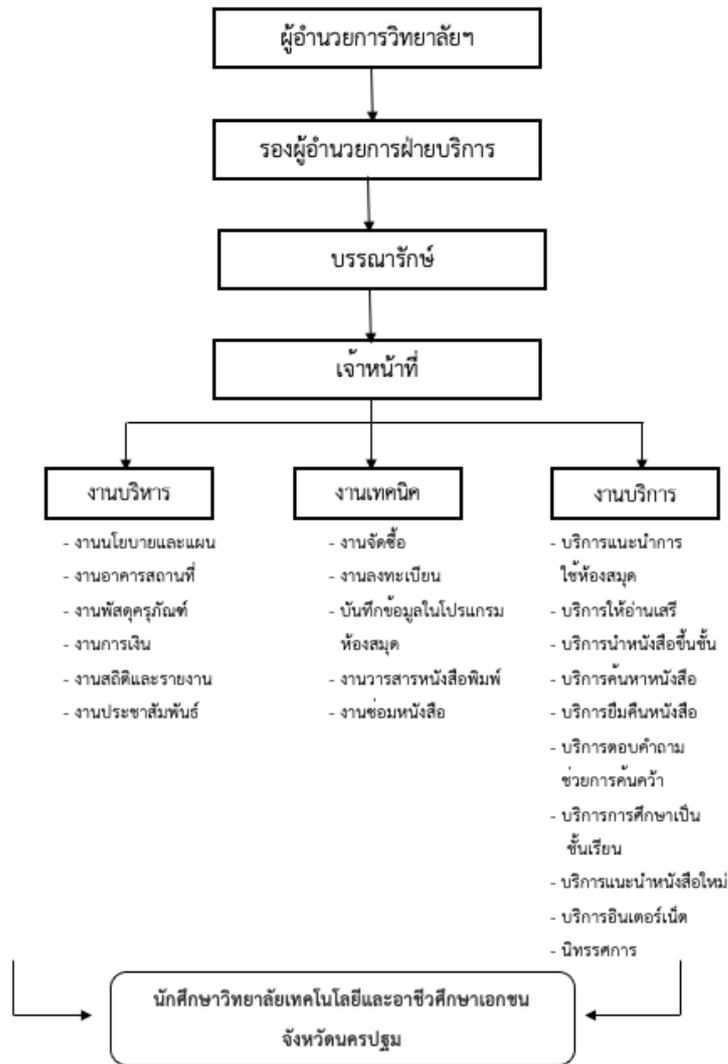
บทบาทและหน้าที่ของห้องสมุดวิทยาลัย (สุริสา กาญจนเกตุ (2541: 262) ได้กล่าวถึงบทบาทและหน้าที่ของห้องสมุดว่า ห้องสมุดต้องบทบาทในการจัดหาหนังสือต่าง ๆ รวมทั้งวัสดุและสื่อการสอนไว้สำหรับการเรียนการสอนเพราะปัจจุบันการเรียนการสอนเปลี่ยนจากแนวเดิมที่ครูผู้สอนให้ความรู้อย่างเดียวมาเป็นการฝึกให้นักเรียนรู้จักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมากขึ้น ส่วนวาณี ฐาปนวงศ์สานติ (2543: 11-12) ได้กล่าวถึง บทบาทของห้องสมุดให้ว่าเป็นสถานที่เก็บและเผยแพร่สารนิเทศ และมีบทบาทในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการศึกษา ด้านวัฒนธรรม ด้านพัฒนาเศรษฐกิจ ด้านพัฒนาสังคม และด้านพัฒนาสิ่งแวดล้อม เนื่องจากข้อมูลต่าง ๆ ผู้สนใจสามารถค้นหาได้ในห้องสมุด และแมนมาส ขวลิต (2543: 15-16) ได้กล่าวถึงบทบาทและหน้าที่ของห้องสมุดในการให้บริการเป็นรายบุคคลว่า เพื่อช่วยเหลือผู้ใช้ห้องสมุดเป็นแต่ละบุคคล ห้องสมุดต้องร่วมมือกับผู้บริหารวิทยาลัย จัดทำแฟ้มส่วนตัวของผู้ใช้แต่ละคนเกี่ยวกับความสนใจเฉพาะตัว ปัญหาและความสามารถในการอ่านและการใช้ห้องสมุดเพื่อพัฒนาตน การรู้จักพฤติกรรมในการใช้ห้องสมุดในแนวคิดของปฏิรูปการศึกษานั้นระบุให้รู้จักและช่วยเหลือผู้เรียนแต่ละคน โดยยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพเมื่อทราบความต้องการ อาจทำชุดสื่อที่หลากหลายในเรื่องนั้นให้เฉพาะแต่ละบุคคล สำหรับนำไปศึกษาด้วยตนเองทั้งนี้เจ้าหน้าที่ห้องสมุดต้องแนะนำวิธีการใช้สื่อที่ทันสมัยบางอย่างด้วย สรุปได้ ว่าห้องสมุดวิทยาลัยมีบทบาทและหน้าที่ในการพัฒนาการศึกษา วัฒนธรรม เศรษฐกิจสังคม การเมืองการปกครอง และสิ่งแวดล้อม และมีหน้าที่สนับสนุนและส่งเสริม การเรียนการสอนของครูและนักเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาในปัจจุบันและในอนาคต เตรียม นักเรียนให้มีทักษะและประสบการณ์ในการใช้ห้องสมุด ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัย โดยมี เจ้าหน้าที่ห้องสมุดเป็นผู้คอยช่วยเหลือแนะนำส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนานิสัยรักการอ่านและบริการชุมชนในท้องถิ่นเพื่อเติมเต็มศักยภาพ

องค์ประกอบในการดำเนินงานห้องสมุดของวิทยาลัย การดำเนินงานห้องสมุดให้บรรลุจุดประสงค์และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จะต้องอาศัยองค์ประกอบสำคัญของห้องสมุดหลายประการ (อำไพวรรณ ทัพเป็นไทย, 2549: 2-3) ดังนี้ (1) มีสถานที่ที่จะใช้ดำเนินงานได้อย่างสะดวก มีพื้นที่สำหรับให้บริการอย่างเพียงพอ ต่อผู้ใช้บริการ (2) มีเงินงบประมาณในการดำเนินงานอย่างเพียงพอ (3) มีพัสดุ ครุภัณฑ์ห้องสมุดที่จำเป็นต้องใช้ในการดำเนินงานที่ได้มาตรฐานและทันสมัย เพื่ออำนวยความสะดวกสบายให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน และผู้ใช้บริการ (4) มีบรรณารักษ์ผู้มีคุณวุฒิทางบรรณารักษศาสตร์ และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในจำนวน ที่เพียงพอทำหน้าที่ให้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ (5) มีวัสดุเพื่อการศึกษาและค้นคว้าวิจัยทั้งประเภทสิ่งตีพิมพ์ และไม่ตีพิมพ์เป็นจำนวน มากพอสมควร ได้สัดส่วนที่เหมาะสมกับผู้ใช้บริการตามมาตรฐานห้องสมุดโดยทั่วไปที่ได้กำหนดเอาไว้ และสุทธิลักษณ์ อำพันวงศ์ (2540: 1) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบสำคัญของห้องสมุดประกอบด้วย อาคารสถานที่ วัสดุเพื่อการศึกษาและค้นคว้าวิจัย บรรณารักษ์ที่มีวุฒิทาง บรรณารักษ์ และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดในจำนวนที่เพียงพอเพื่อทำหน้าที่ให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ของห้องสมุด และเงินงบประมาณอย่างเพียงพอที่ได้รับเป็นประจำทุกปี ส่วนรุ่งฤดี อภิวัฒน์ศรี และคณะ (2547: 2-3) กล่าวถึงองค์ประกอบของห้องสมุด ดังนี้ (1) อาคารสถานที่ ควรเป็นจุดศูนย์กลางให้ผู้ใช้บริการเข้าใช้ได้สะดวกมีเนื้อที่เพียงพอ ในการจัดเก็บสารนิเทศ มีวัสดุครุภัณฑ์

และที่นึ่งอ่านอย่างเพียงพอ สามารถอำนวยความสะดวก ให้แก่บรรณารักษ์ เจ้าหน้าที่ และผู้มาใช้
บริการ (2) ทรัพยากรสารสนเทศต้องมีการคัดเลือกการจัดหามาต้องให้สอดคล้องกับหลักสูตร ความ
ต้องการของผู้ใช้และจัดหาวัสดุทุกประเภทให้ทันสมัยอยู่เสมอมีการจัดการที่เป็นระบบดูแล
ทรัพยากรสารสนเทศให้อยู่ในสภาพดีและพร้อมที่จะใช้งานได้ตลอดเวลาช่วยให้ผู้ใช้ใช้ทรัพยากรนั้น ๆ
อย่างมีประสิทธิภาพ (3) บรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดต้องมีบรรณารักษ์วิชาชีพเป็นผู้
ดำเนินงานอย่าง เป็นระบบ มีเจ้าหน้าที่เพียงพอที่จะให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้บรรลุ
วัตถุประสงค์ของ ห้องสมุด (4) งบประมาณ ห้องสมุดต้องได้รับการจัดสรรงบประมาณมากเพียง
พอที่จะจัดหาครุภัณฑ์ รวมทั้งทรัพยากรสารสนเทศที่ดี มีคุณภาพและมีปริมาณเพียงพอต่อความ
ต้องการของผู้ใช้ได้ หลักเกณฑ์มาตรฐานของห้องสมุด โดยได้รับงบประมาณอย่างต่อเนื่องประจำปี
กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2560: 223) กล่าวไว้ว่า ห้องสมุดมีองค์ประกอบที่ สำคัญ
4 ประการ คือ (1) มีวัสดุให้เลือกอย่างหลากหลายตามความต้องการของผู้ใช้สอน มีปริมาณเพียงพอ
และเป็นปัจจุบันทั้งวัสดุตีพิมพ์และไม่ตีพิมพ์ (2) มีเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ปฏิบัติการต่างๆ อย่างมี
ประสิทธิภาพ (3) มีการจัดบริการต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนและการอ่าน
(4) มีผู้บริหารที่ตระหนักในความสำคัญของห้องสมุด ส่งเสริม และสนับสนุนการดำเนินงาน ด้านงาน
บริการให้ก้าวหน้า และ (5) มีวัสดุเพื่อการศึกษาและค้นคว้าวิจัยทั้งประเภทสิ่งตีพิมพ์ และไม่ตีพิมพ์
เป็นจำนวน มากพอสมควร ได้สัดส่วนที่เหมาะสมกับผู้ใช้บริการตามมาตรฐานห้องสมุดโดยทั่วไปที่ได้
กำหนดเอาไว้ กล่าวโดยสรุปได้ว่า องค์ประกอบของห้องสมุด ประกอบด้วย อาคารสถานที่ ที่ใช้
สำหรับเก็บรวบรวมสิ่งตีพิมพ์และโสตทัศนวัสดุ วัสดุห้องสมุด ได้แก่ วัสดุเพื่อการศึกษาและการอ่าน
การค้นคว้าต่าง ๆ ที่ห้องสมุดได้จัดหารวบรวม จัดเก็บแบ่งออกเป็น 2 ชนิดคือ วัสดุตีพิมพ์และวัสดุ ไม่
ตีพิมพ์ บุคลากร ได้แก่ บุคคลที่ปฏิบัติงานในห้องสมุดที่ช่วยบริหารงาน ดำเนินงานงบประมาณ

ลักษณะของห้องสมุดสมัยใหม่ (อำไพวรรณ ทัพเป็นไทย, 2549: 12) ได้กล่าวถึง ทั้งนี้
(1) จัดตั้งขึ้นเพื่อมุ่งให้บริการและพยายามหาวิธีการให้มีผู้มาใช้บริการมากที่สุด (2) จัดบริการแบบชั้น
เปิด คือให้ผู้อ่านได้เลือกหยิบได้ตามต้องการ (3) มีการจัดหมวดหมู่หนังสือไว้ตามเนื้อเรื่องตามระบบ
สากลนิยม โดยคำนึงถึง ความสะดวกของผู้ใช้มากที่สุด (4) หาวิธีการให้ผู้อ่านใช้หนังสือสิ่งพิมพ์ หรือ
เข้าถึงข้อมูลอย่างสะดวกรวดเร็วและ ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด (5) มีเงินงบประมาณดำเนินการ
สนับสนุนเป็นประจำ สม่ำเสมอและเพียงพอ (6) มีบรรณารักษ์ที่มีคุณวุฒิ มีประสบการณ์ มีบุคลิกที่
เหมาะสมจะเป็นผู้ปฏิบัติงาน เกี่ยวข้องกับคน และมีความสามารถที่จะนำเอาเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้
กับงานบริการห้องสมุด ได้อย่างดี (7) ขยายขอบเขตการให้บริการออกไปให้ถึงชุมชนในท้องถิ่น
เป็นส่วนหนึ่งของสังคม ส่งเสริมสนับสนุนความเจริญก้าวหน้าของสังคมในทุกวิถีทาง และ (8) นำเอา
เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ในการบริหารจัดการงานห้องสมุด 9. มีระบบห้องสมุดอัตโนมัติที่ทันสมัย
เป็นสากลไว้บริการ สรุปได้ว่า ลักษณะเด่นชัดของห้องสมุดสมัยใหม่ คือการเปิดให้คนทั่วไปได้ใช้
หนังสือ จัดให้มีบริการช่วยเหลือในการอ่านมีระบบห้องสมุดอัตโนมัติที่ทันสมัยเป็นสากลไว้บริการ
นำเอา เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ในการบริหารจัดการงานบริการของห้องสมุดสภาพปัจจุบันของ
ห้องสมุดวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดนครปฐม

โครงสร้างงานห้องสมุดวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดนครปฐม

ภาพที่ 1 แสดงโครงสร้างงานห้องสมุดวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดนครปฐม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

สถานภาพของผู้ตอบแบบสำรวจ คือ
นักศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีและ
อาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดนครปฐม

ตัวแปรตาม

- 1) ปัญหาในการใช้บริการห้องสมุด
- 2) ความต้องการในการใช้ห้องสมุด

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง สภาพปัญหาและความต้องการในการใช้บริการห้องสมุด ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดนครปฐมมีระเบียบวิธีการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร เป็นนักศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดนครปฐม จำนวน 3 วิทยาลัย รวมจำนวนทั้งสิ้น 354 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดนครปฐม จำนวน 186 คน ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างมาโดยใช้ตารางกำหนดของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan,1970)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสำรวจปัญหาในการใช้บริการห้องสมุด และแบบสำรวจความต้องการในการใช้ห้องสมุด ของนักศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดนครปฐม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสำรวจ

ตอนที่ 2 ปัญหาในการใช้ห้องสมุด

ตอนที่ 3 ความต้องการในการใช้บริการห้องสมุด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบสำรวจ ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยนำแบบสำรวจไปสำรวจด้วยตัวเอง โดยการเก็บข้อมูลที่ละห้องเรียน พร้อมทั้งแนะนำวิธีการตอบแบบสำรวจกับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การตอบแบบออนไลน์ (Google form) และแบบสำรวจทั้งหมด 186 คน มีการตอบแบบสำรวจกลับมา คือ 186 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสำรวจที่สมบูรณ์ และสามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้ทุกชุด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.1 หาค่า ความถี่ และร้อยละ เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสำรวจ

4.2 หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการใช้ห้องสมุด และแปลผลค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ โดยกำหนดค่าการให้คะแนนเป็น 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert, 1932: 91 อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2543: 107-108) แปลความหมายของค่าเฉลี่ย กำหนดเกณฑ์คะแนน 5 ระดับ ใช้เกณฑ์ของเบสท์ (Best, John W, 1986: 182) คือ

1.00 - 1.49 หมายถึง ระดับปัญหาและความต้องการน้อยที่สุด

1.50 - 2.49 หมายถึง ระดับปัญหาและความต้องการน้อย

2.50 - 3.49 หมายถึง ระดับปัญหาและความต้องการปานกลาง

3.50 - 4.49 หมายถึง ระดับปัญหาและความต้องการมาก

4.50 - 5.00 หมายถึง ระดับปัญหาและความต้องการมากที่สุด

ผลการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัย ตามลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเรียงลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสำรวจ

ตอนที่ 2 ปัญหาการใช้ห้องสมุดของนักศึกษา

ตอนที่ 3 ความต้องการในการใช้ห้องสมุดของนักศึกษา

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสำรวจ

ตารางที่ 1 แสดงรายละเอียดของผู้ตอบแบบสำรวจเกี่ยวกับเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	90	48.39
หญิง	96	51.61
รวม	186	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสำรวจเป็นเพศหญิง จำนวน 96 คน ร้อยละ 51.61 และเพศชาย จำนวน 90 คน ร้อยละ 48.39

ตารางที่ 2 แสดงรายละเอียดของผู้ตอบแบบสำรวจเกี่ยวกับอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 18 ปี	73	39.20
18-20 ปี	96	51.60
20-22 ปี	17	9.10
รวม	186	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่ มีอายุ 18-20 ปี จำนวน 96 คน ร้อยละ 51.61 อายุต่ำกว่า 18 ปี จำนวน 73 คน ร้อยละ 39.20 และ อายุ 20-22 ปี จำนวน 17 คน ร้อยละ 9.10

ตอนที่ 2 ปัญหาในการใช้ห้องสมุดของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา เอกชน จังหวัดนครปฐม โดยส่วนรวมรายด้านและรายข้อในแต่ละด้าน

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาในการใช้ห้องสมุดวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดนครปฐม จำแนกเป็นรายด้าน

ปัญหาในการใช้ห้องสมุด	\bar{X}	S.D.	ระดับปัญหา	อันดับ
1. ด้านอาคารสถานที่	3.62	1.16	มาก	2
2. ด้านวัสดุครุภัณฑ์	3.66	1.10	มาก	1
3. ด้านวัสดุสารนิเทศ	3.49	1.14	มาก	4
4. ด้านการบริการของห้องสมุด	3.53	1.21	มาก	3
รวม	3.58	1.15	มาก	-

จากตารางที่ 3 พบว่า ปัญหาในการใช้ห้องสมุด โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัญหาอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อยคือ ด้านวัสดุครุภัณฑ์ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการบริการของห้องสมุด และด้านวัสดุสารนิเทศ

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาในการใช้ห้องสมุดวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดนครปฐม ด้านอาคารสถานที่

ปัญหาในการใช้ห้องสมุด ด้านอาคารสถานที่	\bar{X}	S.D.	ระดับปัญหา	อันดับ
1. การจัดแบ่งพื้นที่ไม่ถูกสัดส่วน	3.70	1.01	มาก	3
2. ที่นั่งอ่านหนังสือไม่สบาย	3.58	1.05	มาก	8
3. การจัดวางตู้ต่าง ๆ ไม่สะดวกในการใช้	3.64	1.16	มาก	4
4. ที่ให้บริการยืม - คืน คับแคบเกินไป	3.73	1.11	มาก	2
5. ชั้นวางหนังสือวางในตำแหน่งที่ไม่สะดวกในการหยิบหนังสือ	3.59	1.17	มาก	7
6. ขนาดและชั้นวางหนังสือไม่เหมาะสม	3.63	1.16	มาก	5
7. ขนาดและชั้นวางวารสารไม่เหมาะสม	3.59	1.30	มาก	7
8. แสงสว่างในห้องสมุดไม่เพียงพอ	3.57	1.21	มาก	9
9. การถ่ายเทอากาศภายในห้องสมุดไม่สะดวก	3.60	1.23	มาก	6
10. ความสะอาดภายในห้องสมุดไม่เพียงพอ	3.56	1.22	มาก	
11. ภายในห้องสมุดรวมทั้งรอบ ๆ มีเสียงรบกวน	3.63	1.18	มาก	5
12. การตกแต่งและบรรยากาศในห้องสมุดไม่เชิญชวนให้ไปใช้บริการ	3.57	1.19	มาก	9
13. ห้องสมุดตั้งอยู่ในที่ที่ไม่เหมาะสม	3.58	1.23	มาก	8
14. ห้องสมุดมีขนาดแคบ	3.63	1.17	มาก	5
15. การจัดวางตู้ต่าง ๆ ไม่สะดวกในการใช้งาน	3.75	1.08	มาก	1
รวม	3.62	1.16	มาก	-

จากตารางที่ 4 พบว่า นักศึกษามีปัญหาในการใช้ห้องสมุด ด้านอาคารสถานที่ โดยรวมทุกข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การจัดวางตู้ต่าง ๆ ไม่สะดวกในการใช้งาน รองลงมา ได้แก่ ที่ให้บริการยืม - คืน คับแคบเกินไป

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาในการใช้ห้องสมุดวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดนครปฐม **ด้านวัสดุครุภัณฑ์**

ปัญหาในการใช้ห้องสมุด ด้านวัสดุครุภัณฑ์	\bar{X}	S.D.	ระดับปัญหา	อันดับ
1. จำนวนที่นั่งอ่านไม่เพียงพอ	3.70	1.04	มาก	2
2. ที่นั่งอ่านหนังสือเก่าและชำรุด	3.63	1.11	มาก	4
3. ชั้นเก็บหนังสือ/วารสารเก่าชำรุด	3.68	1.09	มาก	3
4. เครื่องคอมพิวเตอร์มีจำนวนไม่เพียงพอ	3.73	1.05	มาก	1
5. เครื่องคอมพิวเตอร์ไม่ทันสมัย	3.70	1.09	มาก	2
6. รูปแบบของครุภัณฑ์ไม่กลมกลืน ล้าหลัง ไม่ทันสมัย	3.49	1.22	มาก	5
รวม	3.66	1.10	มาก	-

จากตารางที่ 5 พบว่า นักศึกษามีปัญหาในการใช้ห้องสมุด ด้านวัสดุครุภัณฑ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เครื่องคอมพิวเตอร์มีจำนวนไม่เพียงพอ รองลงมา ได้แก่ จำนวนที่นั่งอ่านไม่เพียงพอ และเครื่องคอมพิวเตอร์ไม่ทันสมัย

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาในการใช้ห้องสมุดวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดนครปฐม **ด้านวัสดุนิเทศ**

ปัญหาในการใช้ห้องสมุด ด้านวัสดุนิเทศ	\bar{X}	S.D.	ระดับปัญหา	อันดับ
1. หนังสือมีจำนวนไม่เพียงพอ	3.43	1.09	ปานกลาง	4
2. หนังสือมีเนื้อหาไม่ตรงตามต้องการ	3.56	1.15	มาก	2
3. หนังสือมีเนื้อหาไม่ทันสมัย	3.42	1.12	ปานกลาง	5
4. วารสารมีจำนวนไม่เพียงพอ	3.58	1.15	มาก	1
5. ระบบการจัดเก็บมีความลำบากในการในการค้นหา	3.43	1.16	ปานกลาง	4
6. หนังสือจัดเรียงไม่เป็นระเบียบ	3.54	1.14	มาก	3
รวม	3.49	1.14	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 6 พบว่า นักศึกษามีปัญหาในการใช้ห้องสมุด ด้านวัสดุสารนิเทศ โดยรวมทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วารสารมีจำนวนไม่เพียงพอ รองลงมา ได้แก่ หนังสือมีเนื้อหาไม่ตรงตามต้องการ

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาในการใช้ห้องสมุด
วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดนครปฐม **ด้านการบริการของห้องสมุด**

ปัญหาในการใช้ห้องสมุด ด้านการบริการของห้องสมุด	\bar{X}	S.D.	ระดับปัญหา	อันดับ
1. ช่วงเวลาในการเปิดใช้ห้องสมุดน้อยเกินไป	3.60	1.18	มาก	2
2. ระเบียบข้อบังคับมากเกินไป และยุ่งยาก	3.44	1.27	ปานกลาง	3
3. บรรณารักษ์ไม่อำนวยความสะดวกในการค้นหา	3.38	1.30	ปานกลาง	5
4. บรรณารักษ์ไม่สนใจให้บริการ	3.41	1.25	ปานกลาง	4
5. ไม่มีคู่มือแนะนำการใช้ห้องสมุด	3.82	1.06	มาก	1
รวม	3.53	1.21	มาก	-

จากตารางที่ 7 พบว่า นักศึกษามีปัญหาในการใช้ห้องสมุด ด้านการบริการของสมุด โดยรวมทุกข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ไม่มีคู่มือแนะนำการใช้ห้องสมุด รองลงมา ได้แก่ ช่วงเวลาในการเปิดใช้ห้องสมุดน้อยเกินไป

ตอบที่ 3 ความต้องการในการใช้ห้องสมุดของสมุดของนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดนครปฐม โดยส่วนรวมและรายด้าน

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการในการใช้ห้องสมุด
วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดนครปฐม จำแนกเป็นรายด้าน

ความต้องการในการใช้ห้องสมุด	\bar{X}	S.D.	ระดับความต้องการ	อันดับ
1. ด้านการใช้เครื่องมือช่วยค้นหา	3.86	0.94	มาก	1
2. ด้านการบริการของห้องสมุด	3.67	1.07	มาก	3
3. ด้านวัสดุสารนิเทศ	3.72	1.04	มาก	2
รวม	3.75	1.02	มาก	-

จากตารางที่ 8 พบว่า ความต้องการในการใช้ห้องสมุดโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความต้องการอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านการใช้เครื่องมือช่วยค้นหา ด้านวัสดุสารนิเทศ และด้านการบริการของห้องสมุด

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการในการใช้ห้องสมุดวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดนครปฐม **ด้านการใช้เครื่องมือช่วยค้นหา**

ความต้องการในการใช้ห้องสมุด ด้านการใช้เครื่องมือช่วยค้นหา	\bar{X}	S.D.	ระดับความต้องการ	อันดับ
1. จัดทำคู่มือการใช้ห้องสมุด	3.82	0.93	มาก	2
2. รวบรวมรายชื่อหนังสือที่มีในห้องสมุด	3.82	0.94	มาก	2
3. สืบค้นข้อมูลหนังสือด้วยระบบคอมพิวเตอร์	3.93	0.95	มาก	1
รวม	3.86	0.94	มาก	-

จากตารางที่ 9 พบว่า นักศึกษามีความต้องการในการใช้ห้องสมุด ด้านการใช้เครื่องมือช่วยค้นหา โดยรวมทุกข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยความต้องการสูงสุดคือ สืบค้นข้อมูลหนังสือด้วยระบบคอมพิวเตอร์ รองลงมา ได้แก่ รวบรวมรายชื่อหนังสือที่มีในห้องสมุด และจัดทำคู่มือการใช้ห้องสมุด

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการในการใช้ห้องสมุดวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดนครปฐม **ด้านการบริการของห้องสมุด**

ความต้องการในการใช้ห้องสมุด ด้านการบริการของห้องสมุด	\bar{X}	S.D.	ระดับความต้องการ	อันดับ
1. บริการรายชื่อหนังสือ/วารสารตามต้องการ	3.72	1.03	มาก	2
2. บริการตอบคำถาม	3.72	1.07	มาก	2
3. บริการช่วยค้นหาหนังสือ	3.67	1.07	มาก	3
4. บริการหนังสือจอง	3.60	1.09	มาก	6
5. บริการอินเทอร์เน็ต	3.64	1.06	มาก	4
6. แนะนำการใช้ห้องสมุด	3.63	1.09	มาก	5
7. ขยายเวลาเปิดใช้ให้มากขึ้น	3.60	1.07	มาก	6
8. จัดนิทรรศการในเรื่องหรือหัวข้อต่าง ๆ	3.78	1.04	มาก	1
รวม	3.67	1.07	มาก	-

จากตารางที่ 10 พบว่า นักศึกษามีความต้องการในการใช้ห้องสมุด ด้านการบริการห้องสมุด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดนิทรรศการในเรื่องหรือหัวข้อต่าง ๆ รองลงมา ได้แก่ บริการรายชื่อหนังสือ/วารสารตามต้องการ และบริการตอบคำถาม

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการในการใช้ห้องสมุดวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดนครปฐม **ด้านวัสดุสารนิเทศ**

ความต้องการในการใช้ห้องสมุด ด้านวัสดุสารนิเทศ	\bar{X}	S.D.	ระดับความ ต้องการ	อันดับ
1. จัดหาหนังสือภายในแผนกวิชาที่นักศึกษาเรียนอยู่	3.75	1.03	มาก	2
2. จัดหาหนังสืออ่านทั่วไป	3.57	1.07	มาก	5
3. จัดหาหนังสือสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์และวารสาร	3.72	1.06	มาก	4
4. จัดหาสื่อวัสดุอุปกรณ์ให้มากขึ้น	3.74	1.07	มาก	3
5. เพิ่มจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ให้มากขึ้น	3.83	0.96	มาก	1
รวม	3.72	1.04	มาก	-

จากตารางที่ 4.11 พบว่า นักศึกษามีความต้องการในการใช้ห้องสมุด ด้านวัสดุสารนิเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เพิ่มจำนวนคอมพิวเตอร์ให้มากขึ้น รองลงมา ได้แก่ จัดหาหนังสือภายในแผนกวิชาที่นักศึกษาเรียนอยู่

อภิปรายผล

จากการวิจัยเกี่ยวกับ ปัญหาและความต้องการในการใช้ห้องสมุดของนักศึกษาวិทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดนครปฐม มีประเด็น ซึ่งควรสามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. จากการวิจัยปัญหาในการใช้ห้องสมุดวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดนครปฐมพบว่า ปัญหาในการใช้ห้องสมุดของนักศึกษา มีปัญหาคล้ายคลึงกันทุกด้าน เช่น ด้านอาคารสถานที่ ด้านวัสดุครุภัณฑ์ ด้านวัสดุสารนิเทศ และด้านการบริการของห้องสมุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัญหาด้านอาคารสถานที่ พบว่า ปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ การจัดวางตู้ต่าง ๆ ไม่สะดวกในการใช้งาน เป็นเพราะว่าพื้นที่อาคารของห้องสมุดมีพื้นที่จำกัด จึงส่งเสริมในการจัดวางตู้ต่าง ๆ ปัญหาด้านวัสดุครุภัณฑ์ พบว่า ปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ปัญหาที่พบมากที่สุดคือ จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอ อาจเป็นเพราะว่าวิทยาลัยฯ มีงบประมาณไม่เพียงพอที่จะสนับสนุนในการจัดซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของพิชญ ภูววรรณ (2542: 83) พบว่า การดำเนินงานห้องสมุดวิทยาลัยฯส่วนใหญ่ มีปัญหาเกี่ยวกับการไม่ได้รับงบประมาณอย่างเพียงพอ จึงทำให้ห้องสมุดบริหารงานไม่ได้ดังความต้องการ และปัญหาด้านวัสดุสารนิเทศ พบว่า ปัญหาโดยรวมอยู่ในระหว่างปานกลาง ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ วารสารมีจำนวนไม่เพียงพอ เนื่องจากห้องสมุดได้รับงบประมาณจำนวนที่ไม่เพียงพอที่จะสนับสนุนการบริหารงานห้องสมุดในด้านการจัดซื้อ จัดหาวัสดุสารนิเทศได้ในจำนวนมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศรีวิไล มาลาอ่อน (2542: 81-82) พบว่า ผู้บริหารวิทยาลัยฯจะต้องเป็นผู้ร่วมกำหนดนโยบายห้องสมุดให้สอดคล้องกับนโยบายของวิทยาลัยฯ และผู้บริหารวิทยาลัยฯเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการสนับสนุนการดำเนินงานห้องสมุดให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ เพราะเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาให้การสนับสนุนทั้งด้านการเงิน กำลังคน กำลังใจแก่บรรณารักษ์

2. จากการวิจัยความต้องการในการใช้ห้องสมุดวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดนครปฐมพบว่า ความต้องการในการใช้ห้องสมุดของนักศึกษา มีความต้องการด้านการใช้เครื่องมือช่วยค้น ด้านการบริการของห้องสมุดและด้านวัสดุสารนิเทศ อาจจะเป็นเพราะว่าความต้องการในการใช้ห้องสมุดของนักศึกษา ด้านการสืบค้นข้อมูลหนังสือด้วยระบบคอมพิวเตอร์เนื่องจากห้องสมุดไม่ได้จัดทำบัตรรายการ ความต้องการด้านการใช้เครื่องมือช่วยค้น พบว่า นักศึกษามีความต้องการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ปัญหาที่พบมากที่สุด คือต้องการสืบค้นข้อมูลหนังสือด้วยระบบคอมพิวเตอร์อาจเป็นเพราะว่าผู้ใช้ไม่ทราบรายชื่อหนังสือที่มีอยู่ในห้องสมุดและใช้ห้องสมุดไม่เป็นเนื่องจากครูบรรณารักษ์มีชั่วโมงสอนการใช้ห้องสมุด จึงจากคำแนะนำในการใช้ห้องสมุด และห้องสมุดมีบรรณารักษ์เพียงคนเดียว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิตยา บุญตรา (2541) การดำเนินงานห้องสมุดส่วนใหญ่มีบรรณารักษ์รับผิดชอบงานห้องสมุดแต่เพียงผู้เดียว แม้จะมีคณะกรรมการห้องสมุดก็เพียงแต่ในนามเท่านั้นทำให้การบริหารงานห้องสมุดไม่ได้ดังความต้องการความต้องการด้านวัสดุสารนิเทศ พบว่า ความต้องการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ปัญหาที่พบมากที่สุดคือ ต้องการให้ห้องสมุดเพิ่มเครื่องคอมพิวเตอร์ให้มากขึ้น เนื่องจากห้องสมุดมีเครื่องคอมพิวเตอร์จำนวนน้อยซึ่งไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของอาจารย์ แดงอ่อน (2544: 84) พบว่า ห้องสมุดมีงบประมาณประจำปีที่ต้องอนุมัติในส่วนอื่นที่สำคัญกว่า จึงทำให้ต้องรองบประมาณในปีการศึกษาต่อไป สำหรับซื้อวัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จำเป็นในห้องสมุด ความต้องการด้านวัสดุสารนิเทศมีปัญหาเดียวกันกับความต้องการด้านการบริการของห้องสมุด

ข้อเสนอแนะ

1. **ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้** ควรจัดครูในหมวดวิชาอื่นมาเป็นผู้ช่วยบรรณารักษ์ในการปฏิบัติงานห้องสมุด เช่น บริการให้ยืม-คืน จัดหนังสือชั้นชั้น ซ่อมแซมหนังสือและช่วยดูแลห้องสมุด เป็นต้น เพื่อให้ดำเนินงานห้องสมุดมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น บุคลากรเข้ารับการอบรมสม่ำเสมอ อีกทั้งควรให้บุคลากรไปศึกษาดูงานกับหน่วยงานอื่น ๆ อีกด้วย และผู้บริหาร บรรณารักษ์ ครูผู้สอน ควรร่วมมือกันจัดให้มีชั่วโมงสอนเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด เพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้และฝึกทักษะการใช้บริการห้องสมุด และการใช้วัสดุสารนิเทศห้องสมุด

2. **ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป** ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับสถานภาพห้องสมุดวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดนครปฐม ในเชิงคุณภาพ และควรมีการศึกษาถึงองค์ประกอบที่มีผลทำให้ห้องสมุดวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดนครปฐม ไม่ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำของห้องสมุดวิทยาลัยฯ

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **แนวทางการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพฯ: คู่มือการดำเนินการทางศาสนา.

นิตยา บุญตรา. (2541). **สภาพการปฏิบัติงานของผู้ช่วยบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน**

มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา. ปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. (พิมพ์ครั้งที่ 8).
กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- แม่นมาส ซวลิต. (2541). **คู่มือบรรณารักษ์ เล่ม 1**. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ.
- แม่นมาส ซวลิต. (2543). **คู่มือบรรณารักษ์ (ฉบับปรับปรุงแก้ไข) เล่ม 1**. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ.
- รุ่งฤดี อภิวัฒน์สร และคณะ. (2547). **การเขียนรายงานและการใช้ห้องสมุด**. (พิมพ์ครั้งที่ 3)
กรุงเทพฯ : ทริปปเบิล เซเวน มัลติเทค.
- วาณี ฐาปนวงศ์สานติ. (2543). **การจัดและบริหารงานห้องสมุด**. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศรีวิไล มาลาอ่อน. (2542). **ปัญหาการจัดระบบสื่อห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาตาม
ทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนครูอาจารย์สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภออากาศ
อำนวย จังหวัดสกลนคร**. ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุริสา กาญจนเกตุ. (2541). **ปัญหาและแนวทางการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรม
สามัญศึกษา เขตการศึกษา 12**. ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตสาขาการบริหาร
การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อาจารย์ แดงอ่อน. (2544). **ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียน
ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอแกลง จังหวัดระยอง**. ปริญญา
นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อำไพวรรณ ทัพเป็นไทย. (2549). **การเขียนรายงานและการใช้ห้องสมุด**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- Best, John W. (1986). **Research in Education**. (5 ed), New Jersey: Prentice-Hall Frary,
Milldred.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities.
Educational and Psychological Measurement, 30(3), pp. 607-610.

สุนทรียะโนรา: โลกทัศน์ ภูมิปัญญา และวิถีชีวิต

Aesthetic of Nora Dance Performance: Worldview, Wisdom and Way of Life

กณิศ ศรีเปารยะ

Kanit Sripaoraya

สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ คณะดุริยางคศาสตร์ โทรศัพท์ 02-800-6800 ต่อ 2129

e-mail: kanit.sri@bkkthon.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยชิ้นนี้ เป็นการศึกษาโนรา ศิลปะการแสดงที่เป็นทั้งนาฏกรรมและนาฏพิธีของชุมชนวัฒนธรรมไทยใต้ มีวัตถุประสงค์เพื่อถอดรหัสสุนทรียศาสตร์ของโนรา เพื่ออธิบายชุดความหมายทางวัฒนธรรม โลกทัศน์ ภูมิปัญญา ความเชื่อ และวิถีชีวิต ที่ถูกรังสรรค์เป็นองค์ประกอบของศิลปะการแสดง คือ การร้อง การรำ การทำบท และองค์ประกอบของนาฏพิธี

เพื่อวิเคราะห์สุนทรียศาสตร์และหาความหมายเชิงมานุษยวิทยา ผู้วิจัย ทบทวนวรรณกรรมและสำรวจสถานภาพองค์ความรู้เกี่ยวกับที่มาของนาฏลักษณะโนรา อัตลักษณ์แห่งโนรา โนรากับบทวิเคราะห์เชิงมานุษยวิทยา และสุนทรียศาสตร์โนรา โดยบูรณาการแนวคิดทางด้านมานุษยวิทยา นาฏลีลา นาฏลีลาศึกษา และทฤษฎีนาฏยศาสตร์ว่าด้วยนวรรส มาเป็นกรอบในการถอดรหัสสุนทรียะโนราควบคู่กับการวิจัยแบบมีส่วนร่วมในฐานะนาฏกรโนราฝึกหัดในพื้นที่กิจกรรมโนราบริเวณภาคใต้ของประเทศไทย โดยใช้วิธีการอธิบายผลการวิจัยในเชิงพรรณนา ทั้งในฐานะของนักวิจัยและคนในพื้นที่ ผลการวิจัยพบว่า นาฏกรรมและนาฏพิธีโนรา แสดงสุนทรียศาสตร์ตามหลักของนวรรสในห้วงสถานการณ์ที่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาลึกซึ้ง ผู้วิจัยค้นพบคุณค่าและความหมายที่สะท้อนถึงโลกทัศน์ ภูมิปัญญา และวิถีชีวิตของกลุ่มวัฒนธรรมไทยใต้

คำสำคัญ: โนรา, สุนทรียศาสตร์, มานุษยวิทยา

Abstract

This study focuses on Nora, the performance that functions as an entertainment show and the ritualistic performance of southern Thailand. This study aims to decode the aesthetic of Nora performance for revealing the sets of cultural meaning, wisdom, beliefs, and ways of life that being constituted and implanted in the Nora's components consisting of singing, dancing, and improvising the verse.

To elaborate the aesthetic and investigate the significant meaning of Nora in anthropological perspective, researcher examines the relevant literatures based on

topics of history and development of Nora dance movement, the Nora identity, Nora in anthropological aspect and aesthetic of Nora. For decoding the aesthetic of Nora, concept of Dance Anthropology, Dance studies, and theory of Natya Sastra are applied together with the participatory fieldwork in Nora performance fields in southern Thai community. The result of this study is discussed in descriptive analysis by addressing two perspectives, the emic's and the etic's views. The findings discover the appreciation of nine emotional expressions in different situation and performance's sequence. By interpreting these aesthetic elements, this study presents the value and meaning that reflected worldview, traditional wisdom, and ways of life of the southern Thai cultural group.

Keywords: Nora, aesthetic, anthropology

บทนำ

“นาฏกรรม” เป็นผลผลิตของมรดกทางภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มวัฒนธรรม และชนชาติ เป็นผลผลิตที่แสดงถึงความคิดสร้างสรรค์ที่ตกผลึกของมนุษยชาติ ที่ประกอบสร้างด้วยคุณค่าและความหมายที่มีนัยยะเกี่ยวโยงไปกับวิถีชีวิตมนุษย์และบริบทแวดล้อม ตามแนวคิดของพอล สเปนเซอร์ อ้างถึงใน ปรีตตา เฉลิมเผ่า กอนันต์กุล (2534) นาฏกรรมมีบทบาทหน้าที่ทางด้านสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ในฐานะ “เครื่องมือ” การปลดปล่อยผ่อนคลายความตึงเครียดทางสังคม “เครื่องมือ” รักษาภาวะเปียบ ขนบท้องถิ่น หรือข้อบังคับของสังคม “ภาพตัวแทน” สะท้อนการระดมพลังและสร้างความเป็นพวกพ้องเดียวกัน “สื่อการแสดง” เพื่อสร้างตัวตน และ “เครื่องมือ” ทางการแข่งขันหรือการประลองต่อสู้ระหว่างพวกพ้องและต่างเผ่าพันธุ์ มาลินี ดิลกวนิช (2543) แสดงทัศนะถึงบทบาทหน้าที่ของนาฏกรรมในสังคมชุมชนบรรพกาลว่าเป็น “เครื่องมือ” ในการติดต่อสื่อสารกับเทพเจ้า สิ่งศักดิ์สิทธิ์ เป็น “สื่อ” ในการเน้นย้ำ และผลิตซ้ำ ซึ่งข้อมูลข่าวสาร และกฎเกณฑ์ และจารีตทางสังคม จนเมื่อมนุษย์ในแต่ละกลุ่มวัฒนธรรมมีการปะทะสังสรรค์และติดต่อสื่อสารกัน ในกระแสของโลกาภิวัตน์ นาฏกรรม จึงมีบทบาทหน้าที่ในหลายมิติ ดังเช่น การเป็น “ภาพตัวแทน” แสดงอัตลักษณ์ของชุมชน กลุ่มชาติพันธุ์ และเชื้อชาติในมิติทางวัฒนธรรม การเป็นสื่อที่สร้างสรรค์ จรรโลงสังคม และวิพากษ์ประเด็นปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในมิติสังคม ในมิติทางเศรษฐกิจของชุมชน และชาติ นาฏกรรมกลายเป็น “ทุนทางวัฒนธรรม” ที่แปลง “คุณค่า” เป็น “มูลค่า” ทางเศรษฐกิจที่แสดงถึงอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาตินั้นๆ นาฏกรรม จึงไม่ได้มีบทบาทหน้าที่เพียงแค่นี้เพื่อความบันเทิงรื่นรมย์แต่เพียงอย่างเดียว แต่ยังมีบทบาทหน้าที่และมีความหมายที่ลึกซึ้งและยึดโยงกับบริบทต่างๆ ที่แวดล้อม อย่างเป็นพลวัต

“โนรา” คือ “นาฏกรรม” และ “นาฏพิธี” ของกลุ่มวัฒนธรรมไทยใต้ ที่มีบทบาทหน้าที่เกี่ยวพันกับวิถีชีวิตของชุมชนชาวไทยใต้อย่างมีนัยยะสำคัญ เชื่อกันว่าโนรามีกำเนิดขึ้นมาจากการเป็น

พิธีกรรมบูชาบรรพชน ที่ถูกถ่ายทอดและส่งต่อผ่านทางมุขปาฐะนิทานปรัมปรากำเนิดโนราตามความเชื่อ และวิถีปฏิบัติดั้งเดิมของชุมชน ในฐานะ “นาฏกรรม” โนรา คือ สื่อพื้นบ้าน ที่มีองค์ประกอบของการแสดงที่ผสมผสานด้วยศิลปะการร้อง ลีลาการรำ การทำทบ จัดแสดงในรูปแบบของมหรสพ เพื่อความบันเทิงของชุมชนชาวไทยใต้ ในอีกฟากหนึ่ง โนราคือ “นาฏพิธี” เรียกว่า “นาฏพิธีโนราโรงครู” จัดขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ต่างกัน เช่น “นาฏพิธีโนราโรงครูสายตระกูล” พิธีกรรมของสายตระกูลที่นับถือ “ครูหมอโนรา” เป็นบรรพชน จัดเพื่อบูชาบวงสรวงครูหมอ ตายาย บรรพชนโนราและ/หรือตามการบนบานสานกล่าว “นาฏพิธีบำบัดรักษาไข้” พิธีกรรมรักษาอาการเจ็บป่วยที่ไม่สามารถวินิจฉัยสาเหตุได้ หรือเป็นอาการเจ็บป่วยที่เชื่อกันว่าเกิดมาจากการลงโทษของครูหมอ “นาฏพิธีบูชาครู” พิธีกรรมเพื่อการคารวะบูชาครูผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาโนรา และ “นาฏพิธีโนราตัดจุก ครอบเทริด ผูกผ้าใหญ่” พิธีกรรมทดสอบและประเมินวิชาความรู้ของโนราฝึกหัดเพื่อเปลี่ยนผ่านสถานะสู่การเป็น “นาฏพิธีกรโนรา” หรือ “โนราใหญ่” อย่างสมบูรณ์ ทั้งนี้ ในการประกอบนาฏพิธีโนราโรงครู จะมี “นาฏพิธีกรโนรา” เป็นเจ้าพิธีกรรม ทำหน้าที่ควบคุม ประสาน และดำเนินการจัดนาฏพิธีให้สำเร็จ ล่วงตามเป้าหมาย “นาฏกรโนรา” หรือ นักแสดงโนราและพรานช่วยสนับสนุนการแสดง หมอ(ประ) กบโรงช่วยปกป้องและปิดเป่าภัยอันตรายด้วยคาถาอาคม นักดนตรีและลูกคู่โนรา ช่วยดำเนินจังหวะ ร้องรับ ส่งตลอดกิจกรรม นอกจากนั้น ยังมี “เจ้าภาพโนรา” ในที่นี้ คือ ลูกหลานของโนรา ที่เป็นผู้รับ คณะโนรามานำนาฏพิธี มีร่างทรงโนราผู้ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางให้ครูหมอโนราหรือบรรพชนผู้ล่วงลับ มาประทับทรง และ “ครูหมอโนรา” หมายถึง วิญญาณบรรพชน สิ่งศักดิ์สิทธิ์ของคณะโนราและของเจ้าบ้านที่นำนาฏพิธีกรโนราชื่อเรียกให้มาสื่อสารหรือเข้าร่วมในนาฏพิธี

โดยทั่วไปแล้ว นาฏพิธีโนราโรงครู จะจัดขึ้นเป็นระยะเวลา 3 วัน เริ่มวันพุธและสิ้นสุดในวันศุกร์ หรือเสาร์ตามธรรมเนียมของสายโนรา วันแรก จะเป็นการพิธีกรรมตั้งโรงโนรา เชื้อและเชิญครูหมอให้มาประทับที่โรงนาฏพิธี จบด้วยการแสดงโนราเพื่อความบันเทิง วันที่สองเป็นส่วนของ “นาฏพิธี สิบสองบท สิบสองกำพรัด” โดยนาฏพิธีกรโนรา จะแต่งพอกทรงเครื่องโนราใหญ่ อุทิศตนเป็น “ร่างทรง” ที่เป็นสื่อกลางเพื่อนำมาเครื่องสักการะ ได้แก่ สำหรับ (หมรบ) ที่สิบสอง และนาฏกรรมโนราจากโลกสามัญของลูกหลานสู่โลกศักดิ์สิทธิ์ของครูหมอ ทั้งนี้ หากมีการบำบัดรักษาไข้ หรือตัดจุกผูกผ้าโนราใหญ่ ก็จะทำพิธีกรรมดังกล่าวในวันนี้เช่นกัน พิธีกรรมวันที่สองสิ้นสุดลงเมื่อนาฏพิธีกรโนราเชิญครูหมอให้ประทับทรงเพื่อเสวยหมรบ (รับเครื่องเช่น) และพุดคุยถามสารทุกข์สุกดิบกับลูกหลาน พิธีกรรมวันสุดท้าย เริ่มต้นด้วย “นาฏพิธีคล้องหงส์ แหงเซ้” และจบลงด้วยการส่งครู เป็นอันเสร็จสิ้นพันธะสัญญาที่ลูกหลานให้ไว้กับครูหมอในครั้งนั้น

ด้วยองค์ประกอบและการหน้าที่ของโนราข้างต้น โนราจึงเป็นศิลปะที่มีชีวิต (Living arts) ที่ยึดโยงกับวิถีชีวิตของชุมชนชาวไทยใต้อย่างแนบแน่น ยิ่งไปกว่านั้น โนรา ยังเป็นภาพสะท้อนอัตลักษณ์ของชาวไทยใต้ ที่ไม่ได้เกิดขึ้นมาจากวัฒนธรรมหรือความเชื่อเพียงแค่นายเดียว หากแต่เป็นนาฏกรรมและนาฏพิธีที่ก่อรูปมาจากการปะทะสังสรรค์ทางวัฒนธรรม และความเชื่อ ตามแต่ละห้วงเวลาของแต่ละยุคสมัยของสังคม จากคุณค่านี้ โนราจึงได้รับการเสนอชื่อเป็นมรดกของชาติ และได้รับการประกาศรับรอง ขึ้นทะเบียน ‘โนรา’ (Nora, Dance Drama in Southern Thailand) เป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของ

มนุษยชาติ (Intangible Cultural Heritage of Humanity) จากองค์การศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม แห่งสหประชาชาติ (UNESCO) เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2564 (<https://ich.unesco.org/en/RL/nora-dance-drama-in-southern-thailand-01587>) ด้วยความสำคัญข้อนี้ ผู้วิจัย จึงสนใจถอดรหัสสเน่ห์ของสุนทรียะโนรา เพื่อเข้าใจชุดความหมายทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญา ความเชื่อ และวิถีชีวิต ที่ถูกถ่ายทอดอยู่ในโครงสร้างของนาฏกรรมและนาฏพิธี เพื่อสื่อสารถึง “คุณ” “ค่า” และ “ความหมาย” ของโนราในฐานะวัฒนธรรมที่มีรากมาจากท้องถิ่น สู่การเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของมนุษยชาติ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์สุนทรียศาสตร์ของโนรา และหาความหมายเชิงมานุษยวิทยาที่สะท้อนถึงโลกทัศน์วิถีชีวิต และภูมิปัญญาของกลุ่มวัฒนธรรมไทยใต้

การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัย กำหนดประเด็นการทบทวนวรรณกรรมและสำรวจสถานภาพองค์ความรู้ออกเป็น ที่มาของนาฏลักษณะโนรา อัตลักษณ์แห่งโนรา โนรากับบทวิเคราะห์เชิงมานุษยวิทยา และสุนทรียศาสตร์โนรา ต่อประเด็นเรื่องกำเนิดนาฏลักษณะโนรา ผู้วิจัย จำแนกวรรณกรรมที่แสดงทัศนะเกี่ยวกับกำเนิดโนรา ออกได้ 3 กลุ่ม ทัศนะกลุ่มที่หนึ่ง เชื่อว่า นาฏลักษณะโนราเกิดขึ้นจากการได้รับอิทธิพลมาจากวัฒนธรรมอินเดีย นักวิชาการที่แสดงทัศนะข้อนี้ ได้แก่ ธนิต อยู่โพธิ์ (2516) เปรียบเทียบคำว่า “ชาตรี” การแสดงที่เชื่อว่าเป็นต้นกำเนิดของโนรา เข้ากับ “ยาดรา” ละครเร่ของอินเดีย มัทนี รัตนิน (1996) สันนิษฐานว่าโนราน่าจะได้รับอิทธิพลมาจากนาฏศิลป์ Kandyan ของศรีลังกา ผสานเข้ากับนาฏศิลป์ไทยแบบจารีตหลวง ภารตะนาฏยัมของอินเดีย และความเป็นท้องถิ่นของชาวใต้ สุรพล วิรุฬห์รักษ์ (2543) วิเคราะห์ว่าลักษณะเฉพาะของท่ารำโนรา มีความคล้ายคลึงกับท่ารำในตำรานาฏยศาสตร์ของอินเดียและยังคล้ายคลึงกับนาฏศิลป์กฉิปุติทางอินเดียตะวันออกเฉียงใต้ และ มาลินี ดิลกวนิช (2543) เปรียบเทียบ แบบท่า “มูทรา” ของนาฏศิลป์อินเดีย ที่มี “อสมมุตา มูทรา” คือ ท่ารำที่ใช้มือเดียวสื่อความหมาย และ “สัมมุตา มูทรา” คือท่ารำที่ใช้สองมือสื่อความหมาย เข้ากับลักษณะท่ารำของนาฏลีลาโนราท่าบพ ที่มีการใช้ไวยากรณ์ท่ารำต่างๆ มาประสมเพื่อสร้างและสื่อความหมายตามบทร้อง ทัศนะกลุ่มที่สอง เชื่อว่า นาฏลักษณะโนรา เกิดขึ้นจากการหยิบยืม แลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมระหว่างวัฒนธรรมหลวง (ในที่นี้ คือ วัฒนธรรมจากศูนย์กลาง) และวัฒนธรรมราษฎร์ หรือ วัฒนธรรมท้องถิ่น งานเขียนที่สนับสนุนข้อสันนิษฐานนี้ ได้แก่ ข้อเขียนของเดอ ลาลูแบร์ (2548) วิเคราะห์ เช่น เทริด ชฎา และเล็บปลอมของโนราว่า น่าจะมาจากกรุงศรีอยุธยา และพระนิพนธ์ของสมเด็จพระยาบรมราชานุภาพ (2546) อธิบายที่มาของตัวละคร “พระเทพสิงห” และ “นางศรีคงคา” ผู้ที่ได้รับการเคารพนับถือในฐานะ “ครูต้น” และปรากฏเป็นชื่อในตำนานกำเนิดโนราว่า เป็นบุคคลที่มีตัวตนจริง และเป็นผู้นำเอาแบบแผนละครแบบอยุธยาลงไปฝึกหัดที่นครศรีธรรมราช และทัศนะกลุ่มที่สาม เชื่อว่า นาฏลักษณะโนราเกิดขึ้นจากท้องถิ่นเป็นหลักและถูกผสมผสานถ่ายทอดข้ามวัฒนธรรมจากการปะทะสังสรรค์ระหว่างวัฒนธรรมท้องถิ่นและวัฒนธรรมภายนอก นักวิชาการที่แสดงทัศนะในข้อนี้ ได้แก่ ศรีสุรงค์

พูลทรัพย์ (Srisurang Poolthupya, 1998) ม.ล. บุญเหลือ เทพยสุวรรณ (2522) และ ปรีชา นุ่นสุข (Preecha Noonsuk, 2004)

งานวรรณกรรมที่นำมาทบทวนเป็นประเด็นที่สอง คือ งานศึกษาที่ว่าด้วย อัตลักษณ์แห่งโนรา ในที่นี้ จะเน้นงานศึกษาที่อธิบายนาฏลักษณ์โนราเป็นประเด็นสำคัญ งานศึกษาในเชิงของนาฏศิลป์ และโครงสร้างของแบบท่า ได้แก่ อุดม หนูทอง (2536) กล่าวถึง หลักการเคลื่อนไหวในการรำโนรา ที่เน้นการอวดอก ลำตัวนี้ ได้หลัก “โสฬส” คือ มีความสมดุลทั้งวงแขน ออก คอ ไบหน้า ลำตัว เอว เข่า และสะโพก ท่วงท่าการเคลื่อนไหวต้องเข้มแข็ง ทะมัดทะแมง เช่นเดียวกับ ธรรมนิตย์ นิคมรัตน์ (ม.ป.ป.) อธิบายเอกลักษณ์ทางโครงสร้างร่างกายของโนราไว้ว่า ผู้ที่รำโนราจะต้องใช้รักษาเอกลักษณ์ท่วงท่า ของโนรา ได้แก่ การอวดอก แอ่นหลัง ทอดแขน ย่อเข่า เชิดหน้าในระหว่างรำรำกระบวนท่ารำต่างๆ นอกจากนี้ ยังมีแบบท่าพื้นฐาน คือ “หลักการย่อ-ยุบเข่า” ที่ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช (2522) ที่อธิบายว่า ลักษณะการย่อ-ยุบ และการย่อเข่า คือ พื้นฐานการทรงตัวของนาฏศิลป์ดั้งเดิมของกลุ่ม วัฒนธรรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในขณะที่สุจิตต์ วงศ์เทศ (2542) อธิบาย “แบบท่าการย่อ-ยุบ” สลับกันว่า มีลักษณะคล้ายกับการพ้อนท่ากับ สัตว์สัญลักษณ์แสดงความอุดมสมบูรณ์ของสังคม เกษตรกรรม สัตว์ศักดิ์สิทธิ์ผู้บันดาลให้เกิดฝน กณิศ ศรีเปารยะ (2559) นำลักษณะของแบบท่า ดังกล่าวมาศึกษาเพิ่มเติม พบว่าเอกลักษณ์หนึ่งของนาฏลักษณ์โนรา คือ แบบท่าการย่อตัวลงต่ำและ ตัดนิ่ง โดยนาฏกรโนรา จะเคลื่อนที่ ก้าว ย่าง หรือ “นาตเท้า” ด้วยความระมัดระวัง ในทศนะของกณิศ นาฏลักษณ์ดังกล่าว อาจมีนัยยะแสดงถึงจิตสำนึกนอบน้อมต่อธรรมชาติ ในที่นี้ คือ การเคารพนบถนอม ต่อผืนแผ่นดิน หรือ พระแม่ธรณี ผู้อนุญาตให้ตั้งโรงนาฏพิธี และยินยอมให้นาฏกรโนราเหยียบย่ำ รำรำ หรือแม้แต่บ้วนน้ำหมากน้ำลาย ในขณะที่ประกอบนาฏพิธี

การศึกษาเรื่องโนรายังมีการข้ามศาสตร์จากวิธีวิทยาแบบนาฏศิลป์หรือศิลปะการแสดงเข้าสู่ การวิเคราะห์เชิงวัฒนธรรมศึกษา มานุษยวิทยา และการสื่อสารการแสดง ดังเช่น อุดม หนูทอง (2536) ถอด ความหมายของนาฏลักษณ์โนรา ว่าลีลาที่หนักแน่น เอาจริงเอาจัง ที่เน้นความอึกทึกเร้าใจมากกว่าความ อ่อนหวานนั้นคือภาพสะท้อนลักษณะนิสัยทั่วไปของชาวนใต้ ที่บึกบึน หนักแน่น เด็ดขาดและค่อนข้าง ก้าวร้าว เชื่อมโยงลีลาท่ารำของโนรากับบุคลิกภาพของชาวนใต้ และปัจจัยทางด้านสภาพภูมิศาสตร์ โครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรมที่เป็นบริบทแวดล้อม ในข้อวิเคราะห์เชิงมานุษยวิทยา เขียรชัย อิศรเดช (2546) เชื่อมโยงท่ารำโนราเข้ากับนิเวศวิทยาและวิถีชานาของสังคมเกษตรกรรมว่าอาจเป็นท่าที่จำลอง หรือเลียนแบบมาจากวิถีการทำนา ทั้งการก้ม (ปักข้าว) เหยย เดิน ย่ำ เหยียบ (เดิน และทรงตัวบนพื้นโคลน) ย่อเข่า (เลี้ยวข้าว) หรืออาจเป็นท่าที่ช่วยผ่อนคลายอาการเคล็ดขยอกจากการดำนา เช่น ดัดขา ดัดหลัง เกร็ง-กรัดนิ้วมือ ซึ่งท่วงท่าเหล่านี้จะช่วยแก้อาการปวดเมื่อยและคลายเส้นในลักษณะ “หนามยอกให้ เอาหนามบ่ง” นอกจากนี้ เขียรชัย ยังเชื่อมโยงลีลาการรำรำและเครื่องแต่งกายของโนราว่ามีความละม้าย คล้ายนง ในทศนะของเขียรชัย ลีลาท่ารำของนาฏกรโนราชาย จึงอาจเทียบได้ว่าเป็นการอวดความสามารถ อย่างนงตัวผู้ที่อวดลีลาให้หนักตัวเมียหลงใหล (2547; 2558)

สถานภาพองค์ความรู้ประเด็นสุดท้าย คือ งานทบทวนวรรณกรรมที่ว่าด้วยสุนทรียศาสตร์ โนรา ซึ่งงานศึกษาที่โดดเด่นในประเด็นนี้ ได้แก่ อุดม หนูทอง (2536) อธิบาย สุนทรียะ “การรำเข้าทับ”

ว่านาฏกรรมโนราต้องมีความชำนาญในการออกลีลาท่ารำให้ตรงและสอดคล้องไปกับจังหวะและอารมณ์ของการตีทับ (นักดนตรีตีทับ) ในลักษณะรับส่งกันอย่างมีชั้นเชิง มีลูกล่อลูกชน มีไหวพริบปฏิภาณและได้อรรถรส ต่อประเด็นเรื่องสุนทรียศาสตร์การรำ เขียวชัย อิศรเดช (2546) แสดงทัศนะในการฝึกฝนกระบวนการรำว่า ต้อง “รำให้ดี รำให้เนียน” (รำให้อ่อนช้อย งดงาม) การฝึกรำ ต้องฝึกจน “เหงื่อแตกเม็ดปราย” (รำจนเหงื่อผุดออกเป็นเม็ดๆ) จึงจะถือว่ารำโนราได้ดี มีกำลังวังชา และจะทำให้ นาฏกรรมโนราผู้นั้น รำได้ถึงรสชาติ หรือ “ได้แรงออก” ตามภาษาถิ่นใต้ นอกจากนี้ จิน ฉิมพงษ์ (2554) ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า “สุนทรียะการรำงาม” แบบโนรา ควรประกอบด้วยความงามทั้งห้า นั่นคือ งามรูป คือ รำแล้วมีความสุข ปรากฏเป็นความงามของใบหน้า “รับเครื่องแต่งกาย” และ “รับเทริด” งามรำ คือ รำถูกต้อง สวยงามและลื่นไหลไปตามธรรมชาติ งามร้อง คือ มีสำเนียงใต้ที่ชัดเจน มีช่องเสียงร้องที่ “ร้องเข้าโหม่ง” ไม่ร้องเพี้ยน ไม่ร้องคร่อมจังหวะหรือ “ซีเครื่อง” งามเครื่องแต่งกาย คือ แต่งกายอย่างสวยงามเหมาะสม และหนุนเสริมผู้แสดง และ งามคำประพันธ์ คือ การสื่อสารบทร้องที่มีเนื้อหาปลูกฝังบ่มเพาะคุณธรรม ศีลธรรม และจริยธรรมให้สังคม

นอกจากองค์ความรู้จากวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยนำเอาแนวคิดทางด้านมานุษยวิทยา นาฏลีลา นาฏลีลาศึกษา และทฤษฎีนาฏศาสตร์ว่าด้วยนรุต มาเป็นกรอบในการถอดรหัสสุนทรียะโนราในการศึกษาคั้งนี้ โดยแนวคิดและหลักการทางด้านมานุษยวิทยานาฏลีลาที่นำมาใช้ คือ แนวคิดของ เอเดรียน เคปเลอร์ (Adrienne Kaeppler, 1978) มีใจความสำคัญว่า ในการศึกษาเรื่องนาฏลีลา ต้องมีความเข้าใจว่านาฏลีลาเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม หากต้องการศึกษาอย่างลึกซึ้ง ผู้ศึกษาต้องเข้าใจโครงสร้างเบื้องต้นของสังคมที่ประกอบสร้างนาฏลีลานั้น เคปเลอร์เน้นย้ำว่า ประสบการณ์ร่วมของผู้ศึกษา หรือการเป็นส่วนหนึ่งของนาฏลีลา นาฏพิธี หรือพิธีกรรม ถือเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้ผู้ศึกษาเข้าถึงนัยยะความหมายในมิติที่ทับซ้อนด้วยมุมมองที่ลึกซึ้ง และจะนำมาซึ่งข้อค้นพบที่เกิดมาจากความเข้าใจอย่างถ่องแท้ ทั้งนี้ เจอทรูด พี คุราธ (Gertrude P. Kurath, 1952) ได้เสนอแนะวิธีการเก็บข้อมูลภาคสนามทางด้านนาฏลีลาไว้ว่า ข้อมูลทางด้านนาฏลีลาที่ควรบันทึก อธิบาย และสังเกตการณ์ คือ ตำแหน่งแห่งที่ รูปแบบการเคลื่อนไหว โครงสร้างของนาฏลีลา เช่น แม่ท่า ไวยากรณ์ ท่ารำ และข้อมูลที่ได้จากคนในพื้นที่ โดยสามารถนำเสนอและอธิบายด้วยภาพ เสียง หรือภาพเคลื่อนไหว คุราธเน้นย้ำว่า นาฏลีลา คือ ผลงานสร้างสรรค์ของมนุษย์ที่ประกอบสร้างขึ้นจากร่างกาย เวลา และพื้นที่ ในชั่วขณะ ณ เวลานั้นๆ นาฏลีลาจึงสามารถใช้อธิบายปฏิสัมพันธ์ของคนกับปรากฏการณ์ต่างๆ อันเป็นบริบทแวดล้อมได้ นาฏลีลา จึงเป็นผลผลิตที่ตกผลึกอย่างมีระบบ แบบแผน เป็นชุดความรู้ของท้องถิ่น ที่ก่อรูปจากบริบททางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมือง ศาสนาและความเชื่อที่แตกต่างกันตามแต่ละช่วงเวลาและห้วงสมัย

แนวคิดต่อมา คือ แนวคิดทางด้านนาฏลีลาศึกษา ผู้วิจัย ใช้ทฤษฎีนาฏศาสตร์ว่าด้วย นรุต หรือ การแสดงออกซึ่งอารมณ์ทั้ง 9 ชนิด ได้แก่ ศฤงคารรส (รักและพึงพอใจ) วีรรส (กล้าหาญ) กรุณรส (เห็นอกเห็นใจ สงสาร) เราทรรส (โกรธแค้น) หาสยรส (สนุกสนาน) ฝยานกะ (หวาดหวั่น วิตกกังวล) พิภัสยะ (เกลียดชัง ขยะแขยง) อัทฤตรส (ประหลาดใจ) และ ศานตรส (สงบ) มาอธิบายสุนทรียะโนรา ที่นาฏกรรมโนรา นาฏพิธีโนรา และผู้ชม มีปฏิสัมพันธ์ และ/หรือ ปฏิกริยาตอบรับในขณะที่รับชมหรือเป็นส่วนหนึ่งของนาฏกรรมหรือนาฏพิธีโนรา โดยวิเคราะห์แบบตีความ (Interpretive analysis)

และพรรณนา (descriptive analysis) เพื่อถอดรหัสความหมายทางด้านสังคม วัฒนธรรม โลกทัศน์ ภูมิปัญญา และปรัชญาเบื้องต้นที่สะท้อนผ่านสุนทรียะนาฏกรรมและนาฏพิธี

ระเบียบวิธีการวิจัย

1. การรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น

การเก็บข้อมูลเชิงเอกสาร โดยการทบทวนวรรณกรรมและสำรวจสถานภาพองค์ความรู้ทางด้านสุนทรียศาสตร์โนรา รวมถึงการสำรวจทฤษฎีแนวคิดที่เกี่ยวข้อง

การลงวิจัยภาคสนาม ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยข้อมูลภาคสนามโดยใช้วิธีการวิจัยแบบมีส่วนร่วม ในฐานะ “นาฏกรฝึกหัดโนรา” ในพื้นที่นาฏพิธีโนรา และนาฏกรรมโนรา ทางภาคใต้ของประเทศไทย ในระหว่างนั้นยังได้ทำการสังเกตการณ์ สัมภาษณ์นาฏกรโนรา และเข้าร่วมกิจกรรมเสวนาทางวิชาการทางด้านโนราทั้งในบทบาทของผู้นำเสนอ ผู้ดำเนินรายการ และผู้เข้าร่วมเสวนา

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากภาคสนาม และข้อมูลทุติยภูมิที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม มาวิเคราะห์ โดยใช้วิธีการอธิบายผลการวิจัยโดยวิเคราะห์แบบตีความ (Interpretive analysis) และพรรณนา (descriptive analysis) ทั้งในฐานะของนักวิจัย (Etic’s view) และคนในพื้นที่ (Emic’s view)

ผลของการวิจัย

จากการเก็บข้อมูลเชิงเอกสาร การปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมด้วยวิถีวิทยาทางด้านมานุษยวิทยา นาฏลีลา ผู้วิจัยค้นพบสุนทรียศาสตร์ของโนรา ที่มีชุดความหมายสะท้อนถึงโลกทัศน์ วิถีชีวิต และภูมิปัญญาของกลุ่มวัฒนธรรมไทยใต้ ด้วยการตีความนาฏกรรมและนาฏพิธีโนราและอธิบายเชื่อมโยงกับทฤษฎีนาฏศาสตร์ว่าด้วยนารส รายละเอียดดังต่อไปนี้

ศตงคารรส: ว่าด้วยความรักและคลุกคลีจนคุ้นเคย

ศตงคารรส คือ รสซาบซึ่งในความรักและพึงพอใจ ผู้วิจัยค้นพบว่าศตงคารรส คือ จุดกำเนิดที่สำคัญที่ทำให้โนรายังคงเป็นศิลปะการแสดงที่มีชีวิตรับใช้กลุ่มวัฒนธรรมไทยใต้ในทุกบริบทของสังคมจนถึงปัจจุบัน เพราะนาฏพิธีโนราที่เกิดขึ้นและยังคงผลิตซ้ำอยู่จนถึงทุกวันนี้ นั้น แท้จริงแล้ว คือ “สื่อการแสดงเชิงพิธีกรรม” ที่สื่อสารถึงความรัก ความหวงหาอาวรณ์ ความเคารพนับถือ ที่ลูกหลานมีต่อบรรพชนผู้ล่วงลับตามลัทธิความเชื่อดั้งเดิม ที่เชื่อว่า วิญญาณบรรพชน ยังคงวนเวียนปกปักรักษา และดูแลลูกหลานของตนอยู่ในโลกอีกมิติหนึ่งที่คู่ขนานกับโลกสามัญ ศตงคารรส ปรากฏอย่างชัดเจนในห้วงขณะที่ครุหม่อหรือบรรพชนได้เข้าประทับร่างทรงและสื่อสาร กินอาหารที่ลูกหลานจัดเตรียมสวมเสื้อผ้าของตนในอดีต ร่วมเล่น ร้อง รำโนรา และได้คลุกคลีกับลูกหลานด้วยบรรยากาศที่คุ้นเคยเสมือนเมื่อครั้งมีชีวิต ณ ถิ่นนั้น ความสัมพันธ์ทางเครือญาติที่ร่วมแรงร่วมใจกันจัดนาฏพิธีก็สมานกลมเกลียวขึ้น หากว่ามีปัญหาภายในครอบครัว พิธีกรรมในช่วงนี้ก็จะช่วยคลี่คลาย และช่วยปรับความเข้าใจโดยมีครุหม่อเป็นผู้ยึดโยง เมื่อครุหม่อเกิดศตงคาร หรือมีความพึงพอใจในการจัดนาฏพิธีของลูกหลาน และยอมรับชื่นชมความรู้ความสามารถของนาฏพิธีโนรา ที่สามารถควบคุมและดำเนิน

นาฏพิธีได้อย่างสำเร็จสมบูรณ์ ครุหม่อ (ในร่างประทับ) ก็จะเอ่ยปากให้เจ้าบ้าน “ผูกขันหมาก” เพื่อ “รับ” และ “สนับสนุน” คณะโนรานี้ตลอดไป ซึ่งตามธรรมเนียมแล้ว เมื่อบ้านใดรับโนราคณะไหนไว้ ก็จะยึดมั่นและผูกขันหมากกับโนราคณะนั้นจนกว่าจะมีเหตุสำคัญที่จะต้องเปลี่ยนแปลง ด้วยศฤงคารรสนีเอง ทำให้นาฏพิธีกรโนราและคณะโนราที่เดิมทำหน้าที่เป็นครั้งคราว ก็จะกลายเป็นบุคคลสำคัญ เป็นผู้นำทางจิตวิญญาณที่เจ้าบ้านคุ้นเคยและเชื่อใจ เหมือนเป็นญาติผู้ใหญ่ที่เคารพนับถือกัน

ในขณะที่บริบทของนาฏพิธีเลือกโนราจากความเชี่ยวชาญเชิงคาถาอาคม ในบริบทของนาฏกรรม เจ้าบ้านได้เปลี่ยนสถานะมาเป็นผู้ชม ผู้มีสิทธิ์เลือกและสนับสนุนโนราจากผลงานทางศิลปะการแสดง นาฏพิธีกรและนาฏกรโนรา จึงปรับปรนบบาทของตนมาเป็นศิลปินโนรา ที่ต้องแข่งขัน ประชัน และ สำแดงฝีมือทางการแสดงให้มีเอกลักษณ์เพื่อดึงดูดให้ผู้ชมสนใจ โนราจะตั้งชื่อคณะแสดง เพื่อ บอกถึงความสามารถทางศิลปะของโนราผู้นั้น ตัวอย่างเช่น คำลงท้ายด้วย “เสียงทอง” “เสียงหวาน” บ่งบอกถึงเอกลักษณ์เสียงที่ไพเราะ คำลงท้ายด้วย เช่น “นวลระหงส์” บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ทางด้าน นาฏลีลาที่ร่าสวย ร่าเียน เสมือนหงส์ คำลงท้ายด้วย เช่น “ศิลป์” “เสน่ห์ศิลป์” “รวมศิลป์” บ่งบอก ถึงความสามารถทางศิลปะที่รวมศาสตร์ คำลงท้ายด้วย “ดาวรุ่ง” บ่งบอกถึงการเป็นคณะใหม่ หรือ เป็นโนรารุ่นใหม่ที่นำจับตา นอกจากนั้น ยังมีคำลงท้ายที่บอกบ้านเกิดโนรา เพื่อเป็นนัยในการสร้างความ เป็นพวกพ้องจากผู้ชมที่ถือเป็น “คนบ้านเดียวกัน” ผู้วิจัยพบว่า เพื่อสร้างความสนใจของผู้ชม ศิลปินโนราจะบูรณาการศาสตร์การแสดงทั้งแบบขนบโบราณและร่วมสมัยเข้าด้วยกัน เช่น การผสม เครื่องดนตรีโนราโบราณเข้ากับเครื่องดนตรีสากล การนำวงดนตรีลูกทุ่ง หางเครื่อง หรือการแสดง ตลกมาผสมวง จนเกิดเป็นมหรสพโนรา หรือ โนราโชว์ เป็นต้น ทั้งนี้ เมื่อผู้ชมเกิดรสแห่งความชื่นชอบ ในบทบาทการแสดงของโนรา ผู้ชมจึงเกิดศฤงคารต่อศิลปินโนรา นำมาซึ่งการให้สินน้ำใจ และการเป็น “แม่ยก” ผู้คอยสนับสนุนโนราที่ตนเองชื่นชอบอย่างเหนียวแน่นต่อไป

อย่างไรก็ดี ศฤงคารรสนของผู้ชมที่มีต่อนาฏพิธีกรโนราและศิลปินโนราไม่ได้จำกัดอยู่เพียงแค่ ในกิจกรรมทางพิธีกรรมหรือการแสดงเพียงเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงความรักและศรัทธาในวิถีการปฏิบัติ ตนของโนรา ที่ต้องวางตัวเป็นคนมีศีลธรรม นับถือและเคร่งครัดต่อหลักปฏิบัติทางพุทธศาสนา การ เป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีงาม ถือเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้นาฏพิธีโนราหรือศิลปินโนราผู้นั้น ยังคงธำรงชื่อเสียง ได้รับการเคารพนับถือและครองใจผู้คนในชุมชนโนรา นำมาซึ่งการสนับสนุน การ จัดจ้างอันเป็นประโยชน์ที่เกื้อหนุนกันทางเศรษฐกิจและพลวัตของโนราสืบเนื่องไป

วีรรส : ว่าด้วยการควบคุมอย่างเคร่งครัด

วีรรส คือ รสแห่งความกล้าหาญ วิเคราะห์เชื่อมโยงได้กับบทบาทหน้าที่และบุคลิกของ นาฏพิธีกรโนรา ผู้เป็นเจ้าของพิธีกรรมในบริบทของนาฏพิธี นาฏพิธีกรโนราต้องควบคุมและกำกับให้นาฏพิธี ดำเนินไปได้จนเสร็จสมบูรณ์ โดยต้องประสานเชื่อมความต้องการของลูกหลานและครุหม่อโนราให้ ลงรอยกัน นาฏพิธีกรโนราต้องใช้วีรรส หรือ ความกล้าหาญและเด็ดเดี่ยวในการกำกับนาฏพิธี บางครั้ง ต้องยืนกราน หรือคัดค้าน บางครั้งต้องต่อรอง ประนีประนอม หรือกำราบอย่างเอาจริงเอาจัง บางครั้ง ต้องเด็ดเดี่ยวในการตัดสินใจแก้ปัญหาในสถานการณ์ที่ไม่คาดคิด ในบริบทนาฏพิธีโนราโรงครู ปรากฏ วีรรสในช่วงพิธีกรรมเชื่อครุหม่อมาประทับทรง พิธีกรรมการเลือกร่างทรงใหม่ และพิธีกรรมส่งครู

เพื่อสำแดงวีรรส นาฏพิธีกรโนราใช้ความกล้าหาญทางด้านคาถาอาคมในลักษณะของคู่ตรงข้าม กล่าวคือ เพื่อเชื่อเชิญและส่งกลับ เพื่อร้องเรียกและข่มขู่ และในบางกรณี ก็ใช้ความกล้าหาญทางศาสตร์อาคมนี้ บำบัดรักษาใช้อันเกิดจากการกระทำของครุหมอนโนรา ปรากฏเป็น นาฏพิธีเหยียบเสนาและพิธีกรรมตัดผมผีซ่อ เป็นต้น

กรณรส: ว่าด้วยการคร่ำครวญ

กรณรส หรือ รสแห่งความสงสาร เห็นอกเห็นใจ หรือเมตตากรุณา วิเคราะห์เชื่อมโยงได้กับบทชานเอ บทแรกของนาฏพิธีโนราโรงครู ที่เล่าถึงชีวิตของ “นางนวลทองสำลี” ครุหมอนโนรา ครูต้นโนรา ที่ต้องถูกเนรเทศออกจากเมืองตามตำนานกำเนิดโนรา การศึกษาของ กณิศ ศรีเปารยะ (2559) บรรยายไว้ว่า บทร้องดังกล่าว เป็นการบรรยายถึงชะตากรรมของนางนวลทองสำลีลูกสาวของพระยาสายฟ้าพาด ผู้ถูกเนรเทศให้ลอยแพเพราะตั้งครุภักดิ์โดยไม่ทราบว่าเป็นพ่อ ตัวบทพรรณนาถึงการเดินทางที่ลำบากลำบาก ด้วยระยะเวลาที่ยาวนาน ด้วยบรรยากาศแห่งความสะเทือนใจที่นางผู้ที่กำลังตั้งท้อง ต้องฝากชีวิตไว้กับลมมรสุมและใบเรือจนมาเทียบท่าขึ้นฝั่งที่เกาะกะซัง ด้วยการบรรเลงด้วยท่วงทำนองที่ไอ้อ้อ เชื่องช้า และโหยไห้ แวดล้อมไปด้วยบรรยากาศของนกขุมรังยามย่ำค่ำ บทชานเอ จึงเป็นบทโหมโรงบทแรกที่ทำให้ผู้ชม รู้สึกดำดิ่งและมีอารมณ์ร่วมย้อนกลับไปสู่เหตุการณ์กำเนิดโนรา ณ เวลานั้น

เราทรรส: ว่าด้วยความขุ่นข้อง แค้นเคือง

เราทรรส คือ รสแห่งความขุ่นข้อง โกรธเคือง วิเคราะห์เชื่อมโยงได้กับสถานการณ์ของครุหมอนที่โกรธเคืองลูกหลาน จำแนกได้หลายกรณี กรณีแรก คือ โกรธลูกหลานที่ไม่จัดนาฏพิธีหรือไม่เชื่อเชิญให้เข้าร่วมตามที่ให้พันธะสัญญาไว้ ผลของความโกรธนั้น อาจนำมาซึ่งอาการ “ครุหมอย่าง” คือ การลงโทษลูกหลานให้เจ็บป่วย กรณีที่สอง คือ โกรธที่ลูกหลานและ/หรือคณะโนรา จัดโรงพิธี หรือจัดนาฏพิธีไม่ถูกต้อง เช่น เครื่องประกอบพิธีกรรมไม่ครบ การตั้งโรงไม่ถูกต้องตามธรรมเนียมโนรา การไม่อัญเชิญครุหมอมาร่วม การยกเลิกไม่จัดนาฏพิธี การทิ้งขว้างครุหมอและหิ้งบูชา การไม่ตั้งหมรับ หรือ (สำหรับ) ให้ครุหมอ ฯลฯ ผลของความโกรธนั้น อาจนำมาซึ่งการรื้อทำลายโรงนาฏพิธี ขว้างปาข้าวของหรืออย่างเลวร้ายที่สุด คือ ไม่รับรองว่านาฏพิธีที่จัดนี้สำเร็จ ต้องยกเลิกและจัดขึ้นใหม่ กรณีที่สาม คือ โกรธลูกหลานที่ประพฤติตนไม่ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม โดยครุหมอ (ในร่างของร่างทรง) จะลงโทษลูกหลานผู้นั้นให้เซ็ดหลาบ จนไม่กล้าทำสิ่งผิดอีก

เราทรรสที่ครุหมอนโนรา แสดงต่อลูกหลาน แสดงให้เห็นบุคลิกที่เด็ดขาดและชัดเจนของชาวใต้ ซึ่งสนับสนุนข้อวิเคราะห์ของเจียรชัย (2546) ที่ว่า พฤติกรรมของครุหมอที่แสดงออกผ่านร่างทรงนี้ สะท้อนบุคลิกของชาวใต้ ที่ “ยอมหักไม่ยอมงอ” “ไม่อ่อนข้อต่อความไม่ถูกต้อง”

หาสรรส: ว่าด้วยความครึกครื้น และคมคาย

หาสรรส คือ รสของความสนุกสนาน ร่าเริง วิเคราะห์เชื่อมโยงได้กับศิลปะการแสดงโนรา ทั้งสี่ศาสตร์ คือ การร้อง การรำ การทำบทของโนรา และการบรรเลงดนตรี ก่อนที่โนรา จะสามารถรังสรรค์หาสรรสในการแสดง ศิลปินโนรา จำต้องฝึกฝนโดยประสานศาสตร์ทั้งสี่นี้เข้าด้วยกันอย่างชำนาญ ในศาสตร์ของการร้อง โนราต้องฝึกร้องโดยเทียบเสียงร้องของตนเข้ากับคู่เสียงโหม่งของคณะโนราต้องฝึกฝนที่จะขับเสียงร้องออกมาให้ดังชัด และสอดคล้องลือไปกับเสียงโหม่ง น้ำเสียงต้องไพเราะ

และสื่อสารด้วยสำเนียงถิ่นใต้ที่ชัดเจน โนราต้องฝึกฝนจนชัดเจน หรือ “คุ่นเครื่อง” และเกิดเป็นสุนทรียศาสตร์ของ “การร้องเข้าโหม่ง” ที่เมื่อไปแสดงร่วมกับคณะใด ศิลปินโนราผู้นั้น ต้องสามารถเทียบเสียงตนให้เข้ากับโหม่งของคณะได้อย่างแม่นยำ ในศาสตร์ของการรำ นอกไปจากการฝึกฝนในนาฏลักษณะโนราแล้ว ศิลปินโนรา ยังต้องฝึกนาฏลีลาเฉพาะอย่างเพื่ออวดฝีมือการประสมท่าและลีลาของตน ในที่นี้ ขอหยิบยก “นาฏลีลาสิบสองบท สิบสองกำพรัด” และ “นาฏลีลา ตีท่ารำ-ท่าบท” มาวิเคราะห์ถึงภูมิปัญญาและไหวพริบที่คมคาย

ดังที่เกริ่นไปในตอนต้นว่านาฏลักษณะโนรา แสดงถึงจิตสำนึกที่นอบน้อมต่อธรรมชาติ ชูความคิดดังกล่าวนี้ ยังปรากฏเป็นแบบท่ารำในนาฏลีลาสิบสองบท สิบสองกำพรัดด้วยเช่นกัน สามารถจำแนกได้เป็น กลุ่มท่าที่เชื่อมโยงกับสัตว์ เช่น ท่ายูงพ่อนาง ท่าเขาควาย ท่าแมงมุมชักใย ท่าแขกเต้าเข้ารัง ท่าช่างสารหวานหญ้า กลุ่มท่าที่เชื่อมโยงกับปรากฏการณ์ธรรมชาติ เช่น ท่าราหูจับจันทร์ ท่าจันทร์ทรงกลด กลุ่มที่เชื่อมโยงกับนิเวศวิทยาทางวัฒนธรรม เช่น ท่าเขาควาย ท่าบัวตูม บัวบาน ท่าปาดตาล เป็นต้น แบบท่าที่กล่าวมานี้ เป็นแบบท่าเชิง “สัญลักษณ์” ที่แสดงถึง ภูมิศาสตร์ ธรรมชาติ ภูมิปัญญา และวิถีชีวิตของชุมชนชาวใต้ โดยมีศิลปินโนราทำหน้าที่เป็นจิตรกรวาดนิเวศวิทยาทางวัฒนธรรมนี้ด้วยภาษาท่ารำ

นาฏลีลาอีกประเภทหนึ่งที่หยิบยกนำมาวิเคราะห์ คือ “นาฏลีลาตีท่ารำ-ท่าบท” ซึ่งถือเป็นศิลปะที่ผสมผสานสองศาสตร์เข้าด้วยกัน นาฏลีลาตีท่ารำ-ท่าบท คือ การประดิษฐ์ท่ารำที่ควบคู่มากับการร้องบท เป็นการแปลงวจนภาษา หรือบทร้องโนราโดยตีเป็นท่วงท่าด้วยการผสมไวยากรณ์ท่ารำหลักของนาฏลีลาตีท่ารำ-บท คือ การเชื่อมร้อยท่าหรือวจนภาษาให้สอดคล้องกับลีลาท่ารำ ทั้งนี้ ในการร่ายนาฏลีลาโนราให้มีสุนทรียะ ศิลปินโนราควรเรียบเรียงท่าให้คล้ายกับ “แมงมุมชักใย” นั่นคือ เชื่อมประสานท่วงท่าอย่างลื่นไหล ไม่ยุ่งเหยิง ไม่สะดุดหรือขัดแย้ง หลักของแมงมุมชักใยนี้ เป็นศาสตร์สำคัญที่สะท้อนภูมิปัญญาและความสามารถอย่างแท้จริง เพราะศิลปินต้องใช้ทั้งไหวพริบในการเข้าบท ตัดบท ทวนบท ท่าบท และแปลงบทเป็นท่า โดยประสมไวยากรณ์แบบท่าให้สื่อสารตามบทร้องและยังคงเข้ากับทำนองของดนตรี

ศาสตร์ที่สี่ คือ เสียงและดนตรีโนรา ในการแสดงโนรา เครื่องดนตรีมีบทบาทสำคัญในการสร้างทั้งเสียง ทั้งรส ทั้งความรู้สึกให้กับการแสดง นักดนตรีและลูกคู่ ต้องทำหน้าที่หนุนเสริม สอดประสาน และรับส่งลูกเล่นกันศิลปินโนราที่กำลังแสดงอยู่ นักดนตรี โดยเฉพาะมือทับ ต้องมองผู้รำ ต้องรู้จังหวะ เข้าใจความต้องการของผู้รำ และสามารถแก้ไขสถานการณ์เฉพาะหน้าได้ ณ ขณะนั้น นักดนตรีต้องมีไหวพริบ ปฏิภาณในการปรับและแต่งจังหวะการบรรเลงให้เข้ากับลีลาของผู้แสดงจนเหมือนกับว่ามีลมหายใจเดียวกัน เมื่อศาสตร์ทั้งสี่ ประสานกันอย่างสมดุลและเกิดเป็นเอกภาพทางการแสดง การแสดงนั้น หาสรส อันหมายถึงความครึกครื้น คึกคัก อันเกิดมาจากความ “คล่องแคล่ว” ทางศิลปะและไหวพริบที่ “คมคาย” และการฝึกฝนที่ “คร่ำเคร่ง” ของศิลปินโนรา จึงปรากฏสู่สายตาของผู้ชม

ภยานกรส : ว่าด้วยความคลุมเครือ คาบลูกคาบดอก

ภยานกรส หรือ รสแห่งความกลัว วิเคราะห์เชื่อมโยงได้กับห้วงสภาวะคาบลูกคาบดอกที่เกิดขึ้นในสองห้วงเวลา ห้วงเวลาแรก คือ ในขั้นตอนการเตรียมงาน เจ้าบ้านและลูกหลานมีความกังวล

ในการจัดเตรียมเครื่องประกอบนาฏพิธี การจัดทำชั้นหมากและนัดหมายโนรา การกำหนดวันเวลาที่ทุกคนในครอบครัวอยู่กันพร้อมหน้า การลงแขกลงแรง การลงทุนทรัพย์เพื่อจัดนาฏพิธีโรงครู และห้วงเวลาที่สอง เป็นช่วงเวลาของการประกอบนาฏพิธี ในขณะที่ครูหมอโนราได้ประทับทรงและตรวจเครื่องเช่นในนาฏพิธี เจ้าบ้านและลูกหลานทุกคน จะต้องอยู่ในโรงนาฏพิธีเพื่อรอคู้ว่าครูหมอยะยอมรับนาฏพิธีที่จัดนั้นหรือไม่ บรรยากาศ ณ ขณะนั้น มีเค้าร่างของความหวาดหวั่น วิตกกังวล เพราะหากว่ามีอะไรผิดพลาด หมายถึง นาฏพิธีที่ร่วมแรงกายแรงใจและลงทุนทรัพย์นั้นเป็นโมฆะ เจ้าบ้านจะต้องจัดนาฏพิธีขึ้นมาใหม่ ภายนอกโรง จึงเป็นรสที่เจ้าบ้านและลูกหลานรู้สึก และถือเป็นสภาวะคาบคอกคาบดอกที่ครูหมอมีสีหัตถ์ขาดในการตัดสิน

พีภัตสรส: ว่าด้วยคาถา และคำชาด

พีภัตสรส หรือ รสแห่งความข้ง ความรังเกียจ ในนาฏพิธีและนาฏกรรมโนรา ไม่ปรากฏพีภัตสรสที่เด่นชัด หากแต่สามารถเทียบเคียงได้กับการแสดงออกที่ข้งข้งของนาฏกรรมโนราเมื่อต้องกำราบ และขับไล่ผี สัมภเวสี หรือวิญญูณร้ายที่มาแฝงอยู่ในโรงนาฏพิธี หรือพื้นที่แสดงโนรา พิธีกรจะใช้คาถาอาคมเป็นคำชาดเพื่อขับไล่และผลักไสไล่ส่งวิญญูณที่ไม่ได้รับเชิญออกจากพื้นที่

อัททรส: ว่าด้วยความคาดไม่ถึง

อัททรส คือ รสแห่งความอัศจรรย์ ประหลาดใจ เทียบเคียงเชื่อมโยงได้ 3 ปรากฏการณ์ปรากฏการณ์แรก เป็นความอัศจรรย์ใจหรือคาดไม่ถึงต่ออำนาจและการดลบันดาลจากครูหมอ ที่ทำให้ปัญหาหรือความทุกข์กังวลของลูกหลานได้รับการคลี่คลาย จากข้อมูลภาคสนามพบว่า ลูกหลานมักจะบนบานสานกล่าวครูหมอให้อำนวยโชคลาภ หรือช่วยดลบันดาลให้ประสบความสำเร็จทางการศึกษา หน้าที่การงาน หรือในบางกรณีก็วิงวอนครูหมอให้ช่วยปิดเป่าแก้ปัญหาลูกหลานเจ็บป่วย เมื่อเป็นดังหวัง ลูกหลานก็จะจัดนาฏพิธีโนราเพื่อแก้บนตามที่ให้พันธะสัญญาไว้ ปรากฏการณ์ที่สอง เป็นความอัศจรรย์ใจในทักษะและลีลาการแสดงของนาฏกรรมโนรา ในนาฏกรรมโนรา ปรากฏการแสดงนาฏลีลาเฉพาะอย่างหลายชุด ที่ใช้ทักษะทางร่างกายที่สุดโต่ง อันเป็นผลมาจากการฝึกฝนเฉพาะทางอย่างที่หนักหน่วง จนทำให้ผู้ชม เกิดความอัศจรรย์ใจในการเสพสุนทรียะนาฏโนรา นาฏลีลาที่สร้างความอัศจรรย์ใจให้กับผู้ชม คือ การแสดงนาฏลีลาเชิงกายกรรม เช่น นาฏลีลาโนราตัวอ่อน นาฏลีลาโนราพดตัวในถาด และนาฏลีลาตีท่ารำ-ท่าบพ ปรากฏการณ์ที่สาม คือ เป็นความอัศจรรย์ใจหรือคาดไม่ถึงกับอำนาจของครูหมอที่ประทับในร่างทรง ปรากฏเป็นการแสดงอภินิหารของร่างทรง เช่น การกินเทียนจำนวนหนึ่งกำมือเป็นนัยยะแสดงถึงการกินเครื่องเช่นของครูหมอ การดื่มของมีนเมาหรือสุบยาเส้นในจำนวนมากๆ แต่ไม่ปรากฏอาการมีนเมา การกระโดดโลดเต้น หรือปีนปายโรงนาฏพิธีอย่างไม่มีความหวาดกลัว การเอ๋ยทัก พยากรณ์หรือทำนายเหตุการณ์บางอย่างอย่างถูกต้อง หรือแม้สภาวะการเข้าทรงที่มีสถานะกึ่งจริงกึ่งหลอก นาฏพิธีและนาฏกรรมโนราจึงสร้างอัททรสให้กับลูกหลานและผู้ชมโนราดังปรากฏการณ์ยกมาอธิบาย

ศานตรส: คลี่คลาย และคุ้มครอง

ศานตรส หรือ รสแห่งความสงบสุข กำเนิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดพิธีกรรม และทุกคนทุกฝ่ายต่างทำหน้าที่ตามพันธะสัญญาอย่างสมบูรณ์ ศานตรส นำมาซึ่งความสงบสุขของทั้งครูหมอและลูกหลาน

โนรา เพราะบรรยากาศความตึงเครียดทั้งหมดได้รับการคลี่คลาย ครูหมอมีความพึงพอใจและยังคงดูแลคุ้มครองลูกหลานอยู่ในโลกอีกมิติหนึ่งจนกว่าจะมีการจัดนาฏพิธีโนรารอบใหม่ตามแต่จะตกลงกัน

อภิปรายผล

งานวิจัยชิ้นนี้ เป็นการวิจัยสุนทรียศาสตร์โนรา เพื่อหาชุดความหมายทางวัฒนธรรม ที่สะท้อนถึงโลกทัศน์ ภูมิปัญญา และวิถีชีวิตที่ถูกประกอบสร้างผ่านองค์ประกอบของนาฏกรรมและนาฏพิธี ใช้วิธีการเก็บข้อมูลโดยการทบทวนวรรณกรรมและสำรวจสถานภาพองค์ความรู้เกี่ยวกับโนรา ควบคู่ไปกับการทบทวนวรรณกรรมทางด้านทฤษฎีแนวคิดที่เกี่ยวกับมานุษยวิทยา นาฏลีลาศึกษา และทฤษฎีทางนาฏศาสตร์ว่าด้วยนรสร ผลการวิจัยพบว่า นาฏกรรมและนาฏพิธีโนรา แสดงสุนทรียศาสตร์ ตามหลักของนรสร ในห้วงเวลาและสถานการณ์ที่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาอีกซึ่งลงไปในส่วนสุนทรียศาสตร์ ผู้วิจัยค้นพบคุณค่าและความหมายที่สะท้อนถึงโลกทัศน์ความเชื่อดั้งเดิม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวิถีชีวิตของกลุ่มวัฒนธรรมไทยใต้ กล่าวคือ นาฏกรรมและนาฏพิธีโนรา สะท้อนความเชื่อดั้งเดิมที่เชื่อเรื่องวิญญาณบรรพชน ที่เชื่อว่ามีอำนาจในการควบคุม กำกับดูแล ให้รางวัลและให้โทษต่อลูกหลาน ในการติดต่อสื่อสารกับบรรพชน นาฏพิธีกรโนรา คือ ผู้ที่มีบทบาทสำคัญ เพราะต้องปวารณาตัวเป็นร่างทรงนำส่งเครื่องสักการะสู่โลกของครูหมอ นาฏพิธีกรโนรา ต้องมีหลักชีวิตที่พึ่งงาม เป็นที่ยอมรับและสอดคล้องกับโลกทัศน์ของกลุ่มวัฒนธรรมไทยใต้ พร้อมกันนี้ ในสัญญาบางอย่าง ก็แสดงถึงนัยยะความหมายที่สะท้อนโลกทัศน์ ทัศนคติ ภูมิปัญญา และวิถีการดำเนินชีวิตของผู้คนในวัฒนธรรมที่ปรากฏเป็นสื่อในนาฏพิธีและองค์ประกอบนาฏกรรม

ข้อเสนอแนะ

งานวิจัยชิ้นนี้ เป็นการวิเคราะห์นาฏลีลาและนาฏกรรมโนราด้วยมุมมองทางด้านมานุษยวิทยาและนาฏลีลาศึกษา ผลของการวิจัยสามารถนำไปต่อยอดการศึกษาในประเด็นว่าด้วย “สัญญา” และ “ความหมาย” ของนาฏลีลา หรือเป็นการศึกษานาฏลีลาและนาฏกรรมแบบสหวิทยาการบูรณาการข้ามศาสตร์ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กณิศ ศรีเปารยะ. (2559). การศึกษานาฏลีลา นาฏพิธี และจักรวาลทัศน์ ในโนรา โดยเปรียบเทียบ กับมโหรีและบารอง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์).
- ศีกฤทธิ ปราโมช, ม.ร.ว. (2522). ทรรศนคติที่ ๑ นาฏศิลป์และดนตรีในชีวิตไทย. ใน นีออน สนิทวงศ์ มัทนี รัตนิน และ ศรีนวล บุญยวัฒน์ (บรรณาธิการ), เอกสารวิชาการหมายเลข ๙ นาฏศิลป์และดนตรีไทย, (1-26). กรุงเทพฯ: สถาบันไทยคดีศึกษา. จิณ ฉิมพงษ์. (2554) โนรา ที่ว่าร้างม งามอย่างไร งามไหมมิ่ง. **ไหว้ครูโนราเมืองนครฯ**, (38-40). นครศรีธรรมราช : วิทยาลัยนาฏศิลป์นครศรีธรรมราช สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์จังหวัดนครศรีธรรมราช.
- ตำราวิชาการภาพ, สมเด็จพระยา. (2546). **ละครฟ้อนรำ: ประชุมเรื่องละครฟ้อนรำกับประบำรำ** **เต้น ตำราฟ้อนรำ ตำนานเรื่องละครโอเนนา ตำนานละครตีกตำบรพท์**. กรุงเทพฯ: มติชน.

- เดอ ลาลูแบร์. (2548). **จดหมายเหตุ ลา ลู แบร์ ราชอาณาจักรสยาม**. แปลโดย สันต์ ท.โกมลบุตร (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี: ศรีปัญญา.
- ธนิต อยู่โพธิ์. (2516). **ศิลปะละครรำ หรือคู่มือนาฏศิลป์ไทย**. กรุงเทพฯ: ศิวพร.
- ธรรมนิตย์ นิคมรัตน์. [ม.ป.ป.] **โนราท่าบต**. [ม.ป.ท.: ม.ป.พ.]. (เอกสารไม่ตีพิมพ์).
- เจียรชัย อิศรเดช. (2545). ตัวตนของคนใต้: นัยความหมายใต้พิธีโนราโรงครู. ใน **ปริตตา เฉลิมเผ่า กอนันทกุล (บรรณาธิการ), เจ้าแม่ คุณปู่ ช่างชอ ช่างพ็อน และเรื่องอื่นๆด้วยพิธีกรรม และนาฏกรรม**, (109-140). กรุงเทพฯ: แปลน พรินต์ติ้ง.
- เจียรชัย อิศรเดช. (2546). ชัดท่าโนรา: ภูมิปัญญาคนปลูกข้าว. **การส่งเสริมและพัฒนา**, 13(2), 10-14.
- เจียรชัย อิศรเดช. (2558). **สุนทรียะสื่อสารในงานโนราโรงครู**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยรังสิต)
- บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, ม.ล., (2522). **ทรรคลิขิตที่ ๕ ข้อสังเกตเกี่ยวกับความเป็นมาของละครไทย และการปรับปรุง**. ใน **นิออน สนิทวงศ์ มัทนี รัตนิน และศรีนวล บุญยวัฒน์. (บรรณาธิการ), เอกสารวิชาการหมายเลข ๙ นาฏศิลป์และดนตรีไทย**, (138-148). กรุงเทพฯ: สถาบันไทยคดีศึกษา.
- ปริตตา เฉลิมเผ่า กอนันทกุล. (2534). บทนำ. ใน **ปริตตา เฉลิมเผ่า กอนันทกุล (บรรณาธิการ), เบิกโรง: ข้อพิจารณานาฏกรรมในสังคมไทย**, ((๑)-(๑๒)). กรุงเทพฯ: สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มาลินี ดิลกวงษ์. (2543). **ระบำและละครในเอเชีย**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน). (2558). **ตำราพ็อนรำ ฉบับเรียบเรียงในหอพระสมุดวชิรญาณสำหรับพระนคร**. กรุงเทพฯ: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร(องค์การมหาชน).
- สุจิตต์ วงษ์เทศ. (2542). **ร้องรำทำเพลง: ดนตรีและนาฏศิลป์ชาวสยาม**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มติชน.
- สุรพล วิรุฬห์รักษ์. (2543). **วิวัฒนาการนาฏศิลป์ในกรุงรัตนโกสินทร์ พ.ศ. 2355-2477**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อคิน รพีพัฒน์. (2551). **วัฒนธรรมคือความหมาย: ทฤษฎีและวิธีการของคลิฟฟอร์ด เกียร์ซ**. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรินต์ติ้งเฮาส์.
- อุดม หนูทอง. (2536). **โนรา**. สงขลา: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคใต้.
- Caldwell, M. C. (2008). The Place of dance in human life: Perspectives on the fieldwork and dance notation of Gertrude P. Kurath. **Ethnologies**, 30(1), 21-40. Retrieved from <https://doi.org/10.7202/018833ar>
- Kaeppler, A. L. (1978). Dance in Anthropological Perspective. **Annual Review of Anthropology**, (7), 31-49. Retrieved from <http://www.jstor.org/stable/2155686>
- Kaeppler, A. L. (2000). Dance Ethnology and the Anthropology of Dance. **Dance Research Journal**, 32(1), 116-125. Retrieved from <http://links.jstor.org/sici?sici=0149-7677%28200022%293253A153C11663ADEATAO%3E2.0.CO%3B2-7>

- Guelden, M. (2005). **Ancestral spirit mediumship in southern Thailand: The Nora performance as a symbol of the south on the periphery of a Buddhist Nation-State**. (Ph.D. Thesis, University of Hawaii, U.S.A).
- Poolthupya, S. (1998). Thailand. In Zainal Abiddin Tinggal (Ed.), **The Dances of ASEAN**, (211-244). Brunei Darussalam: Asia Printers.

องค์ประกอบการใช้สื่อการสอนในโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงาน
เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

Components of Teaching Media use in Wat Chanpradittharam
School Phasi Charoen District Office Bangkok

โสพัฒน โสภากิมุข

Sophat Sopapimuk

สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สังกัดคณะศึกษาศาสตร์, โทรศัพท์ 0832247156

Educational Technology and Communication Bachelor of Education Bangkokthonburi University, Tel. 0832247156

e-mail : sopath1234@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบการใช้สื่อการสอนในโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยนี้ คือ ครูโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร จำนวน 90 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามความเห็นเกี่ยวกับตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบการใช้สื่อการสอนในโรงเรียน และมีความเชื่อมั่นตามสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค 0.85 วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์องค์ประกอบด้วยวิธีการสกัดองค์ประกอบหลัก หมุนแกนองค์ประกอบแบบ ออโรโคโนลด้วยวิธีวาริแมกซ์ สลิตีที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การหาค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA)

ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบการใช้สื่อการสอนในโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 4 ด้าน บรรยายด้วย 24 ตัวแปร มีค่าความแปรปรวนรวม 58.84 คือ 1) ข้อความที่อ่านง่าย 2) การออกแบบตกแต่ง 3) ใช้งานง่าย 4) โครงสร้างที่ดี โดยแต่ละองค์ประกอบอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 18.98, 16.51, 12.34 และ 10.99 ตามลำดับ และพบว่า องค์ประกอบที่ 1 ข้อความที่อ่านง่าย มีร้อยละความแปรปรวนมากที่สุด

คำสำคัญ: องค์ประกอบ สื่อการสอน

Abstract

The research objectives was: to study the composition of teaching media usage in Wat Chanpradittharam School. Phasi Charoen District Office Bangkok. The sample group of this research was the teachers of Wat Chanpradittharam School. Phasi Charoen

District Office Bangkok, 90 people by simple random sampling. The tool used to collect data was a questionnaire about the variables that were components of the use of teaching materials in schools and have confidence according to the Alpha Cronbach coefficient formula 0.85. The data were analyzed by elemental analysis by means of extraction of principal constituents. Rotate the element axis. Orthogonal by Varimax method The statistics used in the data analysis were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, and Exploratory Factor Analysis (EFA).

The results showed that Components of teaching media use in Wat Chanpradittharam School Phasi Charoen District Office Bangkok consisted of 4 aspects, described by 25 variables, with a total variance of 58.84: 1) easy-to-read text 2) decorative design 3) easy to use 4) good structure. Each component explained the variance of 18.98%, 16.51, 12.34 and 10.99, respectively. has the largest percentage variance.

Keywords: Components, Teaching media use

บทนำ

การจัดการเรียนการสอนในยุคปัจจุบัน สื่อการสอนมีบทบาทสำคัญอย่างมากต่อการเรียนการสอน และประกอบกับเทคโนโลยีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนมีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ผู้สอนสามารถเลือกออกแบบ และพัฒนาสื่อการเรียนรู้นิเทศน์รูปแบบต่างๆ ที่ทันสมัยมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการเรียนของผู้เรียนได้ ปัญหาที่สำคัญอย่างหนึ่ง ของการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนต่างๆ สื่อการสอนจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ และได้รับประสบการณ์ตรง อันจะช่วยให้นักเรียนให้ความร่วมมือในการเรียนการสอน และในขณะเดียวกันก็จะทำให้บทเรียนที่ยาก และมีลักษณะเป็นนามธรรม ให้เป็นรูปธรรมและนักเรียนเข้าใจง่ายขึ้น จึงเป็นความจำเป็นที่ครูผู้สอนจะต้องเข้าใจรู้จักคุณค่าและสื่อการสอนเพื่อจะนำมาเลือกใช้ให้เหมาะสมกับบทเรียนเหมาะสมกับเด็กเรียน อันจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพในที่สุดได้ เนื่องจากปัจจุบันเป็นยุคข้อมูลข่าวสาร บทบาทของเทคโนโลยีจะมีบทบาทมากในการพัฒนาการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนไม่ว่าจะเป็น วิชาที่ศึคคอมพิวเตอร์ หรืออื่นๆ จึงเป็นหน้าที่ของครูจะต้องติดตามความก้าวหน้าดังกล่าว จึงจะเป็นผู้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของโลก และความเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ (ศุภลักษณ์ ทองจีน, 2558)

ด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในปัจจุบัน ส่งผลต่อการเลื่อนเปิดสถานศึกษา และเกิดการแพร่หลายของแนวทางจัดการเรียนรู้ออนไลน์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และสารสนเทศขึ้นอย่างมากมาย ดังที่กล่าวมา คุณครูอาจารย์เองในฐานะที่จะต้องถ่ายทอดความรู้ให้นักเรียน ก็ต้องมีการปรับตัว ให้ทันสมัย ไปพร้อมกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบใหม่ๆ ซึ่งสามารถเกิดขึ้นได้เสมอ (กนกวรรณ สุภาราย, 2564)

จากที่กล่าวมาจึงสรุปได้ว่า สื่อการสอนจึงมีบทบาทสำคัญต่อการศึกษา ดังนั้น เพื่อการเตรียมความพร้อมสำหรับการจัดเตรียม เลือกใช้สื่อการสอนให้เหมาะสมกับการเรียนในยุคปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการวิจัยเรื่อง องค์ประกอบการใช้สื่อการสอนในโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาองค์ประกอบที่สำคัญในการเลือกใช้สื่อต่างๆ เพื่อการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ในการนำไปประยุกต์ใช้ต่อไปสำหรับการเรียนการสอนในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาองค์ประกอบการใช้สื่อการสอนในโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

การทบทวนวรรณกรรม

การวิเคราะห์องค์ประกอบ

สุภมาส อังศุโชติ (2551: 92) ได้กล่าวถึง การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) สามารถเรียกได้หลายคำ เช่น การวิเคราะห์องค์ประกอบ การวิเคราะห์ตัวประกอบ การวิเคราะห์ปัจจัย สำหรับเอกสารนี้เรียกว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบ การวิเคราะห์องค์ประกอบ คือ เทคนิคที่ช่วยให้สามารถสร้างองค์ประกอบจากการรวบรวมตัวแปรที่เกี่ยวข้องกันเป็นกลุ่มเดียวกัน ตัวแปรที่อยู่ในองค์ประกอบเดียวกันจะมีความสัมพันธ์กันมาก ตัวแปรที่อยู่ในองค์ประกอบเดียวกันนั้นจะมีความสัมพันธ์กันมาก ในขณะที่เดียวกันตัวแปรที่อยู่คนละองค์ประกอบจะมีความสัมพันธ์กันน้อย องค์ประกอบหนึ่งๆ จะแทนตัวแปรแฝง ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่นักวิจัยต้องศึกษา

แนวคิด ทฤษฎีและ/หรือผลการศึกษาและวิจัยที่เกี่ยวข้อง ส่วนนี้เป็นการตรวจเอกสารโดยบรรยายข้อมูลความรู้เดิม ผลการวิจัย ตลอดจนแนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะทำวิจัย ซึ่งได้จากการตรวจสอบจากหนังสือ ตำรา เอกสารและแหล่งข้อมูลอื่นๆ ตลอดจนสมมติฐาน อาจมีนิยามศัพท์เฉพาะ หรือนิยามศัพท์ปฏิบัติการ

สื่อการสอน

สื่อที่ใช้ช่วยในการสอนมีหลายชนิด ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า สิ่งใดก็ตามที่เป็นเครื่องช่วยให้เด็กวัยนี้มีพัฒนาการดังกล่าว นับว่าเป็นสื่อได้ทั้งสิ้น ได้แก่

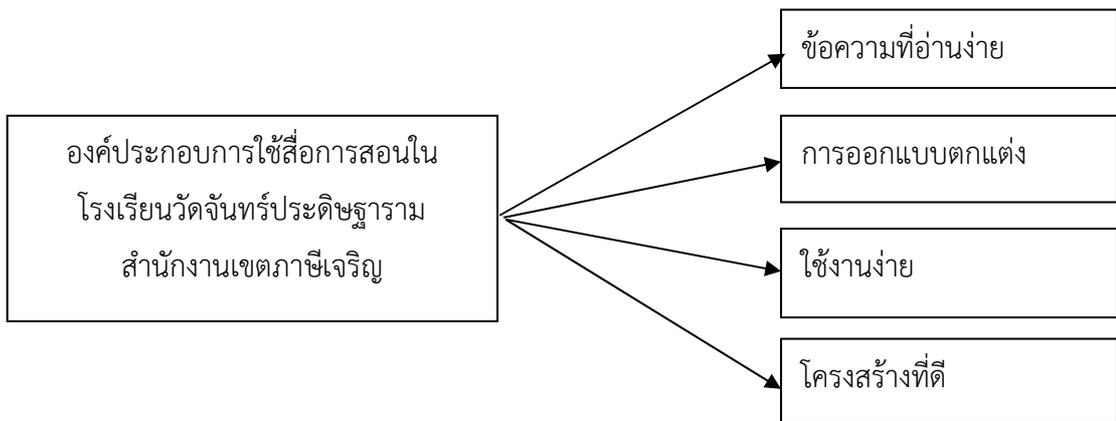
1. ครู ครูเป็นสื่อนับได้ว่ามีความสำคัญ เพราะเป็นผู้ก่อให้เกิดความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ในการเรียนรู้ และเป็นสื่อที่จะนำสื่ออื่นให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอน หากปราศจากครู การเรียนการสอนก็จะมีผลแก่เด็กในวัยนี้อย่างแน่นอน

2. สิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ สื่อชนิดนี้ครูหรือผู้ใช้ไม่จำเป็นต้องจัดหาหรือทำขึ้น เพราะมีอยู่แล้วตามธรรมชาติ เพียงแต่ผู้ใช้จะต้องเลือกให้ถูกต้องตามความมุ่งหมาย เช่น การสอนเรื่องวงจรชีวิตกบ ก็ควรเลือกฤดูกาลที่เหมาะสม คือฤดูฝน เพื่อจะได้้นำสิ่งที่เป็นไปตามธรรมชาติมาศึกษาได้ แทนที่จะใช้วิธีวาดภาพ ไขกบ ลูกอ๊อด และลูกกบ ประกอบคำอธิบาย เป็นต้น

3. สื่อที่ต้องจัดทำขึ้น สื่อชนิดนี้มีมากมายหลายชนิด สุดแต่ผู้ที่สนใจจะจัดซื้อ จัดหาหรือจัดทำขึ้น ได้แก่ ของจริง ของจำลอง ภาพถ่าย ภาพวาด บัตรคำ เกม กิจกรรม เครื่องฉายภาพนิ่ง เครื่องฉายภาพยนตร์ เป็นต้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

องค์ประกอบการใช้สื่อการสอนในโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 ข้อความที่อ่านง่าย องค์ประกอบที่ 2 การออกแบบตกแต่ง องค์ประกอบที่ 3 ใช้งานง่าย องค์ประกอบที่ 4 โครงสร้างที่ดี

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อให้การวิจัยนี้ดำเนินการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงกำหนดรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งประกอบด้วย ประชากร คือ ครูโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร จำนวน 110 คน และกลุ่มตัวอย่าง คือ ครูโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร จำนวน 90 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling)

1. แบบสอบถามความเห็นของครูโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับตัวแปรต่างๆ ที่เป็นองค์ประกอบการใช้สื่อการสอนในโรงเรียน ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างและพัฒนาแบบสอบถามดังต่อไปนี้

1.1 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับ หลัก/แนวคิด/วัตถุประสงค์ และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบการใช้สื่อการสอนในโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขต ภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

1.2 สัมภาษณ์ผู้สอนและทรงคุณวุฒิด้านการใช้สื่อการสอน จำนวน 5 ท่าน เกี่ยวกับองค์ประกอบการใช้สื่อการสอนในโรงเรียน ที่ครูโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ควรมี

1.3 วิเคราะห์ข้อมูลและออกแบบโครงสร้างของแบบสอบถามองค์ประกอบการใช้สื่อการสอนในโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร โดยกำหนดวัตถุประสงค์ กำหนดประเด็นหลัก แจกแจงประเด็นหลัก เป็นประเด็นย่อยๆ ให้มีสัดส่วนที่เหมาะสม กำหนดรูปแบบของคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากสุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยมาก และแบบคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบเขียนบรรยาย

1.4 ร่างแบบสอบถาม และตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างคำถามแต่ละข้อกับวัตถุประสงค์ จัดทำส่วนต่างๆ ซึ่งประกอบด้วยชื่อแบบสอบถามคำชี้แจงตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบ ตอนที่ 2 สารระที่ต้องการถาม

1.5 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ได้ทำการตรวจสอบแบบสอบถาม เพื่อหาค่าความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม โดยพิจารณาความสอดคล้องกัน ของข้อคำถามกับจุดประสงค์แล้วหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency: IOC) และทำการคัดเลือกคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป

1.6 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับครูโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร แล้ววิเคราะห์และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ตามสูตรของครอนบาค

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้หลังจากการเก็บรวบรวมแบบสอบถามความคิดเห็นของครูโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร และตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเรียบร้อยแล้วด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปโดยแบ่งออกเป็น

2.1 การวิเคราะห์ในส่วนข้อมูลส่วนบุคคลของบุคลากรในกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยใช้สถิติเชิงพรรณนาด้วยค่าร้อยละค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.2 วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจการใช้สื่อการสอนครูโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ใช้สถิติเชิงอนุมาน โดยเทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจโดยมีวัตถุประสงค์ในการคิดวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจนี้เพื่อสำรวจหรือค้นหาตัวแปรแฝงที่อยู่ภายใต้ตัวแปรที่สังเกตได้และลดจำนวนตัวแปรการรวมตัวแปรหลายๆ ตัวให้อยู่ในองค์ประกอบเดียวกัน Exploratory Factor Analysis (EFA) องค์ประกอบที่ได้ถือว่าเป็นตัวแปรใหม่ที่สามารถหาค่าข้อมูลขององค์ประกอบที่สร้างขึ้นได้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การหาค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบการใช้สื่อการสอนในโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร มี จากกลุ่มตัวอย่าง 90 คน ซึ่งมากกว่าจำนวนตัวแปร มีดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD.) ของตัวแปรทั้ง 31 ตัว เรียงลำดับจากมากไปน้อยแสดงในตารางที่ 1 (แสดงเพียง 10 ตัวแปร)

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของตัวแปรการใช้สื่อการสอนในโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร (แสดงเฉพาะ 10 ตัวแปร เรียงลำดับมากไปน้อย)

ลำดับ	ตัวแปร	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1	ขนาดที่เหมาะสม	4.64	0.06	มากที่สุด
2	ตัวละคร	4.63	0.06	มากที่สุด
3	การเลือกใช้ตัวอักษร	4.63	0.06	มากที่สุด
4	อ่านง่าย	4.58	0.06	มากที่สุด
5	เสียงพากย์	4.57	0.07	มากที่สุด
6	ภาพประกอบ	4.57	4.49	มากที่สุด
7	การออกแบบสี	4.56	0.06	มากที่สุด
8	นำเสนอรวดเร็ว	4.55	0.07	มากที่สุด
9	ขนาดตัวหนังสือใหญ่	4.54	0.07	มากที่สุด
10	ความน่าสนใจ	4.53	0.07	มากที่สุด

2. ข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความเหมาะสมของข้อมูลเบื้องต้น ผู้วิจัยตรวจสอบความเหมาะสมของการนำตัวแปรทั้งหมด เพื่อไปสร้างปัจจัยร่วมหรือลดจำนวนตัวแปร โดยพิจารณาจากค่าสถิติ Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) Chi - Square = 2404.45 ค่า Significance = .00 มีค่าต่ำกว่า .05 ซึ่งปฏิเสธ H0 ดังนั้นตัวแปรต่างๆ ในแบบสอบถามจำนวน 31 ตัวแปร ถือได้ว่ามีความเหมาะสมที่จะนำมาวิเคราะห์ Factor Analysis ได้

ตารางที่ 2 ตารางแสดงการตรวจสอบความเหมาะสมของการนำตัวแปรทั้งหมด ไปใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Kaiser-Meyer-Olkin; KMO) และค่า Bartlett's Test

KMO and Bartlett's Test		
Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		.715
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	2404.451
	df	435
	Sig.	.000

3. การวิเคราะห์หาผลค่า ผลของค่าของความแปรปรวน (Total Varince Explained) ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการหมุนแบบวาริแม็กซ์ (Varimax) แบบออโธโกนอล โดยโปรแกรมสำเร็จรูป ผลการวิเคราะห์

พบว่า องค์ประกอบที่มีค่า Factor Loading ขององค์ประกอบ ที่มีค่า Eigen Values มากกว่า 1.0 และ เป็นองค์ประกอบที่มีตัวแปรประกอบอยู่จำนวน 3 ตัวขึ้นไปนั้น (ซ้ซชัย แซ่ปึง และคณะ, 2557) มีจำนวนทั้งสิ้น 4 องค์ประกอบ ซึ่งทั้ง 4 องค์ประกอบนั้น มีค่าร้อยละความแปรปรวนสะสม เท่ากับ 58.84 สามารถอธิบายรายละเอียดได้ ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงค่าความแปรปรวนสะสม ของทั้ง 4 องค์ประกอบการใช้สื่อการสอนในโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

Comp onent	Total Variance Explained								
	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	% of Total Variance		Cumulative %	% of Total Variance		Cumulative %	% of Total Variance		Cumulative %
	Total	Variance	%	Total	Variance	%	Total	Variance	%
1	13.625	45.417	45.417	13.625	45.417	45.417	5.696	18.986	18.986
2	2.547	8.490	53.907	2.547	8.490	53.907	4.954	16.512	35.498
3	1.988	6.628	60.535	1.988	6.628	60.535	3.705	12.349	47.847
4	1.535	5.117	65.653	1.535	5.117	65.653	3.299	10.997	58.844

Extraction Method: Principal Component Analysis.

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 31 ตัวแปร สามารถนำมาสกัดองค์ประกอบได้ 4 องค์ประกอบ ซึ่งทั้ง 4 องค์ประกอบมีค่า Eigenvalues มากกว่า 1.00 โดยองค์ประกอบที่มีค่าความแปรปรวนสะสมมากที่สุด คือ องค์ประกอบที่ 1 มีค่าความแปรปรวนสะสมอยู่ที่ 18.98 และองค์ประกอบที่มีค่าความแปรปรวนน้อยที่สุดคือ องค์ประกอบที่ 4 มีค่าความแปรปรวนสะสมอยู่ที่ 10.99

ตารางที่ 4 แสดงค่าความแปรปรวนองค์ประกอบการใช้สื่อการสอนในโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร หลังจากการใช้วิธีการหมุนแบบวาริแมกซ์ (Varimax)

	Rotated Component Matrix ^a						
	Component						
	1	2	3	4	5	6	7
x1	.160	.830	.179	.051	.095	-.095	.136
x2	.269	.752	.003	.081	.233	.038	.229
x3	.364	.625	.404	.116	-.005	-.023	.122
x5	.491	.234	.230	-.021	.480	.493	.058
x6	.512	.496	.397	.287	.126	.157	.042
x7	.407	.670	.141	.258	-.039	.248	-.041

Rotated Component Matrix ^a							
	Component						
	1	2	3	4	5	6	7
x8	.435	.573	.212	.337	-.158	.298	-.124
x9	.143	.619	.235	.201	-.056	.400	-.034
x10	.043	.030	.046	.008	-.052	.911	.154
x11	-.178	.053	-.053	.033	.813	-.018	-.071
x12	.049	.025	-.009	.104	.910	-.053	-.026
x13	-.031	.494	.415	-.106	-.113	.379	.379
x14	.100	.223	.171	.194	-.132	.297	.787
x15	.703	.391	.024	.186	-.181	.175	.212
x16	.710	.304	.379	.165	-.170	.170	.017
x17	.796	.146	.352	.271	-.030	.103	-.033
x18	.132	.226	.219	.766	-.108	.159	.153
x19	.330	.132	.749	.352	.021	.167	-.054
x20	.040	.118	.792	.290	-.067	.096	.283
x21	.409	.024	.338	.682	.120	-.015	-.109
x22	.306	.384	.425	.554	.117	.029	-.137
x23	.328	.418	.701	.032	-.011	.065	.003
x24	.587	.225	.472	.041	.280	-.130	.289
x25	.576	.176	.098	.578	.253	-.166	.215
x26	.404	.535	.161	.230	.164	-.183	.300
x27	.417	.345	.518	.126	-.054	-.104	.384
x28	.363	.102	.046	.720	.214	-.101	.336
x29	.670	.202	-.042	.392	.028	.078	-.047
x30	.660	.469	.217	.212	-.077	-.023	.215
x31	.619	.343	.325	.293	-.072	-.056	.038

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.

a. Rotation converged in 11 iterations.

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสกัดองค์ประกอบได้ 4 องค์ประกอบ จำนวน 24 ตัวแปร สามารถอธิบายความแปรปรวนทุกตัวแปรรวมกันอยู่ที่ ร้อยละ 58.84

ซึ่งในแต่ละองค์ประกอบ มีตัวแปรต่างๆ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ประกอบด้วย 8 ตัวแปร ดังนี้ 1) ข้อความที่ชัดเจน 2) ขนาดตัวหนังสือที่ใหญ่ 3) อ่านง่าย 4) จำนวนข้อความ 5) เข้าใจง่าย 6) ใช้ภาษาถูกต้อง 7) การเลือกใช้ตัวอักษร 8) การสื่อความหมาย ตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า ข้อความที่อ่านง่าย

องค์ประกอบที่ 2 ประกอบด้วย 9 ตัวแปร ดังนี้ 1) ความน่าสนใจ 2) เสียงดนตรี 3) การออกแบบสี 4) เสียงพากย์ 5) โทนสีของสื่อการสอน 6) ภาพประกอบ 7) ตัวละคร 8) สไตส์การตกแต่ง 9) อายุของผู้เรียน ตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า การออกแบบตกแต่ง

องค์ประกอบที่ 3 ประกอบด้วย 3 ตัวแปร ดังนี้ 1) ง่ายต่อการเข้าถึง 2) เลือกว่าวัสดุที่เหมาะสม 3) รองรับระบบต่างๆ ตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า ใช้งานง่าย

องค์ประกอบที่ 4 ประกอบด้วย 4 ตัวแปร ดังนี้ 1) การจัดเรียงหน้าของสื่อ 2) การวางแผนงาน 3) การจัดตารางการทำงาน 4) การวัดและประเมินผล ตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า โครงสร้างที่ดี

สรุปผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบการใช้สื่อการสอนในโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 4 ด้าน บรรยายด้วย 24 ตัวแปร มีค่าความแปรปรวนรวม 58.84 คือ 1) ข้อความที่อ่านง่าย 2) การออกแบบตกแต่ง 3) ใช้งานง่าย 4) โครงสร้างที่ดี โดยแต่ละองค์ประกอบอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 18.98, 16.51, 12.34 และ 10.99 ตามลำดับ และพบว่า องค์ประกอบที่ 1 (ข้อความที่อ่านง่าย) มีร้อยละความแปรปรวนมากที่สุด

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploration Factor Analysis, EFA) หรือการวิเคราะห์องค์ประกอบการใช้สื่อการสอนในโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 90 คน ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) ได้องค์ประกอบที่สำคัญ 4 องค์ประกอบ ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ข้อความที่อ่านง่าย สามารถอธิบายได้ว่า สื่อการสอนที่ใช้กับนักเรียนในประถมศึกษา มีความจำเป็นที่จะต้องให้ความสำคัญกับเรื่องของตัวหนังสือ เพราะเป็นสิ่งที่นักเรียนต้องอ่านเพื่อเรียนรู้ ตัวหนังสือที่ใช้ในการผลิตสื่อ จะต้องมีความชัดเจน อ่านง่าย ใช้ภาษาถูกต้อง การเลือกใช้อักษร การสื่อความหมาย และมีข้อความไม่มากจนเกินไปในแต่ละหน้า อีกทั้งจะต้องเลือกรูปแบบของตัวหนังสือที่มีความน่าสนใจและมีขนาดค่อนข้างใหญ่ เพื่อดึงดูดความสนใจของนักเรียน ตัวอักษรเป็นสิ่งสำคัญของสื่อการสอน โดยเฉพาะสื่อการสอนที่ใช้กับนักเรียนในระดับประถมศึกษา เนื่องจากในวัยนี้ นักเรียนจะมีความสนใจในการอ่านเป็นอันดับต้นๆ

องค์ประกอบที่ 2 การออกแบบตกแต่ง สามารถอธิบายได้ว่า การออกแบบการเรียนการสอน ช่วยดึงดูด และสร้างความสนใจของผู้เรียน จำเป็นต้องออกแบบและตกแต่งให้มีความน่าสนใจ ใช้เสียงดนตรีประกอบเพื่อสร้างความสนใจ มีเสียงพากย์บรรยายประกอบ มีการเลือกใช้สี ใช้โทนสีที่เหมาะสม มีการสร้างตัวละคร ใช้ภาพประกอบชัดเจน เพราะการออกแบบตกแต่ง จำเป็นต้องมีการวางแผนในการจัดองค์ประกอบของการเรียนการสอนให้มีความสัมพันธ์อย่างเป็นระบบ โดยอาศัยความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการเรียนรู้ที่ยึดถือเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดเนื้อหา สื่อวัสดุ กิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนบรรลุผลการเรียนรู้ที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

องค์ประกอบที่ 3 ใช้งานง่าย สามารถอธิบายได้ว่า การนำสื่อการเรียนการสอนที่มีขั้นตอนไม่ยุ่งยากซับซ้อน ง่ายต่อการใช้งาน มีการนำเสนอรวดเร็ว ขนาดของสื่อเหมาะสม รองรับระบบต่างๆ เพื่อให้ผู้สอนและผู้เรียนสะดวกต่อการใช้งาน เหมาะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา เพราะการเรียนที่ได้ผลดีคือ การเรียนซึ่งผู้เรียนเป็นผู้กระทำด้วยตนเองและทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอน

ทำให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงบทเรียนได้ง่ายขึ้น เพราะความง่ายของการใช้งานสื่อการเรียนการสอน ทำให้ง่ายต่อการเรียนรู้ต่างๆ และหากการใช้งานสื่อการเรียนการสอนที่เน้นการรวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์มากเกินไปจนเกิดความจำเป็น เกิดความยุ่งยาก ซ้ำซ้อน เกินไป ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ไม่ราบรื่น และอาจจะหยุดชะงักได้ง่าย

องค์ประกอบที่ 4 โครงสร้างที่ดี สามารถอธิบายได้ว่า ในการใช้สื่อการเรียนการสอนที่มีโครงสร้าง มีการวางระบบการเรียนการสอนที่ดี ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี และโครงสร้างที่ดียังช่วยให้ออกแบบการเรียนการสอน มีการวางแผน จัดเรียงหน้า จัดตาราง มีความยากง่ายของแบบทดสอบ มีการวัดและประเมินผล กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ที่ชัดเจนเพื่อใช้เป็นแนวทางในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและการวัดประเมินผลผู้เรียนได้สอดคล้องกับเนื้อหาผู้เรียนและบริบทการเรียนการสอนมากขึ้น ช่วยแก้ปัญหาการเรียนการสอนและตอบสนองความต้องการในการเรียนรู้ของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลงานวิจัยไปใช้ มีดังนี้

โรงเรียนสามารถนำผลการวิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์องค์ประกอบการใช้สื่อการสอนในโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร มาเป็นข้อมูลเบื้องต้นประกอบการพิจารณาเพื่อวางแนวทางในการใช้สื่อการสอนในโรงเรียนเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นเชิงปริมาณที่มีลักษณะเพื่อศึกษาองค์ประกอบการใช้สื่อการสอนในโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ดังนั้นการวิจัยครั้งต่อไปควรทำเป็นวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลเฉพาะเจาะจงมากยิ่งขึ้น
2. ผู้วิจัยแนะนำให้ศึกษาองค์ประกอบในด้านอื่นๆ ของครู เพื่อใช้ผลการวิจัยมาสร้างประโยชน์มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ สุภาราม. (2563). **ทักษะครูกับการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ยุคใหม่**. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 24 ธันวาคม 2563. <https://www.educathai.com/knowledge/articles/372>
- ซัชชัย แซ่ปึง พิทักษ์ นิลนพคุณ และอุษา คงทอง. (2557). การวิเคราะห์องค์ประกอบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. **วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์**. 8(2), 1-11.
- ศุภลักษณ์ ทองจิ้น. (2558). การออกแบบการจัดการเรียนรู้. บึงกาฬ: ศูนย์บึงกาฬ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

องค์ประกอบการตัดสินใจเลือกซื้ออุปกรณ์สื่อสารของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Components of the Decision to Purchase Communication Equipment of 3rd Year Students at Bangkok Thonburi University

วิศกรณ์ โสภากิมุข

Visakorn Sopapimuk

สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สังกัดคณะศึกษาศาสตร์, โทรศัพท์ 086555944

Educational Technology and Communication Bachelor of Education Bangkokthonburi University, Tell. 086555944

e-mail : visakorn.sop@bkkthon.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบการตัดสินใจเลือกซื้ออุปกรณ์สื่อสารของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี จำนวน 360 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถามความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับ ตัวแปรขององค์ประกอบการตัดสินใจเลือกซื้ออุปกรณ์สื่อสาร โดยแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาคอยู่ที่ 0.86 วิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบด้วยวิธีการสกัดองค์ประกอบหลัก การหมุนแกนองค์ประกอบแบบ ออโรโกนอลด้วยวิธีวาริแมกซ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ

ผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบการตัดสินใจเลือกซื้ออุปกรณ์สื่อสารของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ประกอบด้วย 5 ด้าน บรรยายด้วย 25 ตัวแปร มีค่าความแปรปรวนรวม 56.42 คือ 1) คุณภาพ 2) อุปกรณ์และส่วนเสริม 3) การประกันและการซ่อม 4) ขนาด 5) การให้บริการ โดยแต่ละองค์ประกอบอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 23.87, 17.00, 11.05, 10.78 และ 9.21 ตามลำดับ และพบว่า องค์ประกอบที่ 1 คุณภาพ มีร้อยละความแปรปรวนมากที่สุด

คำสำคัญ: องค์ประกอบ การตัดสินใจ

Abstract

The research objectives was: to study the components of decision making in purchasing communication equipment of 3rd year students at Bangkok Thonburi University. The sample group consisted of 360 3rd year students at Bangkok Thonburi University by simple random sampling. The tool used to collect the data was the opinion questionnaire about the variables that were components of the decision to

buy communication equipment and have confidence according to the Alpha Cronbach coefficient formula 0.86. The data were analyzed by elemental analysis by means of extraction of principal constituents. Rotate the element axis. Orthogonal by Varimax method The statistics used in the data analysis were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, and Exploratory Factor Analysis (EFA).

The results revealed that the composition of the decision to purchase communication equipment of the 3rd year students of Bangkok Thonburi University consisted of 5 aspects, narrated by 29 variables, with a total variance of 56.42, i.e. 1) quality 2) equipment and add-ons 3) assurance and Repair 4) Size 5) Service provision, each component described the variance at 23.87%, 17.00, 11.05, 10.78 and 9.21, respectively. And found that component 1 quality had the highest percentage of variance.

Keywords: Components, Decision

บทนำ

ปัจจุบันเทคโนโลยีการสื่อสารผ่านทางอินเทอร์เน็ตได้กลายมาเป็นช่องทางการสื่อสารที่สำคัญและได้รับความนิยมอย่างมากในประเทศไทย ทั้งนี้เนื่องจากอินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งข้อมูล ข่าวสาร ขนาดใหญ่ที่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เพื่อนำข้อมูลมาใช้ประกอบการตัดสินใจต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน อีกทั้งยังมีกลไกที่จะช่วยให้คนสามารถติดต่อสื่อสารถึงกันได้ไม่ว่าจะอยู่ในมุมไหน ของโลก (สุมาลี ศาลาสุข, 2553) จากการรายงานผลการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2558 นี้ พบว่า ในการใช้งานอินเทอร์เน็ตของคนไทยในทุกช่วงของระยะเวลาการใช้งาน นั้นสูงขึ้นมากกว่าในปี พ.ศ. 2557 ซึ่งค่าเฉลี่ยของระยะเวลาการใช้งานอินเทอร์เน็ตของกลุ่ม Gen Y สูงถึง 54.2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หรือใช้เวลาประมาณ 8 ชั่วโมงต่อวัน ซึ่งถือได้ว่าเป็นกลุ่มที่มีการใช้งานอินเทอร์เน็ตสูงที่สุดในยุคนี้คนไทยนิยมใช้สมาร์ตโฟนในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต เฉลี่ย 5.7 ชั่วโมงต่อวัน (ETDA, 2558) ทั้งในด้านของการสื่อสารความหมาย การสื่อสารด้านสุขภาพ และการสื่อสารด้าน ความสวยความงาม เป็นต้น

อุปกรณ์การสื่อสาร (Communication Devices) ทำหน้าที่รับและส่งข้อมูลจากอุปกรณ์ส่ง และรับข้อมูล เช่น การเชื่อมต่อผ่านเคเบิลทีวี การเชื่อมต่อเครือข่ายแบบใช้สายและไร้สาย ซึ่งจำเป็นต้องมีอุปกรณ์สนับสนุนในการเชื่อมต่อในแต่ละแบบ อุปกรณ์การสื่อสารประเภทต่างๆ ที่มีใช้กันอยู่ในปัจจุบัน

เมื่ออุปกรณ์การสื่อสารมีความจำเป็นที่จะต้องใช้งาน จำเป็นต้องมีการพิจารณาเพื่อการตัดสินใจ กระบวนการตัดสินใจ 5 ขั้นตอน คือ 1) การรับรู้ถึงความต้องการ หรือ ปัญหา 2) การค้นหาข้อมูล 3) การประเมินผลทางเลือก 4) การตัดสินใจซื้อ 5) ความรู้สึกภายหลังการซื้อ (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2541)

จากที่กล่าวมาผู้วิจัยจึงสนใจทำการวิจัยเรื่อง องค์ประกอบการตัดสินใจเลือกซื้ออุปกรณ์สื่อสารของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี เพื่อรวบรวมองค์ประกอบสำคัญ ที่เป็นองค์ประกอบการตัดสินใจเลือกซื้ออุปกรณ์สื่อสารของนักศึกษา หรือเพื่อให้ผู้ประกอบการธุรกิจสามารถนำผลวิจัยนี้มา วิเคราะห์ หรือเป็นแนวทางในการ ปรับปรุง และพัฒนาอุปกรณ์ของตนเองให้ตรงกับความต้องการของผู้บริโภค และยังสามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐาน หรือแนวทางการเพิ่มช่องทางการตลาดของผู้ประกอบการให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลได้อย่างสูงสุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาองค์ประกอบการตัดสินใจเลือกซื้ออุปกรณ์สื่อสารของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

การทบทวนวรรณกรรม

การวิเคราะห์องค์ประกอบ

ประโยชน์ของการวิเคราะห์องค์ประกอบ ได้แก่

1. ใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเป็นเครื่องมือตัวแปรแฝง นำผลการวิเคราะห์องค์ประกอบมาสร้างตัวแปรแฝง แล้วนำตัวแปรแฝงนี้ไปใช้ในการวิเคราะห์ต่อไป
2. ใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเป็นเครื่องมือตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ของตัวแปรว่ามีโครงสร้างตามนิยามทางทฤษฎีหรือไม่ และสอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริงอย่างไร
3. ใช้ในการแก้ปัญหาที่ตัวแปรอิสระของการวิเคราะห์ถดถอยพหุมีความสัมพันธ์กัน (Multicollinearity) โดยการนำตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กันไว้ด้วยกัน โดยการสร้างตัวแปรใหม่จากคะแนนองค์ประกอบ แล้วนำองค์ประกอบนั้นไปเป็นตัวแปรอิสระในการวิเคราะห์ถดถอยต่อไป

ทฤษฎีกระบวนการตัดสินใจในการซื้อของผู้บริโภค

Philip Kotler และ Kevin Keller (2006) ทฤษฎีนี้เป็นการอธิบายจิตวิทยาขั้นพื้นฐานที่ทำให้เข้าใจว่าผู้บริโภคมีกระบวนการตัดสินใจในการซื้ออย่างไร ซึ่งนักการตลาดนั้นควรที่จะพยายามเข้าใจในพฤติกรรมดังกล่าวของลูกค้า แต่อย่างไรก็ตามไม่เสมอไปที่ลูกค้าจะต้องผ่านขั้นตอนกระบวนการตัดสินใจซื้อทั้ง 5 ขั้นตอน แต่อาจจะข้ามขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งไปหรืออาจจะย้อนกลับมาที่ขั้นตอนใดซ้ำก็ได้ก่อนที่จะซื้อสินค้านั้น ซึ่งกระบวนการตัดสินใจในการซื้อนั้นประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ต่อไปนี้

1. การรับรู้ปัญหา (Problem recognition) กระบวนการซื้อเริ่มขึ้นเมื่อผู้ซื้อตระหนักถึงปัญหาหรือความต้องการ โดยความต้องการนั้นอาจเกิดขึ้นจากสิ่งกระตุ้น 2 สิ่ง ได้แก่ สิ่งกระตุ้นจากภายในตัวของผู้บริโภคเพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานต่าง ๆ อันได้แก่ ความหิวความกระหายหรือความต้องการทางปัจจัย 4 เป็นต้น แต่ในส่วนของสิ่งกระตุ้นภายนอกนั้น จะเกิดขึ้นจากการได้รับการกระตุ้นจากสภาวะภายนอกกรอบ ๆ ตัว ที่กระตุ้นให้ผู้บริโภคเกิดความต้องการ ที่นอกเหนือจาก

ปัจจัยขั้นพื้นฐานต่าง ๆ เช่น การเห็นการดูโฆษณาทั้งทางโทรทัศน์ หรือสื่อสิ่งพิมพ์ เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ นักการตลาดจึงต้องพยายามที่จะวิเคราะห์กลุ่มลูกค้าเป้าหมาย เพื่อที่จะปรับใช้กลยุทธ์ทางการตลาดต่าง ๆ เพื่อที่จะกระตุ้นความต้องการภายนอกของกลุ่มลูกค้า

2. การค้นหาข้อมูล (Information Search) เมื่อความต้องการของลูกค้าถูกกระตุ้นจากนักการตลาดในระดับที่มากพอ ก็จะทำให้เกิดความพยายามในการค้นหาข้อมูลของสิ่งเหล่านั้น เพื่อที่จะสนองตอบความต้องการที่ถูกกระตุ้นนั้น เรียกความต้องการในระดับนี้ว่า “ความตั้งใจที่จะค้นหา (Heightened Attention)” โดยผู้ถูกกระตุ้นจะยอมรับหรือพยายามรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวสินค้าหรือบริการนั้นมากขึ้น และในระดับที่สูงขึ้นไปเรียกว่า “การกระทำการค้นหาข้อมูล (Active Information search)” เป็นขั้นที่ผู้ถูกกระตุ้นพยายามค้นคว้าหาข้อมูลโดยวิธีต่าง ๆ เช่น อ่านจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ หรือพยายามสอบถามจากผู้มีประสบการณ์แหล่งข้อมูลนั้นสามารถแบ่งได้เป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

2.1 ตัวบุคคล (Personal) ได้แก่ สมาชิกในครอบครัวเพื่อนเพื่อนบ้านหรือคนรู้จัก

2.2 การค้า (Commercial) ได้แก่ โฆษณาเว็บไซต์พนักงานขายตัวแทนจำหน่ายบรรจูกัญช์ชั้นวางสินค้า

2.3 สาธารณะ (Public) ได้แก่ สื่อสารมวลชนต่างๆ

2.4 ประสบการณ์ (Experiential) ได้แก่ การใช้สินค้านั้นหรือการทดลองใช้สินค้า แต่อย่างไรก็ตามแหล่งข้อมูลที่มีบทบาทสำคัญต่อผู้ซื้อมากที่สุดคือตัวบุคคลและสาธารณะ

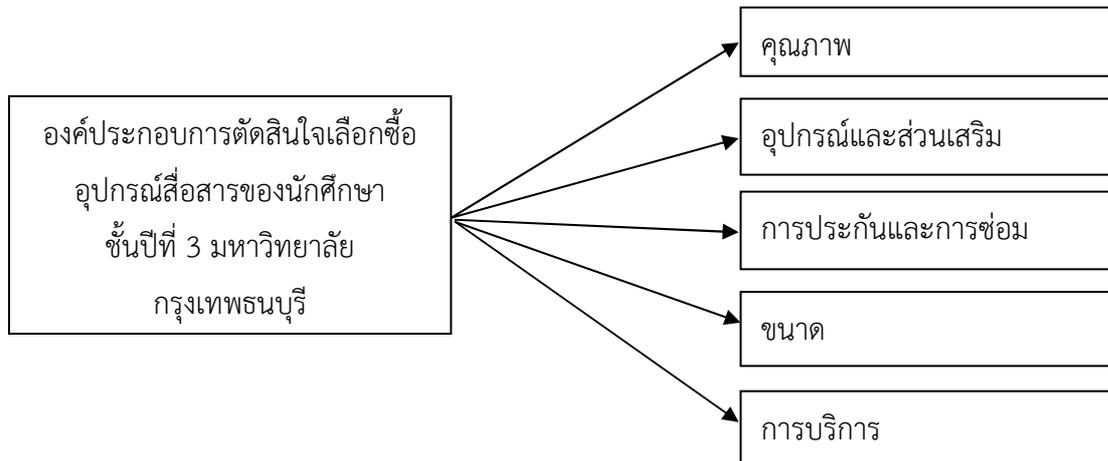
3. การประเมินทางเลือก (Evaluation of Alternative) ภายหลังจากที่ผู้บริโภคได้รับข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับสินค้ามาพอสมควรแก่การตัดสินใจแล้ว ผู้บริโภคก็จะเริ่มประเมินทางเลือก โดยมีขั้นตอน ดังต่อไปนี้ ขั้นแรกผู้บริโภคจะพยายามที่จะสนองความต้องการ ขั้นที่สองผู้บริโภคจะมองหาประโยชน์ที่ได้รับจากสินค้าหรือบริการนั้น ๆ ขั้นสุดท้ายผู้บริโภคพิจารณาสินค้าหรือบริการที่มีลักษณะที่ใกล้เคียงกันแล้วเปรียบเทียบ โดยพิจารณาถึงการสนองตอบความต้องการที่มีอยู่ได้ดีที่สุด ด้วยเหตุนี้ นักการตลาดจึงควรคำนึงถึงการสนองตอบความต้องการของกลุ่มผู้บริโภคที่แตกต่างกัน ซึ่งต้องพิจารณาถึงความเชื่อและทัศนคติของลูกค้าแต่ละกลุ่มประกอบด้วย

4. การตัดสินใจซื้อ (Purchase Decision) ภายหลังจากผู้บริโภคได้ประเมินคุณค่าของสินค้าแล้ว ผู้บริโภคจะทำการเลือกสินค้าพร้อมบริการที่คุ้มค่า และตรงกับความต้องการมากที่สุด แต่อย่างไรก็ตามผู้บริโภค อาจพิจารณาถึงองค์ประกอบในการตัดสินใจซื้ออันประกอบด้วย ตรายี่ห้อ (Brand) ผู้ขาย (Dealer) ปริมาณ (Quantity) ช่วงเวลา (Timing) และระบบการชำระค่าสินค้า (Payment Method)

5. ความรู้สึกภายหลังการซื้อ (Post Purchase Behavior) ภายหลังจากผู้บริโภคได้ซื้อสินค้าพร้อมบริการไปและได้บริโภคผลิตภัณฑ์หรือใช้บริการเหล่านั้นแล้ว นักการตลาดต้องทราบให้ได้ถึงความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์นั้นๆ เนื่องจากหากผู้บริโภคมีความพึงพอใจในตัวสินค้าหรือบริการก็จะตัดสินใจซื้อซ้ำอีก

กรอบแนวคิดในการวิจัย

องค์ประกอบการตัดสินใจเลือกซื้ออุปกรณ์สื่อสารของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัย
กรุงเทพธนบุรี ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 คุณภาพ องค์ประกอบที่ 2
อุปกรณ์และส่วนเสริม องค์ประกอบที่ 3 การประกันและการซ่อม องค์ประกอบที่ 4 ขนาด
องค์ประกอบที่ 5 การบริการ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อให้การวิจัยนี้
ดำเนินการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงกำหนดรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับระเบียบวิธี
วิจัย ซึ่งประกอบด้วย ประชากร คือ ประชากร คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี จำนวน
1,200 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี จำนวน 360 คน โดยการ
สุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling)

1. แบบสอบถามความเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี เกี่ยวกับตัวแปร
ต่างๆ ที่เป็นองค์ประกอบการตัดสินใจเลือกซื้ออุปกรณ์สื่อสาร ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างและพัฒนา
แบบสอบถามดังต่อไปนี้

1.1 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับ หลัก/แนวคิด/วัตถุประสงค์ และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับ
องค์ประกอบการตัดสินใจเลือกซื้ออุปกรณ์สื่อสาร

1.2 สัมภาษณ์ผู้สอนและทรงคุณวุฒิด้านการตัดสินใจเลือกซื้ออุปกรณ์สื่อสารจำนวน 5
ท่าน เกี่ยวกับปัจจัยและตัวแปรองค์ประกอบการตัดสินใจเลือกซื้ออุปกรณ์สื่อสารที่นักศึกษา ชั้นปีที่ 3
มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ควรมี

1.3 วิเคราะห์ข้อมูลและออกแบบโครงสร้างของแบบสอบถามองค์ประกอบการตัดสินใจ
เลือกซื้ออุปกรณ์สื่อสารของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี โดยกำหนดวัตถุประสงค์
กำหนดประเด็นหลัก แจกแจงประเด็นหลัก เป็นประเด็นย่อยๆ มีสัดส่วนที่เหมาะสม กำหนดรูปแบบ

ของคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากสุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยมาก และแบบคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบเขียนบรรยาย

1.4 ร่างแบบสอบถาม และตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างคำถามแต่ละข้อกับวัตถุประสงค์ จัดทำส่วนต่างๆ ซึ่งประกอบด้วยชื่อแบบสอบถามคำชี้แจงตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบ ตอนที่ 2 สารที่ต้องการถามซึ่งได้จำนวนข้อคำถาม (ตัวแปร) ทั้งสิ้น 29 ตัวแปร

1.5 นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านตรวจสอบหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์แล้วหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency: IOC) และคัดเลือกคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป

1.6 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร จำนวน 360 คน แล้ววิเคราะห์และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการนำแบบสอบถามไปให้นักศึกษาชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร และรวบรวมข้อมูล ทำการวิเคราะห์ข้อมูลลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การหาค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA)

2. ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้หลังจากการเก็บรวบรวมแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร และตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเรียบร้อยแล้วด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปโดยแบ่งออกเป็น

2.1 การวิเคราะห์ในส่วนข้อมูลส่วนบุคคลของบุคลากรในกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยใช้สถิติเชิงพรรณนาด้วยค่าร้อยละค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.2 วิเคราะห์องค์ประกอบการตัดสินใจเลือกซื้ออุปกรณ์สื่อสารของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร ใช้สถิติเชิงอนุมาน โดยเทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจโดยมีวัตถุประสงค์ในการคิดวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจนี้เพื่อสำรวจหรือค้นหาตัวแปรแฝงที่อยู่ภายใต้ตัวแปรที่สังเกตได้และลดจำนวนตัวแปรการรวมตัวแปรหลายๆตัวให้อยู่ในองค์ประกอบเดียวกัน Exploratory Factor Analysis (EFA) องค์ประกอบที่ได้ถือว่าเป็นตัวแปรใหม่ที่สามารถหาค่าข้อมูลขององค์ประกอบที่สร้างขึ้นได้

ผลการวิจัย

KAI

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD.) ของตัวแปรทั้ง 29 ตัวเรียงลำดับจากมากไปน้อยแสดงในตารางที่ 1 (แสดงเพียง 10 ตัวแปร) เรียงลำดับมากไปน้อย

ตารางที่ 1 ตารางแสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของตัวแปรองค์ประกอบการตัดสินใจเลือกซื้ออุปกรณ์สื่อสารของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี (แสดงเฉพาะ 10 ตัวแปรเรียงลำดับมากไปน้อย)

ลำดับ	ตัวแปร	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1	มีแบตเตอรี่ที่ใช้งานได้นาน	4.28	.812	มาก
2	ขนาดหน้าจอ	4.22	.786	มาก
3	การพกพาสะดวก	4.19	.873	มาก
4	ขนาดของอุปกรณ์	4.18	.661	มาก
5	ความจุของหน่วยความจำ	4.05	.782	มาก
6	ความเร็วในการประมวลผล	4.05	.733	มาก
7	จัดเก็บไฟล์ขนาดใหญ่ได้	3.99	.786	มาก
8	ถ่ายภาพได้สวย	3.93	.843	มาก
9	การผ่อนจ่ายได้	3.89	.811	มาก
10	บริการหลังการขาย	3.88	.912	มาก

2. นำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความเหมาะสมของข้อมูลเบื้องต้น ผู้วิจัยตรวจสอบความเหมาะสมของการนำตัวแปรทั้งหมด เพื่อไปสร้างปัจจัยร่วมหรือลดจำนวนตัวแปร โดยพิจารณาจากค่าสถิติ Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ค่า Chi - Square = 9920.267 และค่า Significance = .000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า .05 จึงปฏิเสธ H0 แสดงว่าตัวแปรต่างๆ ในแบบสอบถาม มีความสัมพันธ์กันเพียงพอที่จะนำมาวิเคราะห์ องค์ประกอบได้

ตารางที่ 2 ตารางแสดงค่าความเหมาะสมของข้อมูลเบื้องต้น ในการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Kaiser-Meyer-Olkin; KMO) และค่า Bartlett's Test

KMO and Bartlett's Test		
Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		.880
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	9920.267
	df	406
	Sig.	.000

3. เมื่อหาค่าความแปรปรวน (Total Varince Explained) และใช้วิธีการหมุนแบบวาริแม็กซ์ (Varimax) แบบออโรโคโนล พบว่าค่า Factor Loading ที่มีค่าไอเกน (Eigen Values) มากกว่า 1.0 และในแต่ละองค์ประกอบจะต้องมีตัวแปร 3 ตัวขึ้นไป จากตารางที่ 3 จะเห็นได้ว่าองค์ประกอบที่มีจำนวนตัวแปรตั้งแต่ 3 ตัวขึ้นไปนั้น มีทั้งหมด 5 องค์ประกอบ ค่าร้อยละความแปรปรวนสะสมรวมกันอยู่ที่ 71.94

ตารางที่ 3 ตารางแสดงค่าความแปรปรวนสะสม ของทั้ง 5 องค์ประกอบ

Total Variance Explained									
Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	14.594	50.324	50.324	14.594	50.324	50.324	6.924	23.877	23.877
2	2.620	9.035	59.358	2.620	9.035	59.358	4.932	17.008	40.885
3	1.620	5.586	64.944	1.620	5.586	64.944	3.206	11.056	51.942
4	1.414	4.877	69.822	1.414	4.877	69.822	3.129	10.788	62.730
5	1.306	4.503	74.324	1.306	4.503	74.324	2.672	9.213	71.943

Extraction Method: Principal Component Analysis.

จากตารางที่ 3 พบว่าทั้ง 29 ตัวแปรนั้น นำมาสกัดองค์ประกอบได้ทั้ง 5 องค์ประกอบ และทั้ง 5 องค์ประกอบนั้นมีค่า Eigenvalues มากกว่า 1.00 โดยองค์ประกอบที่มีค่าความแปรปรวนสะสมมากที่สุด คือ องค์ประกอบที่ 1 ความแปรปรวนสะสม 23.87 ส่วนองค์ประกอบที่มีค่าความแปรปรวนน้อยที่สุด คือ องค์ประกอบที่ 5 มีค่าความแปรปรวนสะสม 9.21

ตารางที่ 4 ตารางแสดงค่าความแปรปรวนองค์ประกอบการตัดสินใจเลือกซื้ออุปกรณ์สื่อสารของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

	Rotated Component Matrix ^a					
	Component					
	1	2	3	4	5	6
x28	.814	.108		.202	.315	.192
x17	.808	.113	.200	.196		.105
x29	.803	.364			.149	.226
x27	.801		.147	.157	.191	.201
x20	.755	.260	.351	.302		
x21	.739	.259	.346		.166	
x18	.725	.375	.123	.321		.110
x19	.649	.270	.363	.361	.126	
x16	.644		.118	.575		
x24	.636	.248	.347	.187	.399	
x25	.132	.854		.206	.286	
x23	.218	.799	.106		.103	.254
x26	.217	.785	.217	.219	.218	
x5	.177	.698	.385	.165	.150	.174
x13	.206	.563		.433	.258	
x9	.282	.514	.235	.308	.454	-.121

	Rotated Component Matrix ^a					
	Component					
	1	2	3	4	5	6
x6	.270	.478	.433	.240	.467	-.104
x2	.174	.159	.790	.193	.188	.165
x7	.244	.516	.645		.187	.128
x4	.258	.536	.618			.121
x3	.533		.603		.293	
x14	.171		.272	.809	.238	
x15	.268	.248		.756		.174
x12	.371	.351		.628	.140	.329
x8		.322	.142	.202	.745	
x1	.203	.235			.667	.402
x22	.460	.260	.312		.583	.270
x11	.319	.282	.101	.233	.123	.741
x10	.250		.402	.304	.239	.636

Extraction Method: Principal Component Analysis.
Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.
a. Rotation converged in 8 iterations.

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสกัดองค์ประกอบได้ 4 องค์ประกอบรวมทั้งหมด 25 ตัวแปร โดยอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรทุกตัวได้ร้อยละ 62.73 โดยแต่ละองค์ประกอบมีตัวแปรต่างๆ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ประกอบด้วย 10 ตัวแปร ดังนี้ 1) มีซอฟต์แวร์ที่รองรับกับเครื่อง 2) ความเร็วในการประมวลผล 3) การประมวลผลที่ดี CPU 4) การใช้อินเทอร์เน็ตได้รวดเร็ว 5) ถ่ายภาพได้คมชัด 6) ระบบเสียงที่มีคุณภาพ 7) จัดเก็บไฟล์ขนาดใหญ่ได้ 8) ถ่ายภาพได้สวย 9) ความจุของหน่วยความจำ และ 10) บริการหลังการขาย ตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า คุณภาพ

องค์ประกอบที่ 2 ประกอบด้วย 7 ตัวแปร ดังนี้ 1) ราคาอุปกรณ์ต่อพ่วงหรืออุปกรณ์เสริม 2) การผ่อนจ่ายได้ 3) การหาอุปกรณ์ต่อพ่วงหรืออุปกรณ์เสริม 4) ตามความนิยมไม่ตกยุค 5) ตามชนิดยี่ห้อที่สนใจ 6) ราคาไม่ตก และ 7) หาซื้อได้ง่าย ตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า อุปกรณ์และส่วนเสริม

องค์ประกอบที่ 3 ประกอบด้วย 4 ตัวแปร ดังนี้ 1) มีระยะเวลาประกันเครื่องที่ยาวนาน 2) หาที่ซ่อมได้ง่าย 3) มีราคาที่ไม่แพง และ 4) มีแบตเตอรี่ที่ใช้งานได้นาน ตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า การประกันและการซ่อม

องค์ประกอบที่ 4 ประกอบด้วย 3 ตัวแปร ดังนี้ 1) การพกพาสะดวก 2) ขนาดของอุปกรณ์ และ 3) ขนาดหน้าจอ ตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า ขนาด

องค์ประกอบที่ 5 ประกอบด้วย 3 ตัวแปร ดังนี้ 1) มีที่จอดรถกว้างขวาง 2) ผู้ขายมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และ 3) การบริการของผู้ขาย ตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า การบริการ

ผลการวิจัย พบว่า องค์กรประกอบการตัดสินใจเลือกซื้ออุปกรณ์สื่อสารของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 5 ด้าน บรรยายด้วย 29 ตัวแปร มีค่าความแปรปรวนรวม 56.42 คือ 1) คุณภาพ 2) อุปกรณ์และส่วนเสริม 3) การประกันและการซ่อม 4) ขนาด 5) การให้บริการ โดยแต่ละองค์ประกอบอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 23.87, 17.00, 11.05, 10.78 และ 9.21 ตามลำดับ และพบว่า องค์กรประกอบที่ 1 คุณภาพ มีร้อยละความแปรปรวนมากที่สุด

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploration Factor Analysis, EFA) หรือการวิเคราะห์องค์ประกอบการตัดสินใจเลือกซื้ออุปกรณ์สื่อสารของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 360 คน ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) ได้องค์ประกอบที่สำคัญ 5 องค์ประกอบซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

องค์กรประกอบที่ 1 คุณภาพ สามารถอธิบายได้ว่า การตัดสินใจเลือกซื้ออุปกรณ์สื่อสารของนักศึกษา เมื่อพิจารณาแล้วพบว่าความต้องการด้านคุณภาพและความพร้อมในการใช้งานด้านต่างๆ ที่ครบถ้วน เช่น จะต้องมียอพท์แวร์ที่รองรับกับเครื่อง มีความเร็วในการประมวลผล มีการประมวลผลที่ดี ของ CPU สามารถใช้อินเตอร์เน็ตได้รวดเร็ว ถ่ายภาพได้สวยและคมชัด มีระบบเสียงที่มีคุณภาพ สามารถจัดเก็บไฟล์ขนาดใหญ่ได้ มีความจุของหน่วยความจำที่ต้องการ และมีบริการหลังการขายให้กับผู้ซื้อ เพราะเมื่อซื้อสินค้าแล้วนักศึกษาควรที่จะได้ใช้งานอุปกรณ์สื่อสารอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ

องค์กรประกอบที่ 2 อุปกรณ์และส่วนเสริม สามารถอธิบายได้ว่า เมื่อซื้ออุปกรณ์สื่อสารแล้วนักศึกษาส่วนใหญ่จะคำนึงถึงราคา สามารถผ่อนจ่ายได้หรือไม่ เมื่อใช้ไปสักระยะแล้วราคาไม่ตก หากเทียบกับความคุ้มค่าและระยะเวลาการใช้งาน และส่วนใหญ่แล้วอุปกรณ์สื่อสารมักจะมีอุปกรณ์เสริมและอุปกรณ์ต่อพ่วงอื่นๆ ที่ต้องจัดซื้อจัดหาเพิ่มเติม เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกในการใช้งาน และสะดวกต่อการใช้งานร่วมกับอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ชนิดอื่นๆ เช่น คอมพิวเตอร์ ลำโพง เป็นต้น นอกจากนี้แล้วส่วนใหญ่นักศึกษาจะคำนึงถึงชนิดยี่ห้อที่สนใจ ตามความนิยมไม่ตกยุค และการหาอุปกรณ์ต่อพ่วงหรืออุปกรณ์เสริมควรหาซื้อได้ง่าย

องค์กรประกอบที่ 3 การประกันและการซ่อม สามารถอธิบายได้ว่า ในการตัดสินใจเลือกซื้ออุปกรณ์สื่อสารของนักศึกษา นอกจากอุปกรณ์จะมีราคาที่ไม่แพงและเหมาะสมแล้ว อุปกรณ์สื่อสารควรมีแบตเตอรี่ที่ใช้งานได้นาน เพราะส่วนใหญ่นักศึกษาเมื่อออกจากบ้าน หรือมีการใช้งานมักจะต้องการให้แบตเตอรี่สามารถใช้งานได้ตลอดเวลาตลอดทั้งวัน เนื่องจากการพกพาอุปกรณ์ชาร์ตไฟอาจไม่สะดวก สิ่งที่นักศึกษาต้องการคือ มีระยะเวลาประกันเครื่องที่ยาวนาน หาที่ซ่อมได้ง่ายด้วย

องค์กรประกอบที่ 4 ขนาด สามารถอธิบายได้ว่า ในการตัดสินใจเลือกซื้ออุปกรณ์สื่อสารของนักศึกษา นักศึกษามักจะพิจารณาในเรื่องของขนาดของอุปกรณ์ เช่น ขนาดหน้าจอที่ใหญ่พอสามารถมองเห็นได้ชัดเจน ส่วนใหญ่จะพิจารณาถึงขนาดและความเหมาะสมของการใช้งาน หากต้องมีการเคลื่อนย้ายหรือพกพา มีความสะดวกมากน้อยแค่ไหน

องค์ประกอบที่ 5 การให้บริการ สามารถอธิบายได้ว่า ในการตัดสินใจเลือกซื้ออุปกรณ์สื่อสารของนักศึกษา ส่วนใหญ่จะคำนึงถึง การบริการของผู้ขาย เลือกซื้ออุปกรณ์กับผู้ขายมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และสะดวกในการเดินทางไปซื้ออุปกรณ์ มีพื้นที่และบริเวณที่กว้างขวาง สะดวก ง่ายต่อการจอดรถ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลงานวิจัยไปใช้ มีดังนี้

ผู้วิจัยสามารถนำผลการวิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์องค์ประกอบการตัดสินใจเลือกซื้ออุปกรณ์สื่อสารของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี มาเป็นข้อมูลเบื้องต้น ประกอบการพิจารณาในการตัดสินใจเลือกซื้ออุปกรณ์สื่อสาร

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นเชิงปริมาณที่มีลักษณะเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบการตัดสินใจเลือกซื้ออุปกรณ์สื่อสารของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ดังนั้นการวิจัยครั้งต่อไป ควรทำเป็นวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลเฉพาะเจาะจงมากยิ่งขึ้น
2. ผู้วิจัยแนะนำให้ศึกษาองค์ประกอบด้านอื่นๆ ของนักศึกษา เพื่อใช้ผลการวิจัยมาสร้างประโยชน์ให้แก่ศึกษากลุ่มอื่นๆ มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ยุทธ ไกยวรรณ. (2551). **วิเคราะห์ข้อมูลวิจัย Step by Step SPSS 4**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พิมพ์ดี จำกัด.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2541). **การบริหารการตลาดยุคใหม่**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ซีระฟิล์ม.
- สุมาลี ศาลาสุข. (2553). แนวโน้มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย 16.1 ล้านคน. **e-commerce**, 11(128), 100.
- Mary Ann Coughlin and William Knight. (2007). **Structural Equation Modeling for Institutional Researchers: Applications using SPSS and AMOS**. [Online]. Retrieved on December, 24, 2020. Accessible. <http://web.stanford.edu/group/ssds/weblog/archives/2007/04/>
- ETDA. (2558). **ETDA เผยผลสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้เน็ตปี 58 เจาะผู้ใช้แยกตามเจนเนอเรชันแบบถึงถิ่น**. สืบค้นเมื่อ 11 พฤษภาคม 2563. จาก <https://www.etda.or.th/content/thailand-internet-user-profile2015.html>
- Kotler, Philip and Keller, Kevin Lane (2006). **Marketing Management**. 12th ed. New Jersey: Prentice-Hall.

อิทธิพลของคุณลักษณะผู้นำ, ความพึงพอใจของลูกค้าและการบริหารจัดการ
ที่ส่งผลต่อความสำเร็จของสถานตรวจสภาพรถเอกชนในประเทศไทย
Influence of leadership traits, customers' satisfaction and
organization Management affecting to Success of Thailand
Private Vehicle Inspection Business

สุชาติ ปรัชทายานนท์¹, ภูริธรรพ์ หอมอุดมทรัพย์², ชวัลพัชร หอมหวานทิพย์³,
วัลย์ประภา ภิรมย์ภักดี⁴ และสุพิชชา ภูักลมกล่อม⁵
Suchart Prakhayanon¹, Purithath Homudomsap², Chawanpat Homvantip³,
Wanprapha Pilomphaqt⁴ and Supicha Pukiomklom⁵

¹สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

¹Faculty of Business Administration, Bangkok Thonburi University

²สาขาวิชาการจัดการธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

²Faculty of Business Administration, Bangkok Thonburi University

³⁻⁵สาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

³⁻⁵ Faculty of Business Administration (Management), Bangkok Thonburi University

¹ e-mail: suchat.prak@bkkthon.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ข้อ ดังนี้ (1) เพื่อวิเคราะห์หาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของสถานตรวจสภาพรถเอกชนในประเทศไทย และ (2) เพื่อกำหนดรูปแบบการจัดการที่ส่งผลต่อความสำเร็จของสถานตรวจสภาพรถเอกชนในประเทศไทย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ที่ใช้ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณ(Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ เป็นผู้ประกอบการหรือผู้จัดการหรือตัวแทน สถานตรวจสภาพรถเอกชน จำนวน 335 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย จากจำนวนประชากรทั้งสิ้น 2,034 ราย ทั่วประเทศ และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพคือผู้เชี่ยวชาญหรือผู้บริหารระดับสูงในสถานตรวจสภาพรถเอกชนตำแหน่งผู้ประกอบการหรือผู้จัดการหรือตัวแทนจำนวนทั้งสิ้น 19 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ การวิเคราะห์สมการเชิงโครงสร้าง ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

ผลการวิจัยพบว่าความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อความสำเร็จของสถานตรวจสภาพรถเอกชน ประกอบด้วย คุณลักษณะของผู้นำ มีอิทธิพลสูงสุด($\beta=0.536$) รองลงมาคือ การบริหารจัดการภายในองค์กร($\beta=0.381$) และความพึงพอใจของลูกค้า ($\beta=0.291$) และรูปแบบการจัดการที่ส่งผลต่อความสำเร็จของสถานตรวจสภาพรถเอกชนในประเทศไทยพบว่าโมเดลความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 กล่าวคือค่า

Chi-square = 31.812, df=21, chi-square/df =1.515, P-value=0.061, RMR=0.028, TLI=0.988, CFI=0.993, RMSEA=0.039, HOELTER (0.05) =344 ผ่านเกณฑ์มาตรฐานทุกค่า

คำสำคัญ: ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ, สถานตรวจสภาพรถเอกชน

Abstract

The objectives of this study were twofold: (1) to analyze the causal relationship pertaining to leadership traits, managerial practices, and customers' satisfaction which were conducive to the success of the private vehicle inspection in the case of Thailand; and (2) to determine the management model which would be favorable to the success of the private vehicle inspection.

The study was mixed in nature – quantitative and qualitative research methods. With regard to the quantitative research method, the sample was comprised of entrepreneurs, managers, and representatives from inspection centers totaling 335 persons. The sample was randomly selected from the total population of 2,034 persons. With respect to the qualitative research method, 19 topflight persons were purposively selected as the key informants or the sample of the study. The self – administered questionnaire was used as the study tool for the quantitative research, whereas the semi – structured interview guide was used as the data – collecting instrument for the qualitative research. The statistical techniques used for the data analysis consisted of descriptive statistics (frequency, percentage, mean, and standard deviation) and the analysis of SEM with the help of statistical software.

As a result of the data analysis, the following facts were found: the causal factors which had direct influence on the success of the private vehicle inspection included the following: leadership traits, ($\beta = 0.536$), the nature of management practices within the organization ($\beta = 0.381$), and customers' satisfaction ($\beta = 0.291$). As for the management model (the structural model) conducive to the success of the private vehicle inspection in the case of Thailand, it was found that the goodness of fit of the structural model and the measurement model was highly acceptable. The goodness – of – fit statistics of the measurement model were as follows: Chi – Square with 21 degrees of Freedom = 31.812, Chi – Square / DF = 1.515, P – value = 0.061, RMR = 0.028, TLI = 0.988, CFI = 0.993, RMSEA = 0.039, HOELTER (0.05) = 344 In sum, all criteria were met.

Keywords: Factors that influence success, private vehicle inspection

บทนำ

สถานตรวจสภาพรถเอกชน เป็นสถานประกอบการขนาดเล็ก มีเจ้าของคนเดียวและมีผู้ปฏิบัติงานไม่เกิน 10 คน ทำให้อำนาจหน้าที่การตัดสินใจส่วนใหญ่เป็นของผู้ประกอบการ ดังนั้นความสามารถของผู้ประกอบการ จึงเป็นคุณสมบัติสำคัญที่จะนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความต้องการที่จะหารูปแบบการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินการของสถานตรวจสภาพรถเอกชนในประเทศไทย โดยใช้ทฤษฎีการบริหารจัดการ ที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของผู้นำ การบริหารจัดการองค์การภายใน ความสำเร็จในการบริหารจัดการ และ ความพึงพอใจของผู้รับบริการ โดยมีการกำหนดปัญหาการวิจัยในเรื่องรูปแบบการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อความสำเร็จของสถานตรวจสภาพรถเอกชน(ตรอ.)ในประเทศไทย ดังนี้ 1) ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของคุณลักษณะผู้นำ การบริหารจัดการ และ ความพึงพอใจของลูกค้า ที่ส่งผลต่อความสำเร็จของสถานตรวจสภาพรถเอกชนในประเทศไทย มีลักษณะเป็นเช่นไร และ 2) รูปแบบการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อความสำเร็จของสถานตรวจสภาพรถเอกชนในประเทศไทยเป็นแบบใด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่เกี่ยวข้องระหว่างคุณลักษณะผู้นำ การบริหารจัดการ และ ความพึงพอใจของลูกค้า ที่ส่งผลต่อความสำเร็จของสถานตรวจสภาพรถเอกชนในประเทศไทย
2. เพื่อกำหนดรูปแบบการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อความสำเร็จของสถานตรวจสภาพรถเอกชนในประเทศไทย

การทบทวนวรรณกรรม

Spalek, Seweryn (2014) ได้ให้นิยามของคำว่า ความสำเร็จ คือ สิ่งที่เกิดขึ้นจากการใช้วิธีการในการจัดการกับคน และโครงสร้างองค์การในบริบทต่างๆ เพื่อไปให้ถึงเป้าหมายสอดคล้องกับการศึกษาของ Prabhakar, G. P. (2008) กล่าวถึงความสำเร็จ ว่าเป็น ความใกล้เคียงกันระหว่างผลลัพธ์ของงานและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ล่วงหน้า

ในขณะที่ Rockart (1979) กล่าวว่า องค์ประกอบของความสำเร็จมาจากผู้บริหารเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่จะนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ ดังนั้นจึงทำให้ผู้วิจัยได้ศึกษาและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการบริหารจัดการ

ในด้านหนึ่ง Rowe, Mason and Dickel (1982) ปัจจัยสำคัญในการสร้างความสำเร็จในการบริหารจัดการคือ การที่องค์การสามารถระดมและใช้ทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยปราศจากข้อขัดแย้งทางสิ่งแวดล้อม ข้อจำกัดทางกฎหมายและการเมือง เพื่อเอื้อต่อการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐ

ส่วน Cleland (1986) ชี้ให้เห็นว่า ความสำเร็จในการบริหารจัดการมีความหมายเฉพาะเมื่อพิจารณาจากจุดได้เปรียบสองระดับคือ การบรรลุวัตถุประสงค์ทางเทคนิค และ ผลงานที่บรรลุภารกิจเชิงกลยุทธ์ขององค์การ

ความสำเร็จในการบริหารจัดการนั้นอาจได้รับการประเมินจากกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่แตกต่างกัน อาทิ ผู้ถือหุ้น ผู้จัดการ ลูกค้า พนักงาน และอื่นๆ ดังนั้นเกณฑ์การวัดความสำเร็จในการบริหารจัดการต้องสะท้อนถึงมุมมองที่แตกต่างกัน (Stuckenbruck, 1986)

ขอบเขตของการวิจัย

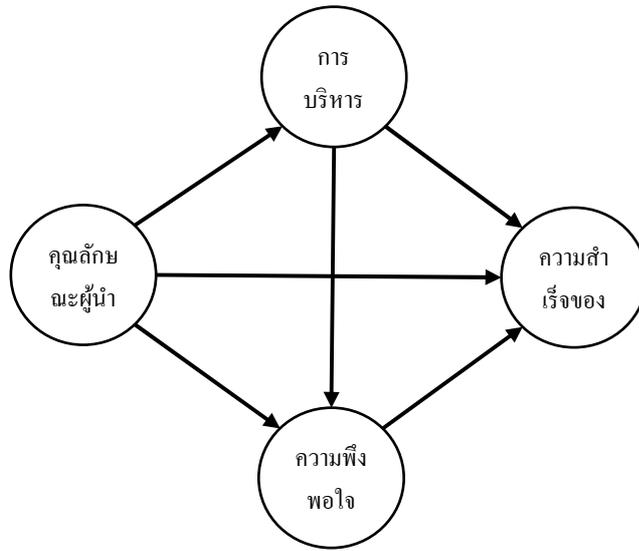
การวิจัยเรื่อง อิทธิพลของคุณลักษณะผู้นำ, ความพึงพอใจของลูกค้าและการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อความสำเร็จของสถานตรวจสภาพรถเอกชนในประเทศไทย ผู้วิจัยแบ่งการศึกษาดังรายละเอียดต่อไปนี้

1 การวิจัยเชิงปริมาณ(Quantitative Research) โดยทำการแจกแบบสอบถามเพื่อสุ่มสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่เจ้าของกิจการ/ผู้จัดการ/ตัวแทน ที่ปฏิบัติหน้าที่โดยตรงในสถานตรวจสภาพรถเอกชนที่รับใบอนุญาตจากกรมการขนส่งทางบกให้ตรวจสภาพทั้งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ (1 คน ต่อ 1 กิจการ) จำนวน 335 คน จากประชากรทั้งสิ้น 2,034 ราย (กรมการขนส่งทางบก, 2561 www.dtc.co.th) โดยการคำนวณจาก การยอมรับความผิดพลาดจากการสุ่มตัวอย่างที่ร้อยละ 0.05 ด้วยสูตร Yamane, 1973 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เชิงปริมาณนี้ได้เลือกกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนที่กระจายตัว(proportional random sampling)อยู่ในพื้นที่ที่ต้องการศึกษา ที่มีจำนวนสถานตรวจสภาพรถเอกชนกระจุกตัวอยู่อย่างหนาแน่นโดยดำเนินการตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป และทำการสุ่มอย่างเป็นระบบ(K+3)จนกว่าจะครบจำนวน 335 ตามรายชื่อของสถานตรวจสภาพรถเอกชนที่รับใบอนุญาตจากกรมการขนส่งทางบกให้ตรวจสภาพทั้งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ในปี 2561

2 การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีการศึกษาจากการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (in-depth interview) จากเจ้าของกิจการ/ผู้จัดการ/ตัวแทนของสถานตรวจสภาพรถเอกชน จำนวน 18 ราย ซึ่งขั้นต่ำควรมีการสัมภาษณ์เชิงลึก 12 ราย (Guest, G., Bunce, A. and Johnson, L., 2006) จากบัญชีรายชื่อของสถานตรวจสภาพรถเอกชนที่รับใบอนุญาตจากกรมการขนส่งทางบกให้ตรวจสภาพทั้งรถยนต์

3 ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยใช้แนวคิดใช้ทฤษฎีการบริหารจัดการ ที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของผู้นำ การบริหารจัดการองค์การภายใน ความสำเร็จในการบริหารจัดการ ตามแบบจำลองของ McKinsey 7s Framework และแนวคิดเกี่ยวกับความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ต่อแวดวงวิชาการ

1. สามารถทราบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่เกี่ยวข้องระหว่างคุณลักษณะผู้นำ และการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อความสำเร็จของสถานตรวจสภาพรถเอกชนในประเทศไทย
2. ได้รูปแบบการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อความสำเร็จของสถานตรวจสภาพรถเอกชนในประเทศไทย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม

ประชากรในการเก็บรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นของประชากร ได้แก่เจ้าของกิจการ/ผู้จัดการ ที่ปฏิบัติหน้าที่โดยตรงในสถานตรวจสภาพรถเอกชนที่รับใบอนุญาตจากกรมการขนส่งทางบกให้ตรวจสภาพทั้งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ จำนวนทั้งสิ้น 2,034 รายทั่วประเทศ (กรมการขนส่งทางบก, 2561 www.dtc.co.th)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้จำนวน 335 คน จากประชากรทั้งสิ้น 2,034 ราย (กรมการขนส่งทางบก, 2561 www.dtc.co.th) โดยการคำนวณจาก การยอมรับความผิดพลาดจากการสุ่มตัวอย่างที่ร้อยละ 0.05 ด้วยสูตร Yamane, 1973

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยกัน 2 แบบ กล่าวคือ 1 แบบสอบถามที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ และ 2) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณจะประกอบด้วย 6 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามให้เลือกตอบตามข้อที่ตรงกับผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาในการดำเนินงาน ประสบการณ์ในการทำงาน จำนวนลูกจ้างในสถานประกอบการ

ส่วนที่ 2 สอบถามข้อคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำของสถานตรวจสภาพรถเอกชนที่สามารถนำพาองค์กรสู่ความสำเร็จ โดยประกอบด้วยคำถามดังนี้ 1) ผู้นำวิสัยทัศน์ผู้นำการเปลี่ยนแปลง 2) ผู้นำทางวิชาชีพ 3) ผู้นำจริยธรรม 4) ผู้นำสร้างแรงบันดาลใจ 5) ผู้นำคำนึงถึงความเป็นปัจเจก และ 6) ผู้นำทางด้านเทคโนโลยี

ส่วนที่ 3 สอบถามข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการองค์การที่ส่งผลต่อความสำเร็จของสถานตรวจสภาพรถเอกชน โดยประกอบด้วยคำถามดังนี้ 1) โครงสร้างองค์การ 2) กลยุทธ์ขององค์การ 3) ระบบปฏิบัติงาน 4) ทักษะบุคลากร 5) รูปแบบการบริหารจัดการของผู้บริหาร 6) การบริหารทรัพยากรมนุษย์ และ 7) การสร้างภาพลักษณ์องค์การ

ส่วนที่ 4 สอบถามข้อคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจของลูกค้า โดยประกอบด้วยคำถามดังนี้ 1) ความเป็นรูปธรรมของการบริการ 2) ความน่าเชื่อถือไว้วางใจในการบริการ 3) การตอบสนองต่อลูกค้า 4) การให้ความมั่นใจแก่ลูกค้า และ 5) ความเห็นอกเห็นใจลูกค้า

ส่วนที่ 5 สอบถามข้อคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จในการบริหารจัดการของสถานตรวจสภาพรถเอกชน โดยประกอบด้วยคำถามดังนี้ 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ร่วมกัน 2) ผู้นำที่ทุ่มเท 3) การพัฒนาทางวิชาชีพ 4) ชื่อเสียง 5) คุณภาพการให้บริการ 6) การได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ และ 7) ทำเลที่ตั้งเหมาะสม

ส่วนที่ 2-5 เป็นข้อคำถามปลายปิดให้แสดงความคิดเห็นแบบ rating scale มี 5 ระดับ กล่าวคือ

ระดับ 5 คือ เห็นด้วยมากที่สุด

ระดับ 4 คือ เห็นด้วยมาก

ระดับ 3 คือ เห็นด้วยปานกลาง

ระดับ 2 คือ เห็นด้วยน้อย

ระดับ 1 คือ เห็นด้วยน้อยที่สุด

สามารถแปลความหมายตามเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์(Best) โดยกำหนดระยะห่างระหว่างอันตรภาคชั้นดังต่อไปนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย

เกณฑ์การแปลความหมายระดับคะแนนความคิดเห็น

4.51-5.00

อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยว่าเห็นด้วยมากที่สุด

3.51-4.50

อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยว่าเห็นด้วยมาก

2.51-3.50

อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยว่าเห็นด้วยปานกลาง

1.51-2.50

อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยว่าเห็นด้วยน้อย

1.00-1.50

อยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยว่าเห็นด้วยน้อยที่สุด

ส่วนที่ 6 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่นำไปสู่การเป็นองค์การที่ประสบความสำเร็จในการบริหารจัดการ เป็นคำถามปลายเปิด

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่าความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อความสำเร็จของสถานตรวจสภาพรถเอกชน ประกอบด้วย คุณลักษณะของผู้นำ มีอิทธิพลสูงสุด($\beta=0.536$) รองลงมาคือ การบริหารจัดการภายในองค์การ($\beta=0.381$) และความพึงพอใจของลูกค้า ($\beta=0.291$) และรูปแบบการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อความสำเร็จของสถานตรวจสภาพรถเอกชนในประเทศไทยพบว่าโมเดลความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 กล่าวคือค่า Chi-square = 31.812, df=21, chi-square/df =1.515, P-value=0.061, RMR=0.028, TLI=0.988, CFI=0.993, RMSEA=0.039, HOELTER (0.05) =344 ผ่านเกณฑ์มาตรฐานทุกค่า

อภิปรายผล

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ยอมรับสมมติฐานทั้ง 6 ข้อ โดย สามารถสรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ตัวแปรคุณลักษณะความเป็นผู้นำ ส่งอิทธิพลทางตรงต่อความสำเร็จของสถานตรวจสภาพรถเอกชน นอกจากนี้ยังส่งอิทธิพลทางอ้อมผ่านตัวแปรการบริหารจัดการองค์การ และตัวแปรความพึงพอใจของลูกค้า ดังนั้น สามารถกล่าวได้ว่า ยอมรับ H1

ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ Osland and Mendenhall (2017), วิเชียรวิทย์อุดม (2550), Erenrich and Wergin (2017), Andrew(1998), (Jame and Jame, 1974), Bass (1981), Hersey and Blanchard (1993), Kouzes and Posner (1989), Yulk (1988), Dubrin (1998) , Robbins (2001), จุฬาลักษณ์ ณีรัตนพันธุ์ (2540) กล่าวว่า ผู้นำ หมายถึงบุคคลที่มีความสามารถในการที่จะทำให้องค์การดำเนินไปอย่างก้าวหน้าและบรรลุเป้าหมาย สามารถกล่าวได้ว่า คุณลักษณะของผู้บริหารที่ดีจะเป็นองค์ประกอบสำคัญต่อการสร้างความสำเร็จลุล่วงของงานต่างๆ ความรู้ความสามารถ และทักษะของผู้บริหารต่อการสร้างภาวะผู้นำที่ดีนั้นเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับผู้บริหารทุกคน

จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่เกี่ยวข้องระหว่างคุณลักษณะผู้นำ การบริหารจัดการ และ ความพึงพอใจของลูกค้า ที่ส่งผลต่อความสำเร็จของสถานตรวจสภาพรถเอกชนในประเทศไทย นั้น พบว่า คุณลักษณะของผู้นำ ที่ประกอบด้วย ผู้นำวิสัยทัศน์ ผู้นำจริยธรรม ผู้นำสร้างแรงบันดาลใจ และ ผู้นำทางด้านเทคโนโลยี นั้น มีบทบาทสำคัญที่สุด รองลงมาคือ การบริหารจัดการองค์การ และ ความพึงพอใจของลูกค้า ตามลำดับ ในการผลักดันให้สถานตรวจสภาพรถเอกชนประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน อีกทั้งคุณลักษณะผู้นำยังมีส่วนส่งเสริมให้การบริหารจัดการ

องค์การเป็นไปในทิศทางที่ถูกต้อง และนำไปสู่การเพิ่มความพึงพอใจแก่ลูกค้า หรือ ผู้มารับบริการได้ โดยสอดคล้องกับผลการทดสอบสมมติฐานที่ 4 และ สมมติฐานที่ 5 ดังนี้

2. ตัวแปรคุณลักษณะความเป็นผู้นำ ส่งอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรการบริหารจัดการองค์การ ดังนั้นสามารถกล่าวได้ว่า ยอมรับ H4

ผลการศึกษาเชิงปริมาณได้พบว่าตัวแปรคุณลักษณะความเป็นผู้นำ มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อการบริหารจัดการองค์การ โดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับยังสอดคล้องกับ 0.301 ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Lopez , Roquel (2014) ได้ทำการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำ และ การบริหารจัดการ พบว่าจากการหาความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำ และการบริหารจัดการนั้นพบว่า ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาและปรับปรุงรูปแบบการใช้เครื่องมือและเทคนิคในการบริหารจัดการ

3. ตัวแปรคุณลักษณะความเป็นผู้นำ ส่งอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรความพึงพอใจของลูกค้า ดังนั้นสามารถกล่าวได้ว่า ยอมรับ H5

ผลการศึกษาเชิงปริมาณได้พบว่าตัวแปรคุณลักษณะความเป็นผู้นำมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความพึงพอใจของลูกค้า โดยมีค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.422 กล่าวคือ ผู้นำมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการเพิ่มความพึงพอใจผู้มาใช้บริการสถานตรวจสภาพรถเอกชน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Fei Tsong, Hi. and Chee Seng, Le. (2016) ทำการวิจัยเรื่องการใช้ความพึงพอใจของลูกค้าผ่านทัศนคติภาวะผู้นำ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสบการณ์ที่ดีของลูกค้าโดยวัดจากความพึงพอใจ อีกทั้งเพื่อต้องการหาผลกระทบของภาวะผู้นำต่อระดับความพึงพอใจของลูกค้า และต้องการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจกับภาวะผู้นำ ผลการศึกษาพบว่า ผู้นำหรือผู้บริหารจะเป็นศูนย์กลางในการกำหนดเป้าหมายองค์การให้เชื่อมโยงกับความพึงพอใจของลูกค้า โดยคำนึงว่าตัวเองและทีมงานมุ่งเน้นเกี่ยวกับการมอบคุณค่าการให้บริการแก่ลูกค้าในแบบที่เราสามารถปฏิบัติได้อย่างเต็มใจ เป้าหมายคือต้องการให้พนักงานที่เขาให้บริการลูกค้ากำหนดวัตถุประสงค์ต่อการให้บริการแก่ลูกค้าทุกครั้งเมื่อได้ทำงานร่วมกันกับลูกค้า

4. ตัวแปรการบริหารจัดการ ส่งอิทธิพลทางตรงต่อความสำเร็จของสถานตรวจสภาพรถเอกชน นอกจากนี้ยังส่งอิทธิพลทางอ้อมผ่านตัวแปรความพึงพอใจของลูกค้า ดังนั้น สามารถกล่าวได้ว่า ยอมรับ H2

สอดคล้องกับผลการศึกษา ของ McKensey (1978) , Follet Metcalf and Urwick, (1942), Waterman JR (1980), Barnard (1948), Urwick (1983) อ้างถึงใน Brech, E., Thomson, A., & Wilson, J. F. (2010), Drucker, P. F.(2006) กล่าวว่า การบริหารจัดการองค์การ หมายถึง กระบวนการทำงานหรือกิจกรรมที่กลุ่มบุคคลในองค์การร่วมกันทำงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์แนวทางที่กำหนดไว้

จากผลการศึกษาของผู้วิจัยพบว่า การบริหารจัดการองค์การ ประกอบด้วย โครงสร้างองค์การที่ชัดเจน มีความสำคัญมากที่สุดเป็นอันดับแรก และ การสร้างภาพลักษณ์องค์การ เป็นส่วนสำคัญรองลงมาในการเป็นส่วนสำคัญต่อการสร้างความสำเร็จในการดำเนินงานของสถานตรวจสภาพ

รถเอกชน โดยตรง เช่นเดียวกันกับ ความพึงพอใจของลูกค้า ในด้าน 1) ความเห็นอกเห็นใจลูกค้า ประกอบด้วย การรับฟังปัญหา ข้อร้องเรียน ข้อเสนอแนะ เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องตามความต้องการของลูกค้าอย่างต่อเนื่อง และ การให้ความสำคัญกับลูกค้าทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน 2) ความเป็นรูปธรรมในการให้บริการ ที่จำแนกเป็นมีความสะดวกในการเดินทางมาใช้บริการ มีที่จอดรถอย่างเพียงพอ มีสถานที่ที่สวยงามเป็นระเบียบเรียบร้อย เครื่องมือ อุปกรณ์ทันสมัย และ มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และ 3) การตอบสนองต่อลูกค้า ที่จำแนกเป็น ความรวดเร็วในการให้บริการจากการที่มีพนักงานอย่างเพียงพอ พนักงานมีความกระตือรือร้นในการให้บริการ ทั้งในช่วงเวลาปกติ และเวลาเร่งด่วน ทำให้ลูกค้าได้รับความรวดเร็วและสะดวกในการรับบริการ ซึ่งเป็นไปตามผลการศึกษาของ Hanafizadeh, P., & Ravasan, A. Z. (1982)

5. ตัวแปรความพึงพอใจของลูกค้า ส่งอิทธิพลทางตรงต่อความสำเร็จของสถานตรวจสภาพรถเอกชน นอกจากนี้ยังส่งอิทธิพลทางอ้อมผ่านตัวแปรการบริหารจัดการองค์การ ดังนั้น สามารถกล่าวได้ว่า ยอมรับ H3

ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Parasuraman, Zaithamal & Berry (1994) ที่กล่าวว่า ความพึงพอใจของลูกค้า หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติที่ลูกค้ามีเมื่อเข้ารับบริการ อีกทั้งยังสอดคล้องกับการศึกษาของ Sang Long Ch., Khalafinezhad R. (2012) และ Niemi, Bi. (2010) กล่าวได้ว่า ความพึงพอใจของลูกค้าและความจงรักภักดีของลูกค้านี้เป็นปัจจัยหลักในการสร้างความสำเร็จให้แก่องค์การ กล่าวคือ ความพึงพอใจของลูกค้าส่งผลทำให้ทุกองค์การไม่เสียค่าใช้จ่ายในการโฆษณา แต่ได้พบว่าการสร้างความพึงพอใจแก่ลูกค้าเพียงอย่างเดียวกลับไม่เพียงพอแล้วในการสร้างความแข่งขันทางธุรกิจในปัจจุบัน

6. ตัวแปรการบริหารจัดการองค์การส่งอิทธิพลทางตรงต่อความพึงพอใจของลูกค้า ดังนั้น สามารถกล่าวได้ว่า ยอมรับ H6

การบริหารจัดการองค์การที่ดีย่อมส่งผลให้ลูกค้าได้รับการบริการที่มีคุณภาพสอดคล้องกับความคาดหวัง หรือ เกินความคาดหวังได้ จึงนำมาส่งความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการบริหารจัดการองค์การและการให้บริการลูกค้า โดยการให้บริการลูกค้าได้รับอิทธิพลจากการบริหารจัดการองค์การนั่นเอง โดยผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณพบว่า การบริหารจัดการมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความพึงพอใจของลูกค้า โดยค่าอิทธิพลเท่ากับ 0.434 ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 กล่าวได้ว่าหากมีโครงสร้างองค์การที่ดี มีกลยุทธ์องค์การที่สอดคล้องกับสถานการณ์และการจัดการความต้องการของลูกค้าแล้วย่อมส่งผลต่อความพึงพอใจของลูกค้าทั้งด้าน คุณภาพการให้บริการ และความประทับใจจากผู้ให้บริการ สอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า การบริหารจัดการองค์การโดยผู้นำคุณลักษณะ ย่อมส่งผลดีแก่ ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ผลผลิตที่ได้ และสร้างความประทับใจแก่ลูกค้า นำมาสู่ความสำเร็จในการบริหารสถานตรวจสภาพรถเอกชน

ข้อเสนอแนะ

1. รัฐบาล ควรมีการสนับสนุน งบประมาณมาช่วยผลักดันให้เกิดการพัฒนาศักยภาพของผู้นำ ในสถานตรวจสภาพรถเอกชน ทั้งด้านการบริหารจัดการ และ ความรู้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ อย่างต่อเนื่อง และมีการติดตามผลที่ได้อย่างใกล้ชิด โดยจัดทำแผนระยะยาว 5 ปี ในการพัฒนา ศักยภาพผู้นำของสถานตรวจสภาพรถให้มีคุณสมบัติ ดังนี้ เป็นผู้นำวิสัยทัศน์ เป็นผู้นำจริยธรรม เป็นผู้นำสร้างแรงบันดาลใจ และ เป็นผู้นำทางด้านเทคโนโลยี เป็นต้น

2. จากผลการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้สัมภาษณ์ต้องการให้รัฐบาลช่วยสนับสนุนและจัดหาแหล่ง เงินทุนต้นทุนต่ำ ดังนั้นรัฐควมสนับสนุนและส่งเสริมให้สถาบันการเงินปล่อยเงินกู้ในอัตราดอกเบี้ยต่ำ แก่ผู้ประกอบการสถานตรวจสภาพรถเอกชน เนื่องจากสถานตรวจสภาพรถเอกชนต้องมีการปรับเปลี่ยน อุปกรณ์ให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นต้องมีค่าใช้จ่ายในการปรับเปลี่ยน และติดตั้ง รวมถึง ค่า บำรุงรักษาระบบให้สามารถใช้งานได้ และสอดคล้องตามมาตรฐานของกรมการขนส่งทางบก

เอกสารอ้างอิง

- กรมการขนส่งทางบก. (2556). **กฎกระทรวง ประกาศกรมฯ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง**. สืบค้นเมื่อ 16 กรกฎาคม 2561. ออนไลน์ <http://www.dlt.go.th/th/index.php>
- ขวัญใจ สุตรีก. (2553). **ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์ เลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนเอกชน**.วิทยานิพนธ์ คณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต(เทคโนโลยี การศึกษา). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- จุฬาลักษณ์ นิรัตน์พันธุ์.(2540). **กลยุทธ์การบริหารการพยาบาล,ขอนแก่น: คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น,54.**
- ทองหล่อ เดชไทย. (2544). **ภาวะผู้นำ: เพื่อการบริหารคุณภาพสู่ความเป็นเลิศ = Leadership for excellent quality management**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบริหารงานสาธารณสุข คณะ สาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ประเวศ วะสี. (2540). **ภาวะผู้นำกับพยาธิสภาพในสังคมไทยและวิธีการแก้ไข** ในสงวน นิตยารัม พงศ์ และสิทธิลักษณ์ สมิตะสิริ(บรรณาธิการ).ภาวะผู้นำ ความสำคัญต่ออนาคตไทย, กรุงเทพฯ: พิมพ์ไทย, 53-74.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุโต). (2540). ภาวะผู้นำ. ในสงวน นิตยารัมพงศ์ และสิทธิลักษณ์ สมิตะสิริ (บรรณาธิการ).ภาวะผู้นำ ความสำคัญต่ออนาคตไทย, กรุงเทพฯ: พิมพ์ไทย, 18-19.
- เพ็ญศรี ชุนใช้.(2540). **ความเป็นผู้นำ: แนวคิดสำหรับพยาบาลและผู้บริหารการพยาบาล,** ขอนแก่น ภาควิชาการศึกษาวิจัย และบริหารการพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น 38.
- Andrew J. Dubrin.(1998). **Leadership Research Findings, Practice, and Skills** (Houghton Mifflin Company),2.

Barney J.(2004). Introduction: William Ouchi's Theory Z: How American business can meet the Japanese Challenge; **Journal Article published** Nov 2004 in *Academy of Management Perspectives* volume 18 issue 4 on pages 106 to 107

Brech, E., Thomson, A., & Wilson, J. F. (2010). Urwick Orr and Partners. Lyndall Urwick, **Management Pioneer**, 91–116. doi:10.1093/acprof:oso/9780199541966.003.0006

ภาคผนวก

คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน
โครงการประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัย

คำสั่งมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
ที่ 120/2564

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 10 และระดับนานาชาติครั้งที่ 5
มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

The Tenth National Symposium and the Fifth International Symposium
Bangkokthonburi University

“การวิจัย สร้างสรรค์ นวัตกรรม สังคม และสุขภาวะในยุคโควิด -19”

Creativity, Innovations, Social Order and Wellbeing in Times of COVID- 19 Pandemic
(CISOWCOP)

มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรีกำหนดให้มีการจัดการประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 10 และนานาชาติ
ครั้งที่ 5 มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี “การวิจัย สร้างสรรค์ นวัตกรรม สังคม และสุขภาวะในยุคโควิด -19” ประกอบด้วย

1. งานวิจัยและสร้างสรรค์ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (Humanities and Social Sciences)
2. งานวิจัยและสร้างสรรค์ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Science and Technology)
3. งานวิจัยและสร้างสรรค์ด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ (Health Sciences)

กำหนดจัดงานประชุมวิชาการผ่านระบบออนไลน์ ในวันอาทิตย์ที่ 8 พฤษภาคม 2565 เวลา 08.30 – 16.00 น.
เพื่อให้การจัดการประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและระดับนานาชาติดังกล่าว เป็นไปด้วยความเรียบร้อย
มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี จึงแต่งตั้งคณะกรรมการจัดประชุมวิชาการฝ่ายต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการที่ปรึกษา

1. รองศาสตราจารย์ ดร.บังอร เบ็ญจาธิกุล อธิการบดี	มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี	ประธาน
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา รุ่งเรือง	รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
คณบดีคณะดุริยางคศาสตร์
มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี	รองประธาน
3. รองศาสตราจารย์ ดร.สถิตย์ นิยมญาติ	รองอธิการบดี ฝ่ายวิจัยและ
บริการวิชาการ
มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี	ที่ปรึกษา
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิทยา เบ็ญจาธิกุล	รองอธิการบดี ฝ่ายบริหาร
คณบดีคณะนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี	ที่ปรึกษา
5. อาจารย์ชัยสิน สุขวิบูลย์	รองอธิการบดีฝ่ายงบประมาณ
และการเงิน มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี	ที่ปรึกษา
6. รองศาสตราจารย์ ดร.พิสิษฐ์ ศิริรักษ์	อธิการบดี วิทยาลัยเทคโนโลยี	ที่ปรึกษา
7. รองศาสตราจารย์ ดร.อุดมทิพย์ ไชยสกุลเกียรติ	อธิการบดี มหาวิทยาลัย	ที่ปรึกษา
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ราเชนทร์ เหมือนชอบ	เทคโนโลยีราชมงclairตันโกสินทร์
อธิการบดี มหาวิทยาลัย	ที่ปรึกษา
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์กุลธนี ศิริรักษ์	ราชภัฏจันทรเกษม
รองอธิการบดี ฝ่ายบริหาร	ที่ปรึกษา
10. นางสาววิภารัตน์ ตีอ่อง	วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์
ผู้อำนวยการสำนักงาน	ที่ปรึกษา
11. นายก้องศักดิ์ ยอดมณี	การวิจัยแห่งชาติ
ผู้ว่าการการกีฬาแห่งประเทศไทย	ที่ปรึกษา

หน้าที่และความรับผิดชอบ

มีหน้าที่ให้คำปรึกษา ให้การสนับสนุนแก่คณะกรรมการทุกฝ่าย

2. คณะกรรมการอำนวยการ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สถิตย์ นิยมญาติ	รองอธิการบดี ฝ่ายวิจัยและ
บริการวิชาการ	ประธาน
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา รุ่งเรือง	รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
คณบดีคณะดุริยางคศาสตร์	รองประธาน
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิทยา เบ็ญจาธิกุล	รองอธิการบดี ฝ่ายบริหาร
รักษาการคณบดีคณะนิติศาสตร์	กรรมการ
4. ศาสตราจารย์ นพ.สารเนตร์ ไวคกุล	คณบดีคณะแพทยศาสตร์	กรรมการ
5. รองศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา บุรณเดชาชัย	คณบดีคณะนิเทศศาสตร์	กรรมการ
6. รองศาสตราจารย์ ดร.กมลพร กัลยามิตร	คณบดีคณะรัฐศาสตร์	กรรมการ

7. รองศาสตราจารย์ ทพ.ทองนารถ คำใจ	คณบดีคณะทันตแพทยศาสตร์	กรรมการ
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กมลมาลย์ ไชยศิริธัญญา	คณบดีคณะศึกษาศาสตร์	กรรมการ
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อุทัย อึ้งเจริญ	คณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์	กรรมการ
10. ดร.วรางคณา โพธิ์รักษ์	คณบดีคณะสาธารณสุขศาสตร์	กรรมการ
11. ดร.สุพัตรา จันทนะศิริ	คณบดีคณะบริหารธุรกิจ	กรรมการ
12. ดร.ประทีป ปัญญา	คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์	กรรมการ
13. ดร.ประกิต หงษ์แสนยาธรรม	คณบดีคณะวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยีการกีฬา	กรรมการ
14. ดร.สุธาสินี วิทยาภรณ์	คณบดีคณะศิลปศาสตร์	กรรมการ
15. ดร.สุนทร แสงเพชร	รักษาการคณบดีวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	กรรมการ
16. ดร.ชลิตา ลีนจี้	คณบดีคณะบัญชี	กรรมการ
17. ดร.ฉัตรปวีณ อ่ำภา	ผู้อำนวยการสถาบันภาษา ต่างประเทศ	กรรมการ
18. อาจารย์เมธาสิทธิ์ อัดดก	คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์	กรรมการ
19. ดร.ณัชชา กริมใจ	รักษาการผู้อำนวยการ สำนักวิจัย	กรรมการและ เลขานุการ

หน้าที่และความรับผิดชอบ

1. ให้การสนับสนุนการดำเนินงานและประสานงานติดตามคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ
2. กำหนดรูปแบบวิธีการจัดงาน ระหว่างมหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร หน่วยงานภาคีร่วมจัดงานประชุม ตลอดจน
การเชิญคณะกรรมการจัดงานประชุม เพื่อสรุปความก้าวหน้าการดำเนินงานตลอดช่วงการจัดเตรียมการจัดการ
ประชุม
3. ให้การเสนอแนะระบบการจัดประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัย
4. เสนอกรอบแนวคิดในการประชุมวิชาการ
5. เสนอแนะการจัดตั้งคณะกรรมการชุดต่างๆ คณะกรรมการดำเนินงาน คณะกรรมการติดตามและประเมินผลงาน
6. เสนอแนะแนวทางการประชาสัมพันธ์งานการประชุม
7. วางแผนและเตรียมการจัดงานการประชุมให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์
8. ติดตามผลและประเมินการดำเนินงาน

3. คณะกรรมการจัดการประชุม

3.1. คณะกรรมการดำเนินงานประสานงานและพิธีการ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ประไพศรี โหล่ย้ายอง	หัวหน้าสาขาภาษาอังกฤษ	ประธาน
2. ดร.ณัชชา กริมใจ	รักษาการผู้อำนวยการสำนักวิจัย	รองประธาน
3. ดร.โอฬาร กาญจนากาศ	ผู้อำนวยการสำนักการศึกษานานาชาติ	กรรมการ
4. ดร.สุธาสินี วิทยาภรณ์	คณบดีคณะศิลปศาสตร์	กรรมการ
5. นายอาลี เส็มเกอ	เจ้าหน้าที่ประจำสำนักวิจัย	กรรมการ

6. นายอัศวพงษ์ บุญแท้	เจ้าหน้าที่ประจำสำนักวิจัย	กรรมการ
7. นางสาวกันตินันท์ จิตรระออน	เจ้าหน้าที่ประจำสำนักวิจัย	กรรมการและ
เลขานุการ

หน้าที่และความรับผิดชอบ

1. สรรหาผู้บรรยายต่างๆ อาทิ ผู้บรรยายนำ และผู้บรรยายรับเชิญ
2. จัดโปรแกรมการขึ้นบรรยาย
3. วางแผนและเตรียมการประชุมให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์
4. จัดทำกำหนดการ พิธีการของงานประชุม
5. เสนอขออนุมัติโครงการ ติดต่อประสานงานเพื่อเรียนเชิญวิทยากร วิทยากรบรรยายพิเศษ วิทยากรแสดงปาฐกถา พิเศษ ผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาบทความวิชาการ
6. ออกหนังสือเชิญกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมนำเสนอทั้งภาคบรรยาย ไปสเตอร์ตลอดจนตอบข้อซักถามทั่วไปและตอบรับการพิจารณาบทความ
7. จัดหาของที่ระลึกให้วิทยากรบรรยายพิเศษ และประธานที่มาเปิดงาน
8. จัดหาของที่ระลึกให้ผู้ร่วมงาน (กระเป๋าคอมพิวเตอร์)
9. จัดทำคู่มือแนะนำเสนอผลงานทุกคน จัดลำดับผู้เข้ารับวุฒิบัตร
10. ทำหนังสือเชิญอธิการบดีกล่าวรายงานและเปิดงาน
11. ประสานงานฝ่ายต่างๆ
12. ติดตามทวงถามบทความจากผู้นำเสนอบทความ
13. สรุปผลโครงการเสนอต่อที่ประชุมกองบรรณาธิการและคณะกรรมการจัดประชุม

3.2. คณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์และเว็บไซต์

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา บุรณเดชาชัย	คณบดีคณะนิเทศศาสตร์	ประธาน
2. ดร.ศิริชญาณ์ การะเวก	ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยี
สารสนเทศ	กรรมการ
3. อาจารย์วรินทร์ แจ้งโรจน์	อาจารย์ประจำคณะนิเทศศาสตร์	กรรมการ
4. อาจารย์ เกษม จันวดี	อาจารย์ประจำคณะนิเทศศาสตร์	กรรมการ
5. อาจารย์ ณ์ฐิณี ชูช่วย	อาจารย์ประจำคณะนิเทศศาสตร์	กรรมการ
6. อาจารย์ รัตติพร ณ นคร	อาจารย์ประจำคณะนิเทศศาสตร์	กรรมการ
7. อาจารย์ ณ์ฐิวิโรจน์ มหายศ	อาจารย์ประจำคณะนิเทศศาสตร์	กรรมการ
8. อาจารย์กฤติญา กวีจารุกรณ์	ผู้อำนวยการสถานีโทรทัศน์	กรรมการและ
เลขานุการ

หน้าที่และความรับผิดชอบ

1. ออกแบบโปสเตอร์และไวนิล แผ่นพับเพื่อประชาสัมพันธ์
2. ประชาสัมพันธ์โครงการผ่านสื่อต่าง ๆ ทั้งเว็บไซต์ วิทยุโทรทัศน์ และวิทยุกระจายเสียงคลื่นต่าง ๆ
3. จัดทำเว็บไซต์เพื่อเผยแพร่การประชุม และจัดทำระบบลงทะเบียนเข้าร่วมส่งผลงานออนไลน์

4. บันทึกภาพและวิดีโอการจัดประชุมวิชาการ
5. ทำหนังสือเชิญผู้สื่อข่าวมาทำข่าวการจัดงานประชุมวิชาการ
6. ดูแลต้อนรับสื่อมวลชนในการประชุม
7. จัดทำเอกสารเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แก่สื่อมวลชนวันประชุม (Press Release)
8. ส่งภาพข่าวพิธีเปิดการประชุมเผยแพร่แก่สื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ
9. จัดเตรียมของที่ระลึกแก่สื่อมวลชน
10. ออกแบบป้าย แผ่นพับ และ ป้ายหน้างาน ป้ายบอกทาง
11. งานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย

3.3 คณะกรรมการฝ่ายศิลปกรรมและจัดนิทรรศการ

1. อาจารย์เมธาสิทธิ์ อัดตก	คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์	ประธาน
2. อาจารย์นพอนันต์ บาลิสี	อาจารย์ประจำคณะศิลปกรรมศาสตร์	กรรมการ
3. อาจารย์ปราเมศวร์ กลางหมื่นไวย	อาจารย์ประจำคณะศิลปกรรมศาสตร์	กรรมการ

หน้าที่และความรับผิดชอบ

1. ออกแบบแบบครอปและตกแต่งฉากบนเวที
2. ออกแบบการจัดตำแหน่งวางบอร์ด ติดตั้งและรื้อถอนโปสเตอร์
3. ติดโปสเตอร์ผลงานของผู้นำเสนอผลงาน
4. ดูแลการจัดวางและตกแต่งสถานที่
5. ออกแบบปก Proceeding และ ปก CD Proceeding
6. ออกแบบกระถัก (กระเป่าผ้า)

3.4 คณะกรรมการฝ่ายอาคารสถานที่และรักษาความปลอดภัย

1. อาจารย์สมภพ ศรีสัมพันธ์	ผู้อำนวยการฝ่ายอาคารสถานที่	ประธาน
2. นายพิชัย สันโตษ	เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย	กรรมการ
3. นายเอก แซ่กั้ง	เจ้าหน้าที่สำนักกิจการนักศึกษา	กรรมการ
4. นางสาวเอกอนงค์ เพ็ชรขุนทด	เจ้าหน้าที่สำนักประธาน	กรรมการและ
เลขานุการ

หน้าที่และความรับผิดชอบ

1. ติดโปสเตอร์ป้ายบอกทาง ประชาสัมพันธ์งานประชุม
2. จัดตกแต่งห้องประชุมเล็ก และห้องประชุมใหญ่ ดูแลความสะอาดและความพร้อมของสถานที่ตลอดงาน
3. ติดตั้ง ทดสอบระบบเครื่องเสียงบริเวณภายในงาน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย
4. จัดทำแผนด้านรักษาความปลอดภัยและงานจราจร

3.5.คณะกรรมการฝ่ายเอกสาร

1. อาจารย์สิทธิพร โพธิระหง	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาตำรา
และสื่อทางวิชาการ	ประธาน
2. นายอาลี เสมอ	เจ้าหน้าที่ประจำสำนักวิจัย	กรรมการ
3. นายอัศวพงศ์ บุญแท้	เจ้าหน้าที่ประจำสำนักวิจัย	กรรมการ
4. นางสาว กันตินันท์ จิตรระออน	เจ้าหน้าที่ประจำสำนักวิจัย	กรรมการ

หน้าที่และความรับผิดชอบ

1. จัดทำ Proceeding เผยแพร่บทความวิชาการ ทั้งภาคบรรยายและโปสเตอร์

3.6 คณะกรรมการฝ่ายบริการด้านการปฐมพยาบาล

1. ดร.ประทีป ปัญญา	คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์	ประธาน
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สุลี ทองวิเชียร	อาจารย์ประจำคณะพยาบาลศาสตร์	กรรมการ
3. ดร.สุวิมล แสนเวียงจันทร์	อาจารย์ประจำคณะพยาบาลศาสตร์	กรรมการและ
เลขานุการ

หน้าที่และความรับผิดชอบ

1. มีหน้าที่จัดเตรียมบุคลากร อุปกรณ์เครื่องใช้และยาสำหรับการปฐมพยาบาล
2. กำหนดสถานที่ตั้งหน่วยปฐมพยาบาลให้เหมาะสม สะดวกรวดเร็วต่อการให้บริการ

3.7 คณะกรรมการฝ่ายปฏิคมต้อนรับ และจัดเตรียมอาหาร

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ประไพศรี ให้อภัย	อาจารย์ประจำสถาบันภาษาต่างประเทศ	ประธาน
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ภัทริยา รวยสำราญ	อาจารย์ประจำสถาบันภาษาต่างประเทศ	กรรมการ
3. ดร.โอฬาร กาญจนภาค	ผู้อำนวยการสำนักการศึกษานานาชาติ	กรรมการ
4. ดร.ฉัตรปวีณ อัมภา	ผู้อำนวยการสถาบันภาษาต่างประเทศ	กรรมการ
5. อาจารย์พลโทชูชีพ สุขหมื่น	อาจารย์ประจำสถาบันภาษาต่างประเทศ	กรรมการ
6. อาจารย์วิชสุดา ร้อยพิลา	หัวหน้าสาขาการโรงแรม คณะศิลปศาสตร์	กรรมการ
7. อาจารย์กิตติคุณ เกร็งกำจรกิจ	อาจารย์ประจำสาขาการท่องเที่ยว
คณะศิลปศาสตร์	กรรมการ
8. อาจารย์ปัญญาณีนรินทร์ อังศุธีรกุล	อาจารย์ประจำสาขาการท่องเที่ยว
คณะศิลปศาสตร์	กรรมการ
9. อาจารย์พรรณพรพพร จันทร์ฉาย	อาจารย์ประจำสาขาการท่องเที่ยว
คณะศิลปศาสตร์	กรรมการ
10. อาจารย์ณัฐกร เดชา	อาจารย์ประจำสาขาธุรกิจระหว่างประเทศ	กรรมการ
11. อาจารย์กานต์สิริ ผ่านาคธรรมรัตน์	อาจารย์ประจำสาขาภาษาอังกฤษ
คณะศิลปศาสตร์	กรรมการ
12. อาจารย์วิลาวัลย์ ดีเลิศ	หัวหน้าสาขาภาษาไทย	กรรมการ

13. อาจารย์ดาราวรรณ เกตวัลย์	อาจารย์ประจำสาขาภาษาไทย	กรรมการ
14. อาจารย์วิภาพ คัญทัพ	อาจารย์ประจำสาขาภาษาไทย	กรรมการ
15. นางสาวฮายาดี สาหะ	เจ้าหน้าที่สถาบันภาษาต่างประเทศ	กรรมการ

หน้าที่และความรับผิดชอบ

1. ต้อนรับ ดูแลวิทยากร ผู้นำเสนอผลงาน และผู้เข้าร่วมสัมมนาเข้าที่ประชุม
2. รับลงทะเบียนแจกเอกสารและของที่ระลึกในการประชุม
3. จัดเตรียมดอกไม้ อาหารและเครื่องดื่มสำหรับผู้นำเสนอผลงาน
4. งานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย(ตามความเหมาะสม)
5. จัดโต๊ะรับลงทะเบียน ติดผ้าประดับเวที

4. กองบรรณาธิการ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา รุ่งเรือง	รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ คณบดีคณะดุริยางคศาสตร์	ประธาน
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สถิตย์ นิยมญาติ	รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและ บริการวิชาการ	กรรมการ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิทยา เบ็ญจาทิกุล	รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร คณบดีคณะนิติศาสตร์	กรรมการ
4. ศาสตราจารย์ นพ.สารเนตร์ ไวกกุล	คณบดีคณะแพทยศาสตร์	กรรมการ
5. รองศาสตราจารย์ ดร.กมลพร กัลยาณมิตร	คณบดีคณะรัฐศาสตร์	กรรมการ
6. รองศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา บุรณเดชาชัย	คณบดีคณะนิเทศศาสตร์	กรรมการ
7. รองศาสตราจารย์.ทพ.ทองนารถ คำใจ	คณบดีคณะทันตแพทยศาสตร์	กรรมการ
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลมาลย์ ไชยศิริธัญญา	คณบดีคณะศึกษาศาสตร์	กรรมการ
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อุทัย อึ้งเจริญ	คณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์	กรรมการ
10. ดร.วรางคณา โพธิ์รักษ์	คณบดีคณะสาธารณสุขศาสตร์	กรรมการ
11. ดร.ประทีป ปัญญา	คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์	กรรมการ
12. ดร.สุพัตรา จันทนะศิริ	คณบดีคณะบริหารธุรกิจ	กรรมการ
13. ดร.ประกิต หงษ์แสนยาธรรม	คณบดีคณะวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยีการกีฬา	กรรมการ
14. ดร.สุธาสินี วิทยาภรณ์	คณบดีคณะศิลปศาสตร์	กรรมการ
15. ดร.สุนทร แสงเพ็ชร	รักษาการคณบดีคณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	กรรมการ
16. ดร.ชลิตา ลีนจี่	คณบดีคณะบัญชี	กรรมการ
17. ดร.ฉัตรปวีณ อัมภา	ผู้อำนวยการสถาบัน ภาษาต่างประเทศ	กรรมการ
18. อาจารย์เมธาสิทธิ์ อัดตก	คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์	กรรมการ
19. ดร.ณัชชา กริมใจ	รักษาการผู้อำนวยการสำนักวิจัย	กรรมการและ เลขานุการ

หน้าที่และความรับผิดชอบ

1. กำหนดรูปแบบ วิธีการรับลงทะเบียน
2. จัดทำหลักเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกผลงานวิจัยทั้งภาคบรรยาย และภาคโปสเตอร์
3. คัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินผลงานวิจัย
4. ติดตามผลและประเมินการดำเนินงาน

4.1 คณะอนุกรรมการพิจารณาผลงาน

4.1.1 คณะอนุกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาผลงาน กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา รุ่งเรือง	รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ คณบดีคณะดุริยางคศาสตร์	ประธาน
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สถิตย์ นิยมญาติ	รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและ บริการวิชาการ	รองประธาน
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิทยา เบ็ญจาธิกุล	รองอธิการบดีฝ่ายบริหารวิชาการ คณบดีคณะนิติศาสตร์	รองประธาน
4. รองศาสตราจารย์ พลโท ดร.วีระ วงศ์สรรค์	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
5. รองศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ อ่วมเจริญ	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
6. รองศาสตราจารย์ ดร.พีรพงศ์ ทิพนาค	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
7. รองศาสตราจารย์ ดร.กมลพร กัลยานมิตร	คณะรัฐศาสตร์	อนุกรรมการ
8. รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนีย์ ลักษณะากิชนชัช	คณะรัฐศาสตร์	อนุกรรมการ
9. รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฐวัฒน์ สิริพรวุฒิ	คณะรัฐศาสตร์	อนุกรรมการ
10. รองศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา บุรณเดชาชัย	คณบดีคณะนิเทศศาสตร์	อนุกรรมการ
11. รองศาสตราจารย์ ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน	คณะดุริยางคศาสตร์	อนุกรรมการ
12. รองศาสตราจารย์ ศิริพร สัจจามันท์	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
13. รองศาสตราจารย์ สชน โรจนตระกูล	คณะดุริยางคศาสตร์	อนุกรรมการ
14. รองศาสตราจารย์ อวรรรณ บรรจงศิลป์	คณะดุริยางคศาสตร์	อนุกรรมการ
15. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุฑาศิริ ยอดวิเศษ	คณะดุริยางคศาสตร์	อนุกรรมการ
16. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปราโมทย์ ตานประดิษฐ์	คณะดุริยางคศาสตร์	อนุกรรมการ
17. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทิน นพเกต	คณะรัฐศาสตร์	อนุกรรมการ
18. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จรินทร์ สวนแก้ว	คณะรัฐศาสตร์	อนุกรรมการ
19. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิต บุญสนอง	คณะรัฐศาสตร์	อนุกรรมการ
20. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัมพร ปัญญา	คณะรัฐศาสตร์	อนุกรรมการ
21. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาจุยทุธ เนติธนากุล	คณะรัฐศาสตร์	อนุกรรมการ
22. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลมาลย์ ไชยศิริธัญญา	คณบดีคณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
23. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิษฐ์วดี จิรโรจน์ภิญโญ	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ

24. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิตยา ศรีมกุฎพันธ์ุ	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
25. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรเทพ เมืองแมน	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
26. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ จันทอง	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
27. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปราการ เกิดมีสุข	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
28. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์	คณะดุริยางคศาสตร์	อนุกรรมการ
29. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประณต มีสอน	คณะดุริยางคศาสตร์	อนุกรรมการ
30. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ ปรีกทยานนท์	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
31. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุรพร กำบุญ	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
32. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนม วรรณศิริ	คณะนิเทศศาสตร์	อนุกรรมการ
33. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกรัตน์ ยศไกล	คณะนิเทศศาสตร์	อนุกรรมการ
34. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสงี่ยม บุษบาบาน	คณะนิติศาสตร์	อนุกรรมการ
35. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุธิตา หอวัฒนกุล	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
36. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วาทิน หนูแก้ว	คณะนิติศาสตร์	อนุกรรมการ
37. พลโท ดร.สมัยรบ สุทธิวาหนฤพุดิ	คณะนิติศาสตร์	อนุกรรมการ
38. ดร.ปรียาพร เหนือระกูล	คณะรัฐศาสตร์	อนุกรรมการ
39. ดร.ชนะ รัตนภักดี	คณะรัฐศาสตร์	อนุกรรมการ
40. ดร.สมชาย รัตนภูมิภิญโญ	คณะรัฐศาสตร์	อนุกรรมการ
41. ดร.อดุลย์ เลาหพล	คณะรัฐศาสตร์	อนุกรรมการ
42. ดร.ธวัชชัย แสงวงทรัพย์	คณะรัฐศาสตร์	อนุกรรมการ
43. ดร.อุไรวรรณ พงษ์สุภากุล	คณะรัฐศาสตร์	อนุกรรมการ
44. ดร.สมภพ ศรีสัมพันธ์	คณะรัฐศาสตร์	อนุกรรมการ
45. ดร.ธนพันธ์ พูลชอบ	คณะรัฐศาสตร์	อนุกรรมการ
46. ดร.บุษรา มัยอึ้ง	คณะรัฐศาสตร์	อนุกรรมการ
47. ดร.กานต์ กุลานพวงศ์	คณะดุริยางคศาสตร์	อนุกรรมการ
48. ดร.ณิชา พัฒนานนท์	คณะดุริยางคศาสตร์	อนุกรรมการ
49. ดร.ภัทรรินทร์ ศิริรัตน์	คณะดุริยางคศาสตร์	อนุกรรมการ
50. ดร.มนัส แก้วบูชา	คณะดุริยางคศาสตร์	อนุกรรมการ
51. ดร.ทักษิณา ชัยอิทธิพรวงศ์	คณะนิเทศศาสตร์	อนุกรรมการ
52. ดร.ณัชชา พัฒนະนุกิจ	คณะนิเทศศาสตร์	อนุกรรมการ
53. ดร.ชลิตา ลีนจี้	คณบดีคณะบัญชี	อนุกรรมการ
54. ดร.กัญจน์ชนันทร นวพรคงปรีชา	คณะบัญชี	อนุกรรมการ
55. ดร.ชิตัพพัธ วรรณรัตน์กุล	คณะบัญชี	อนุกรรมการ
56. ดร.จเร พันธุ์เป็รื่อง	คณะนิติศาสตร์	อนุกรรมการ
57. ดร.ป้อมฤดี กุมพันธ์	คณะนิติศาสตร์	อนุกรรมการ
58. ดร.บุญชริกา โอทกานนท์	คณะนิติศาสตร์	อนุกรรมการ
59. ดร.สมพงษ์ สุขเมธกษกร	คณะศิลปศาสตร์	อนุกรรมการ

60. ดร.สุชุม มูลเมือง	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
61. ดร.ลัดดาวัลย์ คงสมบูรณ์	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
62. ดร.ชนาตล สมบูรณ์	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
63. ดร.พรหมพิริยะ พนาสนธิ์	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
64. ดร.ณัฐาพัชร์ วรพงศ์พัชร์	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
65. ดร.จุฑาทันน์ นิรันดร์	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
66. ดร.โสพัฒน์ โสภากิมุข	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
67. ดร.ธารินี กิตติกาญจนโสภณ	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
68. ดร.นันทวัฒน์ ภัทรกรนนท์	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
69. ดร.โอฬาร กาญจนากาศ	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
70. ดร.พรประภา ศรีราพร	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
71. ดร.ทิพย์ลาวัลย์ แก้วนิล	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
72. ดร.สุรเชษฐ์ โลทองคำ	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
73. ดร.นราธิป แนวคำดี	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
74. ดร.ประพัฒสอน เปี้ยกสอน	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
75. ดร.ณัฐภูอัสร์ ศรีเพชร	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
76. ดร.สนันทา สิงห์วัชร	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
77. ดร.จันทน์วริน โฆษิตคณิน	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
78. ดร.วันเพ็ญ เฟื่องสมบูรณ์	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
79. ดร.นภัทร จันทารมณ	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
80. ดร.กฤษฎาภรณ์ รุจิธำรงกุล	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
81. ดร.ศิริชญาณี การะเวก	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
82. ดร.สุพัตรา จันทนะศิริ	คณะบดีคณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
83. ดร.เพชรภรณ์ วงศ์หลวง	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
84. ดร.ปรียาภรณ์ ชีรพรเลิศรัฐ	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
85. ดร.ณิชาภา คุณพระเนตร	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
86. ดร.กฤษณ์ ทัพจุฬา	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
87. ดร.เบญชญา พิษิตชัยเดชา	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
88. ดร.ธิดาชา บุญชาวเรือง	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
89. ดร.วิฑูร อินทจันทร์	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
90. ดร.ฉัจยา แก้วนัย	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
91. ดร.อภิชาติ ทลิสมรัตน์	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
92. ดร.สมทรง นาคศรีสังข์	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
93. ดร.กาญจกมล นาคศรีสังข์	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
94. ดร.เบญจภรณ์ รัญระนา	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
95. ดร.ธรรศญา ธรรมโสภณ	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ

96. ดร.เพ็ชรรัตน์ ฮีมินกุล	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
97. ดร.วรชัย วิภูอุปคุตร	คณะศึกษาศาสตร์	อนุกรรมการ
98. ดร.คมสิงห์ วิวัฒน์ภูษิต	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
99. ดร.ภูริธรรม หอมอุดมทรัพย์	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
100.ดร.สากุล ศรีวันทา	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
101.ดร.ประเชิญ ดิยะปัญญาณิตย์	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
102.ดร.เบญจธำ วัฒนกุล	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
103.ดร.อาริยา ภูวศิรีวิวัฒน์	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
104.ดร.กณิศ ศรีเปารยะ	คณะดุริยางคศาสตร์	อนุกรรมการ
105.ดร.ณัชชา กริมใจ	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
106.ดร.พงษ์เทพ ศรีโสภาคจิต	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ
107.ดร.ระเด่น แทนประษา	คณะบริหารธุรกิจ	อนุกรรมการ

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

1. ศาสตราจารย์ สำเรียง เมฆเกรียงไกร	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	อนุกรรมการ
2. ศาสตราจารย์ บาทัน อิมสำราญ	ข้าราชการบำนาญ	อนุกรรมการ
3. รองศาสตราจารย์ ดร.โกวิทย์ ชันชศิริ	มหาวิทยาลัยชินวัตร	อนุกรรมการ
4. รองศาสตราจารย์ ดร.รุ่งภพ คงฤทธิ์ระจัน	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	อนุกรรมการ
5. รองศาสตราจารย์ ดร.ธนภัทร ปัจฉิม	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	อนุกรรมการ
6. รองศาสตราจารย์ ดร.ยุทธพงษ์ สีสากิจไพศาล	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	อนุกรรมการ
7. รองศาสตราจารย์ ดร.สุดีเทพ ศิริพิพัฒน์กุล	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	อนุกรรมการ
8. รองศาสตราจารย์ ดร.สาโรช โศภีรักษ์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	อนุกรรมการ
9. รองศาสตราจารย์ ดร.กล้า ทองขาว	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	อนุกรรมการ
10. รองศาสตราจารย์ ดร.ธงชัย สมบูรณ์	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	อนุกรรมการ
11. รองศาสตราจารย์ ดร.สุวิทย์ ภาณุจारी	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย	อนุกรรมการ
12. รองศาสตราจารย์ ดร.สุพัตรา วิไลลักษณ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จ เจ้าพระยา	อนุกรรมการ
13. รองศาสตราจารย์ ดร.อาศิรา ราชเวียง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล รัตนโกสินทร์	อนุกรรมการ
14. รองศาสตราจารย์ ดร.พนารัตน์ ปานมณี	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	อนุกรรมการ
15. รองศาสตราจารย์ ดร.สีปงศ์ สุขสม	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	อนุกรรมการ
16. รองศาสตราจารย์ ดร.พัสสรณ์ วรรณศิริระกุล	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	อนุกรรมการ
17. รองศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ์สรรค์ สุทธิไชยเมธี	สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์	อนุกรรมการ
18. รองศาสตราจารย์ จงกล แก่นเพิ่ม	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	อนุกรรมการ
19. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นภดล เชนะโยธิน	มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์	อนุกรรมการ
20. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนิษฐา สุขสวัสดิ์	มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต	อนุกรรมการ

21. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทนา คชประเสริฐ	มหาวิทยาลัยบูรพา	อนุกรรมการ
22. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ วนาพิทักษ์	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	อนุกรรมการ
23. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ศักดิ์ พุ่มอินทร์	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	อนุกรรมการ
24. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรวิทย์ วาพะวัฒน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	อนุกรรมการ
25. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนรรฆ จรรย์ยานนท์	มหาวิทยาลัยมหิดล	อนุกรรมการ
26. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัศวิน นาคี	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์	อนุกรรมการ
27. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษณะ บุหลัน	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์นส์	อนุกรรมการ
28. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธเนศ อุ้นปรีชาวนิชย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม	อนุกรรมการ
29. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อานูภาพ รักษ์สุวรรณ	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	อนุกรรมการ
30. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐิติมา โห้ถ้อย	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์	อนุกรรมการ
31. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิชิต รัชตพิบูลภาพ	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์	อนุกรรมการ
32. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสาวนารถ เล็กอสนิษฐ์	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์	อนุกรรมการ
33. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชุมพล รอดแจ่ม	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	อนุกรรมการ
34. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรวาล สุขไมตรี	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	อนุกรรมการ
35. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายป่าน จักขุจินดา	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร	อนุกรรมการ
36. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนัชกร สิมะขจรบุญ	มหาวิทยาลัยศิลปากร	อนุกรรมการ
37. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนากร ปักษา	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	อนุกรรมการ
38. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภาภรณ์ สมไพบูลย์	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	อนุกรรมการ
39. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภคพร กระจาดทอง	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	อนุกรรมการ
40. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐชานันท์ วีระกุล	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	อนุกรรมการ
41. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรพงษ์ นิมเกิดผล	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	อนุกรรมการ
42. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดารารัตน์ สุขแก้ว	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์	อนุกรรมการ
43. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัมพันธ์ จันทร์ดี	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์	อนุกรรมการ
44. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรปวีณ์ วรเศรษฐ์พงศา	มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี	อนุกรรมการ
45. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัลยาณี ธีรวงศ์ภิญโญ	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	อนุกรรมการ
46. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติพงศ์ พูลชอบ	มหาวิทยาลัยมหิดล	อนุกรรมการ
47. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐ ใสณาทร์พัย	มหาวิทยาลัยเอเชีย	อนุกรรมการ
48. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นกตล ธีรวงศ์ภิญโญ	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	อนุกรรมการ
49. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มนต์รี พาณิชยานุวัฒน์	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	อนุกรรมการ
50. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เกรียงไกร ดวงขจร	มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครราชสีมา	อนุกรรมการ
51. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภูซงค์ เมนะสินธุ์	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	อนุกรรมการ

52. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภัทรพร ปุณะตุง	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	อนุกรรมการ
53. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ น้ำผึ้ง ไชว์พันธุ์	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	อนุกรรมการ
54. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นภาพรณ อุ่นปรีชาวนิชย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม	อนุกรรมการ
55. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นฤมล โสภารัตนกุล	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	อนุกรรมการ
56. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วันวิธู สรณารักษ์	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	อนุกรรมการ
57. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กนกวรรณ รุ่งอดุลพิศาล	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	อนุกรรมการ
58. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รติญา นนธิราช	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	อนุกรรมการ
59. ดร.สันดุสิตธี ปริวงษ์ตระกูล	มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี	อนุกรรมการ
60. ดร.วริศรา เชนะโยธิน	มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์	อนุกรรมการ
61. ดร. มณฑล ศรีสุข	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์	อนุกรรมการ
62. ดร.ภัชกรร ปุยสุวรรณ	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม	อนุกรรมการ
63. ดร.ปริญ วีรพงษ์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ธัญบุรี	อนุกรรมการ
64. ดร.ศิวกรณ์ รัตติโชติ	สถาบันเกษตรวิชาการสำนักงาน ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	อนุกรรมการ
65. ดร.ธงชัย เหมทานนท์	วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม	อนุกรรมการ
66. ดร.พิชญะ อุทัยรัตน์	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	อนุกรรมการ
67. ดร.มนชิตา ทองเกิด	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ตะวันออก	อนุกรรมการ
68. ดร.เชษฐภณัญญ์ ปัญญาวัชรวงศ์	วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก	อนุกรรมการ
69. ดร.สิริลักษณ์ เทียงธรรม	นักวิชาการอิสระ	อนุกรรมการ
70. ดร.ณัชชามน เปรมปลั่ง	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	อนุกรรมการ
71. ดร.ธีรเดช ทิวถนอม	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม	อนุกรรมการ
72. ดร.กมลทิพย์ กันตะเพ็ง	โครงการอัมพวาชัยพัฒนานุรักษ์	อนุกรรมการ
73. ดร.กัลย์ ปิ่นเกษร	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	อนุกรรมการ
74. ดร.รพีพัฒน์ ศรีศิลารักษ์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล กรุงเทพ	อนุกรรมการ
75. ดร.ปริญญา สีม่วง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล กรุงเทพ	อนุกรรมการ
76. ดร.ศิริวรรณ มนอัคระผดุง	สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักวิชาการกลุ่มวิจัยและข้อมูล	อนุกรรมการ
77. ดร.ชุติมา นุตยะสกุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์	อนุกรรมการ
78. ดร.นวลรัตน์ วัฒนา	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	อนุกรรมการ
79. ดร.ฐานิสร์ จาตุรงค์กุล	ชีวาธรรม	อนุกรรมการ
80. ดร.พัชราพรรณ นาคพงษ์	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	อนุกรรมการ
81. ดร.ศศิธร เดชพรหม	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	อนุกรรมการ

82. ดร.อัยรวี วีระพันธ์พงศ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา อนุกรรมการ

4.1.2 คณะอนุกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาผลงาน กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา รุ่งเรือง	รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ คณบดีคณะดุริยางคศาสตร์	ประธาน
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สถิตย์ นิยมญาติ	รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและ บริการวิชาการ	รองประธาน
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิทยา เบ็ญจาธิกุล	รองอธิการบดีฝ่ายบริหารวิชาการ คณบดีคณะนิติศาสตร์	รองประธาน
4. รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย ศิริพันธ์	คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีการกีฬา	อนุกรรมการ
5. รองศาสตราจารย์ ดร.นภาพร ทัศนัยนา	คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีการกีฬา	อนุกรรมการ
6. รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย ศิริพันธ์	คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีการกีฬา	อนุกรรมการ
7. รองศาสตราจารย์ ดร.เอก เกิดเต็มภูมิ	คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีการกีฬา	อนุกรรมการ
8. รองศาสตราจารย์ ดิเรก ทองอร่าม	คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	อนุกรรมการ
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ ทองแพ	คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	อนุกรรมการ
10. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยूरสิน วัฒนพยุกุล	คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีการกีฬา	อนุกรรมการ
11. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อุทัย อึ้งเจริญ	คณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์	อนุกรรมการ
12. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประกอบ มณีเนตร	คณะวิศวกรรมศาสตร์	อนุกรรมการ
13. พลโท.ดร. พิทักษ์ เกียรติพันธ์	คณะวิศวกรรมศาสตร์	อนุกรรมการ
14. ดร.สุนทร แสงเพ็ชร	คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	อนุกรรมการ
15. ดร.รัชพรรณ หนูเนียม	คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	อนุกรรมการ
16. ดร.เพชรรัตน์ จันทร์ทิณ	คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	อนุกรรมการ
17. ดร.อารยา ผ่องพิทยา	คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	อนุกรรมการ

18. ดร.ธวัชชัย กาญจนะทวีกุล	คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีการกีฬา	อนุกรรมการ
19. ดร.ประกิต หงส์แสนยาธรรม	คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีการกีฬา	อนุกรรมการ
20. ดร.อัจฉรา เสาวเฉลิม	คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีการกีฬา	อนุกรรมการ
21. ดร.วรชัย พลเหลา	คณะวิศวกรรมศาสตร์	อนุกรรมการ
22. ดร.ประพันธ์ วัฒนเดชาชาญ	คณะวิศวกรรมศาสตร์	อนุกรรมการ
23. ดร.บัณฑิต ฤทธิ์ทอง	คณะวิศวกรรมศาสตร์	อนุกรรมการ
24. ดร.พรหมพัทธ์ บุญรักษา	คณะวิศวกรรมศาสตร์	อนุกรรมการ
25. ดร.ประจวบ พิระพงศ์	คณะวิศวกรรมศาสตร์	อนุกรรมการ
26. ดร.สุรวุฒิ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา	คณะวิศวกรรมศาสตร์	อนุกรรมการ
27. ดร.ชุตีวรรณ ภัทรานุรักษ์กุล	คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	อนุกรรมการ
28. ดร.ธเนศ กิติศรีวรพันธุ์	คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	อนุกรรมการ
29. ดร.อนรรักษ์ จันทร์ศรี	คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	อนุกรรมการ
30. ดร.สุวิไล อารีจิตต์	คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	อนุกรรมการ
31. ดร.ธงชาติ พู่เจริญ	คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีการกีฬา	อนุกรรมการ
32. ดร.วิสูตร ทองดีเจริญ	คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีการกีฬา	อนุกรรมการ

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

1. ศาสตราจารย์ ดร.จงจิตร ธีรญาณาก	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ	อนุกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีดา จันทวงษ์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ	อนุกรรมการ
3. รองศาสตราจารย์ ดร.ตีปยุณ เมธากุลชาติ	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	อนุกรรมการ
4. รองศาสตราจารย์ ดร.ยุทธชัย บันเทิงจิตร	มหาวิทยาลัยสยาม	อนุกรรมการ
5. รองศาสตราจารย์ ดร.เอก เกิดเต็มภูมิ	มหาวิทยาลัยปทุมธานี	อนุกรรมการ
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐกฤต ปานชลธิ	วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม	อนุกรรมการ
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรินทร์พ สุกใส	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	อนุกรรมการ

8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิกร สีแล	มหาวิทยาลัยกีฬาแห่งชาติประจำภาคใต้ วิทยาเขตชุมพร	อนุกรรมการ
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ คุ้มมะณี	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	อนุกรรมการ
10. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิวะพงศ์ เพ็ชรสงค์	มหาวิทยาลัยศิลปากร	อนุกรรมการ
11. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สาธิต แสงประดิษฐ์	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	อนุกรรมการ
12. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงศ์ ศรีตระกูล	มหาวิทยาลัยศิลปากร	อนุกรรมการ
13. ดร.สุเมธ สถิตบุญอนันต์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ	อนุกรรมการ
14. ดร.นุชนาฏ บัวศรี	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	อนุกรรมการ
15. ดร.จิรพิพัฒน์ ธัญพงษ์ภัทร	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	อนุกรรมการ
16. ดร.กฤตวยาน์ ทองคู่	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	อนุกรรมการ
17. ดร.กรรณิกานต์ ต้วงเจริญ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	อนุกรรมการ
18. ดร.โอฬาริก สุรินตะ	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	อนุกรรมการ
19. ดร.จามรกุล เหล่าเกียรติกุล	บริษัททศาคิโซลูชั่น จำกัด	อนุกรรมการ
20. ดร.อาทิตย์ยาพร โรจรัตน์	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	อนุกรรมการ
21. ดร.ปิยชาติ ชาติรินรานนท์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ศูนย์สุพรรณบุรี	อนุกรรมการ
22. ดร.สันติ พัฒนะวิชัย	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี	อนุกรรมการ
23. ดร.อนุสรณ์ มนต์รี	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา	อนุกรรมการ
24. ดร.สมพร ส่งตระกูล	มหาวิทยาลัยบูรพา	อนุกรรมการ
25. ดร.ดลภา พศกชาติ	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา	อนุกรรมการ
26. ดร.ธีระพงษ์ บุญรักษา	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์	อนุกรรมการ
27. ดร.ธงชาติ เกิดผล	Kyushu Institute of Technology Japan	อนุกรรมการ
28. ดร.ศุภฤกษ์ บุญเทียร	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	อนุกรรมการ

4.1.3 คณะอนุกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาผลงาน กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ

ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา รุ่งเรือง	รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ คณะดุริยางคศาสตร์	ประธาน
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สถิตย์ นิยมญาติ	รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ	รองประธาน

3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิทยา เบ็ญจาทิกุล	รองอธิการบดีฝ่ายบริหารวิชาการ คณะบดีคณะนิติศาสตร์	รองประธาน
4. ศาสตราจารย์คลินิกเกียรติคุณ ทพ.วิชา อัครวรฤทธิ	คณะทันตแพทยศาสตร์	อนุกรรมการ
5. รองศาสตราจารย์ ดร.สุลิต ทองวิเชียร	คณะพยาบาลศาสตร์	อนุกรรมการ
6. รองศาสตราจารย์ ทพ.ทองนารถ คำใจ	คณะทันตแพทยศาสตร์	อนุกรรมการ
7. รองศาสตราจารย์ ทพญ.ชลธิชา อมรฉัตร	คณะทันตแพทยศาสตร์	อนุกรรมการ
8. รองศาสตราจารย์ ทพญ.เพชรรัตน์ ไกรวพันธ์	คณะทันตแพทยศาสตร์	อนุกรรมการ
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณา ถาวรรุ่งโรจน์	คณะพยาบาลศาสตร์	อนุกรรมการ
10. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทพญ. อำนวยา แก้วพิทักษ์	คณะทันตแพทยศาสตร์	อนุกรรมการ
11. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทพ.ยสนันท์ จันทรวะสิน	คณะทันตแพทยศาสตร์	อนุกรรมการ
12. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ร้อยตำรวจตรีหญิง ดร.เรวดีพรศน์ รอบคอบ	คณะพยาบาลศาสตร์	อนุกรรมการ
13. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุพรรณณี ธารากุล	คณะพยาบาลศาสตร์	อนุกรรมการ
14. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธีรณัฐลักษณ์ วงนะวิศิษฐ์	คณะพยาบาลศาสตร์	อนุกรรมการ
15. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มยุรี แก้วจันทร์	คณะพยาบาลศาสตร์	อนุกรรมการ
16. ร้อยตำรวจโทหญิง ดร.เจือจันทร์ เจริญภักดี	คณะพยาบาลศาสตร์	อนุกรรมการ
17. ดร.ทนพ.วโรชิต บุญศรีวงศ์	คณะแพทยศาสตร์	อนุกรรมการ
18. ดร.ประทีป ปัญญา	คณะพยาบาลศาสตร์	อนุกรรมการ
19. ดร.สุวิมล แสนเวียงจันทร์	คณะพยาบาลศาสตร์	อนุกรรมการ
20. ดร.อากาศรณ์ เป็รียานิ้ม	คณะพยาบาลศาสตร์	อนุกรรมการ
21. ดร.สุตริภัก จิตต์หทัยรัตน์	คณะพยาบาลศาสตร์	อนุกรรมการ
22. ดร.นพ.โรจน์ วงศ์พัชรจรัส	คณะสาธารณสุขศาสตร์	อนุกรรมการ
23. ดร.ศุภกร สุขประสิทธิ์	คณะสาธารณสุขศาสตร์	อนุกรรมการ
24. อาจารย์สายใจ พินิจเวชการ	คณะสาธารณสุขศาสตร์	อนุกรรมการ

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

1. รองศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ ลือบุญญธวัชชัย	วิทยาลัยเซนต์หลุยส์	อนุกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์ ดร.วันเพ็ญ แก้วปาน	มหาวิทยาลัยมหิดล	อนุกรรมการ
3. รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพร มูลศาสตร์	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	อนุกรรมการ
4. รองศาสตราจารย์ ดร.อรวรรณ แก้วบุญชู	มหาวิทยาลัยมหิดล	อนุกรรมการ
5. รองศาสตราจารย์ ดร.รุ่งโรจน์ พุ่มริ้ว	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	อนุกรรมการ
6. รองศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ ศิลปานันท์กุล	มหาวิทยาลัยมหิดล	อนุกรรมการ
7. รองศาสตราจารย์ ดร.ทพ.อาทิพันธุ์ พิมพ์ขาวขำ	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	อนุกรรมการ
8. รองศาสตราจารย์ ดร.ทพ.ทวีศักดิ์ ประสานสุทธิพร	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	อนุกรรมการ
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพชรรัตน์ เกิดดอนแฝก	มหาวิทยาลัยมหิดล	อนุกรรมการ
10. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิศิษฐ์ ทองคำ	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	อนุกรรมการ
11. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประภา นันนวลศิลป์	มหาวิทยาลัยบูรพา	อนุกรรมการ

12. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรัชย์ พิมหา	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	อนุกรรมการ
13. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วราพร วีระพลากร	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	อนุกรรมการ
14. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธเนศ โสภณนิธิประเสริฐ	มหาวิทยาลัยรังสิต	อนุกรรมการ
15. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทพ.อุดม ว่องไวทองดี	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	อนุกรรมการ
16. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทพญ.สิริพร ไชยมะโน	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	อนุกรรมการ
17. Dr.Yang Lili	School of Stomatology Kunming Medical University	อนุกรรมการ
18. ทพญ.กณิตนันท์ สุนันต์ตะ	กลุ่มงานทันตกรรมโรงพยาบาล สันป่าตอง	อนุกรรมการ

หน้าที่และความรับผิดชอบ

1. พิจารณาผลงานจากผู้นำเสนอบทความเพื่อนำเสนอแบบบรรยาย หรือ โปสเตอร์
2. ทำรายงานสรุปผลเสนอต่อที่ประชุมกองบรรณาธิการและคณะกรรมการจัดประชุม

5. คณะกรรมการฝ่ายการเงิน

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ประไพศรี วัลย์ทอง	ผู้อำนวยการสถาบันภาษาต่างประเทศ	ประธาน
2. ดร.ณัชชา กริมใจ	ผู้อำนวยการสำนักวิจัย	กรรมการ
3. ดร.สุทธาพัฒน์ อมรเรืองตระกูล	ผู้อำนวยการบุคลากร	กรรมการ
4. นางสาวปวีณริสา ศิริกุลประเสริฐ	ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ และการเงิน	กรรมการ
5. อาจารย์ปราณี ทองศรีสุข	ผู้อำนวยการฝ่ายตรวจสอบ	กรรมการและเลขานุการ
6. นางสาวกณิตนันท์ จิตระออน	เจ้าหน้าที่ประจำสำนักวิจัย	ผู้ช่วยเลขานุการ

หน้าที่และความรับผิดชอบ

1. จัดทำรายรับ-รายจ่ายและสรุปในการจัดงาน ประชุมวิชาการ
2. รับลงทะเบียนและออกใบเสร็จ
3. ตรวจสอบค่าใช้จ่าย

